

TEVRAT VE İNCİL'İN ELEŞTİRİSİ

İLHAN ARSEL

www.dinsizekitap.co.nr

1)"Yalanlar san'ati"nin temel kaynagi:

2)"Inanmayan dinliler" ve "Inanan dinsizler" !

**"Ahd-i al-atik" (Ahd-i Atiyk = Eski Ahit) in Elestiri Konusu Yapilmek Gereken Yönlere
Hakkında**

I) Erkegi Üstün ve Kadini Asagi kilmek Açısından Adem ve Havva Masalinin Önemi:

II) Kain ve Habil'den, köleliğin kurucusu sayılan Nuh'a...

III) Tanrı Sam'in oğullarından Abraham'a (=İbrahim'e) inâyetler yağdırır; fakat Abraham (İbrahim) yalan ve kandırma usûllerine başvurur

IV) Yalan söylemek sayesinde zengin olmanın yolunu bulan İbrahim, Firavun'a oynadığı oyunu Gerard Kirali Abimelek'e de oynar; böylece iki misli varlık yapar:

V) Sara, kocası İbrahim'i cariyesiyle yatmaya teşvik eder; bu ilişkiden İsmail dünyaya gelir. Fakat Sara, üvey oğlu İsmail'e karşı insafsız kesilir:

VI) İshak'ın ve Rebeka'nın, kendi öz oğulları Esav'a oynadıkları çirkin oyunlar ve diğer oğulları Yakub'un yalan ve dolanları (Tekvin, Bap 24-35):

VII) Yakub'un oğullarının hile, cinâyet ve yagma ve talan usûlleriyle iş görmeleri:

VIII) Tevrat'ın anlatmasına göre, Yakub'un oğlu Yahuda, kendi oğlunun karısı ile zina eder; Yahuda'nın oğlu Onan ise, kendi kardeşinin karısı ile yatar.

IX) Musa'nın Tevrat'da tanımladığı Tanrı kendi sevgili kavmini (İsrail oğullarını) haksizliklara ve hatta hirsizliklara yöneltirken suçsuz ve günahsız halkları (örneğin

Misir halkini) yerden yere vurur:

X) Musa'nin Tanimladigi Tanri, Israil ogullarini Kendi Kavmi Olarak Seçer Ve Bütün Milletlere Üstün Bilir.

A) Musa, Tanri indinde sefaati durumda görünüp Israil ogularini kendisine itaatkâr kılmak ister:

B) Musa'nin tanimladigi Tanri, sevgi, kardeşlik, yardımlasma, ve dayanisma duygularini sadece Israil ogullari arasinda öngörür; yabancilari ise bundan müstesna kılar. Israil ogullari için kötü bildigi ve yasakladigi seyleri yabancilara uygun bulur.

C) Musa'nin Tanri'si, Israilogullarinin yabancilari ekonomik bakimdan sömürmelerine taraftardir:

D) Musa'nin Tanri'si Israil ogullarinin, baska milletlere karsi saldirgan, gaddar ve amansiz olmalarini ister.

E) Tanri'nin Israil ogullarina emri: "Savasta ele geçirdiginiz esirler arasindaki güzel kadinlari kendinize alabilirsiniz". (Tevrat, Tesniye, Bap 21: 10-14)

F) Musa'nin Tanri'sinin insafsiz emri: "Karsi taraf baris çağirini kabul etse dahi onlari kendine kul edecek ve angaryaya zorlayacaksın" (Tesniye, Bap 20: 10-11)

G) Tanri'nin “sevgili peygamberi” Musa, esir alinan kadinlari ve çocuklari öldürölmelerini emreder; Tanri da bu emirleri benimser:

H) Tevrat yazarlari Musa'yi, kendi acimsizliklerini Tanri'ya mal ederek halki savaslara, yagma ve talanlara süröklemekte pek usta bir kimse olarak tanitirlar

I) Tevrat'in anlatmasina göre Musa'nin Tanrиси, Israil ogullarini hosgörösüz ve baska milletlerin inanç ve geleneklerine saygisiz kılmakta ustadir:

J) Musa'nin Tanrısı, Musa aleyhinde hiç kimseye laf söyletmez:

K) Tevrat'ın açıklamsına göre Musa, Tanrı'nın agziyle Israil ogullarını korkutarak, ve minnet altında tutarak, ya da suçluluk duygusu içerisinde bırakarak ya da onlara nîmetler (ölkeler, güzel kadınlar vs...) va'dında bulunarak is görür, ve bu yoldan onları kendisine itaat ettirir.

L) Musa'nin Tanrısı, Isaril ogullarını Misir Firavunun zulmünden ve köleliğinden kurtardığını söyleyerek, onları minnet altında bırakıp kendisine boyun eğdirtme siyasetini güder

XI) Musa'nin ölümünden sonra Tanrı, Israilogullarının basına Yesu'u getirir ve onu Ürdün ve Lübnan topraklarına saldırtıp halkları kılıçtan geçirir: Çünkü buraların fethini daha önce Musa'ya söz vermiştir.

A) Tanrı, Yesu'nun göz koyduğu ölkeler halkının kalplerini katilastırır; böylece bu halkların yok edilmeleri için Yesü'a bahaneler yaratmış olur:

B) Yesu çeşitli şehirler halkına karşı savasırken ve bu şehirleri yakıp yıkarken, halklarını kılıçtan geçirirken Tanrı da ona, gökten taşlar fırlatmak sûretiyle yardımcı olur:

C) Israil ogullarını kendisine boyun eğdirtebilmek için Yesu, Tanrı'yi haksızlık yapar şekilde tanımlar:

D) Yesu'nun söylemesine göre her bir Israili bin düşmana bedeldir, çünkü Tanrı her bir Israili yerine savasmaktadır:

E) Tıpkı Musa gibi Yesu da Israil ogullarını ırkçı duygularla ve yabancı düşmanlığı ile yetistirme hevesindedir: "Aranızda yaşayan yabancılarla evlenmeyin, onlara karışmayın" der.

F) Yesu'nun ölümünden sonra halk, savas, yagma ve talan siyasetine yönelir:

XII) “Ahd-i al-atik”e göre Tanrı diğer milletleri, sırf İsrail ogullarını denemek ve bu arada onlara savasmayı öğretmek için yemlik olarak kullanır

A) Samson ile Dalilah hikâyesi:

B) İhânet, çapul ve soygunculuk örneklerinden bir kaç demet daha:

XIII) Benjamin ogullarının kılıçtan geçirilmeleri:

XIV) Tanrı'nın: "Öldür, yok et" şeklindeki emrini harfiyen uygulamadığı için gözden düşen Saul (1 Samuel, Bap 15" 1-35)

XV) Tanrı, İsrail ogullarına Davud'u "peygamber" ve Kiral olarak seçer: o Davud ki bütün ömrünü insanların kellelerini kestirmekle, yagma ve talanlarla, ve ahlâk kurallarını çiğnemekle geçecektir:

A) Kendisini Tanrı'nın sevgili kulu gibi gösterip İsrail ogullarını milliyetçilik ruhu içinde yetistirmek bakımından Davud usta bir siyâsetçidir.

B) Davud, şehvetinin itisine karşı gelemeyip en yakın arkadaşının karısına, Bat-seba'ya, asik olur ve onunla zinâ eder:

C) Davud'un oğlu Amnon, kendi kızkardesini igfâl eder:

D) Absalom, kendi öz babası Davud'un karilariyle yatar ve babasını yok etmek için d&uul;zenler kurar:

E) Davud, kendisine ihânet etmiş olan Yaob'un himmetiyle yeniden İsrail'in basına kiral olur:

F) Davud yeniden Kiral olduktan sonra, yagma ve talan siyâsetine devam ederken

sehvet giderme yollarini da ihmal etmez:

G) Davud, kendisini kirallik mevkiine getirten Yaob'un, ve kendisine iyiligi dokunmus olan Simei'nin öldürölmelerini vasiyet ederek tahti Süleyman'a devreder:

XVI. Süleyman'in asip kesmeleri ve benzeri marifetleri:

A) “Kutsal” kitabın (Tevrat'in) bildirmesine göre Süleyman, sehvet ihtiyacini fazlasiyle gidermek isterken yabancı kadınları haremine sokmak sûretiyle Tanrı'nın emirlerini ihlâl etmiş olur; bu yüzden halkını Tanrı indinde suçlu duruma düşürür:

B) Tanrı, Süleymana karsi besledigi öfkесinin acisini, onun suçsuz olan oğlundan çıkarır:

XVII) İly'a'nın Tanrı'ya fazilet dersi vermesi:

XVIII) Ahab'in ve karisi İzabel'in isledikleri cinayetlerin intikamini, onların ogullarından ve yakınlarından alan Tanrı.

A) Tevrat'in yazmasına göre Tanrı, İsrail kiralı Ahab'i tuzaga düşürüp öldürmek için, kendi peygamberlerine yalanlar söyler:

B) Tanrı'nın emriyle Ahab'in ogullarının ve Ahab evinin erkeklerinin ve Ahab'in karisi İzebel'in hesapları görülür

C) “Kutsal” kitabın bildirmesine göre Yehu'nun emriyle Ahab'in, ve diğer yetmiş oğlunun ve bir o kadar torununun kafaları kesilir; kafalar bir küfeye konup Yehu'ya hediye dilir.

XIX) “Kutsal” Kitab'a (Tevrat'a) göre Ezra, İsrail Tanrısı'nın ırkçı görüşlerinin uygulayıcısı olarak yabancı kadınlarla evli bulunan İsrail ogullarını karılarından ayırtır:

sirf Israili Tanrı inâyetlerine kavusturabilmek için:

XIX) Nehemya, tipki Ezra'nin yaptığı gibi, Israil ogullarının yabancı kadınlarla evlenmelerini önler ve evlenenleri günahkar sayıp ülkeden kovar:

XXI) Ester ile Mordekay'ın Marifetler

A) "Kadınlar kocalarına saygılı olacaklardır; her koca kendi evinde hâkim olsun" (Ester, Bap 1: 21-22).

B) "Yahudi düşmanidir" diye masum, suçsuz insanların öldürtölmelerinde Ester ile Mordekay'ın başarıları:

XXII) "Ahd-i al-atık" de (Tevrat'da) konustugu söylenen Tanrı, "Baris", "Kardeslik", "Karsilikli Yardım", "Sevgi" vs... gibi seyleri sadece kendi kavmi olarak benimsedigi Yahudiler arasında olussun diye ister; Yabancılarla ilgilenmez. Israil Ogulları Kendisine Karsi Asi Olsalar da Onlarsiz Yapamaz

XXIII) Hezekiel'e göre Tanrı, Israil Ogullarından gayri hiç bir milleti benimsemez; Hiç bir milletin yasantisini düzenlemez; Baska Milletlere karsi adeta yabancı ya da düşman gibidir.

XXIV) Ahd-i al-atık'in (Tevrat'in) Daniel adli kitabında, Israil ogullarını üstün göstermek üzere anlatılan masallar.

XXV) Daniel'in yalvarislari üzerine Israil ogullarını afveden Tanrı, onlara yeni felâketler hazirlar:

XXVI) Tsefanya'ya göre Tanrı, Sevgili Kavmi Israil ogullarını, Dünyanın Bütün Milletleri İçerisinde "Bir Nam ve Bir Hamt" Kılmak ve Üstün Yapmak Kararındadır

XXVII) Hofsa'nin Tanimina Göre Tanrı Israil'e Asiktir; Hem de onu "fahise"ye benzetircesine!

XXVIII) “Amos”un kitabındaki Tanrı, tipki diğer "peygamberler" zamanındaki gibi İsrail ogullarını hem yerden yere çarpar, hem de nimetlere boğar

XXIX) Sünnetli yahudiler dışında hiç kimse Tanrı'nın kutsal yerlerine ayak basmayacak: Yabancıları aralarına alan ve Tanrı'nın makdisine sokan İsrailliyeler lânet yağacak.

1) "Yalanlar san'ati"nin temel kaynagi:

Akilci "düşün" insanlarınin (özellikle 17. ve 18. yüzyıldan bu yana) söylediklerine göre "insan" denen yaratik, konusmaya ve derdini anlatmaya basladigi andan bu yana her türlü olumsuzluk yalanlarla baslamistir. Buna inananlar, Napolyon'un: "Tarih yalanlar serisinden ibarettir" seklindeki sözlerinde büyük bir gerçek yattigini kabul ederler.

Fakat yine bu düşünörlere göre gerçek olan bir sey daha vardir ki, o da yalanlarin en kurnaz, ve en kötü sonuç yaratan nitelikte olanlarinin "Kutsal" diye bilinen kitaplarda yer almıs olmasidir. Su bakimdan ki kendilerini "peygamber" diye tanitan ve "Tanrı bana sunlari söyledi, su emirleri verdi, bu emirlere uymazsaniz sapiklardan olursunuz, cehennemi boylarsiniz, vs..." seklinde konusan kisiler, bu konustuklarini insanlara kabul ettirdikleri an yalan san'ati yerlesmistir.

Yine onlara göre "Kutsal" diye kabul edilen kitaplarda anlatılan olaylar ve hikâyeler, genellikle uydurma ya da geçmiş dönemlerin ve milletlerin efsanelerinden alınma seyler olup, bunun böyle oldugu, bilimsel arastirmalarla ortaya vurulmustur. Verdikleri nice örneklerden biri Tevrat'da geçen ve Musa'nin, Tanrı yardimiyle Israilogullarini Misir'dan ve kölelikten kurtardigina dâir olan hikâyedir ki, eski bir Misir efsanesinin Israilogullarinin yasamina uydurulmus seklinde baska bir sey olmadigi kabul edilir. Gerçekten de Karl Richard Lepsius adindaki bir bilim adami, bunun böyle oldugunu, 19cu yüzyilin ortalarında yayinladigi Denkmaler aus Agypten und Athiopien adli 12 ciltlik yapitinda (Berlin 1849-1850) ortaya vurmustur. Bu açıklamaya göre olay sudur ki, Firavun'lar döneminde Misir'da cüzam hastaligina yakalanmis bir sinif halk, sinir disi edilmis ve bunlarin sinir disina çıkarilmalari sirasinda baslarında "Musa" adinda bir Misirli din adami bulunmustur 1. Ve iste bu hikâye, Yahudilerin "kutsal" bildikleri Tevrat'i hazirlayanlar tarafından alinmis ve alinirken de, sepet içinde Nil nehrine birakilan bir Yahudi çocugunun, Firavun'un kizi tarafından kurtarilip saray'a alindigi, "Musa" adiyle büyütöldöğü, büyüyünce Yahudileri Misir'dan, Firavun'un zulmünden, kurtardigi ve Tanrı topragina götürdöğü seklindeki bir masal sekline sokulmustur (Tevrat/Çikis , Bap 2: 1-10)

1 Karl Marx bu olayin dogrulugunu, Frederick Engel'e yazdigi bir mektubunda dogrular. Bkz. The Letters of Karl Marx, (Selected And Translated.... by Saul K. Padover, Prentice-Hall Inc. New Jersey 1979, sh. 459)

2) "Inanmayan dinliler" ve "Inanan dinsizler" !

19cu yüz yilin en büyük düşünürlerinden biri olan Feuerbach: "Ben Tanrisiz bir dindarim" derdi¹. 20ci yüzyilin ayni çapta bir baska düşünürü sayılan Einstein : "Ben inanmayan koyu bir dindarim" diye eklerdi.

Bu sözler, Bati dünyasini bir uygarlikten bir baska uygarliga götüren ve insanligi sinirsiz gelismelere dogrultan düşünür ve bilginlerin, bir bakima "yazit"i ("düstur'u") sayilir ki, kökenini eski Yunan'da bulur. Bundan iki bin yil önceleri Tanrı fikrini, "Kutsal" bilinen kitaplara ters düsercesine, "sevgi denizi" seklindeki bir tanima oturtan Aristo'lardan baslayip, Bati dünyasini 1500 yillik karanlik çağ'dan "aydinliga" ve sinirsiz bir uygarlik asamasina dogrultmak üzere, Tanrı'yi "akil" ve "akli" Tanrı ile yer degistirten, ve böylece "Kutsal" kitaplara ve bu kitaplardaki (Örneğin "Kitab-i Mukaddes"teki) Tanrı anlayisina karsi çıkanlar (örneğin Voltaire ve benzerleri) ve onlari bugüne dek izleyenler (örneğin Bertrand Russel'lar, v...), hep bu "yazit"ın insanlari olmuslardir. Daha baska bir deyimle uygarlik gelismesi tarihi, "inanmayan" bu tür "dindarlarla" doludur ki, sayilari çok az olmakla beraber, Bati dünyasi bakimindan, 2500 yil boyunca, birbirinden pariltili simalari kapsar: kim ki tüm insanligin gelismesine, insan sahsiyetinin haysiyeti ve insanlar arasi sevgi duygusunun yerlesmesine hizmet etmistir, kim ki dehâ, zekâ ve düşünce üstünlüğü ile bezenmistir, o mutlaka "inanmayan dindarlardan" olmustur.

"Inanmayan dindarlar" için din ve "dindarlık" , kutsal sayılan kitaplara boyun egmek degil fakat aklın vicdan süzgecinden geçirmis oldugu verilere uymaktır. Daha dogrusu onlar, "Tanrı" sözüdür diye insanlara belletilen kitaplari ve verileri "Tanrı yapisi" degil fakat "insan yapisi" seyler olarak tasnif edip buna göre degerlendirirler ve bu kitaplarda yer alan "Tanrı" tanimini geçersiz bilrler. Çünkü bu kitaplarda tanımlanan Tanrı, insan kiliginda, insana özgü niteliklere sahip bir varliktir: kindardir, acimasizdir, kiskançtir, keyfidir, insanlari diledigi gibi sekillendiren ve sonra birbirleriyle dövüstürendir, vs...,

Onlar için gerçek "Tanrı" denilen sey, vicdan ile isbirligi yapan aklın tâ kendisidir. Bundan dolayidir ki onlar, bir Tanrı'nin kalkipta :

"Bir sehre karsi cenketmek için onu barisikliga çağiracaksın. Ve vaki olacak ki eger sana baris cevabi verirse ve kapilarini sana açarsa o vakit vaki olacak ki içinde bulunan bütün kavm sana angaryaci olacaklar ve sana kulluk edecekler.Ve eger seninle musalaha etmeyip (baris yapmayip) cenketmek isterse o zaman onu kusatacaksın ve Allahın Rab (bu sehri) senin eline verdigi zaman onun her erkeğini kiliçtan geçireceksin; ancak kadınlari, ve çocuklari ve hayvanlari ve şehirde olan her şeyi,

bütün malini kendin için çapul edeceksin ve Allahın... sana verdiği düşmanlarının mallarını yiyeceksin" (Tevrat, Tesniye Kitabı, Bap 20: 10-14)

şeklinde konuşabileceğini düşünemezler? Bir Tanrı ki, bütün yarattığı insanlar içerisinde sadece bir gruba (örneğin İsrail oğullarını) seçip kendisine “kavim” edinsin ve sonra bu kavim baska milletlere karşı savaşa ve “çapula” kışkırtıp ele geçirilen esirlerin kellelerini kılıçla doğratsın, kadınları ve çocukları ve malları çapul ettirsin ve sonra bu vahşeti devam ettirmek için: "Bu milletlerin şehirlerinden olmayıp senden çok uzakta bulunan bütün şehirlere böyle yapacaksın" (Tevrat, Tesniye, Bap 20: 15) diye emir versin! Hayır, "İnanan dindarlara" göre olmaz böyle bir şey.

Yine bunun gibi, "İnanmayan dindarlar", Tanrı'nın, insanları dilediği gibi şekillendirip müslüman ya da kâfir kılacağını (örneğin En'âm sûresi, âyet 125) , ve kıldikten sonra, onları birbirlerine boğazlatacağını, örneğin "Müşrikleri nerede görürseniz öldürün" (Kur'ân, Tevbe Sûresi, âyet 5) ya da "Kendilerine kitap verilenlerden (Yahudiler'den, Hıristiyanlar'dan) ... hak dini Øİslâm'ı kendine din edinmeyen kimselerle, küçülerek elleriyle çizme verinceye kadar savaşın" (K. Tevbe Sûresi , âyet 29) şeklinde emir verebileceğini düşünemezler.

"İnanmayan dindarlar", “peygamber” diye bilinen kimselerin değer ve önemlerinin, öldürdükleri insana göre hesaplanmak gerektiğini kabul edemezler. Oysa ki “Kutsal” bilinen kitaplarda hangi peygamber daha çok insan öldürmüs ya da öldürtmüs ise o, okadar önemli sayılmıştır. Örneğin Tevrat'a göre Saul kral, ve Davud onun emrinde kahraman bir asker olarak iş görürken, her ikisi de çok sayıda insan öldürmekle ün salmışlardı. Saul binlerce, Davud ise onbinlerce insan öldürtmüştü. Hele Davud'un namı ve şanı, Filistin'i öldürdükten sonra ayyuka çıkmıştı. Çünkü o, Filistinli ordugahında adı Golyat olan pehlivani sapanla ve tasla vurup öldürdükten ve sonra onun kılıcını belinde alıp kafasını kestikten ve böylece bütün Filistinlileri kaçırttıktan sonra, büyük şöhret yapmıştır. Bunun üzerinedir ki İsrail kentlerinde halk bayram yapmıştır. Kadınlar oynarken karşılıklı olarak: "Saul vurdu binleri, Davud da on binleri" diyerek şarkılar söylemişlerdir (Ahd-i al-atik, 1 Samuel, Bap 18: 7). “Kutsal” kitapta, Tanrı'nın bile Saul'u bırakıp Davud'tan yana olduğunu , çünkü Davud'un, Saul'dan daha çok insan öldürüp kahraman kesildiğini düşünmüştür. (Bkz. 1 Samuel, Bap 18: 12)

"İnanmayan dindarlar", Tanrı'nın, sırf kendisine tapsınlar, boyun eğsinler diye insanlara mükafatlar vereceğini kabul etmezler, ve böyle bir Tanrı tanimini Tanrı fikrindeki “kutsallık”la bağdaştırmazlar. Oysa ki “Kutsal” bilinen kitaplarda Tanrı'nın, boyun eğen kendi kullarına nîmetler, hurî'ler, güzel kızlar, hattâ "memeleri yeni sertleşmiş kızlarla" dolu cennetler va'd ettiği ayzıldır.

"İnanmayan dindarlar" Tanrı'nın, vahy gönderip kendi elçilerini savaş, yağma ve talan yolu ile dini

yaymaya memur edeceğini, insanları birbirlerine boğazlatacağını ya da onlara ogulluklarının karılarına asik kilip evlendireceğini, ya da kendi kızları ile çinsî münasebete bulunduracağını ya da bunlara benzer daha nice davranışlarda bulunabileceklerini kabul etmezler? Bütün bu tutum ve davranışları Tanrı fikrindeki “yücelikle” bağdastırmazlar, akla, vicdana ve ahlâka ters bulurlar.

Oysa ki “inanın dinliler”, akla ve vicdana aykırı bütün bu hususları: "Mademki Tanrı'dan gelmedir, o halde kabul etmek gerekir" diyerek benimsemeyi “dindalık” bilirler. Her ne kadar bunlar, her zaman için yer yüzü nüfusunun çoğunluğunu oluşturmış olmakla beraber, gerçek sudur ki insanlığı uygarlık vadilerine, büyük gelişmelere ve daha mutlu yarınlara sürükleyenler bunlar değil ve fakat daima "inanmayan dindarlar" olmuştur.

Ancak ne var ki "inanmayan dindarlar", bğnaz ortamın hismindan ürkmüş olarak çoğu zaman kendi gerçek hüviyetlerini ortaya vuramazlar; çoğu kez yapmacık bir kiliga, daha doğrusu "inanın dindarlar" kiligina bürünmüş olarak kalırlar.

Eğer siz Kutsal bilinen kitaplarda tanımlanan Tanrı'nın keyfi ve gaddar olabileceğine inanmıyorsanız; eğer siz Tanrı'nın kiskanç ve intikamcı olabileceğini sanmıyorsanız; eğer siz Tanrı'nın öfkeye kapılıp insanlara küfürler savuracağına inanmıyorsanız; eğer siz Tanrı'nın eşitsizlikler yaratamayacağına ihtimal vermiyorsanız; eğer siz Tanrı'nın her ne suretle olursa olsun olumsuzlukta bulunabileceğini yer vermiyorsanız, bu demektir ki siz de "inanmayan dindarlar"dansınızdır.

Hemen eklemek gerekir ki "inanmayan dindarlar"a göre, "Kutsal" kitapların kutsal olmayan yönlerini keşfedebilmek için üstün bir zekâyâ ya da bilgi hamulesine sahip olmak koşul değildir: vasat bir kültüre ve sağ duyuya sahip ve akilci yeteneğe sahip her insan, "Kutsal" diye bilinen kitapları akil süzgecinden geçirmek, ya da "peygamber" diye benimsenen kişilerin yaşamlarını incelemek suretiyle kendisini kolaylıkla "inanmayan dindarlar" sınıfı içinde bulur. Nitekim tarih içerisinde “dindar” sayılabilecek insanları "inanmayanlar" ordusu haline getiren şey, "Kutsal" bilinen kitapların kutsallıkla bağdastırmadıkları yönleridir.

Kim ki akilcidir ve akil rehberliği ile düşünmesini öğrenmiştir o mutlaka "inanmayan dindarlardan" olmuştur; çünkü aklını kullanıp düşünmeye başladığı an "Kutsal" diye bilinen kitapların kutsallıkla bağdasmayan yönlerini görmeğe başlar; özellikle bu kitaplarda yer alan Tanrı tanımına karşı çıkar. *

"Inanmayan dindarlar", insanlığı "insanlık" sevgisine ve gerçek ahlâkîliğe sürükleyenler olarak kabul edilirler; onlar için “din”, aslında , “sevgi” denen şeyin tâ kendisidir; bu itibarla Tanrı'yi “sevgi” olarak tanımlarlar; en büyük "insan severler"in ve en büyük “ahlâkiyatçılar”ın, "laik" düşünceye sahip bu tür

"dindarlar" arasından çıktığını söylerler.

Buna karşılık tarihin yarattığı en olumsuz, en gaddar, en yalancı simaların "inanan dinsizler" arasından çıktığını, ve çünkü bunların, "Kutsal" diye bildikleri kitapları körü körüne rehber edinmiş olduklarını belirtirler. Yüzlerce yıl boyunca insanların birbirlerini boğazlamalarına vesile olan savaşların, bagnazlıkların, hoşgörüsüzlükler uğruna girilen öldürüsmelerin, hep bunların eseri olduğunu eklerler. Akilci ahlâka ters düşen her türlü davranışa saplananların bunlar olduğuna inanmışlardır. "Kutsal" bilinen kitaplar dışında "gerçek" olmadığina, ya da "peygamber" diye kabul edilen kimselerin, tüm olumsuz yönleriyle kendilerine örnek edinenlerin, yine bunlar olduğunu bildirirler. Verdikleri örneklerden biri şöyle:

Amerikalı Müslüman siyahilerin "peygamberi" diye kabul edilen Elijah Muhammed, (ki kendisini Tanrı'nın yer yüzüne inmiş temsilcisi, hattâ bizzat kendisi olarak bilirdi), sekreterlerinden iki kadınla cinsî münasebet kurar ve onlardan gayri mesrû çocuklar edinir. Durum Amerikan toplumunda, ve özellikle müslüman siyahileri arasında sok yaratır. O tarihlerde Elijah Muhammed'in sağ kolu Malcolm X, adında bir zencidir ki daha sonraları ondan ayrılıp muhalefet kuracaktır. Fakat o tarihlerde Malcolm X'e göre Elijah Muhammed "Tanrı" mesabesinde bir kimsedir. Her ne kadar Malcolm X, daha sonraları görüş değiştirmekle beraber, önceleri: "İnandığım şu idi ki (Elijah) Muhammed, eğer bizzat Tanrı değil ise, mutlaka Tanrı'dan sonra gelen varlıktır" diye konuşurdu 2.

Ve iste bu inanç içerisinde vaziyeti idare etmek üzere "Tanrı elçisi" ile konuşur ve bu olayı, "Kutsal" kitaplarda (örneğin Ahd-i al-atik, Kur'ân'da) söz geçiren benzerî olayların isigi altında "peygamberliğin gereklerinden" imis gibi gösterme olasılığının bulunup bulunmadığını tartışır. Elijah Muhammed'in verdiği yanıt şu olur: "Ben Davud'um. Eğer Davud'un, bir baskasının karısını nasıl elinden aldığını okuyacak olursan (benim Davud olduğumu anlarsın). Yine bunun gibi içkiden sarhos olan Nuh'un (yasamini) okursan, (bunun ben olduğumu görürsün). Kendi öz kızlarıyla sevisen (cinsî münasebette bulunan) Lut hakkında yazılanları oku. İste ben bütün bu yapılan şeyleri yapmakla görevliyim" 3.

Bunun üzerine Malcolm X, Tanrı kertesinde gördüğü Elijah Muhammed'in, bazı kadınlarla gayri mesrû münasebetler kurup evlilik dışı çocuklar edinmesi olayını zenci müslümanlara kabul ettirmenin yollarını arar. Elijah Muhammed'in oğlu Wallace Muhammed ile birlikte Tevrat'ı, İncil'i (Ahd-i Atiyk' i ve Ahd-i Cedid'i) ve Kur'ân'ı araştırır ve bu kitaplardan benzerî nitelikteki olayları inceler. Bu araştırma ve inceleme sonucunda Nuh'un sarhosluğuna, ya da Davud'un, kendi yakın arkadaşının karısı ile zinâsına, ya da Lut'un kendi kızlarıyla yatmasına ve Musa'nın Habes'li bir kadınla zinasına dair olaylara tanık olur. (Her ne himetse Muhammed'in, kendi ogulluğu Zeyd'in karısı Zeyneb'e asik olup onunla evlenmesi olayına değinmez). "Kutsal" kitaplarda bulduğu bu verilerle planını kurar ve oldukça becerikli

sayilabilecek bir "ahlâk" oyununa basvurur. Dinleyelim Malcolm X'e kendi agzindan:

"İslâma bagli kisilere su öğretilabilir ki bu yer yüzü yasami sirasinda kisinin basarilari, onun kisisel ve fâni acizliklerini (zaafini örter). Wallace Muhammed bana, Incil ve Kur'ân kaynaklarini gözden geçirmeme yardimci oldu. (Sunu anladim ki) Davud'un Betsabe ile olan zînasi olayi, tarih terazisinde, onun Golliath'i öldürmüs olması gibi olumlu bir olaya oranla az degerdedir. Lut'u düşünürken, onun kendi kizlariyle sevimsesini degil fakat halki Sodom ve Gomorah elinde helak edilmesinden kurtarmasini düşünürüz. Nuh hakkindaki görüsümüz, onun sarhoslugu ile degil fakat gemi insa edip insanligi tufandan kurtarmasi davranisi ile ilgilidir. Musa'nin yasamini gözden geçirirken, onun Habesli bir kadinla zina etmis olmasina degil fakat Ibranileri Misir köleliginden kurtarmis olmasina önem verimiz. Inceledigim bütün bu olaylarda, olumlu davranislar olumsuz davranislari bastirmistir!" 4

Ve iste bu inanç içerisinde konunun zenci müslümanlara bu sekilde yansitilmesi için, emri altında bulunan camilerin imamlarina gerekli talimati verir. Onlara sunu anlatir ki, Elijah Muhammed'in kendi sekreterleriyle cinsî münasebette bulunusunu müslümanlara "peygamberlik görevinin yerine getirilmesi" seklinde belletmelerinin kendilerinden istenmesini saskinlikla karsilamamalidirlar 5.

1 *Lectures on the Essence...*, sh. 36

2 Alex Haley, *The Autobiography of Malcolm X*, (9th Print. Ballantine Books, New York 1982, sh. 305-6)

3 Haley, *age*, (sh. 299)

4 Haley, *age*, (sh. 297-8)

5 Haley, *age* (sh. 299)

"Ahd-i al-atik" (Ahd-i Atiyk = Eski Ahit) in Elestiri Konusu Yapilmek Gereken Yönleri Hakkinda

Masal kitapları genellikle okuyucuyu eglendirmek ve onun hayal alemlerinde gezdirmek için yazılmıştır; bu nedenle mutlu ve gönlü ferahlatıcı olaylarla sonuçlanması beklenir. Her ne kadar "Ahd-i al-atik" (Ahd-i Atiyk), bir bakıma masal kitaplarının en ustalıkla kaleme alınmış bir tür'ü ise de, insan ruhunu rahatlatmak için değil fakat âdeta azâb içerisinde tutmak, korkutmak, dehsete sokmak için düşünülmüş bir yapıdır. Daha doğrusu İsrail ugruna aska gömülmüş bir kimsenin, büyük bencillikler içerisinde sevgilisine ızdırab çekirme hirsinin hikâyesidir. Burada asik durumunda olan Tanrı'dır; sevgili durumunda olan ise Yahuda oğulları ve İsrail oğullarıdır, yâni Yahudilerdir.

Bu yapıt çeşitli dönemlerde çeşitli yazarların kaleminden çıkmıştır. Bu yazarların bütün kitap boyunca yaptıkları şey Tanrı'yi, Yahudilerin asigi gibi gösterip bu atesîn askin huzursuzluğu, kiskançlığı, acımasızlığı ve bencilligi içerisinde bocalatmak olmuştur. İsledikleri ana tema esas itibarıyla şudur:

Tanrı, bütün insanlar, kavimler arasından, İsrail oğullarını kendi sevgili kavmi olarak seçmiş ve onları boyunduruk altında bulundukları Mısır Firavunlarının zulmünden kurtarmıştır; sonra da onları hayal alemlerinin süt ve bal ülkesine götürmek istemistir. Fakat güyâ İsrail oğulları nankörlük ederek Tanrı'nın emirlerine karşı gelirler. Onları yola getirmek için Tanrı tehditlere başvurur; dinletemeyince onlara felâketler musallat eder; fakat sonra onlara acir ve felâketlerden kurtarıp bolluklara kavuşturur. Fakat İsrail yine nankörlük ederek günahkâr duruma düşer; Tanrı yine gazaba gelir ve onları cezalandırır. Az geçmeden pisman olur cezayı geri alır. Ve iste Yahudilerin "Kutsal" diye bildikleri kitabın tümü bu tekrarlamalardan oluşur.

Bu kitaplarda Tanrı'nın, İsrail oğullarına rehberlik etsinler diye "peygamberler" gönderdiği, ve faka bu "peygamberlerin" akla ve mantığa ve müspet ahlâk verilerine yatkın düsmeyen yaşamlara yöneldikleri hikaye edilmistir. Bunlardan bazıları özet olarak aşağıda belirtilmiştir. Fakat daha önce Ahd-i Atiyyk'in ilk sayfalarında yer alan ve Adem ile Havva'nın yaratılışları ve Cennet bahçesinden atılmaları ile ilgili masala kısaca göz atmamız gerekir.

İ) Erkegi Üstün ve Kadini Asagi kilmek Açısından Adem ve Havva Masalının Önemi:

Kutsal bilinen Kitaplara göre Adem, peygamberlerin ilki sayılır. Tanrı güyâ Adem'i topraktan yaratmış ve sonra onun kaburga kemiklerinden de Havva'yi var etmiştir: istemistir ki kadın erkeğe tâbi olsun. Ahd-i Atiyyk'a göre Adem ve Havva masalının özeti şöyle:

Tanrı'nın "Ol" demesiyle önce gökler ve yer, sonra gece ve gündüz, sular ve denizler, canlı yaratıklar vb... var olur; bu işleri Tanrı yedi günde tamamlar (Tevrat, Tekvin, Bap 1: 1-31). Ve Tanrı bunları, kendi sûretinde yaratmayı düşündüğü insan için yapmıştır (Tekvin, Bap 1: 26). Nihâyet Tanrı, yerin topragından adami (Adem'i) yapar ve onun burnuna nefesini üfleyerek ona can verir (Tekvin, Bap 2: 7). Sonra Aden'de bir bahçe diker ve Adem'i bu bahçeye koyar. Bu bahçede, görünüşü güzel ve yenilmesi iyi olan her türlü ağaç ve ayrıca bahçenin ortasında "hayat ağacı" ile "iyilik ve kötülüğü bilme ağacı" vardır. Adem'i bu bahçeye koyarken Tanrı ona şu emri verir: "Bahçenin her ağacından istediğin gibi ye; fakat iyilik ve kötülüğü bilme ağacından yemiyeceksin; çünkü ondan yedigin günde mutlaka ölürsün" (Tekvin, Bap 2: 16). Dikkat edileceği gibi Tanrı'nın bu yasak emrini Adem'den başka duyan yoktur, çünkü ortada henüz ondan başka insan yoktur.

Bu emri aldıktan sonra Adem, tek basına Aden bahçesinde yaşamaya başlar. Bunu gören Tanrı, Adem'in tek basına yalnızlıktan sıkılacağını düşünmüş olmalı ki, kendi kendine der: "Adamın yalnız olması iyi değildir; kendisine uygun bir yardımcı yapacağım" (Tekvin, Bap 2: 18).

Her şeyi öngören Tanrı nasıl olursa Adem'in tek basına kalamayacağını önceden hesap edememiştir, bilinmez! Fakat Adem'e bir yardımcı yaratmadan önce Tanrı, hayvanların ve kuşların her birine ne ad vereceğini Adem'den sorar. Neden kendisi onları adlandırmaz da Adem'e adlandırır, bu da bilinmez. Fakat Kitab'ın yazdığına göre Adem'e uygun bir yardımcı bulunamadığı için Adem'in üzerine derin bir uyku getirir, ve uyku sırasında onun kaburga kemiğinden alıp üzerini etle kaplıyarak bir kadın yaratır: bu Havva anamızdır ! (Tekvin, Bap 2: 21-22).

Neden Tanrı kadını, tıpkı Adem gibi topraktan yaratmamıştır da Adem'in kaburga kemiğinden yaratmıştır? Bunun yanıtı şu: istemistir ki kadın erkeğe boyun eğsin ve erkek kadının efendisi olsun. Çünkü kadını da topraktan yaratmış olsa, bu takdirde kadın ve erkek eş durumda olacaklardır; oysa ki onu Adem'in kemiklerinden yaratmakla Adem'e ıftihar ve üstünlük vesilesi sağlamıştır. Nitekim Adem'in şöyle konuştuğunu okumaktayız: "Şimdi bu benim kemiklerimden kemik, ve etimden ettir; buna Nisa (kadın) denecek, çünkü o erkekten alındı" (Tekvin, Bap 2: 23).

Aden bahçesinin iklimi sıcak olmalı ki Tanrı Adem'i ve karısını çıplak olarak dolastırır (Tekvin, Bap 2: 24). Çıplak dolasmanın ayıp bir şey olmadığını da muhtemelen onlara belletmiştir. Belletmediği bir şey vardır ki o da kir hayvanlarının en hilekâr olan yilandan sakınmalarıdır. Ve gerçekten de yılan bir gün gelip kadına sorar: "Allah bahçenin hiç bir ağacından yemiyeceksiniz dedi mi?" .

"Neden bu soruyu Adem'e sormaz da özellikle kadına sorar?" denecek olursa bunun da yanıtını bulmak kolay: çünkü istenmiştir ki kadın suçlu durumda kalsın!

Anlaşılan o ki Adem, Tanrı'nın kendisine verdiği yasak emrini Havva'ya söylemiştir. Nitekim kadın yılanı söyle der: "Bahçenin ağaçlarının meyvasından yiyebiliriz; fakat bahçenin ortasında olan ağacın meyvası hakkında Allah: -'Ondan yemeyin ve ona dokunmayın ki ölmiyesiniz'- dedi" (Tekvin, Bap 3: 1-2).

Fakat yılan kadını kandırmak için söyle der: "Katiyen ölmezsiniz; çünkü Allah bilir ki, ondan yediğiniz gün, o vakit gözleriniz açılacak, ve iyiyi kötüyü bilerek Allah gibi olacaksınız". (Tekvin, Bap 3: 4-5).

Kadın yılanın sözlerine kanarak yasak ağacın meyvasından alıp yer ve kendisiyle beraber kocasına da verir; o da yer.

Görülüyor ki kadının yılanla konuşması sırasında Adem de oradadır; yılanın söylediklerini o da duymuştur; ve bu söylenenler üzerine karısının yasak ağaçtan meyva almasına karşı çıkmamıştır; kalkipta kadına: "Tanrı bizi bu yasak ağaçtan yasakladı; meyvasından yemiyelim" şeklinde bir şey söylememiştir. Söylemek söyle dursun fakat karisiyle beraber yasak meyvadan o da yemistir. Aslında asil suçlu ve sorumlu olan kadın değil fakat kocası Adem'dir.

Fakat her ne olursa olsun meyveyi yedikten sonra her ikisinin de gözleri açılır ve kendilerinin çıplak olduklarını görürler. İncir yapraklarıyla kendilerine önlükler yapıp örtünürler (Tekvin, Bap 3: 7).

O sırada Tanrı, günün serinliği içerisinde bahçede dolasmaktadır. Durumu farketmiş olmalı ki onlara seslenir; Adem'le karisi Tani'nin sesini duymakla korkup ağaçların arasına gizlenirler (Tekvin, Bap 3: 8).

Fakat Tanrı onları bulur ve Adem'e sorar: "Ondan yeme, diye sana emrettiğim ağaçtan yedin mi?" . Adem'in cevabı sudur: "Yanına verdğin kadın o ağaçtan bana verdi ve yedim" (Tekvin, Bap 3: 11-12). Böylece Adem, faziletli ve mert bir kimse gibi davranmayıp suçu karısının sırtına atma yolunu seçmiştir. Su bakımdan ki yasak emri Tanrı tarafından kadına değil fakat kendisine verilmiştir; bu emri kadına nakleden kendisidir. Bu nedenle Kadın'ın yasak emrine aykırı hareket etmesi halinde ona engel olması gerekirdi; olmasa dahi hiç değilse kendisi meyveyi yememeli idi; yemekle suçluluğu üstlenmiş demektir; su durumda Tanrı'dan özür dilemesi gerekirdi. Bunları yapmamakla ahlak disiplini bir tutum takinmiş olmaktadır.

Öte yandan Adem'in bu yaniti üzerine beklenirdi ki Tanrı: "Ben yasak emrini doğrudan doğruya sana verdim; neden dinlemedin ve neden karına engel olmadın?" diye bir şeyler söylesin. Fakat bunu yapacak yerde Tanrı, kadını azarlar ve beklenmedik cezalara müstahak kılar. Söyle der: "Bu yaptığın nedir?" . Buna karşı kadın, büyük bir dürüstlikle: "Yılan beni kandirdi" der. Eğer dürüst olmamış olsaydı yasak emrinin Tanrı tarafından kendisine verilmediğini ve dolayısıyla bundan sorumlu tutulamayacağını söylerdi. Ya da yasak emrine aykırı hareket ederken kocasının kendisine bir şey demediğini, engel dahi olmadığını, hattâ engel olmak söyle dursun yasak meyvadan yemekte sakınca bulmadığını eklerdi. Fakat görüldüğü gibi kadın buna tenezzül etmemiş ve yılan'ın kandirmasına kapıldığını itiraf etmiştir. Buna rağmen Tanrı kadını ölçsüz şekilde cezalandırma yolunu seçer ve yılan ile kadın arasına düşmanlık koyar. Yılan'a söyle der: "Bunu yaptığın için bütün (hayvanlardan) daha lânetlisin; karnın üzerinde yürüyeceksin, ve ömrünün bütün günlerinde toprak yiyeceksin; ve seninle kadın arasına, ve senin zürriyetinle onun zürriyeti arasına düşmanlık koyacağım; o senin basına saldıracak ve sen onun topuguna saldıracaksın" (Tekvin, Bap 3: 14-15).

Bu emrini Tanrı ne derece uygulamıştır? pek belli değil. Çünkü yılan: " ömrünün bütün günlerinde toprak yiyeceksin" dediği halde yılan toprak değil fakat küçük kuzulardan tutunuz da iri farelere kadar canlı ne varsa her şeyi yemekle geçimini sürdürmüştür.

Yılan, cezasının bu olduğunu bildirdikten sonra Tanrı, kadına döner ve şöyle der: "Zahmetini ve gebeliğini ziyadesiyle çoğaltacağım; ağrı ile çocuk doğuracaksın; ve arzun kocana olacak ve o da sana hâkim olacak" (Tekvin, Bap 3: 16)

Görülüyor ki Tanrı, Tevrat'ın anlatmasına göre, bütün bu yukardaki olayları düzenlemekle, asıl maksadının kadına eziyet vermek ve onu erkeğin boyundurugu altına sokmak olduğunu ortaya vurmuş olur. Bu maksadını biraz daha açığa vurmak için Adem'e, kârı sözü dinlemenin kötü ve cezalandırılmayı gerektiren bir şey olduğunu söyler. Bunu yaparken, aynı zamanda güyâ adıl davranıyor ve yasak meyvadan yedi diye erkeği de cezalandırıyormuş gibi bir hava yaratmış olur. Adem'e şöyle der: "Karının sözünü dinlediğin ve: -'Ondan yemiyeceksin'- diye sana emrettiğim ağaçtan yediğin için, toprak senin yüzünden lânetli oldu; ömrünün bütün günlerinde zahmetle ondan yiyeceksin... topraga dönünceye kadar, alnının teriyle ekmek yiyeceksin..." (Tekvin, Bap 3: 17-19).

Yani Tanrı, adilâne davranıyormuş gibi görünürken aslında kadını erkeğe oranla çok daha ağır, çok daha mesakkatli cezalara çarptırmış olmaktadır: hem de erkeğin suçluluk payı kadına oranla çok daha yüksek olduğu halde.

Bütün bunlardan sonra Tanrı, Adem'le karısını Aden bahçesinden kovar. Bu arada Adem karısının adını Havva olarak koyar (Tekvin, Bap 3: 20). "Havva" adı, "Hayatı olan" anlamına gelmektedir. Dikkat edileceği gibi Tanrı, Adem'in karısına ad koyma işini bile üzerine almaktan kaçınmış ve bu işe Adem'i memur etmiştir: muhtemelen sırf kadın kocasına biraz daha "tâbi" olsun diye.

Nitekim bu olaydan sonra Adem karısı Havva ile buluşur ve Havva gebe kalır önce Kain ' i ve sonra Habil 'i doğurur (Tekvin , Bap 4: 1-3)

Söylemeye gerek yoktur ki bütün bunlar Tanrı'dan değil ve fakat Tevrat'ın kaleme alıp Tanrı'yi bu şekilde tanımlayan ve ve bu şekilde davranır gösteren yazarların kafasından çıkma şeylerdir. Erkeği "seyyid" ve kadını "tâbi" kılabilmek için bu yukardakından daha kurnazca işlenmiş bir masal düşünmemişlerdir.

-II) Kain ve Habil'den, köleliğin kurucusu sayılan Nuh'a...

Ahd-i Atiyye, daha ilk sayfalardan itibaren haksizlik ve adâletsizlik örnekleriyle süslenmiştir. Nitekim yukarıda özetlediğimiz Adem ve Havva masalini Kâin ve Habil masalı ile Nuh ve İbrahim masalları izler ki, her ne kadar disney ahlâka yatkın olmakla beraber, akılcılık ve akılcı ahlâk esaslarına ters düşer.

Kain, Adem'in Havva'dan olan ilk oğludur. Habil daha sonra doğmuştur. Bu iki kardesten Kain çiftçi ve Habil ise çoban olurlar. Kain toprağı sürüp semeresinden Tanrıya takdimeler getirir. Habil de güttüğü sürünün ilk doğanlarından ve yağlarından Tanrı'ya takdimelerde bulunur. Fakat her ne hikmetse Tanrı, Habil'in takdimesini kabul ettiği halde Kain'in verdiklerini kabul etmez (Tekvin, Bap 4: 1-5).

Kain pek haklı olarak buna bozulur ve çehresini asar. Tanrı ona söyle der: "Niçin öfkelenedin? ve niçin çehreni astın. Eğer iyi davranırsan sen yükseltilmeyecek misin? ve eğer iyi davranmazsan günah kapıda pusuya yatmıştır; ve onun gözü sendedir; fakat sen ona üstün ol".

Bunu söylemekle Tanrı hem bir yandan Kain'i suskun bir köle durumuna sokmak ve hem de iki kardesti birbirine düşürmek ister gibidir.

Bu duyduklarını Kain, gider kardesti Habil'e söyler ve kirda bulundukları bir sırada onu öldürür (Tekvin, Bap 4: 5- 8).

Görülüyor ki Tanrı iki kardesti arasına kıskançlık ve düşmanlık salmış ve bu yüzden Kain, Habil'i öldürmüştür. Eğer Tanrı aynı şeyleri Habil'e yapmış olsaydı, bu sefer muhtemelen Habil Kain'i öldürmüs olacaktı.

Her gizli şeyi bildiğini söylemekten geri kalmayan Tanrı, iki kardesti arasında olan bitenlerden sanki haberi yokmuş gibi, Kain'e sorar: "Kardestin Habil nerede?". Kain: "Bilmiyorum, kardestimin bekçisi miyim?" diye yanıt verir. Buna karşılık Tanrı: "Ne yaptın? Kardestinin kanının sesi topraktan bana bağırıyor. Ve şimdi sen toprak tarafından ihanet edildin" der (Tekvin, Bap 4: 9-12). Bununla beraber Tanrı, Kain'in baskaları tarafından öldürülmesini önlemek için gereken tedbirleri alır. Daha sonra Kain'in çocukları olur. Bu arada Adem 130 yaşında iken karısı ile tekrar buluşup ondan yeni bir oğul edinir; adını Sit koyar. Sit'in babası olduktan sonra Adem'in ömrü uzar; uzadıkça oğulları ve kızları olur. Nihâyet 930 yaşında ölür.

Böylece Adem'in zürriyeti yavaş yavaş çoğalır. Fakat ne var ki insanların kötülüğü Tanrı'yi tedirgin eder ve yeryüzüne Adem'i getirmiş olduğuna nadim olur. Bu nedenle, insanlar, hayvanlar, kuşlar vs... olmak üzere yeryüzüne koyduğu bütün varlıkları yer yüzü ile birlikte yok etme kararı verir. Fakat Lamek'in

oglu Nuh kendisine sadik göründüğü için bu isi onunla birlikte yapmagi tasarlar. Nuh'un üç oğlu vardır ki adlari Sam, Yafet, ve Ham'dir. Tanrı Nuh'a bir gemi yapmasini, gemiye karisini, ve ogullarini, ogullarinin karilarini, ve ayrica da canlı beden ne varsa (hayvan, kus vs...) disi ve erkek olmak üzere her cinsten ikiser adet almasini, ve yeryüzü üzerine sular tufani getirdigi zaman bu gemi ile denize açilmasini emreder. Nuh, Tanrı'nin emrettiği gibi yapar. Bundan sonra Tanrı yeryüzünü sular tufanina bogar ve yeryüzünde bulunan bütün insanlari, hayvanlari ve canlılari yok eder. Böylece yeryüzünde sadece Nuh ve Nuh'un gemiye aldıkları kalmis olur. Bundan sonra Tanrı tufani sona erdirir ve Nuh'a, yanindakilerle ve bütün canlılarla birlikte gemiden çıkmasını emreder (Tekvin, Bap 6: 13-22; Bap 7: 1-24; Bap 8: 1-22).

Nuh, sükran borcu olarak Tanrı'ya temiz hayvanlardan kurbanlar keserek takdimelerde bulunur. Bu Tanrı'yi pek hosnud eder ve pismanlik duyarak kendi kendisine söyle and içer: "Adamin yüzünden artık topragi tekrar lânetlemeyecegim... ve artık her yasiyan şeyi , ettigim gibi, tekrar vurmiyacagim. Yerin bütün günlerinin devamınca, ekme, biçme, soguk ve sicak, yaz ve kis, gündüz ve gece kesilmeyecektir" (Tekvin, Bap 8: 21-22). Ve sonra Nuh'u ve ogullarini mubarek kilip onlara: "Semereli olun ve çoğalin ve yeryüzünü doldurun" der (Tekvin, Bap 9: 1-29).

Tufandan sonra Nuh'un ogullarinin çocuklari olur; bunlar ve bunların çocuklari daha sonra yeryüzüne dagilacaklar ve cesitli milletleri olusturacaklardır. Sam, sami irkinin, Yafet dogu dünyasındaki irkların (bu arada Türklerin) ve Ham ise siyah irkin atası olacaktır; Ham'in oglunun adı Kenân'dir.

Nuh çiftçilikle mesgul olur. Fakat günün birinde fazla sarap içtiği için sarhos olur ve çadırinin içinde çıplak dolasmaga baslar. Ham, babasinin çıplak sekilde bulundugunu görünce durumu kardeslerine haber verir. Kardesleri Sam ile Yafet bir esvap alirlar ve geri geri gidip esvapi babalarinin sirtina koyarlar; geri geri giderek bu isi yaptıkları için babalarinin çıplakligini görmemislerdir. Daha sonra Nuh sarap'tan vazgeçer; ayık olduğu zaman Ham'in yaptigini öğrenir; kendisini çıplak olarak gördüğünü anladigi için her ne hikmetse ona karsi düşmanlik besler. Ve sanki kendisini çıpak sekilde gördüğü için Ham büyük bir günah islemis gibi ona lânetler okur. Lânetlemesini sadece ona degil fakat onun zürriyeti için, hattâ onun hiç suçu olmiyan oğlu Kenân'in adini anarak yapar. Söyle der: "Kenân lânetli olsun; kardeslerine kullar kulu olacaktır..." (Tekvin , Bap 9: 25). Bununla yetinmez ve fakat diger iki ogluna, Sam ile Yafet'e, magfiretler dilerken Kenân'in onlara kul olması için ayrica lânetlemede bulunur. Söyle der: "Sam'in Allahi mubarek olsun ve Kenân ona kul olsun. Allah Yafet'e genislik versin ve Sam'in çadırlarında otursun, ve Kenân ona kul olsun" diye dua'lar eder (Tekvin, Bap 9: 20-27).

Görüldüğü gibi Nuh, ogullarından birini, yani Ham'i ve daha dogrusu onun oğlu Kenân'i, keyfi olara, hiç yere lânetlemistir. Ve güyâ onun lânetlemesi yüzündendir kölelik kurulusu yerlesmis ve siyah ırk, diger

Fakat Tanrı, Sara ile evlendi diye Firavun'a fena halde kızar ve onu ve sarayı'ni "büyük vuruslarla vurur". Firavun korkuya kapılır ve İbrahim'i çağırıp: "Bana bu yaptığın nedir? Bu senin karın olduğunu niçin bana bildirmedi? Niçin: -'Bu benim kızkardesimdir'- dedin, ben de onu kari olarak aldım? ve

simdi, iste karin, al ve git" der ve onu ve karisini ve kendisine âit her seyi ile ülkesinden atar. Fakat atarken ona âit mallari, sigirlari ve hayvanlari geri almaz; Ibrahim'e birakir (Tekvin, Bap 12: 18-20).

Böylece Ibrahim, söylediği yalan sayesinde hem canini kurtarmis ve hem de zengin olmustur. Tevrat'ın bildirmesine göre Ibrahim: "Sürülerde, gümüşte ve altinda çok zengin" olarak ve konaktan konaga göçerek Güney'e iner ve evvelce yapmis olduğu mezbah'ın bulunduğu yere gelir (Tekvin, Bap 13: 1-4).

Görölüyor ki Ibrahim, kendi özel çıkarlari ugruna yalan söylemistir. Her ne kadar Sara onun farklı anadan dogma kız kardesi sayilrsa da 2 esas itibariyle karisidir; bu itibarla Ibrahim karisini kizkardesi imis gibi göstermekle yalan söylemistir. Oysa ki yalan söylemesine gerek yoktu çünkü nasıl olsa Tanrı'nin koruması altında bulunmaktaydı.

1 Tevrat'a göre, Ibrahim'in karisinin adı ilk baslarda Saray iken Tanrı güyâ daha sonra bu adı Sara olarak degistirmiştir (Tekvin , Bap 17: 15)

2 Çünkü Ibrahim ve Sara, aynı baba'dan (yani Terah'dan) ve farklı ana'dan dogmuslardır. (Tekvin, Bap 20: 12)

IV) Yalan söylemek sayesinde zengin olmanın yolunu bulan Ibrahim, Firavun'a oynadığı oyunu Gerard Kirali Abimelek'e de oynar; böylece iki misli varlık yapar:

Biraz yukarda gördük ki Ibrahim, Firavun'a söylediği yalan sayesinde büyük varlık sahibi olmustur. Çünkü Sara'yi kendisine kari olarak alan Firavun, karisinin erkek kardesi olduğunu sandığı Ibrahim'e itibar etmiş, ona mallar, hayvanlar ve köleler hediye etmiş ve gerçeği öğrenipte onu ülkesinden atarken dahi bu mallari, hayvanlari ve köleleri ona birakmiştir.

Yalan söylemenin böylesine kazançlı bir şey olduğunu anlayan Ibrahim, aynı şeyi Gerard kirali Abimelek'e de yapar; bu sayede varlığını iki misli arttırmis olur. Bunun böyle olduğunu Tevrat'dan öğrenmekteyiz. Söyleki:

Misir'dan sinir disı edildikten sonra Ibrahim, karisi ve kardesinin oğlu Lut'u da beraberinde olduğu halde güney'e doğru iner. Lut'un da kendisine ait mallari ve hayvanlari olduğu için birlikte oturulabilecek bir yer bulma zorlugu dogar. Bu nedenle Ibrahim, Lut'dan ayrilmaga karar verir ve kararini kendisine söyle bildirir: "Rica ederim benimle senin aranda ve benim çobanlarimla senin çobanlarinin arasında çekisme olmasın; çünkü biz kardesiz . Rica ederim benden ayrıl..."

(Tevrat/Tekvin, Bap 13: 8-9)

Bütün bu yaptigi seylerden dolayi Tanri Ibrahim'i o kadar çok takdir etmis olmalidir ki, Lut'dan ayrildiktan sonra ona görünür ve der: "Simdi gözlerini kaldir ve bulundugun yerden kuzey'e ve güney'e ve dogu'ya ve bati'ya bak; çünkü görmekte oldugun bütün memleketi sana, ve ebediyen senin zürriyetine verecegim..." (Tekvin, Bap 13: 14-15).

Her ne kadar Ibrahim, oylan çocuk edinemedigi için Tanri'ya sikâyette bulunmaktan geri kalmaz ise de, karisi Sara'nin kurnaz bir bulusu sayesinde cariyesinden Ishak adinda bir çocuğu olur. Bu hususu birazdan görecegiz. Fakat simdilik Ibrahim'in yalanciliga yönelik davranislari konusuna devam edelim.

Ibrahim, karisi ile birlikte yürüyüsüne devamla Güney diyarina göç eder ve Kades ile Sur mevkileri arasında bir yere gelir. Burasi Gerard kirali Abimelek'in hükümrân bulundugu bir yerdir. Ibrahim ora halkina, karisi Sara hakkında: "Bu kiz kardesimdir" der. Ibrahim'in güzel bir kizkardesi oldugu haberi Abimelek'in kulagina gider ve Abimelek, adamlarini gönderip Sara'yi getirir ve onu kendisine kari edinir.

Fakat Tanri bu ise çok kizar ve daha Abimelek kadinda cinsî münasebette bulunamadan önce onun rüyâsina girip söyle der: "Aldigin kadin sebebiyle iste sen bir ölüsün; çünkü o bir adamin karisidir" (Tekvin, Bap 20: 3). Fakat bunu yaparken, ayni zamanda Abimelek'in ülkesindeki bütün kadinlarin rahimlerini kapar ki çocuk yapamasinlar diye. Zavalli kadinlari, suçsuz olduklarini bildigi halde, yok yere cezalandirmis olur.

Bunun üzerine Abimelek Tanri'ya, kendisinin suçsuz oldugunu ve çünkü Ibrahim'in bu kadini kizkardes olarak tanittigini ve kadinin da Ibrahim için "O benim erkek kardesimdir" dedigini bildirir ve: "Yüregimin kemalinde ve ellerimin suçsuzlugu ile bunu yaptim (Bu yüzden salih bir milleti öldürecek misin?)" (Tekvin , Bap 20: 4-5) diye sorar.

Aslinda Tanri, her gizli seyi bildigi için, Ibrahim'in söylediği yalanlardan haberdardir ve Abimelek'in suçsuz oldugunu da çok iyi bilmektedir; esasen Abimelek'i günah islemekten (Sara'ya yaklasmaktan) uzaklastiran da yine o'dur. Böyle oldugu içindir ki Abimelek'in yukardakai sorusuna söyle cevap verir: "Ben de yüreginin kemalinde bunu yaptigini biliyorum; ben de seni bana karsi günah islemekten alikoydum; bunun için seni ona dokunmaga birakmadim. Ve simdi adamin karisini geri ver, çünkü o peygamberdir ve senin için dua eder, ve yasarsin; fakat eger geri vermezsen, bil ki, sen ve sana ait olanlarin hepsi mutlaka öleceksiniz" (Tekvin, Bap 20: 6-7)

Ertesi sabah Abimelek, olan bitenleri halka anlatir; herkes korkuya kapilir. Sonra Ibrahim'i huzuruna getirtir ve ona söyle der: "Bize ne yaptin? sana karsi ne isle günah ettim de üzerime ve ülkem üzerine büyük günah getirdin? Bana yapılmaz isler yaptin... Ne gördün de bu isi yaptin?" (Tekvin, Bap 20: 9-10).

Bu sözlere karsi Ibrahim bir takim nedenler bulmaga çalisir: bu ülkede Allah korkusu olmadigini, ve karisi yüzünden öldürölmekten endise ettigini, ve esasen Sara'nin kendisine yari kizkardes sayildigini (baba bir, ana ayri oldugunu) söyler.

Ibrahim'in bu konusmasindan hosnud olan Abimelek, kendisine koyunlar, sigirlar, gümüsler, köleler ve cariyeler verir ve Sara'yi da ona teslim eder. Bütün bunlar yetmiyormus gibi bir de söyle der: "Iste memleketim senin önündedir; gözünde iyi olan yerde otur" . Sonra da Sara'ya dönerek: "Iste, kardesine bin parça gümüs verdim; iste, bu senin için yaninda olanlarin hepsinin gözünde örtüdür; ve bütün adamlarin önünde sen suçsuz olursun" (Tekvin, Bap 20:15-16) der.

Bundan sonra Ibrahim Tanri'ya dua eder ve Tanri, Abimelek'e ve karisina ve cariyelerine sifa verir. Böylece kadinlarin rahimleri açilir, çocuk yapabilecek duruma girerler (Tekvin, Bap 20: 17-18).

Görölüyor ki Tevrat'taki Tanri, yalancilari mükafatlandiran, suçsuz olanlari cezalandiran ve olmadik haksizliklara kanat açan bir Tanri'dir. Tanri'nin sevgili "peygamberi" Ibrahim ise, yalan söylemek sûretiyle varlik edinmenin sirrini bulmustur.

V) Sara, kocasi Ibrahim'i cariyesiyle yatmaya tesvik eder; bu iliskiden Ismail dünyaya gelir. Fakat Sara, üvey oğlu Ismail'e karsi insafsiz kesilir:

Ibrahim, Misir'dan çikip güney'deki yere geldiginde Tanri'nin isâretiyle yine yer degistirir. Tanri ona: "Bulundugun yerden Kuzey'e ve Güney'e, Dogu'ya ve Batı'ya bak... Çünkü görmekte oldugun bütün memleketi sana ve ebediyen senin zürriyetine verecegim, ve senin zurriyetini yerin tozu gibi edecegim, söyle ki bir adam yerin tozunu sayabilirse, senin zürriyetini de sayabilir; kalk memlekti enine boyuna gez, çünkü sana verecegim" (Tekvin, Bap 13: 14-18) der.

Tanri ne derse Ibrahim öyle yapar. Ancak ne var ki, Sara'dan henüz çocuk edinememistir, çünkü Sara kisir'dir. Her ne kadar Tanri Ibrahim'e, biraz önce gördüğümüz gibi "zürriyetini bol edecegim" diye bol keseden va'dlerde bulunmus ise de, Sara'yi kisir kilmak sûretiyle evlâd vermemistir.

Bu durumdan pek sikâyetçi olan Ibrahim, Tanri'nin kendisine: "Ey Abram, korkma, ben sana kalkanim,

senin çok büyük mükafatınım" (Tekvin, 15: 1) diye konustugu günlerden birinde dayanamaz ve söylece yakindir: "Ya Rab Yehova! bana ne vereceksin? Ben çocuksuz gidiyorum ve evimin sahibi bu Samli Eliezer olacaktır... Iste bana zürriyet vermedin ve iste evimde dogan, benim mirascim olacaktır" (Tekvin 15: 2-4),

Bunun üzerine Tanrı Ibrahim'i teskin'e çalisarak: "(Ey Ibrahim!) Bu senin mirascin olmayacak, ancak senin sulbünden çıkacak olan senin mirascin olacaktır... Simdi göklere bak, eger yildizlari sayabilirsen, onlari say... zürriyetin böyle olacaktır" der (Tekvin, 15: 4-7).

Fakat bütün bunlara ragmen Ibrahim'in Sara'dan çocugu olmaz. Bu durumdan Sara dahi fazlasiyle sikâyetçi bulunduğundan, Tanrı'nin düşünemedigi bir çözüm yoluna basvurmak ister ve cariyesi Hacer ile kocasini çiftlestirip çocuk edinmeyi kararlaştirir. Bu amaçla Ibrahim'i karsisina çeker ve: "Iste Rab beni dogurmaktan alikoydu; rica ederim, cariyemin yanina gir, belki ondan çocuklarım olur" diye konusur (Tekvin, 16: 1-2).

Ibrahim karisina: "Pek iyi öyle yapalım" der. Bunun üzerine Sara, cariyesi Hacer'i alır ve onu kocasinin koynuna sokar (Tekvin, Bap 16: 3). Bu birlesme sonucunda Hacer gebe kalir. Ancak ne var ki Hacer, gebe kaldigi andan itibaren hanimi Sara'yi küçük görmege baslar. Buna çok alinan Sara kocasina sikayette bulunur ve söyle der: "Bana olan tecavüz senin üzerine olsun, cariyemi senin koynuna verdim; gebe kaldigini görünce, onun gözünde ben küçüldüm; seninle benim aramda Rab hükmetsin" .

Karisini hosnud kilmak için Ibrahim ona su öğütte bulunur: "Iste cariyen senin elindedir; gözünde iyi olani kendisine yap". (Tekvin, Bap 16: 4-6) Yani demek ister ki "Eti senin, kemigi benim, diledigin gibi ona cefa edebilirsin". Bu öğüt üzerine Sara, cariyesine kötü davranmaga, cefa ve ezâ etmege baslar.

Buna tahammül edemeyen zavalli Hacer, pilisini pirtisini topladigi gibi onun yanından kacar. Kaçtigi yer çöl'de, Sur denilen yolun üzerinde bir yerdir. Tanrı'nin melegi onu orada bulur, ve sanki hiçbir seyden haberi yokmus gibi, neden dolayi kaçtigini sorar. Hacer da ona, cefâ gördüğü için kaçtigini bildirir. Bunun üzerine melek: "Rab sana olan cefa'yi isitti" der ve hanimina geri dönmesini, onun emirlerine boyun egmesini, zürriyetinin çoğalacagini söyler ve doguracagi çocuga Ismail adini vermesini ekler (Tekvin, Bap 16: 10-13). Bunlari söylerken Ismail'in kaderinin ne olacagini da ona haber verir; söyle der: "(Ismail) insanlar arasinda yabanî adam olacaktır; onun eli herkese karsi, ve herkesin eli ona karsi olacak ve bütün kardeslerinin dogu'sunda oturacaktır": (Tekvin 16: 12). Daha baska bir deyimle Tanrı sanki Ismail'i, ikinci sinif evlad olsun diye vermistir.

Hacer geri döner ve Ibrahim ile yatar ve ondan bir oglu olur; adini Ismail koyar. Ismail'in dogdugu

tarihte Ibrahim seksen altı yasındadır (Tekvin, Bap 16: 15-16). Aradan yıllar geçer; Ibrahim doksan dokuz yasına bastığı zaman Tanrı onu karsısına alır ve ona, bir çok milletlerin babası olacağını, zürriyetinin artacağını ve bundan böyle adinin "Abram" değil fakat bundan böyle "Abraham" olarak çağırılacağını, onu semereli kılacağını ve kendisiyle ahid yaptığını ve bu ahdi ebediyen sabit kılacağını bildirir. Bu ahid gereğince onun ve gelecek kusakların sünnet olmaları gerektiğini, sünnet olmayanların bu ahde aykırı davranmış olacaklarını ekler (Tekvin, Bap 17: 1-15)

Bunları bildirdikten sonra karısı Sara'yı mübarek kılacağını, Sara'dan kendisine bir oğul vereceğini, oğlunun adını İshak olarak koyacağını ve Sara'yı milletlerin anası yapacağını ve ahidini İshak ile sabit kılacağını bildirir (O ana kadar Ibrahim'in karısının adı Saray iken Tanrı bu adı Sara olarak değiştirdiğini söyler). (Tekvin, Bap 17: 15-21)

Bütün bunlar olurken Ibrahim 100 yasına basar; o sırada Sara da hayızdan kesilmiştir; kocamış oldukları için çocuk edinmelerinin mümkün olmadığını düşünürler ve bu nedenle Tanrı'nın sözlerine inanmayıp gülerler (Tekvin, Bap 17: 17, ve Bap 18: 11).

Tanrı Sara'ya kızar ve : "Neden güldün?" diye sorar; Sara: "Gülmedim" diyerek inkâr yoluna sapar (Tekvin 18: 15). Bunun üzerine Tanrı, kendisi için her şeyi kolay ve mümkün olduğunu ona hatırlatır ve: "Gelecek yıl bu mevsimde bir oğlun olacak" diye konuşur (Tekvin Bap 18: 14).

Gerçekten de Tanrı'nın dediği gibi olur: Sara gebe kalır ve Ibrahim'e bir oğlan doğurur; adını İshak koyarlar (Tekvin 21: 1-4). İshak'ın doğduğu tarihte Sara doksan, Ibrahim ise yüz yasındadırlar. Sara, bu kadar kocamış bir yasta nasıl olurda çocuk doğurabileceğine akıl erdiremediği için: "Allah beni güldürdü, her isten benimle beraber gülecektir" der.

Çocuk büyür fakat büyüdükçe Sara'nın endiseleri de artar; çünkü Ibrahim'in Hacer'dan olan oğlunun, yâni İsmail'in, İshak'a üstün ve babasına mirasçı olmasından korkar. İshak'ın, İsmail ile oyun oynadığını ve kardeş gibi geçindiğini gördükçe bu endisesi artar. Bu nedenle İsmail'i bertaraf etmek üzere planlar kurar. Ve bir gün Ibrahim'i karsısına alarak şöyle der: "Bu cariye ve oğlunu dışarı at; çünkü bu cariye'nin oğlu benim oğlumla, İshak'la, beraber mirasçı olmayacaktır". (Tekvin, Bap 21: 8-11)

Sara'nın bu ikazı Ibrahim'i etkiler; durum gözüne kötü görünmeğe baslar. Bu arada Tanrı, Sara'yı desteklercesine, Ibrahim'e şöyle der: "Sara'nın sana söylediği şeyde onun sözünü dinle, çünkü senin zürriyetin İshak'da çağırılacaktır. Fakat cariye'nin oğlunu da bir millet edeceğim, çünkü o senin zürriyetindir" (Tekvin 21: 12-13).

Ertesi sabah Ibrahim, ilk is olarak Hacar'i, oğlu Ismail ile birlikte evden uzaklastirmak üzere, kadincagizin omuzuna bir su tulumu ile eline biraz ekmek lütfederek gönderir. Hacar yavrusu ile birlikte Beer-seba çöllerinde, perisan bir sekilde dolasir durur. Bir yandan Tanri'nin ve diger yandan onun "sevgili" peygamberinin gadrine ugradigini, oysa ki kendisini buna müstehak kilici hiçbir sey yapmamis oldugunu düşünerek, ugradigi haksizliklara akil erdirmeye çalisir. Yanindaki su ile ekmegin tüketigini görünce telasa düşer ve ölüm zamaninin yaklastigini anlar. Çocugunun ölümüne tanik olmamak için onu bir çali altina atar ve biraz ilerde bir yere oturarak aglamaga baslar (Tekvin, Bap 21: 14-17).

Fakat Tanri ona acir ve melegini gönderip kendisine yardimci olacagini ve onu büyük bir millet yapacagini bildirir. Bu sözler üzerine Hacar'in gözleri açilir, bir de görür ki hemen yani basinda bir su kuyusu vardir. Derhal kuyuya kosar, ogluna su içirir. Böylece çocuk büyür ve anasi onu Misir diyarindan bir kadinla evlendirir (Tekvin, Bap 21: 17-21)

Simdi hikâyemizin bu noktasinda bir an duralim ve Tanri'nin, Ibrahim'in ve Sara'nin, acimasizlik örneği davranislarini kisaca tartisalim:

Tevrat'da anlatilanalardan anlasilmaktadir ki Tanri önce Sara'yi kisir kilmis ve çok sever görüldüğü Ibrahim'i çocuksuz birakmistir; uzun yillar Ibrahim'in çocuk edinmek hususundaki yalvarmalarina kulak asmamis ve ona, su ya da bu sekilde çocuk edinme yollarini da açıklamamistir. Nihayet Tanri'nin düşünemedigini Sara akil etmis ve Ibrahim'e, çocuk edinebilmesi için yol göstermis ve: "Cariyem Hacar ile yat da çocugumuz olsun" demistir (Tekvin, Bap 16: 1 ve d.)

Böylece Ibrahim Hacar'la yatmis ve ondan bir oğlu olmus ve adini, Tanri'nin teklifi üzerine, Ismail olarak koymustur (Tekvin, 16: 15).

Fakat daha sonra Tanri, her ne hikmetse karar degistirmis ve Sara'yi, hem de çok yasli oldugu bir dönemde, gebe kilmistir (Tekvin, Bap 18: 9-15; Bap 21: 1-8). Bunu yaptıktan sona Ibrahim'e, Sara'dan olacak olan zürriyetinin seref ve inâyetlere ulasacagini anlatmistir (Tekvin, 18: 16). Kocamis bir kadin oldugu halde Sara Ibrahim'e oğlan dogurmus ve adini, yine Tanri'nin emri üzerine, Ishak koymustur.

Fakat ne var ki Sara, her ne kadar kisir bulundugu yillarda çocuk zevkine erismek için kocasinin Hacar ile yatmasina sebep olmakla beraber, sonra'dan bu çocuga düşman kesilmis ve kendi öz oğlu Ishak'in, Ismail'e üstün ve tek mirasçi olabilmesi için, Hacar'i ve oglunu evinden kovdurtmus, serf sefil bir yasama sokmustur (Tekvin 21: 8 ve d.).

Bütün bu olan bitenler, kuskusuz ki vicdan sizlatici seylerdir. Fakat dindar geçinen nice insanlar için bu

davranislarda vicdana aykiri bir yön yoktur. Onlar, pek çeşitli nedenlere dayanıp, bu tür davranislari özürlü görmekte sakinca bulmazlar. Muhtemelen bu nedenlerin basinda da Ismail'in köle bir kadından dogdugu ve su hâle göre Ibrahim'e varis olmamasi gerektiği hususu gelecektir. Bu yüzden Sara'nin Ismail'i bertaraf edip kendi oğlu Ishak'ı mirasçı kilmasinin dogal oldugunu söyleyeceklerdir.

Oysa ki bu izah tarzının ne akla ve vicdana yatkın bir yönü, ve ne de basta Tanrı olmak üzere kutsal sayılan (yâni peygamberlik görevini yüklenmiş olan) kisileri özürlü kılan niteligi vardır. Çünkü, bir kere, dilediği zaman, dilediği kisileri kisir ya da dogurgan yapan bir Tanrı'nin, sirf keyfilik adina yukardaki haksizliklara tenezzül edebileceğini düşünmek çirkin olur. Daha baska bir deyimle Ibrahim'e gökteki yıldızlar sayısınca zürriyet vermeyi va'd eden bir Tanrı'nin, Sara'yi kisir ve fakat onun cariyesi Hacer'i dogurgan kilması ve böylece önce cariyeyi çocuk sahibi yapıp daha sonra Sara'yi gebe bırakması, ve bütün bunlar yetmiyormuş gibi, bir de hiç bir günah'ı olmayan Hacer ile oğlunu çöl'de üzüntülere sokması, yücelikle bagdasir seylerden degildir. Her seye kâdir olduğu kabul edilen bir Tanrı'nin, bu tür keyfiliklere ve haksizliklara meydan vermeden is görmesi beklenmez mi?

Denecektir ki yukardaki hikâye, çocuk sahibi olmak isteyip de olamayan kisilere bir yol göstermek maksadiyle düşünülmüştür ve bu usûlün, günümüzdeki sun'i ilkâh ya da benzeri usûllerden farki yoktur.

Evet ama bu izah seklinin de, Tanrı'yi ya da peygamberini hakli kılan bir yönü yoktur; çünkü günümüzdeki usûller, çocuk edinenleri mutsuzluga degil fakat aksine mutluluga kavusturmak için uygulanmaktadır. Ve her hâlû kârda insansal bir davranisi, Tanrisal bir davranis ile kıyaslamaga da mahal olmamak gerekir.

Fakat Tevrat'tan öğrendiğimiz o'dur ki Tanrı, peygamber analarının, kendi ogullarina yukardakine benzer oyunlar oynamasını olagan saymistir. Nitekim birazdan göreceğiz ki, Sara'nin Ismail'e yaptıklarını, daha sonra Rebeka, kendi öz ogullarina yapacaktır.

VI) Ishak'in ve Rebeka'nin, kendi öz ogullari Esav'a oynadıkları çirkin oyunlar ve diğer ogullari Yakub'un yalan ve dolanlari (Tekvin, Bap 24-35):

Rebeka, Ibrahim'in oğlu olan Ishak'in karisidir; Ishak ve Rebeka aynı zamanda kardeş çocuğu sayılırlar, çünkü Rebeka, Ibrahim'in kardeşi Nahor'un oğlunun kizidir. Tevrat'in bildirdigine göre Ibrahim, çok sevdiği oğlu Ishak'in, kendi akrabalarından biriyle evlenmesini istemiş ve bunu saglamak üzere evinin islerine bakan kölesine: "... aralarında oturmakta bulunduğum Kenân'lilerin kizlarından ogluma kadın almayacaksın, fakat benim memleketime ve akrabalarima gideceksin ve oglum Ishak

için bir kadın alacaksın" diye emir vermiştir (Tekvin, Bap 24: 3-4). Bu emir gereğince kölesi Mezapotamya'ya, Nahor'un oturduğu Kent'e gitmiş ve orada Nahor'un oğlu Betuel'in kızı Rebeka'yi beğenmiş ve onu Ishak'a almıştır (Tekvin, 24: 10-66).

Ishak, o tarihte 30 yaşındadır, ve çocuk sahibi olmak için can atmaktadır. Ancak ne var ki Rebeka kısır çıkmıştır. Bu nedenle Ishak Tanrı'ya karısı için yalvarır. Geçte olsa Tanrı onun bu yalvarisini kabul eder ve Rebeka'nın gebe kalmasını sağlar (Tekvin 25: 20-22). Rebeka'dan Ishak'ın iki oğlu dünya'ya gelir; çocuklar ikizdir. Bu tarihte Ishak 60 yaşındadır.

Şimdi burada akla şu soru gelmekte: Neden Tanrı, ikiz çocuk vermek sûretiyle, Ishak'a bahsettiği bu cömertliği Ishak'ın babası İbrahim'e göstermemiş ve üstelik İsmail ile Hacer'a bir takım haksız oyunlar oynamıştır ve oynarken de İbrahim'i araç edinmiştir? Buna akıl erdirmek kuskusuz kolay değil. Fakat Tevrat'dan anladığımız o'dur ki Tanrı, İbrahim'e ve karılarına oynadığı oyunu bir başka şekliyle Ishak ile karısına da oynamak istemistir. Söyleki:

Rebeka gebeliği sırasında karnında itismeler hisseder ve Tanrı'dan bunun nedenlerini sorar. Tanrı da ona karnında iki çocuk bulunduğunu, bu çocuklardan iki kavim, iki ümmet, doğacağını, büyük çocuğun küçüğüne kulluk edeceğini bildirir (Tekvin, Bap 25: 22-24).

Gerçekten de Rebeka, günleri dolunca ikiz çocuk doğurur. İlk doğan çocuk kızıl ve her tarafı tüylü, çübbe gibidir. Adını Esav, koyarlar. İkinci doğan çocuk, Esav'ın topugunu tutar şekilde dünyâ'ya gelir. Ona da Yakub adını verirler (Tekvin, 25: 25-26).

Çocuklar büyür; Esav avcılık bilen bir kir adamı olur. Yakub ise çadır'da oturan, ağır baslı sakin bir kimsedir.

Ishak, bu iki oğlundan Esav'a çok sevgi ve ilgi gösterir; çünkü onun tuttuğu av etini yemektedir. Rebeka ise Yakub'a düşkündür. Yakub, kardeşi Esav'dan yararlanma hevesindedir. Bundan dolayıdır ki ondan ekmek ve mercimek çorbası karşılığında ilk ogulluk hakkını satın almak ister. Esav buna razı olur ve yeyip içtikten sonra kalkıp gider (Tekvin, 25: 34). Bunu yapmakla Esav, Tevrat'a göre güyâ "ilk ogulluk hakkını" hor görmüş sayılır (Tekvion 25: 34). Oysa ki Tanrı, daha o ana karnında iken, Rebeka'ya: "Karnındaki ikizlerden büyüğü küçüğüne kul olacaktır" (Tekvin 25: 23) diyerek Esav'ın Yakub'a boyun eğmesi kararını vermiştir. Buna rağmen şimdi Esav'ı, ilk ogulluk hakkından vazgeçtiği için suçlamakta ve hor kılmaktadır.

Her ne hal ise durum sudur ki Ishak, ihtiyarlayıpda gözleri görmez hâle geldiği ve öleceğini anladığı

zaman Esav'ı karsısına alır ve onu mübarek kılmak istediğini bildirerek şöyle konuşur: "İşte şimdi kocadım; öleceğim günü biliyorum. Ve şimdi silahlarını, ok kılıfını, yayını al, ve kira çıkıp benim için av avla; ve benim için sevdiğim gibi lezzetli yemek yap, tâ ki ben ölmenden önce canım seni mübarek kılsın" (Tekvin 27: 2-5).

Ancak ne var ki Rebeka bunları duymuştur. Esav'ın, babası tarafından mübarek kılınmasını önlemek ve onun yerine Yakub'un mübarek kılınmasını sağlamak üzere kurnazlık düşünür. Yakub'a durumu anlatır; şöyle der: "Şimdi oğlum sözümü dinle... Sürüye git ve oradan bana keçilerden iki oğlak al; onları baban için sevdiği gibi lezzetli yemek yapacağım ve yemesi için babana götüreceksin, tâ ki o, ölümünden önce seni mübarek kılsın" (Tekvin, 27: 7-11).

Fakat Yakub anasına, kardeşi Esav'ın killi, kendisinin ise kilsiz olduğunu, ve babasına yemek verdiği sırada babasının kendisine el sürüp kilsiz olduğunu anlayınca onun gözünde aldatici duruma düşeceğini, ve bunun kendi üzerine bereket değil lânet getireceğini söyler. Fakat anası kendisine endişe etmemesini ve çünkü bu konuda bir çözüm bulacağını bildirir. Bunun üzerine Yakub gider ve sürüden iki oğlak getirir. Rebeka bu oğlakları pisirip lezzetli bir yemek yapar. Sonra Esav'ın esvablarını Yakub'a giydirir ve keçi oğlaklarının killi derilerini onun ellerine ve boynunun kilsiz yerlerine geçirir ve yemekleri de eline vererek babasına gönderir.

Yakub babasına gider ve: "Ben senin ilk oğlun Esav'im, bana söylediğin gibi yaptım... kalk otur ve avımdan ye, tâ ki canın beni mübarek kılsın" der (Tekvin 27: 11-20)

Fakat babası şaşırır: "Nasıl oldu da bu kadar çabuk buldun oğlum?" diye sorar. Yakub da kendisine: "Çünkü senin Allah'ın Rab bana rast getirdi" diye yanıt verir. Babası: "Yaklaş... sen gerçekten oğlum Esav misin? yoksa değil misin diye el süreyim" der. Yakub babasına yaklaşır. Babası ona el sürer, killi olduğunu anlayınca onu Esav sanır. Fakat emin olmak için, son bir kez: "Sen gerçekten oğlum Esav misin?" diye sorar. Yakub ise yalan söylemekten sıkılmaz ve "evet" der. Bunun üzerine İshak: "Şimdi yaklaş, beni öp oğlum" der. Oğlu onu öperken, o da onu mübarek kılar ve şöyle dua eder: "Allah sana göklerin çığından ve yerin semizliğinden ve bugdayın ve yeni sarab'ın çoklugundan versin; kavimler sana kulluk etsin, milletler sana bas ıgşın; kardeşlerine efendi ol, ve ananın oğulları sana bas ıgşın; sana lânet edenler lânet görsün ve seni mübarek kılsınlar, mübarek olsunlar" (Tekvin 27: 25-41).

İshak böylece Yakub'u mübarek kildikten sonra Yakub babasının yanından çıkar. Tam bu sırada kardeşi Esav avlanmaktan dönmüştür. getirdiği av etiyle güzel yemekler yapar ve babasına getirir: "Babacığım, kalk bunları ye ve beni mübarek kıl" der. Babası şaşırır ve : "Sen kimsin?" diye sorar. Esav olduğunu öğrenince büyük bir titreme içerisinde: "Oyle ise, av avlıyan ve bana getiren kimdi? Ve sen

gelmezden önce hepsinden yedim ve onu mubarek kildim, ve o mubarek olacaktır" der. Esav durumu anlar ve aci bir bagirsla: "Beni de mubarek kil, ey babam" diye yalvar yakar olur. Buna karsilik babasi ona: "Kardesin hile ile geldi ve senin bereketini aldı" diye yanit verir. Bunun üzerine Esav babasına, Yakub'un kendisini iki kez aldattigini, birinci kez ilk ogulluk hakkini ve simdi de bereketini aldigini anlatarak: "Benim için bereket alikoymadin mi (saklamadin mi)? " diye sorar ve mubarek kilinmak için tekrar yalvarir. Fakat babasi ona: "(Yakub'u) sana efendi ettim ve bütün kardeslerini ona kul olarak verdim, ve bugday ve yeni sarapla onu besledim" diye karsilik verir.

Görölüyor ki Yakub, hem babasini ve hem de kardesi Esav'i hileye getirmis, her ikisini de en bayagi usûller ve yalanlarla aldatmistir. Ve Ishak bunun farkina varmistir. Su durumda Yakub'u cezalandirmasi ve Esav'i mükâfatlandirmasi gerekirken, aksini yapmis ve Esav'a: "(Yakub'u) sana efendi ettim ve bütün kardeslerini ona kul olarak verdim" seklinde konusmus, pek gaddar bir davranista bulunmustur.

Babasinin bütün bu gaddarligina ragmen zavalli Esav, yalvar yakar olmaktan bikmaz ve: "Sende yalnız bir tek bereket mi var baba? Beni mubarek kil, beni de, baba" diye aglamakli olur. Bu yalvarmalar ve aglamalar karsisinda birazcik rikkate gelen Ishak: "Kilicinla yasayacak ve kardesine kulluk edeceksin; ve vaki olacak ki senin serbest gezdigin zaman, onun boyundurugunu boynunun üzerinde kirip atacaksin" der (Tekvin, Bap 27: 30-41).

Babasinin kardesi lehinde yarattigi bu büyük haksizlik nedeniyle Esav'in yüreginde, hakli olarak Yakub'a karsi kin ve onu öldürme duygulari dogar.

Rebeka bunu farkedince Yakub'u çağirir ve ona, bir süre için oralardan uzaklasmasini söyler; söyle der: "Esav seni öldürmek niyetiyle ... kendini teselli ediyor; ve simdi oglum, sözümü dinle ve kalk Haran'a, kardesim Laban'in yanina kaç, ve onun yaninda (kardesinin) öfkesi geçinceye ve gazabi senden dönünceye ve kendisine yaptigin seyleri unutuncaya kadar, bir süre otur; o vakit gönderir ve seni oradan aldiririm" (Tekvin, Bap 27: 41-45).

Bunlari söyledikten sonra Rebeka kalkar ve kocasi Ishak'in yanina giderek Yakub'un Het kizlarindan biriyle evlenmesine engel olmasini ister (Tekvin, 27: 46).

Bunun üzerine Ishak, Yakub'u yanina çağirtir ve onu tekrar mubarek kılar; Kenan kizlarindan kadin almamasini tenbih ederek söyle der: "Kalk, ana'nin kardesi Laban'in kizlarindan kendine kadin al ... Allah seni mubarek kilsin ve seni semereli etsin ve seni çoğaltsin, tâ ki kavmlar cumhuru olasin ve sana Ibrahim'in bereketini sana ve seninle beraber zürriyetine versin, tâ ki Allah'in Ibrahim'e verdigi senin gurbet diyarini miras alasin" (Tekvin 28: 1-5)

Hemen belirtelim ki Yakub, daha sonra Israil adini alacak ve Israil ogullari'nin atasi olacaktir. Tevrat'a göre ona Israil adini veren ve onu Israilogullarinin atasi yapan Tanri'dir.

Ve iste bu ayni Tanri'dir ki Yakub'u, daha ana karninda iken kardesi Esav'a üstün kildigini ve onun milletini mubarek kilacagini bildirmistir; ve yine iste bu sözünü tutmak içindir ki yukarda anlattigimiz olaylara vesile yaratmis, örneğin Rebeka'nin ve Yakub'un yalanlarla is görmelerini saglamis, Ishak'i aldatmalarina yardimci olmus ve Ishak'i da Esav'a karsi gaddarca davranmaga sürüklemistir. Fakat bununla da yetinmis degildir. Bakiniz neden ve nasil!

Babasi Ishak'in verdigi öğüt üzerine Yakub, Haran'a dogru yola koyulur. Yolda bir yerde konaklarken rü'yasina Tanri girer ve ona: "Ben seninle beraberim ve gidecegin her yerde seni tutacagim ve seni bu diyara geri getirecegim; çünkü sana söyledigimi yapincaya kadar seni birakmayacagim" der (Tekvin 28: 10-15).

Yakub yürüyüşe koyulur ve anasinin kardesi Laban'in bulundugu diyara gelir. Laban kendisini görünce kucaklar ve ona: "Sen gerçekte benim kemigim ve etimsin" der; onu agirlar, yedirir içirir.

Laban'in iki kizi vardır: büyük kızinin adi Lea, digerininki de Rahel"dir. Lea'nin gözleri zayıftir; Rahel ise güzel ve endamli bir kizdir. Yakub Rahel'e asik olur ve Laban'a giderek: "Küçük kızın Rahel için sana yedi sene hizmet ederim" der. Anlasirlar; fakat yedinci senenin sonunda Laban, hile ile Yakub'a büyük kizi Lea'yi vermek ister. Yakub razi olur ve Lea'yi alır. Fakat yedi yıl daha çalışmak kaydiyle Laban'dan Rahel'i ister. Yine anlasirlar. Yakub, yedi yıl Laban için çalıştıktan sonra Rahel'i kari olarak alır. Böylece iki kız kardeşle evlenmis olur. Ancak ne var ki Rahel'e karsi daha büyük bir sevgi ve ilgi gösterir. Lea sevilmedigini görür ve kız kardeşini kiskanir.

Tanri Lea'nin yardimina kosar ve onun rahmini açar; buna karsilik Rahel'i kisir kilar. Yakub'un Lea'dan ogullari olur. Bu kez Rahel, Lea'yi kiskanir, çünkü onun çocuklari olmus, kendisinin olmamistir. Bu kiskançlıkla cariyesini Yakub'un koynuna vererek ondan çocuk edindirir; tipki vaktiyle Sara'nin, Ibrahim'i kendi cariyesi Hacar'la çiftlestirip Ismail'in dogmasına sebep oldugu gibi.

Bu arada Lea kisirlasir ve çocuk doguramaz olur. Bunun üzerine o da cariyesini Yakub'a kari olarak verir. Böylece Yakub, iki karisinin "cömertligi" sayesinde bol bol cinsî münasebette bulunma firsatina kavusur; karilarından ve cariyelerinden bol miktarda çocuklar edinir (Tekvin, Bap 29: 4-35; ve Bap 30: 1-25)

Fakat artık Yakub, memleketine geri dönmek ister. Laban'la görüşür. Laban kendisine kalmasını rica eder, ve ne dilerse ona vereceğini söyler. Buna rağmen Yakub, karılarını ve mallarını alarak bir gece gizlice sivrir. Bunu öğrenen Laban, pesinden gider ve kendisine yetisir. Ona söyle der: "Yaptığın nedir? Benden gizlice sivrirdin ve kızlarımı harp esirleri gibi alıp götürdün. Niçin gizlice kaçtın ve benden gizlice sivrirdin ve bana bildirmedi ki seni sevinçle ve terennümlerle, tefle ve çenkle göndereyim, ve beni çocuklarımla kızlarımı ögmekten alıkoysun? Simdi akilsizce davrandın. Size kötülük etmek elimdedir, fakat babanızın Allah'ı dün gece bana söyleyip dedi: -'Kendini sakın, Yakub'a ne iyi ne kötü bir şey söylemeyesin-'. Ve simdi, babanın evini siddetle özlediğin için çıkıp gittin; niçin ilâhlarımı çaldın?" (Tekvin 31: 22-31)

Laban ile Yakub arasındaki tartışma bu minval üzere sürüp gider; fakat iki tarafın çıkarlarına uygun bir anlaşma ile sona erer (Tekvin 31: 43-45); ve Yakub yoluna devam eder. Bir aralık Tanrı kendisine görünür ve adını İsrail olarak değiştirdiğini ve ondan bir millet doğacağını ve kendisinin "cumhur" olacağını, sulbünden kirallar doğacağını ona bildirir (Tekvin, Bap 35: 10-14).

Görülüyor ki Tevrat'a göre Yahudilerin Tanrı'si, yalan ve dolanla iş gören Yakub gibi bir kimseyi, İsrailogullarının ata'si ve önderi yapmayı uygun bulmustur.

VII) Yakub'un oğullarının hile, cinâyet ve yagma ve talan usûlleriyle iş görmeleri:

Yakub, karısı ve çocuklarını alarak Kenân diyarında Hamorogulları'nın bulunduğu bir yere gelir. Ülkenin bey'i Sekem adında biridir ki Hivî'lerden Hamor'un oğludur. Sekem, Yakub'un kızı Dina'ya asik olur ve onun irzina geçer. Irz'a geçme olayı Yakub'u ve oğullarını kızdırır. Kızdirmasının nedeni Dina'yı murdar eden Sedem 'in sünnetsiz olmasıdır.

Gerginlesen duruma bir çözüm bulmak üzere Hamor, bir takım girişimlerde bulunur ve Yakub'la görüşerek Dina'yı oğluna kari olarak almak istediğini bildirir ve söyle der: "Oglum Sekem, kızınızı özlüyor; rica ederim onu kendisine kari olarak verin ve bizimle hisim olun; (siz) kızlarınızı bize verin, (bizim) kızlarımızı kendinize alın ve bizimle otursunuz, ve memleket önünüzdendir ve onda ticaret edin ve mülk sahibi olun" (Tekvin, Bap 34: 1-11)

Daha sonra Sekem, tipki babasının agziyle konusarak Dina'nın babasına ve erkek kardeşlerine söyle der: "Gözünüzde lutf bulayım, bana ne dersiniz onu veririm. Benden çok fazla ağırlık ve hediye isteyin, ve bana söyleyeceğinize göre veririm; ancak genç kadını kari olarak bana verin" (Tekvin, Bap 34: 11-13)

Kuskusuz ki teklif makul bir tekliftir. Her ne kadar Sekem, Dina'nin irzina geçmekle kötü bir şey yapmış sayılırsa da, şimdi nedâmet getirmiş ve suçunun kefâretini ödemek istemistir. Bu durumda yapılacak şey, Dina'ya danisip Sekem ile evlenmek niyetinde ise Sekem'in teklifini kabul etmek, değil ise teklifi red'etmek olduğu halde Yakub'un oğulları intikam yolunu ararlar. Hem de bu işi hile'ye başvurarak yapmak isterler ve şöyle derler: "Kız kardesimizi sünnetli olmayan bir adama vermek (mi?), hayır bunu yapamayız; (bunu yapmak) bize utanç verir. Ancak bir şartla size razı oluruz; bütün erkekleriniz sünnet edilip bizim gibi olursanız, o zaman kızlarımızı size veririz, ve kızlarınızı kendimize alırız ve sizinle oturur ve bir kavim oluruz; ve eğer bizi dinlemez ve sünnet olmazsanız kızımızı alır gideriz". (Tekvin, Bap 34: 13-18)

Bu sözler üzerine Hamor ve oğlu Sekem sevinirler, çünkü teklifin kabul edilmeyecek bir yönü olmadığını düşünürler. Genç adam Yakub'un kızına gönül verdiği için her şeyi yapmaya hazırdır. Hamor da oğlunu mutlu kılmak için ona yardımcı olmaya razıdır.

Bu nedenle baba ve oğul Kent'in erkeklerini sünnet olmaya çağırırlar; onları razı etmek için bir takım maddî çıkarlar sağlanacağını ve örneğin Yakub oğullarının mallarından ve hayvanlarından yararlanılacağını anlatırlar ve şöyle konuşurlar: "Bu adamlar bizimle selâmet üzeredirler; (birakiniz) memlekette otursunlar ve orada ticaret etsinler; ve iste memleket onlar için kâfi derecede geniştir; onların kızlarını kari olarak kendimize alalım ve kızlarımızı onlara verelim. Bu adamlar bir kavim olmak üzere bizimle oturmak için (erkeklerimizin sünnet olmaları şartını ileri sürmektedirler. Bizimle beraber oturacak olurlarsa) onların sürüleri ve malları ve hayvanları bizim olmaz mı? (Gelin buna razı olalım ve bizimle beraber otursunlar)..." (Tekvin, Bap 34: 18-24).

Halk bu söylenilenlere kanar ve Kent'in erkekleri hep birlikte sünnet olurlar. Sünnet olmanın verdiği acı ve sizi ile yataga serilirler. O sırada Yakub'un oğulları pusuda, intikam saatini beklemektedirler. Aradan az geçmeden halk'ın sizi çekmekte olduğunu fırsat bilerek Kent'e girerler ve bütün erkekleri kılıçtan geçirirler; ne var ne yoksa her şeyi yagma ve talan ederler, suçsuz ve günahsız halka âit bütün koyunları, sigırları, esekleri ve nihayet bütün kadınları ve çocukları alıp kaçarlar (Tekvin, Bap 34: 25-30).

Yakub bu yapılanlara kızar. Fakat kızması insancıl oluşundan ya da günahsız halka acımasından değil, sadece karşı tarafın intikam almaya kalkacağını hesaplamasındandır. Çünkü Kenânî'lar ve Perizzî'ler sayıca çok ve güçlü toplumlardır; onların saldırısına uğramak korkusu ile oğullarına şöyle der: "Beni derde soktunuz, ve ben sayıca azım; (onlar) bana karşı toplanıp beni vuracaklar ve evimle beraber ben helâk olacağım".

Görölüyor ki Yakub, kendi ogullarının isledikleri cinâyet konusunda en ufak bir üzüntü izhar etmis degildir. Sadece karsi taraftan gelebilecek tehlikeden dogma korkusunu ortaya vurmudur. Onun bu sözlerine karsi ogullari söyle yanit verirler: " (Sekem) Kizkardesimize bir fahiseye oldugu gibi davranmali miydi?.

Simdi siz gelin de bu ahlâk anlayisina akil erdirin. Sanki Dina'yi kirleten Sekem'in günah'i bütün Kent halkina âit imis gibi; ya da sanki Sekem'in pismanlik getirmesi yetersiz imis gibi, Yakub'un ogullari, suçsuz ve günahsiz insanlari keserek, öldürerek intikam almakta ve bu olay, âdeta Tanri'nin tasvibine mazhar olmuscasina Kutsal sayilan bir kitapta anlatilmakta!

VIII) Tevrat'in anlatmasina göre, Yakub'un oglu Yahuda, kendi oglunun karisi ile zina eder; Yahuda'nin oglu Onan ise, kendi kardesinin karisi ile yatar.

Tevrat'in Tekvin Kitabı'nin 38ci Bap'inda, Yakub'un on iki oglundan biri olan Yahuda'nin ve onun oglu Onan' in bir takim davranislari hikâye edilir ki, her ne kadar dinsel ahlâka uygun sayilmakla beraber, akilci ahlâk anlayisina terslik bakimindan özetlenmege deger.

Yahuda, Kenânli bir adamin kizini görüp onunla yatmis ve ondan çocuklar edinmistir. Bu çocuklardan Er adindaki ilk oglunu Tamar ile evlendirir. Fakat her ne hikmetse Tanri, Er'i sevmedigi için onu öldürür. Bunun üzerine Yahuda, diger oglu Onan'i karsisinaalir ve ona kardesinin karisiyle cinsi münasebette bulunmasini söyler; söyle der: "Kardesinin karisinin yanina gir ve ona kayin biraderlik görevini yap ve kendi kardesine zürriyet yetistir" (Tekvin, Bap 38: 1-8).

Fakat Onan, her ne kadar kardesinin karisi ile yatmak isterse de ondan çocuk edinmek istemez; çünkü bu sekilde zürriyet edinmenin dogru olmadigini düşünür. Bu nedenle, Tamar'la cinsî münasebette bulunurken meni'ni disariya akitir. Fakat Tanri Tamar'in bu yaptigini uygun bulmaz ve onu da öldürür.

Yahuda'nin üçüncü bir oglu vardir ki adi Sela'dir; fakat Sela cinsî münsebette bulunacak yasta degildir. Bu nedenle Yahuda, gelinine, yâni Tamar'a: "Oglum Sela büyüyünceye kadar kendi babanin evinde dul kal, o da kardesleri gibi ölmesin" der. Sanki zürriyeti sürdürebilmek için dünya'da Tamar'dan baska kadin yokmus ve oglu Sela'yi, büyüdüğü zaman, Tamar'dan baskasiyle evlendiremezmiş gibi!

Bu tenbih üzerine zavalli Tamar, babasinin evine gider ve orada oturur (Tekvin, Bap 38: 9-12).

Aradan zaman geçer ve Sela büyür; fakat her nedense Tamar'la evlendirilmez. Bu arada Yahuda'nin

karisi ölür. Yahuda da teselli bulmak için dostlarının yanına gitmek üzere Timnat denilen yere gider. Olan bitenleri duyan Tamar, dul'luk esvabini çıkarır ve peçesini örtünüp Timnat yolu üzerinde bulunan Enaim kapisına gider oturur.

Günlerden bir gün Yahuda, Enaim kapisından geçerken Tamar'i görür; fakat kadının basi sarili olduğu için tanımaz; onu fahiselerden biri sanır ve kendisiyle yatmak ister. Ancak ne var ki Tamar onu tanımıştır: "Yanama girmen için bana ne verirsin?" diye sorar. Yahuda: "Sürüden bir oğlak gönderirim" der. Isi teminata bağlamak üzere Tamar: "Onu gönderinceye kadar bir rehin verir misin?" diye sorar. Yahuda da ona mühürünü, kaytanini ve elindeki degnegi verir ve sonra onunla cinsî münasebette bulunur. Bulunurken onun yüzünü görmüş ve sesini duymus olması gerektiğine göre nasıl tanımamıştır, bilinmez. Pek muhtemelen tanımıştır ama tanımazlıktan gelip sehevî duygularını tatmin etmeyi uygun bulmuştur. Her ne olursa olsun Tamar'la cinsî münasebette bulunduktan sonra kalkar yoluna koyulur. Tamar ondan gebe kalmıştır.

Az geçmeden Yahuda, bıraktığı rehinleri almak için adamlarını Tamar'a gönderir, fakat Tamar ortadan kaybolmuştur. Aradan üç ay kadar zaman geçer ve etrafta: "Yahuda'nın gelini Tamar zinâ etmiştir ve zinâ ile gebe kalmıştır" şeklinde söylentiler çıkar. Bunu duyan Yahuda, kadının yakılarak öldürülmesini emreder. Fakat Tamar, elinde Yahuda'ya âit bulunan rehinleri ortaya koyar ve: "Bu şeyler kimin ise ben o adamdan gebe kaldım" der.

Yahuda durumu kavrar ve: "Madem ki (Tamar'i) oğlum Sela'ya vermedim, (o halde) o benden daha salihdir" der. Tevrat'ın yazdığına göre Yahuda, bu olaydan sonra artık Tamarla bir daha yatmaz (Tekvin, Bap 38: 12-30); sanki bütün yaptıklarından sonra yatmaması fazilet davranışı sayılmış gibi.

Tamar ikiz doğurur; ikizlerden birine Perets, diğerine Zerah adını konur.

IX) Musa'nın Tevrat'da tanımladığı Tanrı kendi sevgili kavmini (İsrail ogullarını) haksizliklara ve hatta hirsizliklara yöneltirken suçsuz ve günahsız halkları (örneğin Misir halkını) yerden yere vurur:

Tevrat'i kaleme alanların baslıca marifetlerinden bir de Tanrı'yi, her ne kadar "merhametli", "hosgörülü", "olumlu" imis gibi göstermekle beraber, aslında son derece gaddar, kindar, keyfî ve özellikle İsrail ogullarından gayri milletlere karşı düşman nitelikte bir Yaratan şeklinde tanımlamak olmuştur. Tevrat'da, Musa ile Firavun arasında geçen olaylar ve İsrailo gulları'nın Misir'dan çıkışlarını anlatan sayfalar bunu kanıtlayan nice örneklerdendir ki kısaca özetlenmeye değer.

Yukarda belirttigimiz gibi Yakub'un ogullari, kizkardeslerinin intikamini almak üzere Hamor ülkesindeki bütün erkekleri kiliçtan geçirip kadinklari ve mallari alip götürdükten sonra (Tekvin, Bap 34: 1-31) Tanri Yakub'a görünür ve: "Kalk, Beytele çık ve orada otur... Ve orada Allah'a bir mezbah yap" der (Tekvin, Bap 35: 1).

Yakub Tanri'nin dedigi gibi yapar. Daha sonra Tanri tekrar Yakub'a görünür ve ona adini degistirtigini bildirir ve: " Artik adin Yakub çağirilmayacak, fakat adin Israil olacaktir... Ben kâdir Allah'im, semereli ol ve çoğal; sende bir millet ve milletler cumhuru olacak ve senin sulbünden kirallar çıkacak, ve Ibrahim'e ve Ishak'a verdiğim diyari sana vereceğim, ve sende sonra diyari senin zürriyetine vereceğim": diye onunla sözleşir. Yakub bu yere Beyt'el adini verir (Tekvin, Bap 35: 10-15).

Adinin Israil'e çevrilmesi Yakub'u hem sevindirir ve hem de gururlandırir, çünkü "Israil" sözcüğü "Tanri'ya deger veren, Tanriyla is gören" anlamındadır.

Israil'in gerek Lea ve Rahel adli karilarından ve gerek onların cariyeleriyle olan cinsî münasebetlerinden dogma on iki oğlu vardır 1. Bu on iki oğlu içerisinde en ziyade Yusuf'a düşkündür, çünkü o, ihtiyarlığının oğludur. Bundan dolayidir ki kardesleri Yusuf'u kiskanirlar ve onu öldürmeyi düşünürler. Yusuf'u bir kuyuya atarlar; fakat tam o sırada oradan bir kervan geçmektedir. kervani görünce Yusuf'u kuyudan çıkarip kervancılara satarlar. Kervancilar Yusuf'u, Misir'da Firavun'un bir memuru olan Potifar'a satarlar (Tekvin, Bap 37: 12-36; Bap 39:1).

Tanri hep Yusuf'la beraberdir ve yaptığı her seyde ona basari verir. Yusuf yüzünden Potifar'in evine bereket yagdirir. Potifar'in çok güzel bir karisi vardır ve Yusuf'a göz koymustur, çünkü Yusuf çok yakisikli bir delikanlidir. Kadın kendisiyle yatması için ona teklifte bulunur, fakat Yusuf efendisine ihânet etmemek için yüz vermez; teklifi geri çevirir. Günlerden bir gün kadın, evde hiç kimsenin bulunmadığını görerek Yusuf'a yanasir ve "Benimle yat" diye ısrar eder. Buna rağmen Yusuf onunla yatmaz ve kaçmak ister; kadın onun esvabini arkasından tutar, fakat Yusuf kaçip kurtulmak isterken esvab kadının elinde kalir. Kocasi eve geldiginda kadın Yusuf'u sikâyet eder; Yusuf'un kendisiyle yatmak istedigini fakat buna razi olmayip haykirmaga basladigini ve bunun üzerine Yusuf'un esvabini birakip kaçtığını anlatir. Potifar Yusuf'a kizar ve onu zindana attirir (Tekvin, 39: 2-23)

Ancak vaki olur ki Yusuf, zindan da Firavun'un iki memuru ile tanisir. Bunlar Firavun'a karsi isledikleri suç nedeniyle zindandadırlar. Bir gece, gördükleri rü'ya'yi Yusuf'a anlatirlar , o da onlara bu rü'yâ'lari tabir eder ve onlardan birinin zindandan çıkartilacagini söyler. Tabir ettiği gibi, bunlardan biri zindandan kurtulur ve yine Firavun'un memurlarından biri olur.

Aradan iki yıl geçtikten sonra bir gün Firavun, grms olduğu r'ya'nin tabir edilmesini istediğinde, zindandan kurtulmuş olan memuru ona, bu konuda Yusuf'a danışmasını tavsiye eder. Firavun'un emriyle Yusuf zindandan çıkartılıp getirilir. Firavun, Yusuf'un tabirini beğenir ve onu kendisine yardımcı yapar (Tekvin, Bap 42 ve Bap 45). Yusuf sayesinde Misir lkesi kitlikten kurtulur; Firavun ona büyük payeler verir, onu basvezir yapar.

Fakat Yusuf'un babası İsrail ve kardeşleri, kitlik içerisinde bocalamaktadırlar. Her ne hikmetse Tanrı İsrail'e yardımcı olmamıştır; onunla sözleşme yaptığı halde, onu en çok sevdiği insan bildiği halde, çocuklarıyla birlikte onu açlık içerisinde bırakmıştır.

Bırakması nedeni de her halde onu ve oğullarını Yusuf'a muhtaç duruma sokup Yusuf aracılığı ile bolluğa kavuşturma planları kurmuş olmasındandır. Çünkü Tevrat, bu tür oyunları oynamakta Tanrı'nın pek usta olduğunu ortaya vurmaktadır. Söyleki:

İsrail Misir'da bolluk olduğunu duymuştur; fakat oğlu Yusuf'un orada, Firavun'un veziri olarak büyük bir mevkîye sahip olduğundan haberi yoktur. Neden Tanrı onu bu haberdan yoksun kılmıştır bilinmez.

Bu haber zerine İsrail, kendi oğullarına Misir'da bolluk olduğunu ve oraya gidip buğday edinmelerini söyler. Oğulları Misir'a giderler. Yusuf onları tanır ve olan bitenleri anlatır ve söyle der: "Ben Yusufum. Babam hala yaşıyor mu? ... Misir'a sattığınız kardeşiniz Yusuf benim. Ve şimdi beni buraya sattığınıza kederlenmeyin... Çünkü Allah hayatı korumak için sizi büyük kurtuluşla yasatmak için beni önünüzden gönderdi... Beni buraya gönderen siz değilsiniz, ancak Allah'tır. Ve beni Firavun'a baba ve bütün evine efendi ve bütün Misir diyarına hükümdar kildi" der ve acele babalarının yanına dönüp, her şeyi ona anlatmalarını ister (Tekvin, Bap 45: 1-16).

Daha baska bir deyimle kardeşlerine sunu bildirir ki, vaktiyle kendisini kuyuya atmaları, ve kuyudan çıkartıp kervancılara satmaları, hep Tanrı'nın ayarladığı olaylardan ibarettir; her şeyi yapan ve yaptırtan Tanrı'dır.

Yusuf'un yukardaki şekilde konuştüğünü ğrenen Firavun, derhal kendisine emredere babasını ve kardeşlerini Misir'a getirtmesini söyler. Yusuf Firavun'un emrettiği gibi yapar. Böylece İsrail, kendisine it olan her şeyle beraber Misir'a g eder ve orada yerleşir. Son nefesini bu mutluluk içerisinde verir; onu Kenân diyrına götürüp gömerler.

Grlyor ki Tevrat'ın bildirmesine göre Yusuf'un kardeşlerini kendisine dsman yapan, ve Yusuf'u

kuyuya attirdikten sonra geçen kervancılara sattiran, sonra efendisinin karisini ona sarkintilik yaptirtan ve bu yüzden Yusuf'un zindana atilmasina sebep olan hep Tanri'dir; ve Tanri, bütün bunlari sirf Yusuf'un Misir Firavunu'nun veziri olmasini, yüksek payelere erismesi ve bu sayede babasini ve kardeslerini Misir'a getirtebilmesini saglamak için yapmistir!.

Evet ama her seye kâdir olan bir Tanri'nin, bu tür k t l klere basvurmadan Yusuf'un babasini ve kardeslerini nîmetlere kavusturmasi mümkün degil miydi acaba?

Her ne hal ise Yusuf yüz on yil yasar; öleceğini anladigi zaman kardeslerine: "Ben  l yorum, fakat Allah mutlaka sizi arayacaktır ve bu diyardan sizi Ibrahim'e ve Ishak'a ve Yakub'a (Israil'e) yemin ettigi diyara ikaracaktır" der ve ölür (Tekvin, Bap 46-50).

Onun ölümünden sonra Israilogullari Misir'a yararli ve semereli olurlar; t reyip ogalirlar. Ulke onlarla dolar tasar. Fakat aradan yillar geçtikten sonra Misir'in basina, Yusuf'un adini hiç duymamis olan bir hükümdar geçer. Israilogullarinin sayica arttığını gördüğü için bunun tehlikeli olabileceğini d s n r ve onlari memleketten kairtmak için üzerlerine angarya memurlari gönderir ve onlara eziyet verdirtir. Fakat ne kadar eziyet verdirtirse verditsin Israil ogullarinin sayisi gittikçe artar. Bundan endiseye d sen Firavun, Misirli ebelere emir vererek Ibrani karilarinin doguracaklari erkek çocuklari öldürmelerini ister. Ancak ne var ki ebeler, Allah'tan korktuklari için, emri yerine getirmezler. Bu kez Firavun, bütün kavmina: "Her dogan erkek ocugu irmaga atacaksiniz; ve her kizi sag birakacaksiniz" diye emir verir (Tevrat, ikis, Bap 1)

Bu emrin uygulanmaga basladigi sirada Levi  ilesine mensub bir kari-koca'nin güzel bir çocuklari olur. Onu   ay boyunca onu gizlerler. Daha fazla gizleyemeyeceklerini anladiklari an sazdan bir sepete koyup irmaga salarlar. O sirada irmekta yikanmakta olan Firavun'un kizi sepeti görür; sudan ikartir ve içindeki ocugu Ibranilerden birinin ocugu oldugunu farkederek acir ve yanina alir.

Bütün bu olan-bitenleri, sepetteki ocugun kizkardesi izlemistir. Derhal Firavun'un kizina giderek: "Senin için Ibrani kadinarından emzikli bir kadın agirayim mi?" diye sorar. "Evet agir" yanitini alinca gider ve ocugun anasini alip getirir. ocuk bu kadina, yani anasina teslim edilir ve onun tarafından büyütülür; sona Firavun'un kizina i de edilir. Firavun'un kizi onu kendisine ocuk edinir ve ona "Musa" (Ibranice'de Mose) adini verir ki, Misirlilerin dilinde "Sudan ikarilmis kimse" demektir.

Musa b y y pte sokaklarda dolasir oldugu günlerden birinde bir Misirli'nin, Ibran 'lerden birini d vmekte oldugunu görür. Etrafina bakinip kimse bulunmadığını anlayınca Misirli'yi vurup öldürür ve sonra kuma gömer.

Ertesi gün yine sokakta dolasirken bu kez iki İbrânî'nin birbirleriyle kavga ettiklerini görür ve onları ayırmaya çalışır. Fakat onlardan birinin: "Kim seni üzerimize... hâkim koydu? Misirliyi öldürdüğün gibi beni de öldürmek fikrinde misin?" diyerek karşılık verdiğini görünce korkuya kapılır; çünkü islediği cinâyetin etraftan isitileceğinden endişe eder. Nitekim Firavun olayı duyar ve Musa'nın öldürülmesi için arama emri çıkarır. Bu yüzden Musa, Midyan diyarına kaçar (Tevrat, Tekvin, Bap 2: 11-16). Orada evlenir, çocuklar edinir.

Bu arada Misir kralı ölmüş yerine gelen İsrail ogullarına karşı baskıyı ve eziyeti arttırmıştır. O kadar ki İsrail ogullarının feryadı göklere çıkar, Tanrı'ya ulaşır. Tanrı öylesine zayıf bir hafızaya sahip olmalı ki, daha önce İbrahim'le, İshak'la ve Yakub'la (İsrail ile) yapmış olduğu ahidleri ve onların zürriyetlerini yücelticeğine, mutluluğa eristireceğine dâir vermiş olduğu sözleri unutmamıştır. Ve işte şimdi İsrail ogullarının iniltilerini işitince ahidini hatırlar ve Misirlilardan öğ almak için kurnaz planlar hazırlar (Tevrat, Çıkış, Bap 2: 23).

Bu kurnaz plan, Musa'yi aracı yaparak Misir'a felâketler yağdırmak ve İsrail ogullarını Misir'dan kurtarıp kendi öz vatanlarına kavuşturmak şeklinde uygulanacaktır. Bunu sağlamak üzere Tanrı, her şeyden önce Musa ile görüşmek ister ve ona Horeb'de, yani "Allah'ın dağı" diye bilinen yerde görünür ve şöyle der: "Ben babanın Allahi, İbrahim'in Allahi, İshak'ın Allahi ve Yakub'un Allahiyim... Misir'da olan kavminin sıkıntısını gördüm ve (Firavun'un) angarya memurları yüzünden onların feryadını işittim... Onları Misirlilerin elinden kurtarmak için ve onları o diyardan iyi ve geniş ve ... süt ve bal akan diyara, Kenân'lilerin ve Hitti'lerin..... yerine çıkarmak için indim. İsrail ogullarının feryadı bana eristi... Ve şimdi gel, benim kavmim İsrail ogullarını Misir'dan çıkarmak için seni Firavun'a göndereyim... Ben seninle olacağım ve benim seni gönderdiğime senin için isâret su olacak: sen kavmi Misir'dan çıkardığın zaman, bu dağ üzerinde Allah'a ibâdet edeceksiniz" (Tevrat, Çıkış, Bap 3: 1-12)

Bunu söyledikten sonra Musa'ya, yapması gereken şeyleri belletir: İsrail ogullarına kendisini nasıl kabul ettireceğini ve Firavun'a neler söyleyeceğini öğretir. Firavuna çıkış izni vermeyeceğini, onun kalbini katılastıracağını fakat en sonunda İsrail ogullarını kurtulsa çıkacaklarını ekler. Fakat bununla da kalmaz bir de kendi kavmi'nin, yani İsrail ogullarının, Misir'dan çıkarken Misirlılara âit ne var ne yoksa her şeyi çalıp götürmeleri için de su emri verir: "Sen ve İsrail ihtiyarları Misir kralına gideceksiniz ve ona (sunu) diyeceksiniz: '-İbranilerin Allahi Yahova bize rast geldi; ve şimdi rica ederiz, çölde üç günlük yol gidelim, tâ ki Allahımız Yehova'ya kurban keselim'-. Ben bilirim ki Misir Kralı... gitmek için size izin verecektir. Ve elimi uzatacağım ve Misir'i... harikalarım ile vuracağım ve sizi ondan sonra salıverecektir... Ve vaki olacak ki, gittiğiniz zaman, eli boş gitmeyeceksiniz, fakat her kadın komsusundan ve evinde olan misafirden gümüş şeyler ve altın şeyler ve esvablar isteyecek; ve

ogullarınızı ve kızlarınızı onlarla süsleyeceksiniz ve Mısırlıları soyacaksınız". (Çıkis, Bap 3: 18-22).

Görüldüğü gibi Yahudi Tanrısı, kendi "sevgili" kavmini, kendi insanlarını, hırsızlığa, soygunculuğa yöneltmektedir.

Ahlâkilikle pek bağdasmayan bu "güzel" tavsiyeyi Musa dikkatlice dinler. Bununla beraber İsrail oğullarını kendisine inandırmanın kolay olmadığını düşünerek Tanrı'ya şöyle der: "Fakat iste bana inanmayacaklar ve sözümü dinlemeyecekler ve -'Rab sana görünmedi-' diyecekler". Tanrı Musa'nın bu endişesini haklı bulur ve kendisine mucîzeler yaratma gücünü vereceğini bildirerek: "Elindeki değnegi yere at" der. Musa değnegi yere atar; atmasıyla birlikte değnek yılan olur. Tanrı yine Musa'ya: "Elini uzat (yılanı) kuyrugundan tut" der. Musa yılanı kuyrugundan tutar: yılan yine değnek haline girer. Tanrı Musa'ya: "Elini koynuna sok" der; Musa öyle yapar ve eli cüzzamlı olur. Tanrı : "Tekrar sok çıkar" der, bu kez eli iyileşir, yine teni gibi olur. Tanrı kendisine, eğer kavmi bu mucîzelere inanmayacak olursa, bu takdirde irmanın suyundan alıp karaya dökmelerini ve döktüğü an suyun kan haline geleceğini bildirir.

Musa, bunları yeterli bulmaz. İster ki insanları cezbedecek şekilde güzel konuşma yeterliliğine sahip olsun. Tanrı'ya, güzel konuşma yeteneğinden yoksun bulunduğunu söyler, şöyle der: "Ben söz adamı değilim, dilim ağır bir adamım". Tanrı Musa'ya bunun da çaresini bulacağını, kendisine kardeşi Harun'u yardımcı vereceğini bildirerek şöyle der: "Ben senin ağzınla ve (kardesinin) ağzı ile beraber olacağım, ve yapacağınız şeyi size öğreteceğim" (Tevrat, Çıkis, Bap 4: 1-17)

Her türlü mucîzeyi yaratmaya kâdir bir Tanrı, neden acaba Musa'ya güzel konuşur hâle getirmede ona yardımcı olsun diye kardeşini verir? Bilinmez.

Musa Tanrı'nın kendisine söylediklerini yerine getirmek üzere yola çıkar. Yolda Tanrı yine ona görünür ve şöyle der: "Misira gittigin zaman, senin eline verdiğim bütün hârikaları Firavunun önünde yapmaga dikkat et. Fakat ben onun yüregini sertleştireceğim ve (bu yüzden o senin kavmini) salıvermiyecektir"

Görülüyor ki Tevrat'ın söylemesine göre Tanrı, Firavunu kötü bir davranışa zorlamaya karardır. Musa'ya, bir takım mucîzelerle kendi kavmini "inanır" duruma getirme yoluna soktuğu halde, Firavunu, mucîzelere rağmen "inanmaz" durumda kılmaya, ya da inansa dahi kati yürekliliğe döndürmeye çalışmaktadır. (Çıkis, Bap 4: 1-17, 21)

Musa Tanrı'nın dediği gibi yapar; kavminin gözleri önünde alâmetleri sıralar ve Tanrı'nın onlara yardımcı olacağını anlatır. Bunun üzerine kavmi Musa'ya inanır ve başlarını eğip secde ederler (Çıkis,

Bap 4: 18-31).

Bundan sonra Musa ile Harun, beraberce Firavunun yanina giderler ve Israil ogullarini salivermesi için Tanri'nin söylediklerini naklederler. Fakat Firavun, Tanri'yi (Yehova'yi) tanimadigini ve Israil ogullarini salmayacagini söyler; üstelik memurlarina emir vererek Israil ogullarini daha agir islere sürer. (Çikis, Bap 5: 1-22).

Bunun üzerine Musa umutsuzluga düşer ve Tanri'ya seslenerek: "Ya Rab! Niçin bu kavma kötü muamele ettin? Niçin beni gönderdin? Çünkü senin adinla Firavuna söylemek için geldigim zamandan beri bu kavma kötü davrandi; ve sen kend kavmini asla kurtarmadin" der (Çikis, Bap 5: 22-23)

Fakat Tanri kendisine sabirli olmasini hatirlatir ve:"Firavuna yapacagimi simdi göreceksin... Israilogullarina söyle: Ben (Tanri'yim) ve sizi Misirlilarin yükü altindan çıkaracagim... sizi büyük hükümlerle azâd edecegim" diyerek verdigi emri uygulamaga devam etmesini ister. Bununla beraber: "Ben Firavunun yüregini katilastiracagim ... v eFiravun sizi dinlemeyecek, elimi Misir üzerine koyacagim ve (kavmim) Israilogullarini Misir diyarindan büyük hükümlerle çıkaracagim" diye ekler (Çikis, Bap 7: 1-6)

Musa ve Harun Tanri'nin emri geregince yaparlar, ve degnekle irmaga vururlar; vurduklari an irmek kana dönüşür ve kokar, balıklar ölür, Misirliler irmaktan su içemeyip aç kalirlar. Fakat buna ragmen Firavun aldiris etmez, çünkü Tanri yüregini katilastirmistir (Çikis, Bap 7: 20-25).

Bunun üzerine Tanri yine Musa'yi karsisina alir ve Firavun'un yanina girip Israil ogullarini salivermesi için dilekte bulunmasini, salmayacak olursa tehdit yoluna gitmesini söyler. Musa dedigi gibi yapar. Fakat Firavun, Tanri'nin tas gibi yaptigi yüregi nedeniyle, istenileni yapmaz. Musa degnegiyle irmeklar, kanallar, havuzlar üzerine vurur ve o an Misir diyarini kurbagalar kaplar. Firavun telasa kapilir ve derhal Musa'yi çağirtarak Tanri'dan yalvarida bulunmasini ve kendisini ve ülkesini kurbaga felâketinden kurtarmasini ve bu yapilacak olursa Israil ogullarini serbest birakacagini bildirir. Dedigi gibi yapilir fakat Firavun, kurbagalardan kurtuldugu an sözünden döner ve Israil ogullarini salmaz. Çünkü Tanri yüregini katilastirmistir; yapabilecegi baskaca bir sey yoktur (Çikis, Bap 8: 1-15).

Bunun üzerine Tanri Musa'ya yeniden emreder ve Misir üzerine tekrar felâket yagdirmasini ister. Musa yine degnegini kullanir ve bu kez Misir diyarini tatarcıklar sarar. Misirli sihirbazlar memleketi tatarcıklardan kurtarmaga çalışirlar, fakat basarili olamazlar; Firavun'a gidip bu iste Tanri'nin parmagi oldugunu söylerlerse de Firavun onlari dinlemez, çünkü Tanri yüregini katilastirmistir (Çikis, Bap 8: 16-20)

Musa bu kez, yine Tanrı'nın isâretiyle bütün Misir'a at sinekleri yagdirtir. Firavun ve âilesi ve tüm Misir halki, at sinekleri yüzünden perisan olurlar. Firavun Musa'yi çağirtarak Tanrı'dan bu felâkete bir son vermesi için yalvarmasını ve Israilogullarını salacağını söyler. Musa onun dediği gibi yapar fakat Tanrı at sineklerini kaldırır. Fakat bunu yaparken Firavun'un yüregini de katilastirdiği için Firavun verdiği sözü tutmaz ve Israilogullarını salmaz (Çıkis, Bap 8: 20-32)

Tanrı yukardakine benzer felâketleri yagdirma isine devam eder, fakat her kez aynı sonuç saglanmış olur. Ve Tanrı yine Musa'ya der: "Firavun'un yanına gir, çünkü ben onun yüregini ve kullarının yüregini katilastirdim, tâ ki benim bu alâmetlerimi onların arasında göstereyim ve sen de ogluna ve oğlunun ogluna Misir'da isledigim seyleri ve... alâmetlerimi hikâyeye edesiniz ve (benim) Rab olduğumu bilersiniz" der ve bu kez Misir diyarına çekirge yagdirtacağını bildirir. Musa Tanrı'nın dediği gibi yapar ve Misir halki çekirge felâketine uğrar, fakat Firavun Israil ogullarını salmaz, çünkü Tanrı yüregini katilastirmistir (Çıkis, Bap 10: 3-11).

Ve Tanrı, Misir diyari üzerindeki bu oyununu bu minval üzere sürdürürken, yâni bir yandan Firavun'a, Israilo gullarını salivermesi için, felâketler musallat edip diğer yandan Firavun'un yüregini katilastirmek sûretiyle Israil ogullarının özgürlüğe kavusmalarını önlerken, nihâyet Musa'yi, Misirlilara karsi soygunculuğa hazirlamak üzere söyle der: "Artık Firavun'un ... ve Misir'in üzerine bir belâ daha getirecegim; ondan sonra sizi buradan saliverecektir... Simdi kavmin kulaklarına söyle ve her adam komsusundan ve her kadın kendi komsusundan gümüş seyler ve altın seyler istesin". Bunu söylerken istenilen seylerin kolaylıkla elde edilebilmesini saglamak maksadiyle "Misirlilerin gözünde kavma lûtuf verir" (Çıkis, Bap 11: 1-3). Daha baska bir deyimle, planladığı soyguna bizzat kendisinin de katilacağını anlatmış olur.

Planın uygulanması söyle olacaktır: Gece yarısı sularında Tanrı, Misir'daki bütün ilk doğan insanları ve hayvanları öldürtecektir. Bu nedenle bütün Misir diyarında misli görülmemiş bir feryad kopacak ve bu arada Israil ogulları sivilisacaklardır. Sivilisirlarken Misir'da insandan hayvana kadar hiç bir yaratık agzini bile açamayacaktır. Fakat Israilogulları yedi gün boyunca mayasız ekmek yemeğe hazır olmalılardır (Çıkis, Bap 11: 4-9; ve Bap 12: 1-29).

Ve bir gece yarısı vaki olur ki Tanrı, Misir'da, Firavun'un ilkinden, zindandaki esirin ilkine kadar bütün ilk doğan kısıleri ve hayvanların ilk doğanlarını vurur. Misir'da büyük bir feryad olur.

Bütün bunlar olurken Tanrı Musa ile Harun'u huzuruna çağirir ve onlara, Israil ogulları ile konusup kendisine ibâdet etmelerini saglamalarını ve sonra her şeyi alip kaçmalarını söyler. Söylediği gibi olur

ve Israil ogullari Misirlilardan gümüs, altin ve esvab ne varsa her seyi isterler ve Misirlilar da istenilen her seyi onlara verirler: çünkü Tanri "Misirlilar gözünde kavma lûtuft" vermistir, yani Misirlialrı çömert ruhlu kilmistir. Böylece Israilogullari, Tanri ile isbirligi halinde, günahsız Misir halkini soymus olurlar (Çikis, Bap 12: 29-36).

Ve Misir'daki 430 yillik bir ikâmetten sonra Israilogullari, bütün bu çaldıkları esyalar, koyunlar ve sigirlarla Misir'dan çıkarlar ve baslarında Tanri (Rab) olduğu halde yola koyulurlar (Çikis. Bap 12: 37-51)

Fakat Tanri bununla yetinmez; Israil ogullarina kendi büyüklüğünü ve azâmetini biraz daha belli etmek ister ve Firavun'un ve Misirlilarin yüregini yine katilastirir ve onlari Israilogullarinin pesinden gelmege kiskirtir. Çünkü bu sûretle Misirlilari yeni bir felâkete ugratacaktir. Nitekim Musa'ya denizleri yadirtir ve bu sayede Israil ogullarinin oradan geçmesini saglar. Israil ogullari geçtikten sonra Musa'ya: "Elini deniz üzerine uzat, tâ ki sular Misirlilar üzerine dönsün" der. Musa öyle yapar ve geriden gelmekte olan Misirlilar telef olurlar.

Tanri'nin bu maharet ve marifetleri karsisinda Israil ogullari artik Tanri'dan korkarlar ve bir kez daha Musa'ya inanirlar (Çikis, Bap 14: 17-31).

İki ay gibi uzun bir zaman yol yürüdükten sonra Israil ogullari Sin çölüne varirlar. Fakat artik iyice yorulmus ve acikmislardir. Bu nedenle sikâyete baslarlar. Musa bu sikâyetleri Tanri'ya nakleder; Tanri onlara yiyecek-icecek verir. Yine yola devam olunur Misir diyarindan çikislarinin üçüncü ayında Sina çölüne ulasirlar ve orada konaklarlar.

Tanri Musa'yi çağirtir ve ona, Israil ogullari için yapmis olduğu iyilikleri ve onlari Misir'dan nasıl kurtarmis olduğunu tekrarlar ve bunlari gidip Israil ogullarina hatirlatmasını Musa'dan ister (Çikis, Bap 13-19)

Musa halki toplar ve Tanri'nin kendisine söylediklerini anlatir. Tanri Musa'yi tekrar çağirir ve üç gün sonra Sina dagi'nin üzerine ineceğini ve halki kendi adına takdis etmesini bildirir. Üçüncü gün gökyüzünde gürlemeler olur, simsekler çakar: Tanri Sina dagina iner; Musa'yi çağirir ve halk tarafından görölmek istemediğini söyler. Söyle der: "İn ve kavme tenbih et, sakın görmek için Rab tarafina siniri geçmesinler... Kavim Sina dagina çikamaz... Daga sinir koy. Sen ve seninle beraber Harun (beni görmek üzere dagin basina çikacaksiniz; fakat kahinlerle kavim Rabbe çikmak için gecmesinler..." (Çikis, Bap 19: 16-25).

Israil ogullarini bu kadar çok seven ve onlari kendi kavmi olarak kabul eden bir Tanri, acaba neden onlara görünmekten kaçınmistir? Bilinmez.

Fakat esasen Israil ogullari da Tanri'dan öylesine korkmuslardir ki eger onu görmeye tesebbüs edecek olurlarsa Tanri'nin kendilerini öldürecegini düşünmüşlerdir. Bundan dolayidir ki Musa'ya: "Bizimle sen söyle ve dinleyelim; fakat Allah bizimle konuşmesin, tâ ki ölmüyelim" derler (Çikis, Bap 20: 18-22). Bunun üzerine Musa, Tanri'dan aldığı emirleri ve uyulmak gereken hükümleri Israil ogullarina bildirir (Çikis, Bap 20: 1-17; Bap 21 - 24)

*

Simdi hikâyemizin bu noktasinda yine birazcik duralim ve Tevrat'ın birinci Kitabı diye bilinen Tekvin 'le ikinci kitabı diye bilinen Çikis adlı kitaplarda yer alan yukardaki olaylari inceleyelim. Gördüğümüz sudur ki Tevrat'ın tanımladığı Tanri, kendisini Israil ogullarina begendirmek ve kabul ettirmek, ve nihayet onlar tarafından tapilir hale gelmek cabasindadir. Bunu sağlayabilmek için her türlü insafsizliga, her türlü haksizliga ve gaddarliga ve hattâ kandirmalara basvurmaktan kaçınmamaktadır. O kadar ki Yakub'un ogullarini birbirlerine düşman yapmistir; Israilogullarini Misir'a getirdikten sonra Firavun'ların kötü niyetleri yüzünden günahsız Misir halkini yerden yere vurmıştır, vs....

Bütün bunlari okurken kendi kendinize: "Neden acaba Tanri, günahsız Misir halkini yukardaki sekilde eziyetlere sokar da Firavun'u yola getirmez; getirmek söyle dursun fakat yüregini katilastirir ve bu yüzden Israil ogullari, yani Tanri'nin 'sevgili kavmi', azâb çeker? Ve neden dolayi onlar azâb çektiler diye intikamini Firavun ile birlikte onun suçsuz ve günahsız halkından alır?" diye soracaksınız.

Ancak her seyden önce sunu bilmemiz gerekir ki "Kutsal" sayılan kitaplarda yazılanlara karsi soru sormak, yine bu kitapların bildirmesine göre, büyük suçtur.

Bununla beraber sunu belirtmekten geri kalamayacağız ki Tevrat'da yazılanlari, "yüce", "âdil", "rahim" ve "dikhakçı" olmak gereken bir Tanri'nin agzından çıkmış seyler olarak kabul etmek güçtür.

Kusku edilemez ki Tanri'yi, Tevrat'ın benimsediği tanımlara sokan ve keyfi, gaddar vs kiliklarda kilanlar, Tevrat'i kaleme alanlardır. Nitekim Tevrat'da yer alan kitapların çeşitli kisiler tarafından ve çeşitli zamanlarda kaleme alındığı, bilimsel olarak, yani akilci yoldan anlaşılmış bulunmaktadır².

Fakat su muhakkak ki, kimin tarafından kaleme alinirsa alinsin, bu kitaplar, Israil ogullari diye bilinen toplulugu pesinden sürükleyen, onlara liderlik eden kisilerin amaç ve çıkarlarına hizmet edecek sekilde

hazirlanmistir. Bundan dolayidir ki bu kitaplardaki Tanri anlayisi, taninmis nice yazarlarin belirttiklerine göre, "seytan" zekâli bir Tanri anlayisini yansitmaktan ileri geçememistir 3.

1 Ogullarin adlari söyle: Ruben, Simeon, Levi, Yahuda, Issakar, zebulun, Yusuf, Benyamin, Dan, Naftali, Gad, Aser (Bkz. Tekvin, Bap 35: 23-26)

2 Bu konuda Bkz. Thomas Paine, *The Age of Reason*, (Citadel Press, New Jersey, 1974, sh. 58-63' 105-108).

3 *ibid.* sh. 6

X) Musa'nin Tanimladigi Tanri, Israil ogullarini Kendi Kavmi Olarak Seçer Ve Bütün Milletlere Üstün Bilir.

Ahd-i Atiyk'in ilk bes kitabi'nin basinda "Musa'nin Kitabı" sözcükleri yer alır. Tanrı güyâ Musa'ya bu kitapta yazili olanlari belletmis, onun da bunlari Israil ogullarina belletmesini istemistir. Israil ogullarina da her zaman ve her vesile ile de söyle demistir: "Kulum Musanın seriâtini, kanunlari ve hükümleri anin, o seriâti ki, Horebde bütün Israil için ben ona emrettim" (Malaki, Bap 4: 4)

Bu bes kitab: Tekvin, Çikis, Sayilar (Adat), Levililer ve Tesniye 1 adlarini tasir. Bu kitapların hemen her satirinda Israil ogularinin Tanrı tarafından "seçkin" ve "kutsal" bir millet olmak üzere benimsendigi, inâyetlere ve nîmetlere eristirildigi, diger bütün milletlere üstün edildigi yazilidir. Örneğin Tesniye kitabinda söyle yazili:

"... sen Allahin Rabbe mukaddes bir kavmsin; Allahin Rab yeryüzünde olan bütün kavmlardan kendine has kavm olmak üzere seni seçti..." (Tesniye, Bap 7: 6)

"Siz Allahiniz Rabbin ogullarisiniz... Çünkü sen Allahin Rabbe mukaddes bir kavmsin, ve Rab yer üzerinde olan bütün kavmlardan üstün olarak, kendisine has (özü) bir kavm olmak üzere seni seçti" (Tesniye Bap 14: 1-2).

Bu tema Tevrat'in hemen her bölümünde tekrarlanır.

Tanrı'nin neden dolayi Israil ogullarini kendi kavmi olarak seçtigi ve diger kavmlere nazaran üstün ettigi sorusunu Yahudiler bile dogru dürüst yanitlayamazlar. Bir Yahudi yazar bu soruyu yanitlamaga

çalısrken söyle der: "Baska milletler varken Tanrı neden Yahudileri seçmiş olsun... (Ve) Neden Tanrı, bütün milletler içerisinde en zayıf ve sayıca en az olmaya mahkum bir toplumu seçmiş olsun?" 2

Oysa ki sorunun yanıtını Tevrat'da aramak daha uygun olacaktır. Tevrat'ın Tesniye adlı besinci kitabında Musa'ya atfolunan sözlerden anlaşılmaktadır ki Tanrı, İbrahim'e, İshak'a ve Yakub'a karşı beslediği sınırsız sevgi nedeniyledir ki onların zürriyetini çoğaltmış ve İsrail ogullarını kendi öz kavmi saymıştır. Onları Mısır'dan kurtarıp yeni ve güzel ülkelere kavuşturması Musa'ya karşı beslediği sevgidir (Bkz. Tesniye, Bap 9-10; Bap 11: 9)

Daha baska bir deyimle Tanrı'nın İsrail ogullarını benimsemesi, ve onları diğer milletlere üstün kılması nedeni, İsrailogullarının fazilet sahibi bir millet olmalarından değildir. Çünkü İsrail ogulları, Tanrı'nın söylemesine göre, aslında "ensesi sert, isyankar, Tanrı emirlerini dinlemeyen, çoğu kez Tanrıyı hiçe sayan" bir millettir (Tesniye, Bap 9: 6). Tanrı güyâ onları, sadece ataları nedeniyle var etmiş, basariya ulaştırmaya çalışmış ve kendi öz kavmi yapmıştır. Yani asıl sevgi beslediği kişiler, İsrail ogulları değil fakat onlara yol göstermek üzere kendine seçtiği liderlerdir: yani İbrahim'dir, İshak'tır, Yakup'tur, Musa'dır! Ve iste Tanrı, bu kişilere (ve özellikle Musa'nın seriâtine) itaat ettikleri taktirde İsrail ogullarına inâyetlerde bulunacağını söylemiştir; hem de öylesine ki Ahd-i Atiyk'in son kitabının son satırlarında: "Kulum Musanın seriatini, kanunları ve hükümleri anın; o seriati ki, Horebde bütün İsrail için ben ona emrettim" demistir (Malaki, Bap 4: 4)

Bu dediklerini Ahd-i Atiyk'in kapsadığı bütün kitaplar boyunca hiç usanmadan tekrarlayacaktır. Ve bu kosul yerine getirildiği süre boyunca onlara yardımcı olacak, aksi taktirde onları ve onlarla birlikte dünyayı lânetle vuracaktır (Malaki, Bap 4: 6). Daha baska bir deyimle yer yüzünün kaderi İsrail ogullarının tutumuna bağlıdır: Musanın seriâtine sarıldıkları süre boyunca yer yüzü, İsrail ogullarının Tanrı kavmi olarak, yani seçkin ve diğer bütün milletlerden üstün olarak yasadığı bir yer olacak, aksi takdirde Tanrı tarafından "lânetle" vurulacaktır.

1 Bu adların İngilizce karşılığı sırasıyla söyle: Genesi, Exodus, Numbers, Leviticus, Deutoronemy

2 Earl Shorris, Jews Without Mercy; A Lament (Anchor Press, New York 1982, sh. 43-48)

A) Musa, Tanrı indinde sefaatçi durumda görünüp İsrail ogullarını kendisine itaatkâr kılmak ister:

Aralarında Yahudi bilim adamları da olmak üzere, düşünürlerden bir çoğuna göre aslında ortada, ne

Ibrahim, ne Izhak, ne Yakub ve ne de Musa diye bir sey vardır. Var olan sey bu adlari, geçmiş tarihin efsanevî hikâyelerinden alıntılar yaparak, Israil ogullarının ecdadi gibi gösteren ve bu sayede Israil ogullarını peslerinden sürükleyen din adamlarının kurnazlıklarıdır. Bu kurnazlıkların kahramanlarından biri sayılan Musa'nın yasami verilecek örneklerden biridir.

Tevrat yazarlarının "Musa" diye belirledikleri "peygamber", Israil ogullarını kendisine itaatkâr kılabilmek için onları bir yandan Tanrı'nın öz evladları gibi tanımlarken, diğer yandan da Tanrı'ya isyankâr ve bu nedenle Tanrı'nın gazabına ugramışlarda kendi aracılığı sayesinde sefaata mazhar olmuş gibi göstermiştir. Tevrat'da Musa'ya atfolunan kitapların hemen her bölümünde (özellikle Tesniye' nin 7ci ve 9cu Bap'larında) bunun belirli örneklerini bulmaktayız.

Gerçekten de bu bölümlerde Tanrı'nın neden dolayı Israil ogullarına nîmetler verdiği anlatılırken, su belirtilir ki Tanrı bunu, sadece kendi sevgili elçisi olarak hareket eden Musa adına yapmıştır. Tesniye'de Musa'nın, Israil ogullarına söyle konustugu yazılı: "Dinle ey Israil, senden daha büyük ve kudretli milletleri... (yok etmek ve) göklere kadar duvarlı şehirleri mülk olarak almak üzere içeri girmek için bugün Erden'den geçiyorsun. Ve bugün bil ki, senin önünde (giden) Allah'ın Rab ... onlara boytun egdirecektir; ve onları kovacaksın ve Rabbin sana söylediği gibi onları çabuk yok edeceksin. Allahın Rab, senin önünde onları dışarı attıktan sonra yüreginde :- 'Salahimdan dolayı bu diyari mülk olarak almak için Rab beni içeri getirdi-' diye söyleme... Onların diyarını mülk olarak almak için senin içeriye girmekliğın salâhından ... ve yüreginin doğruluğundan dolayı değildir... Ve bileceksin ki bu iyi diyari mülk edinmek için Allahın Rab senin salâhından dolayı ona sana vermiyor; çünkü sen sert enseli bir kavmsin. Allahın Rabbi çölde öfkelenirdiğini... unutma. Misir diyârından çıktığın günden bu yere gelinceye kadar Rabbe karşı âsi oldunuz. Ve Horeb'de Rabbi öfkelenirdiniz... Sizi bildiğim günden beri Rabbe karşı âsi oldunuz..." (Tesniye, Bap 9: 1-25).

Israil ogullarının kötü ve âsi olduklarını onların yüzüne böylece vurduktan sonra Musa, onlar için yaptığı fedakarlıkları ve Tanrı indinde gıristiği sefaat cabalarını hatırlatır; Tanrı'yi öfkelenirdiklerini için Tanrı'nın gazaba geldiğini, ve onları Tanrı'nın gazabından korudugunu anlatır; söyle der:

"Rabbi öfkelenirdiniz ve Rab sizi helâk etmek için gazaba geldi... Rabbin sizinle ettiği ahdin levhalarını almak için daga çıktığım zaman, dagda kirk gün, kirk gece kaldım; ekmek yemedim ve su içmedim... Ve vaki oldu ki kirk günün ve kirk gecenin sonunda Rab bana iki tas levhayı, ahit levhalarını verdi. Ve Rab bana dedi: -'Kalk burdan çabuk in. Çünkü Misir'dan çıkardığın kavmin fesada düştü, onlara emrettiğim yoldan çabuk saptılar; kendilerine dökme bir put yaptılar'- . Ve Rab bana ... dedi: -'Bu kavmi gördüm ve iste sert enseli bir kavmdir; beni birakta onları helâk edeyim ve göklerin altından onların adını sileyim, ve seni onlardan daha kuvvetli ve daha büyük bir millet edeceğim'-. Ve döndüm,

ve daglari indim ve dag atesle yaniyordu... Ve gördüm ve iste Allahiniz Rabbe karsi suç etmissiniz, kendinize dökme bir buzagi yapmissiniz. Rabbin size emretmis olduğu yoldan çabuk çıkmışsınız... islediginiz suçtan dolayı... Rabbin önünde kırk gün kırk gece yere kapanıp kaldım; ekmek yemedim ve su içmedim ve Rabbe yalvardım (ona dedim ki): -'Ya Rab... büyüklüğünle kurtardığın, kudretli elle Misir'dan çıkardığın kavmini ve mirasini helâk etme. Kullarını, İbrahimi, İshaki ve Yakubu hatırla ve ... kavminin kötülüğüne ve suçuna bakma, tâ ki bizi çıkardığın memleket (Misir halkı): -'Rab onları, kendilerine vaad ettiği diyara götüremediği... ve onlardan nefret ettiği için, çölde öldürmek üzere onları çıkardı'- diye konuşmasın. (Unutma ki) onlar, büyük kudretinle ve uzanmış kolunla çıkardığın kendi kavmin ve mirasındır..." (Tesniye, Bap 9: 8-29)

Görülüyor ki Musa, İsrail ogullarını Tanrı'nın gazabından kurtarmak için sadece Tanrı'ya yalvarmakla ve sadece kırk gün kırk gece yemeyip içmeyip fedakarlık eder görünmekle kalmıyor, ve fakat bir de O'na, hiddetine hâkim olmasını, daha olgun bir davranış içerisinde bulunmasını, ve İbrahim'e, İshak'a, Yakub'a daha önce vermiş olduğu sözü unutmamasını hatırlatıyor. Bununla da yetinmiyor fakat eğer gazaba kapılıp İsrail ogullarını helâk edecek olursa, bu taktirde Misirlilerin kendisini "âciz" ve "fesatçi" olmakla damgalayacağını anlatıyor.

Bu anlatmaya göre Tanrı zayıf hafızalı, unutkan, ve hiddetine hakim olamayan ve Musa'nın tavsiyelerine muhtaç nitelikte bir varlık durumundadır.

Fakat iş bununla bitmiş değildir: bu duruma indirdiği Tanrı'yi Musa, şimdi kendisine âdeta itaat eder durumda göstermek ister ve söyle konuşmaya başlar: "Ve o vakit Rab bana dedi: -'Kendin için evvelkiler gibi iki tas levha yap ve daga yanına çık... parçaladığın evvelki levhalar üzerindeki... sözleri bu levhalar üzerine yazacağım ve onları sandığa koyacaksın'- ... (Tanrı'nın dediği gibi yaptım) ve daga çıktım... Ve (Rab)... levhalar üzerine evvelki yazıya göre yazdı ve ... onları bana verdi... ve ben... kırk gün kırk gece dagda kaldım; ve Rab bu kere de beni dinledi (Bundan dolayıdır ki sizleri) helâk etmek istemedi. Ve Rab bana dedi: -'Kalk, göç için kavmin önünden yürü, ve onlara vermek üzere atalarına and ettiğim diyara girecekler, ve onu mülk olarak alacaklar'-... " (Tesniye, Bap 10: 1-12).

Bütün bunları sağladıktan sonra artık İsrail ogullarından itaatkarlık sağlayacağını düşünen Musa onlara söyle der: "Ve şimdi ey İsrailogulları! Allahın Rab'den korkmaktan, onun (yolunda yürümekten, ve onu sevmekten ve bütün yüreğinle ve bütün canınla Allahın Rabbe hizmet etmekten ve... Rabbin emirlerini ve kanunlarını tutmaktan başka... Rab senden ne istiyor?... Rab atalarınızdan razı oldu, onları sevdi ve onlardan sonra zürriyetlerini (yani) sizi bugün olduğu gibi bütün kavimlerin arasından seçti. Bunun için ... artık sert enseli olmayın..." (Tesniye, Bap 10: 12-17)

Birazdan göreceğiz ki Musa, İsrail ogullarını kendisine bağlamak maksadıyla bu yukardaki taktiği geliştirmiş ve Tanrı'yi onlara sirin gösterecek kılıklarda tanımlamıştır.

B) Musa'nın tanımladığı Tanrı, sevgi, kardeşlik, yardımlaşma, ve dayanışma duygularını sadece İsrail ogulları arasında öngörür; yabancıları ise bundan müstesna kılar. İsrail ogulları için kötü bildiği ve yasakladığı şeyleri yabancıları uygun bulur.

Musa'nın Tevrat'da tanımladığı Tanrı, öyle bir Tanrı'dır ki, insanlar arası kardeşlik, sevgi, dayanışma, yardımlaşma ya da barış diye bir şey bilmez. Bu gibi şeyleri o, sadece İsrail ogulları için öngörmüştür. Çünkü, biraz önce değindiğimiz gibi, İsrail ogullarını kendi öz evlâdları, kendine özgü bir kavim olarak bilir; örneğin şöyle der: "Siz Allahınız Rabbin ogullarısınız... Çünkü sen Allahın Rabbe mukaddes bir kavmsin, ve Rab yer üzerinde olan bütün kavmlardan üstün olarak, kendisine has (özgü) bir kavim olmak üzere seni seçti" (Tesniye Bap 14: 1-2).

Buna karşılık İsrail ogulları'ndan gayri milletleri ve toplumları "yabancı" olarak tanımlar ki Ahd-i Atiyy'ta İbranice olarak "Goi" (ve çoğulu "Goyyim") diye geçer. Bu sözcük İbranice "Nokri" sözcüğü ile eşdeğerdir; "Nokri" sözcüğü ise "yabancılar", ya da "Yahudi olmiyanlar" anlamındadır 1 ; Latince'ye "Gentilis" olarak girmiştir; Yahudiler Yahudi olmiyanları "Gentile" deyiimiyle çağırırlar. Bu sözcüğün yabancıları aşağılatır nitelikte kullanıldığı çok görülmüştür; o kadar ki Hadrian döneminde Yahudiler kendi aralarında: "Yabancıların en iyisi öldürülmelidir" diye konuşurlardı 2. Yahudi dini edebiyatına göre, Yahudi olmiyanların (yâni "Gentile'lerin") , Yahudilerin kutsal dinlenme günü olan Cumartesi'yi (ki "Sabbat" diye bilinir ve Sebt günü demektir) kutsal bilip uygulamaları halinde, kendilerine ölüm cezası uygulanmak gerekir. Yine bunun gibi Tevrat'ın Yahudi olmiyanlara belletilmesini yasaklayanlar da görülmüştür 3

Bununla beraber Babilonya'da Yahudilige ilimli şekilde bağlı olanların bu deyiimi, hiçdeğilse Kiyamet günü itibarıyla, ırk ayrımı dışında kabul ettikleri söylenir 4

Bundan dolayıdır ki Tanrı'nın, İsrail ogullarından gayri milletlere karşı ne sevgisi, ne ilgisi ve ne de acıması vardır. Baska milletleri o, İsrail ogulları sömürsün için, ve İsrail ogullarını da baska milletler üzerinde saltanat kursun diye yaratmıştır (Tesniye, Bap 15: 1-6). İsrail ogulları bakımından kötü bulup yasakladığı şeyleri yabancıları câiz görmüştür: örneğin faiz deneni şeyi kötü bilip İsrail ogulları arasındaki ilişkiler bakımından yasakladığı halde, Yahudilerin Yahudi olmiyanlardan faiz almalarını câiz görmüştür. "İbra" hususunda Yahudinin Yahudi'yi sikistirmemesini emrederken, yabancıyı sikistirabileceğini bildirmiştir (Tesniye' Bap 15: 1-3).

Yahudilerin kutsal bildikleri Talmud kitabında, Yahudilerle, Yahudi olmiyanlar (özellikle putperestler) arasındaki ilişkilerin asgariye indirilmesi öngörülmüştür⁵

Yine bunun gibi Tesniye adli kitapta Tanrı, Musa aracılığı ile İsrail oğullarına, birbirlerine karşı, her hususta ve özellikle malî konularda, yardımcı olmalarını emreder: aralarında zaruret halinde bulunanların ihtiyacına kormalarını, muhtaç olana ihtiyacı karşılığında borç vermelerini, her yedi yılın sonunda verdikleri borcu "ibra" etmelerini, böylece İsrail oğulları arasında fakir ve muhtaç insan kalmamasına çalışmalarını ve fakat yabancılara karşı bu şekilde davranmamalarını bildirir. Örneğin şöyle der: "Her alacaklı, komşusuna ödünç verdiği şeyi (her yedi yıl sonunda) ibra edecektir; komşusunu ve kardeşini sıkıstırmayacaktır, çünkü Rabbin ibrası ilân edilmistir. (Fakat) Yabancıyı sıkıstırabilirsin; fakat kardeşinde olan kendi her şeyini elin ibra edecektir..." (Tesniye, Bap 15: 2-3)

Ve Musa'nın Tanrı'si devam eder: "Sende fakir olmayacaktır" (Tesniye , Bap 15: 4). Yukarıda geçen "kardeşin", ya da "sen" sözcüğü yabancıları değil fakat sadece İsrail oğullarını kapsar, zira bunun hemen arkasından: "Çünkü ... Rabbin onu mülk edinmek için sana miras olarak vermekte olduğu diyarda... seni mübarek kılacaktır" (Tesniye, Bap 15: 4-5) sözleri gelmektedir.

Bundan gayri yine bu aynı Bap'da şu yazılı: "...Rabbin sana vermekte olduğu kendi memleketinde, kardeşlerinden biri, fakir bir adam, senin yanında kapılarının birinde olursa, yüreğini karıstırmayacaksın ve fakir kardeşine elini kapamayacaksın, fakat ona mutlaka elini açacaksın ve muhtaç olduğu şeyde mutlaka ihtiyacına yetecek kadar ona ödünç vereceksin" (Tesniye, Bap 15: 7-8)

Ve hiçbir İsrail oğlu bu yardımı yaparken: "Yedinci yıl, ibra yılı yakındır" diye düşünüp pıntılık etmeyecek ya da verdiği şey için hayıflanmayacaktır, çünkü Tanrı İsrail oğulları arasında fakir kalmaması için gereken her yardımı yapacaktır: "Sakin: '-Yedinci yıl, ibra yılı yakındır'- diye yüreğinde bayagi düşünce olmasın; ve fakir kardeşine karşı gözün kötü olmasın ve ona bir şey vermemezlik etmeyesin... Ona mutlaka vereceksin ve ona verdiği zaman yüreğin kederlenmeyecek çünkü bütün işlerinde.. Allahın seni bunun için mübarek kılacaktır. Çünkü memleketin içinden fakir eksik olmiyacaktır. Bunun için ben: '-Mutlaka kendi memleketinde kardeşine ve fakirine açacaksın'- diye sana emrediyorum" (Tesniye, Bap 15: 9-11)

İsrailoğulları arasındaki bu yardımlaşmayı Tanrı "ibra" esasına bağlamıştır; muhtaç olanlara verilen bu yardımların, bu ödünçlerin her yedi yılda bir ibra edilmesini emretmiş, şöyle demistir: "Her yedi yıl sonunda bir ibra yapacaksın. Ve ibra şöyle olur: Her alacaklı komşusuna ödünç verdiği şeyi ibra edecektir; komşusunu ve kardeşini sıkıstırmayacaktır, çünkü Rabbin ibrası ilân edilmistir" (Tesniye Bap 15: 1-2)

Burada geçen "komsu" ve "kardes" sözcükleri sadece Israil ogullarini kapsar; yabancı olanlar bundan yoksun kilinmislerdir. Onlara verilen ödünç sey geri alınabilir. Zira biraz önce belirttigimiz gibi Tanrı'nin emri aynen söyle: "Yabancıyi sikistirabilirsin; fakat kerdesinde olan kendi her seyini elin ibra edecektir" (Tesniye, Bap 15: 3).

Anlasılan o'dur ki Musa'nin tanımladigi Tanrı, Israil ogullarini yabancıya karsi insafsiz davranmaga sürükleme hevesindedir. Bu arada onlari, kendi aralarında yardımlasmaya, âdetâ komünizme benzer bir rejime hazırlamak istegindedir.

Yine bunun gibi Tevrat'a göre "kölelik" dogal bir kuruluştur; ancak Israilogullarından olan kisiler 6 yıldan fazla köle tutulamazlar. Buna karsilik yabancılar için kölelik ömür boyu sürebilen bir seydır. Daha baska bir deyimle Yahudi dini köleliği insanliga aykiri bir sey olarak kabul etmez; aksine Tanrisal bir kurulus olarak benimser. Ancak ne var ki Tanrı Israil ogullarini kendi kavmi olarak semis ve diger milletlere üstün bilmis olduğu için, kölelik denen seyi Israil ogullari bakımından kısa bir süre ile sinirlamistir; fakat yabancıları insandan saymadigi için böyle bir sinirlamaya gerek grmemistir. Tevrat'da söyle yazili: "Eger kardesin, İbranî bir erkek, yahut İbranî bir kadın sana satilir ve alti yıl sana kölelik ederse; o zaman yedinci yılda onu yanından hr olarak salıvereceksin ...(fakat salarken) onu eli bos salıvermiyeceksin; kendi srnden ve harmanından... ona cmert vereceksin..." (Tesniye, Bap 15: 12-14)

Bununla beraber eger köle kisi, özgürlük istemez ve köle olarak kalmak isterse Tanrı'nin köle sahibine emri su: "... onu kulagından kapiya sapliyacaksin ve o ebediyen senin klen olacak. Ve cariyene de böyle yapacaksın..." (Tesniye, Bap 15: 16-17)

Yine bunun gibi Musa'nin Tanrısı, stn, kutsal ve dolayisiyle kendinden bildigi Israil ogularına bazı yiyecekleri yasaklamistir, çünkü bunlar sağliga aykiri ya da igren ve tiksinti verici seylerdir. rnegin domuz eti ve domuzun lesi yasak kilinan seylerdendir. Esas itibariyle hiç bir les yemeyeceklerdir, çünkü bu onlara yasak edilmistir. Ancak ne var ki Tanrı, Israil ogullarına yasak kildigi bu seylerin yabancıları satılabilecegini söyler ve aynen söyle der: "(Ey Israilogullari) Hiç bir les yemiyeceksiniz; onu yesin diye şehirlerinde olan garibe verebilirsin; yahut yabancıya satabilirsin; çünkü sen Allahın Rabbe mukaddes bir kavmsin..." (Tesniye, Bap 14: 21)

Grlyor ki Musa'nin tanımladigi Tanrı, Israil ogullarini sadece kendi evlamlari, sadece kendi seçkin kavmi olarak bilmis degildir; fakat onlari, diger yabancı kavmlara karsi insanlık disi yollara sürükleme istemistir.

Tanrı'nın İsrail oğullarına emrettiği ahlâkî nitelikteki hükümler de sırf onlar arasında uygulanmak üzere indirilmiştir. Örneğin Tevrat'da Musa, İsrail oğullarına hitaben: "Mısır diyarında köle olduğunu ve Allah'ın Rabbin seni oradan kudretli elle ve uzanmış kolla çıkardığını hatırlayacaksın" dedikten sonra: "Babana ve anana hürmet et..., Katletmeyeceksin; Zina etmeyeceksin; Çalmıyacaksın; Komsuna karşı yalan şahadet etmeyeceksin; Komsunun karısına göz koymayacaksın; Komsunun evine, tarlasına ve kölesine ve cariyesine ve öküzüne ve esegine ve komsunun hiç bir şeyine tamah etmeyeceksin" diyerek Tanrı emirlerini nakleder (Bkz. Çıkis, Bap 20: 12-17) .

Fakat bütün bu emirler İsrail oğulları arasındaki ilişkiler içindir; yani bunlar, İsrailoğullarının yabancılara karşı tutumunda iş görmek üzere konmamıştır. Nitekim biraz yukarıda gördüğümüz ve diğer bir çok örneklerini ilerde göreceğimiz gibi Tanrı, İsrail oğullarına, yabancılardan malını mülkünü karısını, hayvanını ve her şeyini almasını ya da çalmasını mübah saymıştır. Ve bu işi, daha onları Mısır'dan çıkarırken öngörmüş ve yukarıda belirttiğimiz gibi: "Şimdi kavmin kulaklarına söyle ve her adam komsusundan ve her kadın kendi komsusundan gümüş şeyler ve altın şeyler istesin" (Çıkis, Bap 11: 1-2) diyerek İsrail oğullarını bu çaldıkları şeylerle birlikte Mısır'dan çıkarmıştır. Böylece kendi kavminin insanlarına, kendi aralarındaki ilişkiler itibarıyla: "çalıyacaksın" derken bu kural'ı, İsrail oğullarının yabancılara karşı olan tutumları bakımından geçersiz kılmıştır; daha başka bir deyimle İsrail oğullarına, yabancılardan çalmanın yasaklanmadığını anlatmıştır

Yine bunun gibi Musa'nın tanımladığı Tanrı, İsrail oğullarını çapulculuğa, talan ve yağmalara çağırarak kalmamış ve fakat onların başına geçerek bütün bu işlerin oluşumuna katıldığını bildirmiştir (Bkz. Tesniye: Bap 9: 4)

Söylemeye gerek yoktur ki Tanrı'yi İsrail oğullarının dostu ve sevgilisi fakat yabancılardan düşmanı gibi göstermek sûretiyle Musa, İsrail oğullarını kendisine bağlamak, itaatkâr kılmak istemistir.

1 The Jewish Ansiklopaedia, (1906 baskısı)

2 The Jewish Ansiklopaedia, (1906 baskısı)

3 Encyclopaedia Judaica (1971 baskısı, sh. 411)

4 Encyclopaedia Judaica (1971 baskısı, sh. 411)

5 ibid.

C) Musa'nin Tanri'si, Israilogullarinin yabancilari ekonomik bakimdan sömürmelerine taraftardir:

Musa'nin Tevrat'da tanımladigi Tanri, Israil ogullarinin yabancilar üzerine saltanat sürmelerini isteyen, bunu ahâkilikle bagdastirabilen bir Tanri'dir. Bu sömürünün en etkili yollarından biri ekonomi sorunlariyle ilgilidir. Bundan dolayidir ki söyle konusabilmektedir: "... çok milletlere ödünç vereceksin, fakat sen ödünç almayacaksın; ve çok milletlere saltanat edeceksin, fakat onlar sana saltanat etmeyecekler" (Tesniye, Bap 15: 6)

Görülüyor ki Tevrat'taki Tanri'nin, "sevgili" ve "seçkin" milleti olan Isaril ogullari, kendi aralarında birbirleriyle yardımlasacaklar, kendi aralarında muhtaç durumda bulunanlara ödünç verecekler, ve böylece yoksulluk nedir bilmeyecekler, ve birbirlerine verdikleri ödünçleri belli süreler itibariyle ibra edeceklerdir. Fakat is yabancilara geldikte, bu kurallari uygulamayacaklardir, çünkü Tanri Israil ogullarini, ekonomik yollardan yabancilari sömürsünler diye yaratmistir.

Yine anlasilan sudur ki Tanri, Israil ogullarini sadece savaşlara zorlayip yagma, talan ettirmek ve maddî varliklari ele geçirmek ve bu arada alinan esirler arasındaki güzel kadınlari paylastirmek hususunda onlara tavsiyede bulunmakla kalmaz, fakat ayni zamanda yabancilari en amansiz sekilde köle haline getiren usulleri, örneğin borç altına alma yollarini onlara öğretmekten zevk alır; yabancı milletleri boyunduruk altında tutmanın en etkili seklinin bu olduğunu belletir. Nitekim Musa'nin söylemesine göre Tanri, Israil ogullarina, kendi kardeslerine faiz karsiliginda ödünç vermeyi, ya da kendi kardeslerinden faiz almayi yasaklamistir; fakat buna karsilik yabancilara faizle ödünç verebileceklerini ve yabancilardan faiz alabileceklerini anlatmistir. Musa'nin Tanımladigi Tanri Tevrat'da, Israilogullarina hitaben söyle diyor: "Para faizi olsun, zahire faizi olsun yahut ödünç verilen her seyın faizi olsun, faizle kardesine ödünç vermeyeceksin. Yabancıya faizle ödünç verebilirsin; fakat kardesine faizle ödünç vermeyeceksin, tâ ki, mülk olarak almak üzere gitmekte oldugun diyarda elini atacagin her seyde .. Rabbin seni mubarek kilsin" (Tesniye, Bap 23: 19-20).

D) Musa'nin Tanri'si Israil ogullarinin, baska milletlere karsi saldirgan, gaddar ve amansiz olmalarini ister.

Musa'nin tanımladigi Tanri, Israil ogullarini Misir'dan çıkardiktan sonra, yabancı milletlere karsi savaş açmaga, saldiri yolu ile onların ülkelerini ele geçirmege, onlarla baris yapmamaga, onlara karsi hiç bir

şekilde acı duymamaya zorlar. Başka milletlerin topraklarını, kadınlarını, hayvanlarını vs..., bol keseden olmak üzere İsrail oğullarına va'd eder; hem de dehşet saçtılarak, ve kan akıttırarak. Örneğin Tevrat'ın Sayılar kitabında Kenân diyârini fethedilmesi ve buradaki halkın yerlerinden sürülmesi konusundan Tanrı'nın İsrail oğullarına verdiği emir şudur:

"Ve Erden yanında ... Moab ovalarında Rab Musa'ya söyleyip dedi: -'İsrailoğullarına söyle ve onlara de: -'Erdenden Kenân diyarına geçtiğiniz zaman memlekette oturanların hepsini önünüzden kovacaksınız ve bütün resimli taşlarını yok edeceksiniz ve onların bütün dökme putlarını yok edeceksiniz... ve diyari mülk olarak alacaksınız ve orada oturacaksınız, çünkü onu mülk edinmek için size verdim. Ve memleketi asiretlerinize göre kura ile miras alacaksınız; çok olana mirasını çoğaltacaksınız ve az olana mirasını azaltacaksınız; bir adama kura nerede düşerse o yer onun olacak; atalarının sıptlarına göre miras alacaksınız...." (Sayılar, Bap 33: 50-54).

Bunları söyleyen Tanrı, eğer emrettiği yapılmayacak olursa, yani Kenânlılar memleketten kovulmayacak olurlarsa, İsrail oğullarının başına belâ geleceğini hatırlatır ve şöyle der:

"Fakat memlekette oturanları önünüzden kovmazsanız, o zaman onlardan bıraktıklarınız gözlerinizde diken gibi ve böğürlerinizde ügendere gibi olacaklar ve oturmakta olduğunuz memlekette size sıkıntı verecekler ve vaki olacak ki onlara ne yapmagı düşündümse onu size yapacağım" (Sayılar, Bap 33: 55-56).

Nice örneklerden bir diğeri, çeşitli milletlerin ülkelerinin fethedilmesi ve halklarının esir alınması, mal ve mülklerinin ele geçirilmesiyle ilgili olarak, Musa'nın agziyle, Tesniye kitabında şöyle anlatılmakta:

"Allahın Rabbin, mülk olarak almak için gitmekte olduğun diyara seni götürecği ve senin önünden çok milletleri, Hittîleri ve Girgasîleri, ve Amorîleri, ve Kenânlıları, ve Perizzîleri ve Hivîleri ve Yebusîleri , sende daha büyük ve daha kuvvetli yedi milleti kovacağı ve ... onları senin önünde ele vereceği , ve sen onları vuracağın zaman; onları tamamen yok edeceksin; onlarla ahdetmeyeceksin ve onlara acımayacaksın; ve onlara hisimlik etmiyeceksin, kızını onun ogluna vermiyeceksin... Onlara söyle yapacaksınız: mezbahlarını yıkacaksınız ve dikili taşlarını parçalayacaksınız ve onların Aserlerini balta ile keseceksiniz ve onların oyma putlarını ateste yakacaksınız... Ve Allah'ın Rabbin sana teslim edeceği bütün kavmları bitireceksin; gözün onlara acımayacak ..." (Tesniye, Bap 7: 1-5, 16)

Yine bu doğrultuda olmak üzere Tanrı İsrail'ogullarına, büyük ve güçlü milletleri onların önünden kovacağını ve bu milletlere ait mülkü kendilerine vereceğini söyler; şöyle der:

"Ve bugün size emfetmekte oldugum her emri tutacaksınız, tâ ki kuvvetli olasınız ve ve mülk olarak almak için geçmekte oldugunuz diyara giresiniz ve onu mülk edinesiniz ve Rabbin atalarınıza ve zürriyetlerine vermek için onlara and ettiği süt ve bal akan diyarda ömrünüz uzun olsun... Size emretmekte oldugum bütü bu emri... iyice tutarsanız o zaman Rab bütün bu milletleri önünüzden kovacak ve (böylece sizler) sizden büyük ve kuvvetli (olan) milletlerin mülkünü alacaksınız. ayak tabanınızın basacağı her yer sizin olacak... Bakın ben bugün önünüze bereketi ve lâneti koyuyorum; bugün size emretmekte oldugun Allahınız Rabbin emirlerini dinlerseniz bereket... dinlemezseniz lânet (görürsünüz)..." (Tesniye, Bap 11: 1-25)

Görülüyor ki Tanrı, kendi emirlerini Israil ogullarına dinletebilmek için, Musa'nın agziyle bir yandan tehdit ve diger yandan da bol keseden va'dlerde bulunmaktadır: baska milletleri Israil ogullarının önünden kovacak, onların topraklarını mal ve mülklerini Israil ogullarına dağıtacaktır. Musa'nın Tanrısı öyle bir Tanrı'dır ki, "sert enseli" ve "isyankar ruhlu" diye tanımladığı Israil ogullarını, sırf kendisine boyun eğdirtmek için, baska milletleri yok etmeyi, onların varlıklarını ve kadınlarını Israil ogulları arasında paylastırmayı ahlâkilige aykırı bulmamaktadır!

E) Tanrı'nın Israil ogullarına emri: "Savasta ele geçirdiğiniz esirler arasındaki güzel kadınları kendinize alabilirsiniz". (Tevrat, Tesniye, Bap 21: 10-14)

Musa'nın Tanrı'sinin Israil ogullarına karşı cömertliğinin sınırı yoktur. O bu cömertliğini, özellikle savaş sonucu ele geçirilen ganimetin ve kadınların paylaşılması konusunda göstermeye çalışır. Nitekim alınan esirler arasındaki güzel kadınları Israil askerlerine peskes çekmesi bunun kanıtıdır. Söyle der: "Düşmanlarına karşı cenge çıkacağın ve Allahın Rab onları senin eline vereceği ve onları esir olarak götüreceğin zaman, esirler arasında bakilisi güzel bir kadın görüp onu arzu eder, ve kari olarak kendine almak istersen, o zaman onu evinin içine getireceksin; ve o... senin evinde oturacak ve babasına, anasına tam bir ay ağılayacak; ve ondan sonra kendisine yaklaşıacaksın ve onun kocası olacaksın ve o senin karın olacak" (Tesniye, Bap 21: 1-13)

Görülüyor ki Musa'nın Tanrı'si, esir alınmış olan kadın evli midir, değil midir, ya da onu esir alan kişinin ailesi var midir, yok mudur, var ise bu durumdan rahatsız olur mu olmaz mı, bu gibi durumların hiç birine önem vermemekte, ve Israil'li kulumu güzel kadınla evlendirmektedir. Bu eylemin kadını asagılatmak olduğunu da muhtemelen bilmektedir.

Fakat Musa'nın Tanrısı bununla yetinmez; bir de ister ki bu Israil'li kulu, kadından hoşlanmadığı an onu basından kolayca atabilsin. Söyle der: "Ve vaki olacak ki, eğer kendisinden hoşlanmazsan, o zaman canı nasıl isterse onu salıvereceksin; fakat onu para ile asla satmayacaksın, ona kul gibi

davranmayacaksın, çünkü onu alçalttın" (Tesniye, Bap 21: 14).

F) Musa'nın Tanrı'sinin insafsız emri: "Karsi taraf baris çağirini kabul etse dahi onlari kendine kul edecek ve angaryaya zorlayacaksın" (Tesniye, Bap 20: 10-11)

Musa'nın tanımladığı Tanrı, sadece savunma amacıyla değil fakat saldırı amacıyla İsrail'ogullarına savaşlar yaptırtan bir Tanrı'dır. Yahudi olarak yaratmadığı milletleri, sanki bunun suçu onlara âit imiş gibi, kendi kavminden saydığı Yahudilere yok ettirmeyi mutluluk bilen bir Tanrı'dır. Kendi sevgili kavmini belli bir ülkeye yerleştirmek için her türlü gaddarlığa, insafsızlığa göz yuman bir Tanrı'dır. Ve hazin olan şey şudur ki, her şeye kâdir, her istediği şeyi yapmaga muktedir bulunduğunu söyleyen bu Tanrı, İsrail'ogullarına vermeyi düşündüğü toprakları, sanki yeryüzünde boş bir yer yokmuş, ve sanki başka milletlerin kanına girmeden iş göremezmiş gibi, hep saldırı, savaş ve kan dökme yolunu tercih eden bir Tanrı'dır. Örneğin Firavun'un zulmünden kurtarıp Mısır'dan çıkardığı İsrail ogullarını, hem de onların basına geçmiş olarak, vâ'd ettiği topraklara götürünceye kadar, yol üstünde rastladığı her toplumu kılıçtan geçirip yok eden bir Tanrı'dır. Hem de mert sayılamayacak usûllere başvurarak.

Gerçektende Tevrat'da Tanrı Musa'ya şöyle diyor: "Bir sehre karsi cengetmek için ona yaklastigin zaman, onu barisikliga çağiracaksın" (Tesniye, Bap 20: 10). Söylemeye gerek yoktur ki böyle bir tavsiyede bulunan bir Tanrı'dan beklenen şey, baris teklifini kabul ederek teslim olanlara karsi insafli ve insancil bir davranıştır. Ancak ne var ki Musa'nın Tanrısı bu tür bir büyüklüğü gösterecek nitelikte değildir. Nitekim şöyle emreder: "Ve vaki olacak ki , eger sana baris yaniti verirse, ve kapilarini sana açarsa, o vakit vaki olacak ki, içinde bulunan bütün kavm sana angaryaci olacaklar, ve sana kulluk edecekler" (Tesniye, Bap 20: 11)

Baris çağirisina "evet" seklinde karsilik veren bir topluma karsi böylesine insafsız bir davranisi uygun gören bir Tanrı'nın, direnme yolunu seçenlere karsi çok daha insafsız davranacagi kuskusuzdur. Nitekim Musa'nın Tanrı'si'nin yaptığı da budur. Söyle der: "Ve eger seninle musalaha etmeyip cenketmek isterse, o zaman onu kusatacaksın, ve Allahın Rab onu senin eline verdigi zaman, onun her erkekini kiliçtan geçireceksin; ancak kadinlari, ve çocuklari ve hayvanlari ve sehirde olan her şeyi, bütün malini kendin için çapul edeceksin ve (onların) malini yiyeceksin" (Tesniye, Bap 20: 12-14).

Hemen animsatalım ki bu uygulama, Tanrı'nın İsrail'ogullarına vâ'd etmiş olduğu yerler için öngörülmüştür. Bunlar disinda kalan yerlere uygulanmak gereken usûller çok daha dehset verici niteliktedir, çünkü buralarda "nefes alan ne varsa, yani kadin, erkek, çoluk çocuk vs... her şey öldürülecektir". Bu konuda Tanrı'nın Musa'ya emri şöyle: "Bu milletlerin sehirlerinden olmayip senden

çok uzakta bulunan bütün şehirlere böyle yapacaksın. Ancak Allahın Rabbin miras olarak sana vermekte olduğu bu kavmların şehirlerinden nefes alan kimseyi sağ bırakmayacaksın" (Tesniye, Bap 20: 15-17).

Tanrı'nın böylesine insafsız bir kıyama basvurmasının nedeni, bu halkların İsrail'ogullarına putperestliği öğretmelerini önlemektir (Tesniye, Bap 20: 18)

G) Tanrı'nın "sevgili peygamberi" Musa, esir alınan kadınların ve çocukların öldürülmelerini emreder; Tanrı da bu emirleri benimser:

Tevrat'da yazılanlara göre Tanrı'nın inâyetlere bogduğu ve daha dogusu anından itibaren mucizelerle donattığı ve kendisine "sevgili peygamber" yaptığı Musa, yine Tevrat'da yazılanlardan anlaşıldığına göre, tarihin yetistirdiği en acımasız insanlardan biri olmuştur. Tanrı'yi kendisine yardımcı ve aracı bilerek insanları asip kesmek ve yabancı milletleri kılıçtan geçirmek, yagma ve talan ve çapul etmek gibi hususlarda rakibi pek az kişilerden biri olmuştur. Daha çok genç bir yasta, ve hiç yoktan denebilecek bir nedenle adam öldürdüğü, daha sonra kardeşlerinden birini vuruyor diye bir Mısırlıyı öldürüp gizlice kuma gömdüğü Tevrat'da yazılıdır (Çıkış, Bap 2: 11-12). Kavga eden iki insanı ayırmak ve aralarını bulmak mümkün iken bu çözüme hiç yanasmayıp kan dökmeye çalışmak, elbetteki Musa gibi bir kimseden beklenecek bir şey değildir.

Hemen ekleyelim ki Musa'nın olumsuz davranışları bu tür olaylara münhasır kalmış değildir. Tevrat'da yazılanlardan anlaşılmaktadır ki o, ömrünün geri kalan kısmını çoğu kez, insanların kellelerini kestirmekle geçirmiştir. Fakat bu davranışlar içerisinde bazıları vardır ki bir insanı, vevki bu insan "peygamber" olarak tanınsın, vicdan sızlatıcı karakterde kilmaya yeterlidir: verilecek örneklerden biri, Midianî'lere karşı girdiği savaş sonucu ele geçirdiği esirlere karşı tutumudur. Olay şu:

Tevrat'ın Sayılar kitabında anlatıldığına göre Tanrı Musa'ya: "Midyanîlerden İsrail'ogullarının öcünü al; ondan sonra kendi kavmina katılacaksın" diye emir verir (Sayılar, Bap 31: 1-2).

Bu emir üzerine Musa kavmini toplar ve onlara: "Midyandan Rabbin öcünü almak için aranızdan adamlar silahlandırın" der ve savaş hazırlığına geçer (Sayılar, Bap 31: 3-7). Hazırlık tamamlanınca orduyu sefere gönderir. Savaş sonunda zafer sağlanır. Midyan'ın başında bulunan Kiral da dahil olmak üzere, esir edilen Midyanlı bütün erkeklerin kelleleri kesilir. Geri kalan kadınlar ve çocuklar esir alınarak götürülür. Ayrıca Midyanlılara âit bütün mallar, hayvanlar ve sürüler çapul edilir. Midyanîlerin bütün şehirleri ve obaları yakılır. Alınan esirler, çapul mallar ve tüm ganimet olduğu gibi Musa'ya getirilir.

Esasen Musa ve kâhin Eleazar ve Israil'ogullari cemâatinin beyleri, orduyu karsilamak üzere ordugahin disarisina çikmis beklemektedirler. Çenk'ten dönen ordunun, kadın ve çocuklarla dolu olarak büyük bir esir kafilesi halinde getirildigini gören Musa fena halde öfkelenir; ve ordunun subaylarini karsisina alip onlari iyicene azarladiktan sonra söyle emreder: "Ve simdi çocuklar arasindaki her erkek çocuğu öldürün ve erkeklerle yatmis olarak erkek bilen her kadini öldürün. Ve erkeklerle yatmis olmiyarak erkek bilmeyen bütün kadın çocuklari kendiniz için birakin". (Sayilar, Bap 31: 15-20)

Musa'dan sonra kâhin Eleazar söz alır ve subaylara hitaben: "Rabbin Musa'ya emrettiği seriât'in kanunu budur" diyerek Musa'nin söylemiş olduklarini dogrulamak ister (Sayilar, Bap 31: 21).

Bütün bunlar Tanri'nin gözleri önünde ve onun isteklerine uygun olmak üzere olusmaktadır. Bundan sonra Tanri tekrar Musa ile konusur ve ona, Midyanilerden alinan çapul mallarin nasıl paylasilacagini bildirir; söyle der: "Sen ve kâhin Eleazar ve (cemâat reisleri), (insan) olsun hayvan olsun, alinmis olan çapul malinin tamamini al, ve çapul malini cenge çikan cenk erleri ve bütün cemâat arasinda yari yariya böl. Ve cenge çikan askerlerden, insandan olsun, hayvandan olsun, sigirdan olsun, eseklerden olsun, sürülerden olsun, besyüzden bir can olmak üzere Rab için vergi alacaksın; onlara düşen yaridan al ve Rabbin kaldirma takdimesi olarak kâhin Eleazar'a ver. Ve Israilogullarina düşen yaridan, insandan olsun, hayvandan olsun... her elliden çekilmis olan birini alacaksın ve onlari Rabbin meskeninin bekçiligini tutan Levililere vereceksin" (Sayilar, Bap 31: 27-32).

Bu paylasma sonucunda kâhin Eleazar ve Musa, bol miktarda aldıkları esirlerden ve hayvanlardan gayri, ayrıca cenge katilan erlerin ve subaylarin Midyanilerden çaldıkları altin esyayi, ayak halkalarini, bilezikleri, yüzükleri ve küpeleri de kendileri için aliyorlar (Sayilar, Bap 31: 48-54)

Görölüyor ki Musa'nin Tanri'si, yukarda belirttiğimiz gaddarliklar bir yana fakat bir de yagma ve talan ürünü olan seyleri paylasmak hususunda da oldukça becerikli bir uygulama izlemistir: âdil usullere göre paylastirma yapar görünürken, kendi çıkarlarini da ihmal etmemistir.

Söylemeye gerek yoktur bunlari yapan ve yaptiran Tanri degil fakat Tanri'yi bu sekilde tanımlayan ve kendi siyâsetine araç yapan Musa'dir. Bundan dolayidir ki akilci düşün insanlariinin söylemelerine göre, aslinda ortada Musa diye bir kimse yoktur; var olan sadece Musa masalini kendilerine dünyâlik yapanlardır.

H) Tevrat yazarlari Musa'yi, kendi acimsizliklarini Tanri'ya mal ederek halki savaşlara, yagma ve talanlara sürüklemekte pek usta bir kimse olarak tanıtirlar

Tevrat yazarlari Musa' yi, kurnazlik timsali bir kimse olarak tanitmislerdir. Su bakimdan ki, karakterini çizdikleri Musa, gözüne kestirdigi bir ülkeyi fethetmek ve o ülkenin insanlarini kiliçtan geçirmek ve varligini yagma etmek istedigini zaman, halki savasa sürüklemek üzere kurnazliklar düşünür; saldiriya geçmek için uyguladigi taktik genellikle sudur: Ülkenin kiralindan geçis hakki istedigini ve fakat isteginin geri çevrildigini söyler. Isteklerinin geri çevrilmesi nedeninin de ilâhî oldugunu ve çünkü Tanri'nin böyle bir sonucu olusturmak için Kiral'in kalbini katilastirdigini ve onu Musa'nin dileklerini geri çevirmeye zorladigini, böylece Musa'ya, Kiral'a karsi savas açmak hususunda bahane sagladigini bildirir.

Nice örneklerden bir ikisine deginmek gerekirse Musa'nin, Hesbon kiralı Amorî Sihon'a ve Basan Kiralı Og'a karsi giristigi savaslari özetlemek yerinde olacaktır.

Tevrat'in Tesniye kitabinda Tanri'nin, Israil ogullarina bildirilmek üzere Musa'ya söyle emrettiği yazili: "Kalkin, göç edin ve Arnon vadisinden geçin; bak Hesbon Kiralı amorî Sihon'u ve onun memleketini senin eline verdim; mülk olarak onu almaga basla ve onunla cenge giris. Bütün göklerin altinda olan kavmlar üzerine, bugün senin dehsetini ve korkunu koymaga basliyacagim; onlar senin haberini isitecekler ve senin yüzünden tiutreyip kivrancacaklar" (Tesniye, Bap 2: 24-25)

Görülüyor ki Tanri Musa'ya, Hesbon ülkesinin fethedilmesini emretmistir. Fakat Musa, dogrudan dogruya saldiriya geçecek yerde Hesbon kiralindan geçis hakki ister görünmek için söyle konusur: "Ve... Hesbon Kiralı Sihon'a selâmet sözleriyle ulaklar gönderip dedim: -'Senin diyarindan geceyim; caddeden yürüyüp saga sola sapmayacagim. Bana para ile yiyecek satacaksin ve yiyecegim; bana para ile su satacaksin ve içeceğim... ancak Erden'den Allahimiz Rabbin bize verdigi diyara gelinceye kadar yürüyerek geçeyim>.." (Tesniye, 2: 26-29)

Ancak ne var ki Tanri, yine Musa'nin söylemesine göre, Kiralin yüregini tas gibi katilastirmistir: sirf Musa'nin teklifini kabul etmesinde Musa ona ordulariyle saldirsin, diye! Okumamiza devam edelim:

"Fakat Hesnon Kiralı Sihon bizi memleketinden geçirmek istemedi; çünkü bugün olduğu gibi onu senin eline versin diye (Tanri) onun ruhunu sertlestirdi, ve yüregini katilastirdi. Ve Rab bana dedi: -'Bak, Sihon'u ve onun memleketini senin eline vermege basladim; onu mülk olarak almaga basla, tâ ki onun memleketini miras olarak alasin ve Sihon kendisi ve bütün kavmi Yahats'ta cenk için karsimiza çıktı. Ve Allahimiz Rab, önümüzde onu ele verdi, ve onu ve ogullarini ve bütün kavmini vurduk. O vakit onun sehirlerini aldik ve her sehri erkekleriyle, kadinlariyla ve çocuklariyla beraber tamamen yok ettik; artakalan kimse birakmadik, kendimiz için ancak hayvanlari ve aldigimiz sehirlerin malini çapul ettik..."

(Tesniye, Bap 2: 26-36).

Musa, Hesnon halkına yaptigi bu vahsetin aynini Basan Kirali Og'a ve ülkesine de uygular. Dinleyelim Musa'nin agzindan bu dehset verici olaylari:

"Ve döndük, Basan yolundan yukari çıktik, ve Basan Kirali Og, kendisi ve bütün kavmi, Edreide cenk için karsimiza çıktı. Ve Rab bana dedi: -'Ondan korkma, çünkü onu ve bütün kavmini ve memleketini senin eline verdim.Ve Hesbon'da oturan Amorîler Kirali Sihon'a yaptigin gibi ona yapacaksın'-. Ve Allahimiz Rab, Basan kirali Ogu da, bütün kavmini da elimize verdi; ve kimsesi kalmayincaya kadar onu vurduk O vakit onun bütün şehirlerini... Basan'da Og'un ülkesini aldik; onlardan almadigimiz bir şehir kalmadı.. Ve Hesbon kirali Sihon'a yaptigimiz gibi, her şehri, erkekleriyle, kadinlariyle ve çocuklariyle beraber yok ederek tamamen harab ettik. Fakat kendimiz için bütün hayvanlari ve şehirlerin malini çapul ettik..." (Tesniye, Bap 3: 1-9).

Ve iste Musa, bütün bu dehset verici olaylari, sirf Tanri'nin "büyüklüğünü" Israil'ogullarina anlatmak için siralarken bir de söyle der: "Ve o vakit Rabbe yalvarip dedim: Ya Rab Yehova, senin büyüklüğünü ve kudretli elini kendi kuluna göstermege basladin; çünkü göklerde ve yerde senin islerin ve ceberrutun gibi yapabilecek hangi silah vardır?" (Tesniye, Bap 3: 23-24)

I) Tevrat'in anlatmasina göre Musa'nin Tanrisi, Israil ogullarini hosgörüsüz ve baska milletlerin inanç ve geleneklerine saygisiz kilmakta ustadir:

Tevrat'ta yasamini okudugumuz Musa, aslinda halkin kutsal bildigi ilahlari ve putlari kendisine rakip bilen ve bunlari yok edebildigi takdirde sinirsiz bir iktidara ve saltanata kavusabilecegini düşünen bir kimsedir. Bundan dolayidir ki Tanri'yi, Israil ogullari ugruna nîmetler yagdirmak isteyen ve fakat bu isi, onlari ilahlara ve putlara tapmaktan vazgeçirmek için yapan bir "Yaratan" gibi tanımlamis, kendisini de onun elçisi saymistir.

Öyle anlasiliyor ki bu ihtiras Musa'yi, hösgörüsüzlüğe ve bagnazliga sürükleyecek çaptadir; o kadar ki insanlari birbirlerinin düşmani kilmaktan kaçınmaz, velev ki bu insanlar birbirlerinin yakin akrabaları olsunlar.

Fakat bunu yaparken bir de kendi milletini, farkli inançtaki milletlere karsi düşman yapip, hosgörüsüz kilmakta pek usta görünür. Basvurdugu usûller, biraz yukarda gördüğümüz gibi, saldiri yolu ile insanlari kiliçtan geçirmek, yagma ve talan ve çapulculuk etmek, şehirleri yakip yikmaktır.

Ancak ne var ki mal ve mülkünü yagma ve talan ettiği. milletlerin inanç ve an'anelerine de darbe indirmekten geri kalmaz. Israil ogullarına verdiği su emir bunun nice canlı örneklerinden biridir:

"Mülklerini alacağınız (yagma ve talan edeceğiniz) milletlerin yüksek dağlar ve tepeler üzerinde, ve her yeşil ağaç altında ilâhlarına ibadet ettikleri bütün yerleri mutlaka harap edeceksiniz, ve onların mezbahlarını yıkacaksınız ve onların Aserlerini ateste yakacaksınız ve ilâhlarının oyma putlarını baltalayacaksınız ve o yerden adlarını yok edeceksiniz..." (Tesniye, Bap 12: 2-4)

Kendi iktidarını ve saltanatını koruyabilmek maksadıyla Musa'nın uyguladığı taktik korkunçtur. Bu uğurda ana, baba, kardeş bağlarını dahi kopartmaktan kaçınmaz.

Kendisini "peygamber" olarak tanıttığı ve aslında her şeyi hayalinden uydurarak yaptığı için, kendisi gibi bir baskasının da aynı yolu deneyebileceğini ve halkı pesinden sürükleyebileceğini düşünerek hareket eder. Bunun çarelerini bulmuştur; Israil ogullarına şöyle der: "Eğer aranızdan bir peygamber, yahut rüya gören çıkarsa, ve sana bir hârika yahut bir âlâmet verirse ve: -'Bilmediğiniz başka ilahların ardınca yürüyelim ve onlara kulluk edelim'- diye hakkında söylediği âlâmet yahut hârika vaki olursa, peygamberin yahut rüya görenin sözlerini dinlemeyeceksin; çünkü Allahınız Rabbi bütün yüreginizle... seviyor musunuz diye bilmek için Allahınız Rab sizi deniyor. Allahınız Rabbin ardınca yürüyeceksiniz ve ondan korkacaksınız ve onun emirlerini tutacaksınız ve onun sözünü dinleyeceksiniz ve ona kulluk edeceksiniz. Ve o peygamber, yahut o rüya gören öldürülecek; çünkü ... sizi Mısır diyarından çıkaran ve sizi kölelik evinden kurtaran Allahınıza karşı sapıklık söylemiştir. Böylece aranızdan kötülüğü atacaksınız" (Tesniye, Bap 13: 1-5)

Ve iste "peygamber" diye ya da "rüyaci" diye ortaya çıkan kişiler ana, baba, kardeş, es ya da benzeri yakınlar bile olsa, Tanrı'dan baskasına yönelme eğilimindeyseler, mutlaka öldürülmelidirler. Tevrat'da Tesniye kitabında) şöyle yazılı:

"Eğer kardeşin, ananın oğlu, yahut kendi oğlun, yahut kendi kızın, yahut koynundaki karın yahut canın gibi olan dostun, seni gizlice bastan çıkarmak için... sana yakın yahut senden uzak olan milletlerin ilahlarından biri hakkında: -'Gidelim, başka ilahlara kulluk edelim'- derse ona uymayacaksın... ve gözün ona acımayacak ve esirgemeyeceksin... fakat onu mutlaka öldüreceksin; onu öldürmek için önce senin elin, ve sonra kavmin eli onun üzerinde olacak. Ve ölsün diye onu taslayacaksın, çünkü seni Mısır diyarından, kölelik evinden çıkaran Allahın Rabden seni çekmeğe çalışmıştır. Ve bütün Israil isitip korkacaklar ve bir daha aranızda bunun gibi kötü bir şey yapmayacaklardır" (Tesniye, Bap 13: 6- 11).

Eger bu sekilde hareket eden bütün bir sehir halki ise, o sehir halki tüm olarak kiliçtan geçirilip, yok edilmelidir (Tesniye, Bap 13: 12-18).

Musa'nin Tanri'sinin bu söylediklerinin özeti sudur "Sizi benden baskasına itaate sürükleyecek olanlara itaat etmeyin; onlari öldürün, velev ki onlar ananız, babanız ya da kardesiniz ya da bütün bir sehir halki olsunlar".

J) Musa'nin Tanrısı, Musa aleyhinde hiç kimseye laf söyletmez:

Tevrat'in anlatmasına göre Musa, kendi aleyhinde konusulmasına, kendisine rakip tavir takinilmesine tahammülü olmayan bir kimsedir; Tanri'yi bu konuda kendisini koruyan güç gibi göstermesini bilir. Aleyhinde konustular diye kendi öz kardeslerini bile, Tanri tarafından cezâ'ya çarptirilmalarını saglar. Nitekim Tesniye'de anlatılan su hikâye bunu dogrulamakta:

Musa'nin biri erkek, ve diger kiz iki kardesi vardır. Erkek kardesi'nin adi Harûn ve kiz kardesinin adi da Miryam'dir. Harun ve Miryam, bir aralik Musa'ya hased ederler ve: "Rab yalnız Musa vasitasiyle mi söyledi? bizim vasitamizla da söylemedi mi" diye konusurlar. Konusmakta pek haksiz sayilmazlar çünkü daha önce degindigimiz gibi, Tanri onlari, özellikle Harûn'u Musa'ya yarıdımci gibi bir sey yapmistir. Ancak ne var ki Harûn ile Miryam bu sekilde konusmakla, "peygamberlik" isinde paylari bulunduğu havasini yaratmislardır.

Öte yandan bu kardesler, Musa'nin Habes asilli bir kadınla evli olmasına karsidirlar. Bu nedenle Musa aleyhinde konusurlar. Fakat Tanri, onların Musa aleyhindeki bu sözlerini isitir ve gazaba gelir. Derhal onlari toplanma çadırına çağırır ve bulut direginden inip çadırın kapisinda durur (Tevrat, Sayilar , Bap 12: 1-5); bu yaptıkları seylerden dolayı onlari azarlar ve gider. Fakat gittigi an Miryam kar gibi cüzamlı olur, Harûn ise Miryam'in bu halini görünce telasa kapilir ve Musa'ya yalvarir; söyle der: "Aman efendim, rica ederim, budalalik ettigimiz ve suç isledigimiz için üzerimize suç koyma. Rica ederim, o (Miryam) , etinin yarisi yenilmis olarak dogan bir ölüye benzemesin". (Sayilar, Bap 12: 6-11). Bunun üzerine Musa, kardesinin afv edilmesi ve eski haline getirilmesi için, Tanriya yalvarir. Tanri, bu yalvariye kabul ederek Miryam'i iyilestirir, fakat,ordugah'in disinda yedi gün hapse mahkum ederek, cezâyı kaldırir (Sayilar, Bap 12: 12-16).

Tevrat'ta yailanlardan anlasilan sudur ki, Musa, her ne kadar kendi kardeslerine karsi, nispeten insafli denebilecek bir davranis içerisinde görünmekle beraber, baskalarına karsi hosgörüden yoksun, son derece acimasiz bir yol tutmustur. Hele halki, Tanri'dan (daha dogrusu kendi verecegi emirlerden) gayri güçlere itaat ettirmek isteyenlere karsi tam manasiyle amansiz olmustur.

K) Tevrat'ın açıklamsına göre Musa, Tanrı'nın agziyle Israil ogullarini korkutarak, ve minnet altinda tutarak, ya da suçluluk duygusu içerisinde birakarak ya da onlara nîmetler (lkeler, güzel kadinlar vs...) va'dinda bulunarak is görür, ve bu yoldan onlari kendisine itaat ettirir.

Tevrat'da Musa'nin Tanrı diye tanımladığı şey aslında kendisidir: Israil ogullarini Tanrı'ya boyun egdirtirken, aslında kendi emirlerine boyun egdirtmiş olur. Bunu sağlayabilmek için bulduğu formül, Tanrı'nin Israil ogullari ile bir ahid yaptigidir: güyâ bu ahid gereginde Israil ogullari Tanrı'dan baska "tanrı" kabul etmeyecekler, puta ve ilâhlara tapmayacaklar, sadece Tanrı'nin emrine boyun egecekler, ve buna karsilik Tanrı da onlari nîmetler içinde tutacaktır.

Musa'nin söylemesine göre "Rab", esasen Israil'ogullarina "Allah" olmak için onlara büyük iyilikte bulunmuş, onlari Misir diyarından çıkarmış, kölelikten kurtarmıştır. Bunu anlatmak maksadiyle Tanrı'nin söyle konustugu yazilidir Tevrat'da: "Ben Kenân diyarini size vermek ve size Allah olmak için, sizi Misir diyarından çıkaran Allahiniz Rab'im" (Levililer, Bap 25: 38).

Ve Tanrı, bu tür sözleri Tevratın hemen her bölümünün her Bap'ında hatırlatmaktan bıkmaz. Tesniye'de söyle der: "Seni Misir diyarından, kölelik evinden çıkaran, içinde yakici yılanlar ve akrepler ve susuz, kurak toprak bulunan büyük ve korkunç çölde seni yürüten, sert kayadan senin için su çıkaran... Allain Rabbi unutmiyasın, ve ta ki, yüreginde: -'Benim için bu serveti yapan kendi kudretim ve kuvvetli elimdir-' demiyesin... çünkü servet kazanmak için sana kudret veren odur. Ve vaki olacak ki eger Allahi unuttur ve baska ilahların ardınca yürürsen ve onlara kulluk eder ve onlara secde kılarsan, sehadet ederim ki mutlaka helak olacaksınız. Rab, sizin önünüzden milletleri nasıl yok etti ise, öylece yok olacaksınız, çünkü Allahiniz Rabbin sözünü dinlemediniz" (Tesniye, Bap 8: 14-20; benzeri konusmalar için bkz. Tesniye, Bap 4: 20-24; 32-34; 37-40; Bap 5: 6; Bap 6: 20-25)

Öte yandan Tanrı, Israil'ogullarının "ahd"e aykiri bir hareketle baska ilahlara ya da putlara tapmaları halinde taslanmak sûretiyle öldürüleceklerini hatırlatmayı, daha dogrusu korkutmayı da ihmal etmez (rneğin bkz. Tesniye, Bap 4: 25-29; Bap 17: 2-7).

Musa'nin olusturdugu bu tema, Tevrat'ın ana tema'sidir ve din verileriyle siyaset yapmanın sirri olarak halki yönetenlerin elinde bütün kitap boyunca is görecektir.

Nitekim Musa, bizzat kendisi, halka bir şey yaptırtmak (rneğin halki savasa sürüklemek) istediği

zaman Tanrı'yi bu şekilde konusur gösterirdi. Halktan direnis gördüğü zamanlarda da Tanrı'yi gazaba gelmiş gibi yapar, halkı Tanrı'ya azarlatır, ya da Tanrı tarafından cezalandırılma tehdidi altında tutardı. Çogu zaman Tanrı nezdinde halk lehine sefaatta bulunup Tanrı'yi yatıstırmış gibi görünür, böylece halkı minnettar kilip, onlara kendi istediklerini kabul ettirirdi.

Nice örneklerden biri söyle: Misir'dan çıktıktan sonra rastladıkları güçlüklerden ve yokluklardan dolayı Israil ogulları sıkâyetçi olmaga ve "Misir'da parasız yedigimiz balığı, hiyarları ve karpuzları ve prasaları ve soganları... hatırlıyoruz; fakat şimdi canımız kurudu, hiç bir şey yok.... Niçin Misir'dan çıktık" diyerek ağlayıp sizlanmaga baslarlar (Sayılar, Bap 11: 5-9; 20, Bap 12, 13,14) . Bütün Israil ogulları Musa'ya ve Harun'a karsi söylenirler. Kendilerine bir bas seçip Misir'a dönmeyi düşünürler. Fakat Tanrı onları isitir ve öfkelenir; Musa'ya söyle der: "Ne vakte kadar bu kavim beni hor görecek? ve aralarında yapmış olduğum bütün alametlere rağmen ne vakte kadar bana iman etmeyecekler? Onları veba ile vuracağım, onları mirastan mahrum edeceğim, ve seni onlardan büyük ve kuvvetli bir millet edeceğim" (Sayılar, Bap 14: 11-12)

Fakat Musa Tanrı'yi yatıstırır ve söyle der: "...Ve eğer bu kavmi... öldürürsen, o zaman senin şöretini isitmiş olan milletler söyleyip diyecekler: '-Rab kendilerine and ettiği diyara bu kavmi götüremediği için onları çölde öldürdü. Ve şimdi niyaz ederim Rabbin kudreti büyük olsun, nasıl ki sen söyleyip dedin: '-Rab çok sabırlıdır ve merhameti çoktur, fesadi ve günahi bağışlar'- ... Niyaz ederim, Misir'dan buraya kadar bu kavmi nasıl bağışladınsa, bu kavmin fesadını merhametinin büyüklüğüne göre bağışla" (Sayılar: Bap 14: 13-19).

Musa'nın bu sözleri üzerine Tanrı yumusar ve Musa'ya: " senin sözüne göre (onları) bağışladım" der (Sayılar, Bap 14: 20). Bununla beraber kendisine karsi isyankar davranmış olan kişileri veba hastalığı ile vurur (Sayılar, Bap 14: 37)

Görölüyor ki Tanrı, hani sanki Musa'dan tavsiye almaga muhtaç, ve ancak onun makul sözleri üzerine is görebilirmiş gibi bir durumdadır.

Bu yukardakine benzer durumlara daha sonraki Bap'larda rastlamak mümkün. Örneğin Sayılar kitabının 21ci Bap'ında Israil ogulları, kendilerini Amorîlere karsi savasa sürüklemek isteyen Tanrı'ya: "Bizi neden Misir'dan çıkarıp bu hallere düşürdün, vs..." diye çatarlar (Sayılar, Bap 21: 5), ve bu yüzden Tanrı tarafından cezalandırılırlar (Sayılar, Bap 21: 6) fakat sonra nedâmet duyarlar ve onların bu nedâmetini Musa Tanrı'ya bildirir ve Tanrı'dan sefaat diler. Tanrı onun istegini kabul edip, onları afveder (Sayılar Bap 21: 7-10). Afv edilen halk Musa'ya minnettar kalıp onun emirlerine boyun egerek Amorîler üzerine saldırıya geçerler (Sayılar, 21: 10 ve d.). Saldırı sonucu basta Amorîlerin kiralı olmak

üzere halkın tamamı kiliçtan geçirilir (Sayılar, Bap 21: 31-35).

Daha sonra Moab ovasına gelindikte, Tanrı İsrailogullarına, Musa aracılığıyla emir verir: "Kenân diyarına geçtiğiniz zaman memlekette oturanların hepsini önünüzden kovacaksınız...diyari mülk olarak alacaksınız ve orada oturacaksınız, çünkü onu mülk emek üzere size verdim..." (Sayılar, Bap 33: 50-53).

Tanrı'nın dediği gibi yapılır. Yine bunun gibi Tesniye'de Tanrı, İsrail ogullarını suçluluk duygusu içerisinde bırakır; Musa'ya hitaben şöyle der: "İste sen atalarınla uyuyacaksın" ve bu kavim kalkacak, aralarında bulunmak üzere gitmekte oldukları diyarın yabancı ilâhları ardınca zina edecekler ve beni bırakacaklar, ve onlarla ettiğim ahdimi bozacaklar. Ve o gün onlara karşı öfkem alevlenecek ve onları bırakacağım, ve onlardan yüzümü saklayacağım, ve onlar yenilip bitecekler, ve onlara çok kötülükler ve sıkıntılar erecek, ve o gün diyecekler: '-Aramızda Allahımız olmadığı için değil midir ki bize bu kötülükler erdi?'- . Ve baska ilahlara dönmekle yaptıkları bütün kötülükten dolayı ben o gün mutlaka yüzümü saklayacağım..." (Tesniye, Bap 31: 16-19).

Bu doğrultuda olmak üzere de Musa İsrail ogullarına şöyle der:

"... ben bugün sizinle beraber daha sâgken Rabbe karşı âsi oldunuz; ölümümden sonra ne kadar ziyade âsi olacaksınız?. Sipterinizin bütün ihtiyarlarını ve ileri gelenlerini yanıma toplayın... onlara karşı gökleri ve yeri şahit tutayım. Zira biliyorum ki ölümümden sonra büsbütün bozulacaksınız ve size emrettiğim yoldan sapacaksınız; ve son günlerde sizi kötülük karşılayacak; çünkü ellerinizin ismi ile Rabbi öfkeliendirmek için onun gözünde kötü olanı yapacaksınız" (Tesniye, Bap 31: 27-29)

Görülüyor ki Musa, İsrail ogullarını suçluluk duygusu içerisinde tutarak kendisine boyun eğdirtme kurnazlığında rakipsizdir.

L) Musa'nın Tanrısı, İsrail ogullarını Mısır Firavunun zulmünden ve köleliğinden kurtardığını söyleyerek, onları minnet altında bırakıp kendisine boyun eğdirtme siyasetini güder

İsrail ogullarını Tanrı'ya karşı minnet duygusu altında tutup onları Tanrı'ya (dolayısıyla kendi emirlerine) itaat ettirmek için Musa: "Tanrı sizi Mısır'dan, kölelikten kurtardı ve yeni ülkelere yerleştirdi" temasını devamlı şekilde işlemiştir. Nice örneklerden biri Tesniye 'nin 29 Bap'idir. Orada Tanrı güyâ İsrail ogullarına şöyle konuşur: "Ve kırk yıl sizi çölde yürüttüm; üzerinizde esvabınız eskimedi, ve ayakta çarığın eskimedi. Allahınız Rab ben olduğumu bilirsiniz diye ekmek yemediniz, ve sarap ve içki

içmediniz. Ve bu yere geldiginiz zaman Hesbon Kirali Sihon ve Basan kirali Og bize karsi cenk için çıktılar ve onlari vurduk ve onların memleketini aldık... Bunun için, her seyde basarili olasiniz diye, bu ahdin sözlerini tutun ve onlari yapin..." (Tesniye, Bap 26: 2-9).

Israil ogullarina zaferler kazandirdigini söyleyen Tanri onlardan karsilik olarak, itaat, bekler (Bkz. Tesniye, Bap 4: 1-3, 5-6,8,12-14).

Öte yandan Musa, Tanri'ya karsi minet duygulari içerisinde tutabilmek için Israil ogullarini:, "Tanri bizi Misirdan kurtardi" diye devamlı şekilde dua eder durumda tutmustur. Söyle der: "Ve Allahin Rabbin önünde cevap verip diyeceksin: -Babam göçebe bir aramî idi ve sayica az olarak Misira inip orada misafir oldu; ve orada büyük, kuvvetli ve sayica çok bir millet oldu. Ve Misirlilar bizimle kötü davrandilar ve bizi alçaltip üzerimize ağır hizmet koydular ve atalarimizin Allahi Rabbe feryat ettik ve Rab sesimizi isitti ve düşkünlüğümüzü ve rahmetimizi ve sikintimizi gördü, ve Rab kuvvetli elle ve uzanmis kolla ve büyük dehsetle ve alametlerle ve harikalarla bizi Misirdan çıkardi ve bizi bu yer getirdi, bu diyari süt ve bal akan diyari bize verdi. Ve şimdi, ya Rab, senin bana verdigin topragin mahsulünün turfandasini iste getirdim..." (Tesniye, Bap 26: 6-10).

Görülüyor ki Musa'nin amacı halki Tanri'ya (aslinda kendisine) körü körüne itaat ettirmektir. Tanri'nin emirleridir diye kendi isteklerini halka kabul ettirme yolunu seçmiştir (Bkz. Tesniye, Bap 5: 28-31; Bap 6: 1-3)

XI) Musa'nin ölümünden sonra Tanri, Israilogullarinin basina Yesu'u getirir ve onu Ürdün ve Lübnan topraklarına saldırtıp halklari kiliçtan geçirir: Çünkü buralarin fethini daha önce Musa'ya söz vermiştir.

Tevrat'ta yazılanlara göre Israil'de, Tanri'nin yüzyüzende bildigi "peygamberler" arasında Musa'dan daha büyük çapta biri çıkmamıştır (Tesniye, Bap 34: 12).

Ve iste bu sevgili "peygamber"i Musa'ya Tanri, günlerden bir gün, hangi ülkelerin ve toprakların fethedileceğini bildirir. Bu fethedilecek olan yerler "süt ve bal" diyari diye bilinen yerlerdir ki bütün Gilead'i, bütün Naftali'yi ve Efraim ve Manasse diyarini ve güneyde Eriha deresinin bütün havzalarını kapsamaktadır. Tanri ona söyle der: "İbrahime, Ishaka ve Yakuba: -'Senin zürriyetine vereceğim'- diye and ettigim diyar budur; ben onu gözlerinle sana gösterdim, fakat oraya geçmiyeceksin" (Tesniye, Bap 34: 4-5).

Musa 120 yasina geldigi zaman Tanri onun canini alir ve Moab diyarinda bir yere onu gömdürür. Tevrat'in söylemesine göre "bugüne kadar kimse onun kabrini bilmez (bulamamistir)" (Tesniye, Bap 34: 6).

Musa'nin ölümünden sonra Tanri, onun hizmetçisi Nun oğlu Yesu' a söyle der: "Kulum Musa öldü, ve simdi kalk, sen ve bütün bu kavm... Israilogullarina vermekte oldugum diyara bu Erdenden geçin. Musaya söyledigim gibi ayaginizin tabaninin basacagi her yeri size verdim. Siniriniz çölden ve bu Lübnandan büyük irmaga, Fırat irmagina kadar, Hittîlerin bütün diyari ve gün batısına dogru büyük denize kadar olacaktır. Hayatinin bütün günlerince kimse sana karsi duramayacak; nasil Musa ile beraber oldumsa seninle de öyle olacagim..." (Yesu, Bap 1: 1-5)

Ancak Tanri'nin bir sarti vardir ki o da Yesu ile kavminin Kitab'a sadik kalmasi ve Tanri emirlerine uymasidir (Yesu, Bap 1: 7-10)

Bunun üzerine Yesu iki adamini casusluk yapmak üzere Eriha'ya gönderir (Yesu, Bap 2: 1-2). Casuslar Eriha (Jerico) ülkesine geldiklerinde Rahab adindaki bir fahisenin evine siginirlar. Ancak ne var ki Eriha kiralina bu casuslari geldikleri haber verilir. Bunun üzerine kiral, casuslari yakalatilmalarini emreder ve adamlarini fahise Rahab'in evine gönderir. Fakat Rahab casuslari gizli bir yere gizlemistir; evini arastirmak için gelen adamlara yalan söyler; Kiral'in adamlari da ona inanirlar ve çikip giderler. Onlar gittikten sonra Rahab casuslara durumu bildirir ve onlari selâmetler; fakat selâmetlerken söyle der: "Ve simdi, rica ederim. Rabbin hakki için bana and edin, madem ki size inayitle davrandim, siz de babamin evine inayitle davranacaksınız ve bana sadakat nisanesi verin ve babami, anami ve kardeslerimi ve kizkardeslerimi ve onlara ait olanlari hepsini sag birakacaksınız" (Yesu, Bap 2: 12-13)

Bunun üzerine casuslar: "Eger bu isimizi açiga çıkarmazsaniz, sizin yerinize bizim canimiz feda oldun; ve vaki olacak ki, Rab bize bu diyari verdigi zaman sana inayitle ve sadakatla davranacagiz" (Yesu, Bap 2: 14) diye kadina teminat verirler ve sehrin kusatilmasi ve ele geçirilmesi sirasinda ailesi efradiyle birlikte evde kalmasini, sokaga çıkmamasini tenbih ederler. Daha sonra arastirmalarini yapip Yesu'nun yanina dönerek gördüklerini anlatirlar (Yesu, Bap 2: 15-24) .

Yesu ordusu ile birlikte sefere çıkar ve Tanri'nin yardimiyle ürdün topraklarindan geçer: Tanri nasil ki vaktiyle Kizildenizi kurutarak Musa'ya ve Israilogullarina yardimci oldu ise, simdi de Ürdün sularini kurutarak Yesu'a yardimci olmustur (Yesu, Bap 3: 1-17; Bap 4: 13, 23-24). Ürdün'ün dogusunda, Erden'in ötelrinde bulunan Amorîlerin bütün kirallari ve deniz yaninda olan Kenanlilarin kirallari, olan bitenleri ve mucize olaylarini duyduklari için dehsete düşerler ve Israil ogullarindan korkmaga baslarlar

(Yesu, Bap 5: 1 ve d.)

Ordu Eriha diyarina yaklasirken Tanri Yesu'a emir verir ve ordusundaki insanlari ikinci kez sünnet ettirmesini ister. Çünkü Misir'dan Çikis tarihinden sonra Israil ogullarından bir ogunun snetsiz olduklari anlasilmistir. Tanri'nin emriyle orduda hiç kimse snetsiz kalmamis olur (Yesu, Bap 5: 2-8)

Bu is bittikten sonra Yesu, Eriha sehrini kusatir; kus uurtmaz; hiç kimse sehre giremez ve hiç kimse de sehirden ikamaz. Kusatma'nin baslamasiyle Tanri Yesu'a: "Bak, Eriha'yi ve kiralini ve cesur yigitleri senin eline verdim. Ve siz, bütün cenk adamlari, çepçevre bir kere sehri dolasacaksiniz" (Yesu, Bap 6: 2) der ve yapilmasi gereken seyleri bildirir. Bu talimata göre kusatma 6 gün sürecek ve yedinci gün saldiriya geçilecektir (Yes, Bap 6: 3-8).

Yesu Tanri'nin emri gerezince yapar ve 7ci gün saldiriya geçilmek üzere orduya su emri verir: "... Ve sehir ve onda olanin hepsi Rabbe tahsis edilecek, yalniz fahise Rahab ve kendisiyle beraber evde olanlarin hepsi yasayacak, çünkü gnderdigimiz ulaklari sakladi... Bütün gümüs ve altin ve tunç ve demir esya (Tanri'nin hazinesine âit olacaktir)". (Yesu, Bap 6: 16-20)

Bunun zerine ordu saldiriya geçer ve sehri alır: "Ve erkek ve kadin, genç ve ihtiyar, öküz ve koyun, ve esek, ve sehirden olanlarin hepsini kiliçtan geçirip tamamen yok (ederler) ..." (Yesu, Bap 6: 19-21).

Bu isler bittikten sonra Yesu, sanki yapilan vahset yeterli degilmis gibi, evvelce casus olarak gnderdigi iki adami saklayan fahise'yi ve ailesini agirtip agirlar, ve sonra sehrin bastan asagi yakilip yikilmasini emreder (Yesu, Bap 6: 22-24).

Emir gerezince askerler: "sehri ve onda olanin hepsini atese verdiler; yalniz gms ve altini ve tunç ve demir esyayi Rabbin evinin hazinesine koydular" (Yesu, Bap 6: 24)

Bu da olduktan sonra Yesu, hiç kimsenin Eriha sehrini yeniden bina etmemesi için su lnetlemeyi yapar: "Bu sehri, Erihayı, kalkip bina eden adam Rabbin önünde lânetli olsun" . Hem de öylesine bir lnetleme yapmistir ki, sehri bina etmeye kalkisacak olanlarin çocuklari öleceklerdir (Yesu, Bap 6: 26)

Ve iste "Kutsal" kitap, bütün bu islerin Tanri'nin yardimiyle tamamlanmis oldugunu ve böylece Yesu'nun shretinin bütün ülkeyi sardigini hatirlatarak sunu ekler: "Ve Rab, Yesu ile beraberdi, ve onun shreti bütün diyara yayildi" (Yesu, Bap 6: 27)

Evet böyle diyor "Kutsal" kitap!

Eriha ülkesinin fethinden, halkının kılıçtan geçirilmesinden ve tüm varlığının çapul edilmesinden sonra sıra Ay ülkesine gelmiştir. Tanrı Yesu'ya, bu ülkeyi de, tıpkı Eriha diyarına yaptığı gibi, kökünden yok etmesi ve halkını kılıçtan geçirmesi için emir verir; söyle der: "Korkma ve yilginliğe düşme; bütün cenk adamlarını kendi yanına al ve kalk Aya çık; iste Ay kiralını ve kavmini ve sehrini ve memleketini senin eline verdim; ve Aya ve kiralına, Erihaya ve onun kiralına yaptığın gibi yapacaksın; ancak mallarını ve hayvanlarını kendiniz için çapul edeceksiniz; sehre karşı arka tarafından pusu kur" (Yesu, Bap 8: 1-2).

Yesu Tanrı'nın emrettiği gibi yapar ve otuz bin askerini sefere hazırlar ve onlara savaş taktiklerini açıklar: "İste, sehre karşı, arka tarafında pusuda yatacaksınız; sehirden çok uzaga gitmeyin, ve hepiniz hazır durun; ve ben ve yanımda olan bütün kavim sehre yaklaşıcağız. Ve vaki olacak ki... bize karşı çıktıkları zaman onların önünde kaçacağız; ve biz onları sehirden ayırmaya kadar aramızdan kovalıyacaklar... ve siz pusudan kalkacaksınız ve şehri alacaksınız; çünkü Allahınız Rab onu elinize verecek. Ve vaki olacak ki, şehri ele geçirdiğiniz zaman, sehre ateş salacaksınız; Rabbin sözüne göre yapacaksınız..." (Yesu, Bap 8: 4-8).

Bu taktige uygun olarak Ay şehri fetholunur ve şehirdeki 12 bin kişilik halk, kadın erkek, genç ihtiyar tüm olarak kılıçtan geçirilir. Ay kiralı bir ağaca asılarak öldürülür; cesedi şehrin kapısının önüne gömülür; üzerine taşlar yığılır. Şehir'de varlık olarak ne varsa her şey yağma edilir. Tanrı'ya takdimeler sunulur, kurbanlar kesilir. Bu olayları izlemek üzere toplanmış olan İsrail halkına "kutsal" kitabın hükümleri ve Tanrı'nın sözleri okunur (Yesu, Bap 8: 10-35).

Böylece Tanrı, İsrail oğullarına kendisini begendirmiş ve saydırtmış olur.

Yesu'nun Eliha ve Ay ülkelerine yaptığını duyan diğer bir çok ülkeler dehşete düşerler ve İsrail oğullarından gelebilecek muhtemel bir saldırıya karşı koyabilmek için aralarında anlaşmak isterler. Bununla beraber Gideon halkı, farklı bir taktik kullanmak sûretiyle kurtuluş yolu arar. Gideon, o çevredeki kiralıkların en büyüklerinden biridir ve halkının yigittiliğiyle tanınmıştır. Uygulamak istedikleri hileli taktik sudur: Kendilerini çok uzak diyarlarda yasiyormuş gibi gösterip İsrail ile barış anlaşması yapmak üzere Yesu'a temsilci göndermek.

Nitekim aralarından seçtikleri temsilcilere eski ve yıpranmış elbiseler ve çarıklar giydirebilirler; yanlarına yıpranmış torbalar taşıyan esekler, küflü ekmekler verirler. Bu temsilciler Gilgal denen mevkide ordugah kurmuş olan Yesu'a giderek söyle derler: "Biz uzak bir memleketten geldik; ve şimdi bizimle

bir ahit kesin". Onlari dinleyen Yesu sorar: "Siz kimsiniz ve nereden geliyorsunuz?". Onlar cevaben söyle derler: "(Biz) senin Allahin Rabbin adi için kullarin çok uzak bir memleketten geldik; çünkü onun haberini ve Misirda yaptigi bütün seyleri ve Erden ötesinde olan Amorîlerin iki kiralina... yaptigi seyleri isittik, Ve ihtiyarlarimiz ve memleketimizin bütün ahalisi bize söyleyip dediler: -'Yol için elinize azik alin ve onlari karsilamak için gidin ve onlara diyin: Biz sizin kullariniz, ve simdi bizimle ahit kesin-. Yanınıza gelmek için çıktigimiz gün bu ekmegimizi azik olarak evlerimizden sıcak almistik; fakat simdi, iste, kurumus ve küflenmistir; ve doldurdugumuz bu sarap tulumlari yeni idiler, ve iste yirtildilar ve yol çok uzun oldugu için esvaplarimiz ve çariklarimiz eskidi" (Yesu, Bap 9: 6-14). Bu sözler üzerine Yesu onlara inanir ve baris yapmak üzere ahitlesir (Yesu, Bap 9: 15).

Söylemege gerek yoktur ki Gideon temsilcileri yalan ve hileye basvurmuslardir; çünkü Gideon ülkesi Israil'lilerin bulundugu yerden uzak degil fakat pek yakindir. Ancak Gideon temsilcilerini bu yola basvurduklari için kinamak dogru olmaz, çünkü canlarini kurtarmak için baskaca yapabilecekleri bir sey yoktu. Öte yandan hile ve yalan yoluna basvuran sadece onlar degil fakat asil Israillilerdi; elde etmek istedikleri seyleri hep bu yoldan saglamagi gelenek edinmislerdi. Bu itibarla Gideon halkini böyle bir yola saptilar diye suçlu saymak güçtür.

Fakat Yesu bu görüşte degildir. Nitekim az zaman sonra Gideon'lularin uzak diyarlarda degil fakat hemen civarda oturduklarini kesfeder. Çünkü göç edipte üç günlük bir yürüyüsten sonra kendisini onlarin ülkesinde bulunca, yalan söylediklerini anlar ve neden dolayi yalan söylediklerini sorar. Gideon'lular, yaptiklari isten dolayi nâdim olurlar, özür dilerler ve kaderlerine razı olacaklarini bildirirler; söyle derler: "Senin Allahin ... bütün memlekti size vermek, ve memleketin bütün ahalisini önünüzden helak etmek için kulu Musa'ya nasil emir verdigini senin kullarina kuvvetle bildirildiginden dolayi, sizin yüzünüzden canlarimiz için çok korktuk ve bu seyi yaptik. Ve simdi iste senin elindeyiz; yapılmasi gözünde dogru ve iyi olani bize yap" (Yesu, Bap 9: 24-25).

Kuskusuz ki böylesine samimî ve hakli bir nedene dayali davranis üzerine, "merhametli" bir Tanri'nin elçisi olarak, Yesu'nun, yapacagi sey, Gideonlulari bagislamak olmalıydı. Fakat yine kuskusuz ki Yesu, böyle bir büyüklüğü ve asâleti gösterebilecek bir kimse degildi. Her ne kadar onlari kiliçtan geçirmemekle beraber her birini ebediyen köle haline sokar.

Onlari Kiliçtan geçirmemesinin nedeni onlarla ahit yapmis olmasidir; onlari öldürttüğü takdirde Tanri'yi öfkelenlendirmekten çekinir; aslında onlari köle olarak kullanmanin muhtemelen kendisi ve Israil'liler için daha kazançli olacagini düşünmüş olmalıdır ki onlara söyle der: "Ve simdi lânetlisiniz, ve Allahimin evi için sizden odun kesen ve su çeken köleler eksik olmiyacaktır" (Yesu, Bap 9: 23). Böylece Gideon halki, o tarihten sonra Israil'lilere odun kesen ve su çeken köleler haline girmis olur (Yesu, Bap 9: 27).

A) Tanrı, Yesu'nun göz koyduğu ülkeler halkının kalplerini katilastırır; böylece bu halkların yok edilmeleri için Yesü'a bahaneler yaratmış olur:

Tevrat, Tanrı'yi son derece keyfî, kaprisli ve insafsız bir tanımlamaya sokmuştur; su bakımdan ki, Tanrı, yabancı milletlerin topraklarını ve varlıklarını İsrail ogullarına vermek istediği zaman bu milletleri kati kalpli yaparak onları İsrail ogullarını tahrike ve direnmeye sürükler. Böylece İsrail ogulları bu milletlere karşı saldırı bahanesi bulmuş olurlar; saldırı esnasında da Tanrı onlara yardımlarda bulunur. Nice örneklerden biri olmak üzere Yesu kitabının 11ci Bap'ındaki olayları özetleyelim:

Yesu'nun saldırılarını ve gaddarlıklarını öğrenerek korkuya kapılan Hatsor kralı Yabin, güney ve kuzey bölgelerinde bulunan bir çok kirallara 1 haber gönderir ve İsrail'e karşı ortak bir cephe kurulmasını ister. Bu istek üzerine bütün bu kirallar birleşirler ve İsrail ile cenketmek üzere Meron suları yanında bir araya konarlar (Bkz. Yesu, Bap 11: 1-5). Fakat aslında onların bu şekilde davranmalarına ve İsrail'e karşı cephe almalarına sebep olan bizzat Tanrı'dır. Çünkü Tanrı İsrail'e karşı cenge çıksınlar diye yenilsinler ve helâk olsunlar diye onların yüregini katilastırmıştır: tipki vaktiyle Musa zamanında, Firavun'un ve halkının yüregini katilastırdığı ve sonunda onları helâk ettiği gibi (Yesu, Bap 11: 20-21). Daha baska bir deyimle Tanrı, Musa'dan beri gelenek edindiği bu taktikini Yesu vesilesiyle yeniden uygulamaktadır. Nitekim yukarıda söz konusu edilen kiralların İsrail'e karşı cenketmek için Merom suları kenarında toplanmaları üzerine Yesu'a şöyle der: "Onlardan korkma; çünkü yarın bu vakitte onların hepsini İsrailin önünde vurulmuş olarak ele vereceğim; atlarını total edeceksin ve cenk arabalarını ateste yakacaksın" (Yesu, Bap 11: 6)

Tanrı'nın bu teminatı üzerine Yesu, askerleriyle saldırıya geçer ve karsısına çıkan kiralları ve halkları kılıçtan geçirir; atları total eder ve cenk arabalarını ateste yakar; bütün varlıklarını çapul eder (Yesu, Bap 11: 7-9). Sonra geri döner ve Hatsor denen yerleri alır "kralı kılıçla vurur"; nefes sahibi bir tek can kalmayınca kadar bütün halkı kılıçtan geçirir ve Hatsoru atese verir. "Kutsal" Kitapta şöyle yazılı: "Ve bu kiralların bütün şehirlerini ve onların bütün kirallarını Yesu aldı ve Rabbin kulu Musanın emrettiği gibi onları kılıçtan geçirip tamamen yok etti... Ve İsrailogulları bu şehirlerin bütün malını ve hayvanlarını kendileri için çapul ettiler; fakat hepsini helâk edinceye kadar her adamı kılıçtan geçirdiler; ve nefes sahibi bir kimse bırakmadılar... " (Yesu , Bap 11: 10-23).

Yine "Kutsal" Kitab'ın söylemesine göre Yesu, kendisine karşı cenge çıkan diğer bir çok ülkeleri ve şehirleri fetheder, ve bu yerlerin kirallarını ve halklarını kılıçtan geçirir, mallarını ve varlıklarını çapul

eder. Ve bütün bunlara sebep Tanrı'dır; Tanrı bu kiralları ve halkları Yesu'a karşı savasa zorlamış ve böyle onların Yesu karşısında yenilgiye uğrayıp yok olmalarını sağlamıştır. Yesu Kitabında şöyle yazılı: "Çünkü Rabbin, Musaya emrettiği gibi, onları tamamen yok etsin, onlara lutf olmayıp ancak kendilerini helak etsin diye, İsrail'e karşı cenge çıkmak için onların yüregini katilastirmek Rab tarafından oldu" (Yesu, Bap 11: 20)

1 Kenân, Amorî, Hittî, Yebusî, Simron, Aksaf vs... gibi kiralıklar

B) Yesu çeşitli şehirler halkına karşı savasırken ve bu şehirleri yakıp yıkarken, halklarını kiliçtan geçirirken Tanrı da ona, gökten taşlar fırlatmak sûretiyle yardımcı olur:

"Ahd al-atık" in Yesu adlı kitabında Tanrı'nın, çeşitli ülkeler halkına karşı saldırıya giren Yesu'a nasıl yardımcı olduğu, ve bu halkların yok edilmelerine nasıl katkıda bulunduğu anlatılır. Bu konuda anlatılanların özeti şöyle:

Yerusalem Kirali Adoniysedek, Yesu'nun askerî başarıları sayesinde giderek büyük bir tehlikeli olmaya başladığını görünce kendisine müttelik arar. Bir çok kiralara haber göndererek: Yanıma çıkın ve bana yardım edin ve Gibeonu vuralım, çünkü (Gibeon) Yesu ile ve İsrailogulları ile (barış andlaşması yaptı)" der (Yesu, Bap 10: 4)

Bunun üzerine Hebron, Yarmut, Lasin ve Eglon kiralıkları, ordularıyla bir araya gelerek Gibeon'u kusatırlar. Gibeon'un adamları Yesu'a haber gönderip yardım ister. Yesu ordusunu alarak yola çıkar. Bu arada Tanrı ona: "Onlardan korkma; çünkü onları senin eline verdim; onlardan kimse senin önünde durmayacaktır" (Yesu, Bap 10: 8)

Yesu ve İsrail ordusu ansızın onların üzerlerine yürür ve Tanrı'nın yardımıyla onları büyük bir yenilgiye uğratır. Kitabın yazmasına göre Tanrı, bu sırada "(düşman) üzerine göklerden büyük taşlar attı ve öldüler. dolu taşları ile ölenler İsrailogullarının kılıçla öldürdüklerinden daha çoktu" (Yesu, Bap. 10: 9-12)

Bu zaferler vesilesiyle Yesu öylesine bir azamet duyar ki kâinata hükmetmeğe kalkar. Örneğin güneş'e ve ay'a yerlerinde durmalarını emreder ve emrettiği gibi olur: güneş ve ay dururlar, tâ ki İsrail ogulları düşmandan öğ alana kadar (Yesu, Bap 1: 12-14)

Bu olaylar sonunda hezimete uğrayan beş kiralı kurtuluş çaresini kaçmakta bulurlar ve Makkeda'da bir

magaraya siginirlar. Bunu duyan Yesu adamlarini gönderip onlari huzuruna getirtir. Kendisiyle cenge gitmis olan adamlarin reislerine hitaben söyle der: "Yaklasin, ayaklarinizi bu kiralların boyunlari üzerine koyun". Adamlari yaklasip ayaklarini kiralların boyunlari üzerine koyarlar. Yesu sözlerine devam eder: "Korkmayin ve yilginliga düsmeyin; kuvvetli olun ve yürekli olun; çünkü cenketmekte oldugunuz bütün düşmanlariniza Rab böyle yapacaktır" (Yesu, Bap 10: 24-25). Bunlari söyledikten sonra bes kirali bir vurusla öldürür ve onlari bes ağaç üzerine astirir. Kiralların cesedleri aksama kadar ağaçta asili olarak kalir. Aksam olunca Yesu, bu cesedleri ağaçtan indirtir ve bes kiralın gizlenmis olduklari magaraya attirir; magaranın agzina büyük taslar koydurtur.

Bu isler bittikten sonra Makkeda'yi kusatip alır ve kiralının kafasını kılıçla kestirir; sonra "ondan olan bütün canlari tamamen yok etti; artakalan kimse bırakmadı; ve Makkeda kiralına Eriha kiralına yaptığı gibi yaptı" (Yesu, Bap 10: 28) .

Daha sonra Yesu, sirayla Libnah, Lakis, Eglon, Hebron ve Devir denen yerleri fetheder ve burada yasayan insanlari, tek bir can kalmacasına, kılıçtan geçirir (Yesu, Bap 10- 29-43).

C) Israil ogullarini kendisine boyun egdirtebilmek için Yesu, Tanrı'yi haksizlik yapar sekilde tanımlar:

Tipki Musa'nın yaptığı gibi, Yesu da Israil ogullarini, sirf pesinden getirebilmek, onlara her dedigini yaptirtabilmek, örneğin savaşırlara sürükleyebilmek, yagma, talan ve çapul etmege zorlayabilmek için Tanrı'yi olmadık haksizliklara, hile ve yalan usûllerine tenezzül eden ve bu yaptiklariyle övünen bir "Yaratan" seklinde göstermekten geri kalmamistir. Biraz yukarda bunun bazı örneklerini verdik. Fakat Yesu'nun, asil yaslanıpda ölecegini anladığı an, Israil ogullariyle yaptığı bir veda konuşması vardır ki onun bu yönünü daha belirli bir sekilde ortaya vurur. Bu konuşmasında Yesu, Tanrı'nın söyle dedigini bildirir:

"Israilin Allahi Rab böyle diyor: -'İbrahimin babası ... Terah, atalarınız eski zamanda ırmagın öte tarafında oturlardı; ve baska ilahlara kulluk ederlerdi. Ve atanız İbrahimi ırmagın öte tarafından aldım ve onu bütün Kenân diyarında yürüttüm ve zürriyetini çoğalttım ve kendisine Ishaki verdim. Ve Ishaka Yakubu ve Esayı verdim... Ve Yakubla ogullari Misira indiler. Ve Musa ile Harunu gönderdim ve Misirin ortasında yaptığım şeylerle onu vurdum; ve... atalarınızı Misirden çıkardım ve denize geldiniz; ve Misirliler Kızıl Denize kadar çenk arabaları ile... atalarınızın ardını kovaladılar (ve Rabbiniz)... onların üzerine denizi getirdi... ve uzun zaman çölde oturdunuz. Ve sizi Erden ötesinde oturan Amorîler diyarına getirdim.. ve onlari elinize verdim ve onların memleketini mülk olarak aldınız ve önünüzde

onlari helak ettim (Tanrı aynı şeyleri Erihalılara, Perizzilere, Kenanlılara ve Yabusîlere karşı yaptığını hatırlatarak devam eder). (Ve bütün bunlar) senin kilicinle ve senin yayınla olmadı (Hepsi de Tanrı tarafından oldu) Ve üzerinde islemediğiniz bir diyari ve bina etmediğiniz şehirleri size verdim, ve onlarda oturuyorsunuz; dikmediğiniz bağlardan ve zeytinliklerden yiyorsunuz. Ve şimdi Rabden korkun ve ... ona kulluk edin..." (Yesu, Bap 24: 1-15)

Görülüyor ki Yesu'nun ve İsrail ogullarının Tanrısı, baskalarının alın teriyle edindikleri şeyleri onlardan yagma yolu ile alıp İsraililere ihsan etmekte sakınca bulmuyor ve bu haksızlıkları sırf onları baska ilahlara tapmaktan uzaklaştırıp kendisine tapsınlar diye yapıyor. Neden acaba bu işi, diğer kavmlere yapmaz da kendisine devamlı şekilde isyankar olan, kafa tutan, bas kaldıran İsrail ogullarına yapar? Bu sorunun yanıtını vermek kolay: çünkü bu Tanrı, İsrail ogulları adına "Ahd al-atik" I (Kitab-i Mukaddes) i yazanların kendi kafalarından yarattıkları bir Tanrı'dır.

D) Yesu'nun söylemesine göre her bir İsraili bin düşmana bedeldir, çünkü Tanrı her bir İsraili yerine savasmaktadır:

Tipki Musa'nın yaptığı gibi Yesu'nun da İsrail ogulları'nın kafasına sokmak istediği şey su olmuştur ki savaşlarda her bir İsraili bin düşmana bedeldir, çünkü aslında düşmanla çarpışan Tanrı'dır; düşmanı bozguna uğratan , alt eden, yok eden ve ettikten sonra onun varlığını ve toprağını İsrail ogullarına veren doğrudan doğruya Tanrı'dır. Nitekim Yesu, yaslanıpta öleceğini anladığı zaman bütün İsrail ihtiyarlarını çağırıp onlara söyle der: "Ben kocadım ve yasta ilerledim; Allahınız Rabbin sizin uğrunuzda bütün bu milletlere yaptığını gördünüz, çünkü sizin için cenk eden Allahınız Rabdir... Çünkü Rab önünüzden büyük ve kuvvetli milletleri kovdu... Sizden bir kişi bin kişiyi kovalıyacaktır; çünkü Allahınız Rab, size söylediği gibi, sizin için cenk eden odur" (Yesu, Bap 23: 2-10).

Fakat bütün bunları yapmasının nedeni İsrail ogullarını yabancı toplumlardan uzak tutmak, onlarla hiç bir şekilde kaynaştırmamaktır.

E) Tipki Musa gibi Yesu da İsrail ogullarını ırkçı duygularla ve yabancı düşmanlığı ile yetistirme hevesindedir: "Aranızda yaşayan yabancılarla evlenmeyin, onlara karışmayın" der.

Yine tipki Musa'nın yaptığı Yesu'nun da baslıca amacı İsrail ogullarını koyu ırkçı ruhla ve yabancı düşmanlığı duygularıyla yogurmaktır. Yasami boyunca bunu her fırsatta ortaya vurmaktan geri kalmamıştır. Ölmeden önce son vasiyeti de bu doğrultuda olmuştur.

Biraz önce belirttiğimiz gibi, yasca ilerlediği bir tarihte Yesu, Israil ihtiyarlarını toplayip : "Allah (yabancı) milletleri önünüzden süpürecek ve gözünüzün önünde onları kovacaktır... ve onların diyarını mülk edineceksiniz" derken sunu hatırlatmıştır ki Tanrı'nın dilediği şey Israil ogullarının yabancılarla karışmaması, onlarla dostluk ve evlilik yapmamasıdır. Eğer Tanrı'yi seviyor iseler böyle yapmaları gerekir. Yesu şöyle der:

"Ve Allahınız Rabbi sevmekte çok dikkatli olun. Çünkü eğer geriye dönerseniz... bu milletlerden artakalanlara bağlanırsanız ve onlarla hisimlik ederseniz, ve onlar size siz onlara karıştırsanız; iyi bilin ki Allahınız Rab bu milletleri gözünüzün önünden artık kovmayacaktır; ve siz, Allahınız Rabbin size verdiği bu iyi toprak üzerinden yok olunciya kadar, onlar sizin için kement ve tuzak, ve bögürlerinizde ügendire, ve gözlerinizde diken olacaklardır" (Yesu, Bap 23: 12-14)

F) Yesu'nun ölümünden sonra halk, savaş, yagma ve talan siyasetine yönelir:

Kendilerini "peygamber" diye kabul ettirenler, örneğin Musa ve daha sonra Yesu, Tanrı'dan geldiğini söyledikleri emirlere göre Israil ogullarını öylesine savasçı ve çapulcu bir ruhla yetistirmişlerdir ki, halk artık bu tür işleri yaşam kuralı bilmistir. Nitekim "Ahd-i al-atık"ın anlatmasına göre Yesu'nun ölümünden sonra halk, Tanrı'ya sorar: "Kenânlılara karşı cenketmek üzere bizim için önce kim çıkacak?" (Hakimler, Bap 1: 1). Tanrı da güyâ onlara Yesu'nun yerini almak üzere Yahuda'yi seçtiğini, diyarı onun eline verdiğini ve onun liderliği altında savaş ve çapula devam edileceğini bildirir. Bunun üzerine Yahuda, kardeşi Simeon'u çağırır, durumu ona anlatır ve bütün çapul işlerini ortaklaşa yapmak hususunda onunla anlaşır; şöyle der: "Bana düşen hisseye benimle beraber çık, ve Kenânlılara karşı cenkedelim; ve ben de sana düşen hisseye seninle beraber giderim" (Hakimler, Bap 1: 3).

Böylece iki kafadar, halkı peslerine takarak sefere çıkarlar; kuskusuz ki Tanrı onlara her daim yardımcıdır; nitekim Kenânlıları ve Perizzîlileri onların eline verir. Bezek'te on bin kişiyi öldürürler. Daha sonra Adoni-bezek adındaki kirallarını ele geçirirler ve adamcagızın ellerinin ve ayaklarının bas parmaklarını keserler ve onu "Yerusalim"e getirirler. Güyâ vaktiyle Adoni-bezek, yetmiş kiralın el ve ayak parmaklarını kesmiş olduğu için Tanrı şimdi ona bu cezayı vermiştir (Hakimler, Bap 1: 5-7). Adoni-bezek "Yerusalim"de ölür.

Israil ogulları daha sonra "Yerusalim"i kılıçtan geçirip şehri ateşe verirler. Güney'deki Sefela mevkiinde oturan Kenânlıları yok etmek üzere yollarına devam ederler. Bu işi de bitirdikten sonra Debir ahalisini kılıçtan geçirirler (Hakimler, Bap 1: 8- 12). Daha sonra diğer bir çok ülkeler ahalisini kendilerine köle

(angaryaci) edinirler. Ve bütün bu islerde Tanrı onlara yardımcı olur (Hakimler, Bap 1: 13-36).

XII) “Ahd-i al-atik”e göre Tanrı diğer milletleri, sırf İsrail oğullarını denemek ve bu arada onlara savasmayı öğretmek için yemlik olarak kullanır

Hâkimler kitabında Tanrı'nın, sırf İsrail oğullarını denemek ve aynı zamanda onlara cenketmesini öğretmek maksadıyla bazı milletleri yeryüzünde yasar bıraktığı yazılıdır (Hakimler Bap 3: 1-31). Bundan dolayidir ki İsrail oğullarının bu milletler arasında yaşamalarına göz yummustur. Kitapta şöyle yazılı: "İsraili, bütün Kenân cenklerini bilmiyenlerin hepsini onlarla denesin ve ancak İsrail oğulları nesillerinin, hiç olmazsa cenkleri evvelde bilmiyenlerin cenk öğrenmek bilgileri olsun diye Rabbin bıraktığı milletler şunlardır: Filistinlilerin bes beyleri, ve bütün Kenânlılar, ve Saydalılar, ve ... Hiviler. Ve Musa vasıtasıyla atalarına emrolunan Rabbin emirlerini dinleyecekler mi diye bilmek için onlarla İsraili denemek üzere bırakıldılar" (Hakimler , Bap 3: 1-5)

Ancak ne var ki İsrail oğulları, Tanrı'nın bütün yasaklarına rağmen, bu milletlerden kız alıp kız verirler, onların putlarına taparlar ve böylece Tanrı'ya karşı suç işlemiş olurlar. Bu nedenle Tanrı'nın öfkesi İsrail'e karşı alevlenir ve onları, sırf bu nedenle cezalandırmak üzere, Mezopotamya kiralına satar. İsrail oğulları sekiz yıl boyunca ona kulluk ederler. Fakat İsrail oğulları pisman olup feryad ederler. Bunun üzerine Tanrı onları afv'eder ve kulluktan kurtarır (Hakimler, Bap 3: 5-12).

Fakat az geçmeden İsrail yine Tanrı'yi unutur ve yasak emirlere başvurur. Tanrı yine gazaba gelir ve kez Moab'lıların kralı Eglon'u onlara karşı saldırtır ve İsrail oğullarını cezalandırır . İsrail oğulları Eglon'a sekiz yıl boyunca kulluk ederler. Fakat yine nedâmet duyup feryad edince Tanrı yine onların yardımına kosar ve onlara Ehud adında birini kurtarıcı olarak gönderir. Ehud, Tanrı'nın emirlerine uyarak olmadık vahsete başvurur ve Moab kralını ve halkını kılıçtan geçirir (Hakimler, Bap 3: 12-15).

Görülüyor ki Tanrı, Moab'lılarla birlikte yaşamakta olan İsrail'i, kendisine itaatkâr davranmadı diye cezalandırdıktan sonra, onların feryadı üzerine afv etmiş ve bu kez Moab'lıları, işlemelikleri bir suçtan dolayı (çünkü İsrail oğullarının kendilerinden kız alıp vermelerine Moab'lılar sebep olmamışlardır) en vahsiyane usullerle vurmuştur.

Ve “Ahd-i al-atik” in "Hâkimler" kitabı bu minval üzere devam eder. Her def'asında İsrail oğulları Tanrı'nın gözünde kötü olani yaparlar ve her def'asında Tanrı onları cezalandırır ve baska milletlerin boyunduruğu altına sokar; ve soktuğu an İsrail oğulları feryadı basar, pismanlık duyar. Her feryad ediste Tanrı rikkate gelir, onları kurtarmak üzere meleklerini, peygamberlerini, elçilerini gönderir.

Nitekim Ehud'dan sonra Debora adındaki bir peygamber kadın (Hakimler, Ba 4: 4); sonra Gideon (Hakimler 6: 11); sonra Tola (Hakimler, Bap 10: 1), sonra bir fahisenin oğlu Yeftah (Hakimler, Bap 11: 1-12), sonra Ibtan (Hakimler 12: 8), sonra Elon (Hakimler 12: 11), sonra Abdon (Hakimler 12: 13) sirayla, hep kurtarıcı olarak İsrailin basına geçerler. Hemen hemen aynı olaylar birbirini izler. Bu arada Samson'un hikâyesi vardır ki oldukça eğlendiricidir.

A) Samson ile Dalilah hikâyesi:

Abdon'un ölümünden sonra İsrail oğulları, mutad üzere yine Tanrı'ya sırt çevirirler; yine Tanrı onları cezalandırır ve kırk yıl boyunca Filistinlilerin boyundurduğu altına sokar (Hakimler, Bap 13: 1). Bu kötü yaşamdan bıkan İsrail oğulları yine feryada basarlar; Tanrı yine onlara acir ve yardımcı olmak üzere Filistinlilere oyun oynar. Oysa ki zavali Filistinlilerin günahi yoktur, çünkü İsrail oğullarını onların boyundurduğu altına sokan Tanrı'dır. Tanrı'nın Filistinlilere oynadığı oyun Hâkimler kitabında "Simson" hikâyesi olarak anlatılmıştır ki "Samson ve Dalila" adı altında edebiyat tarihine malzeme isini görmüştür.

Gerçekten de Hakimler Kitabı'na göre Tanrı, Danî'ler sıptından Manoah adındaki bir adamın kısır olan karısına meleklerinden birini gönderir. Melek kadına: "İşte şimdi, sen kısırsın ve doğurmuyorsun, fakat gebe kalacaksın ve bir oğul doğuracaksın" (Hakimler Bap. 13: 3) der. Kadın olan bitenleri kocasına anlatır, fakat kocası pek inanmaz ve Tanrı'ya yalvararak melegini tekrar göndermesini ister. Dilek gereğince Tanrı melegini gönderir ve melek, daha önce karısına söylemiş olduklarını ona tekrarlar. Manoah Tanrı'ya ekmek ve oğlak takdimesinde bulunur. Az zaman sonra bir oğlu olur ve adını Simson koyar. Çocuk büyür ve Tanrı onu mübarek kılar, ve ruhu ile güçlendirir (Hakimler, Bap, 13: 1-25)

Günlerden bir gün Simson, Timna'ya gider ve orada gördüğü Filistin kızlarından birine asik olur. Derhal eve döner ve ana, babasına bu kızı kendisine kari olarak almaları için yalvarır. Fakat anası ve babası kendisine, İsrail kavminden biriyle evlenmesini söylerler; şöyle derler: "Kardeşlerinin kızları arasında, yahut bütün kavmimin arasında bir kadın yok mu ki, sünnetsiz Filistîlerden kadın almaya gidiyorsun?" (Hakimler, Bap 14: 3)

Fakat Simson onları dinlemez ve : "Onu bana al, çünkü gözüme o hoş görünüyor" (Hakimler 14: 4) diye tutturur. Aslında onu bu şekilde söyleten Tanrı'dır, çünkü Tanrı Simson ile bu kızı evlendirmek sûretiyle Filistîlerden öğ almak kararındadır.

Neden acaba Tanrı bu oyunlara tenezzül eder ve Israil ogullarını cezalandırmak için önce onları Filistilerin boyundurduğu altına sokar ve sonra kurtarmak için Filistilerden öd almaya çalışır? Ve neden, eğer Israil ogullarını cezalandırmak gerekiyorsa, bunu başka bir millete zarar vermeden yapmaz?

Bu tür sorulara kalkışmak doğru değildir çünkü kalkışıldığı takdirde halk yığınlarını kandırmak için hikaye bulmak güçleşir. Hikâyemize devam edelim:

Simson'un ısrarı üzerine ana ve baba razı olup hep birlikte Timna'ya inerler. Yolda bir arslanla karşılaşılır; arslan Simson'a kükrer; hemen o an Tanrı'nın ruhu Simson'a iner; Simson arslanı yakaladığı gibi ikiye böler, parça parça eder. Fakat bu olayları ana ve babası görmezler. Yola devam olunur ve Timna'ya gelindiğinde Simson, aradığı kızı bulur. Kız ondan hoşlanmıştır. Evlenirler, ziyâfetler verilir, eğlenilir. Daha sonra Simson kadını almak için döndüğünde, aslanın lesini görmek ister. Bir de görür ki aslanın lesinde bir ari sürüsü ile bal var. Bali avuçlarına alır ve babası ile anasının yanına gelir; onlara da bal'dan verir. fakat bu bali aslanın lesinden aldığını onlara bildirmez.

Simson ziyafete katılan otuz arkadaşına şöyle der: "Simdi size bir bilmece söyleyeyim; ziyafetin yedi gününde onu bulup bana bildirebilirseniz, size otuz keten esvap ve otuz yedek esvap vereceğim; fakat bana bildiremezseniz o zaman siz bana 30 keten esvap ve 30 yedek esvap vereceksiniz". Ve sonra aslan olayı ile ilgili olduğu anlaşılan su bilmeceyi onlara sorar: "Yiyenden yiyecek çıktı; ve kuvvetliden tatlı çıktı". (Hakimler, Bap 14: 12)

Bunun üzerine kız tarafından olanlar bilmecenin çözümünün ne olduğunu öğrenmesi için Simson'un karısını sıkıştırırlar: "Kocanı kandır da bize bilmeceyi bildirsin, yoksa seni ve babanın evini yakarız..." derler (Hakimler, Bap 14: 15).

Bu tehdit karşısında kadın, Simson'un önünde ağlar sizler ve onu kandırmak için: "Benden... nefret ediyor ve beni sevmiyorsun; kavmimin ogullarına bilmece söyledin ve bana bildirmedi" (Hakimler, Bap 14: 16). Fakat karısının bu ısrarlarına rağmen Simson bilmeceyi açıklamak istemez. Bununla beraber karısının yedi gün boyunca ağlayıp sızlamaları üzerine dayanamaz ve her şeyi ona söyler. Kadın da kavminin adamlarına bunu bildirir.

Yedinci günün akşamı, güneş batmadan önce adamlar Simson'a bilmecenin çözümünün ne olduğunu anlatırlar. Bunun üzerine Simson, adamlara 30 keten esvap ve bir o kadar yedek esvap vermek zorunda kalır. Söylemeye gerek yoktur ki Tanrı'nın yardımıyla bunu sağlamaktan kolay bir şey yoktur. Nitekin Tanrı'nın ruhu ile kuvvetlenmiş olarak Askelon denen yere gider ve onlardan otuz insani öldürür ve esvaplarını alıp bilmeceyi çözenlere verir (Hakimler, Bap 14: 16-20)

Faka bu olaydan sonra Simson'un karisinin babasi onu bir baska adamla evlendirir; evlendirdikten sonra da Simson'a söyle der: "Gerçek ondan tamamen nefret ediyordun diye düşündüm; bundan dolayı onun senin arkadasina verdim. Küçük kizkardesi ondan daha güzel degil mi? Rica ederim bunun yerine o senin olsun" (Hakimler, Bap 15: 2). Simson ona: "Bu sefer Filistililere kötülük edince onlardan ötürü suçsuz olurum" der ve gidip üç yüz çakal tutar, çakallari kuyruk kuyruğa çevirir ve iki kuyrugun arasina mesale koyup yakar ve onlari Filistililerin ekinlerine salar; ekinlikleri ve zeytinlikleri yakar. Bunun üzerine Filistililer Simson'un karisini ve babasini ateste yakarlar ve sonra Yahudu'lardan öç almak için karargah kurarlar. Yahudu'lar korkuya kapilip Simson'a derler: "Filistilerin bize hâkim olduklarini bilmiyor musun ?Ve bize ettigin bu nedir?". Simson da yanit olarak: "Onlar bana ne yaptilarsa, ben de onlara öyle yaptim" der. Bunun üzerine Simson'un elllerini kollarini baglayip Filistililere verirler. Fakat Tanri'nin ruhu yine yetisir ve verdigi kuvvetle Simson bir vurusta iplerini koparip ve binlerce Filistiliyi hemen oracikta öldürür (Hakimler 15: 11-20). Bu arada eline bir esek çene kemigi geçer; onunla da bin kisiyi öldürür. Büyük bir sevinçle söyle konusur: "Esek çene kemigiyle bir yigin, iki yigin; Esek çene kemigiyle bin kisi vurdum" (Hakimler, Bap 15: 16)

Ne iç açici ve ahlâk yaratıcı bir davranis degil mi?

Fakat bunlari söylerken birden bire susuzluk duymaya baslar; susuzluktan bogazi kurur. Hemen Tanri'ya feryad edip yakinir: "Sen kulunun eliyle bu büyük kurtulusu verdin; ve simdi susuzluktan ölecegim ve sünnetsizlerin eline düşecegim" (Hakimler,. Bap 15: 18)

Hiç Tanri onun sünnetsizler eline düşmesini ister mi? Elbetteki istemez. Istemedigi içindir ki derhal Lehi'deki bir çukuru yarar ve oradan su fiskirtir. Simson kana kana suyu içer, susuzluktan kurtulur. Sonra yoluna devamla Gaza denilen mevkie gelir. Orada bir fahise görür ve onunla cinsî münasebette bulunur (Hakimler, Bap: 15: 19; Bap 16: 1).

Onun geldigini haber alan Gazali'lar etrafini sararlar ve sehrin kapisinda pusu kurarlar. Fakat Simson gece yarisi kalkar sehir kapisinin kanatlarini tuttuğu gibi sürgüleriyle birlikte koparir ve omuzlarinin üzerine koyarak Hebron karsisindaki dagin tepesine çıkar (Hakimler, Bap 16: 3). Daha sonra Sorek vadisine iner ve orada bir kadina asik olur. Kadinin adi Delila'dir. Filistî'lerin beyleri Delila sayesinde Simson'u ele geçirmeğe çalışirlar ve Delila'ya söyle derler: "Onu kandir, ve bak onun büyük kuvveti nedendir, ve onu baglayip alçaltmak için ne ile basa çıkabiliriz; ve biz her birimiz sana bin yüz parça gümüs veririz". (Hakimler, Bap 16: 5)

Delila teklifi kabul eder ve kendisine asik olan Simson'un sirrini öğrenmek için planlar kurar. Fakat bir

türlü basari saglayamaz; her def'asında Simson onu yaniltir. Her de'fasında kadin ona: "Iste, benimle eglendin, ve bana yalanlar söyledin; simdi rica ederim, bana bildir, ne ile baglanabilirsin?" der. Fakat onu sikistirmaga devam eder. Nihâyet Simson sirrini açiga vurur ve kadina söyle der: "Basima ustura degmemistir, çünkü ben ana rahminden Allaha nezîrim; eger tiras olursam, o zaman kuvvetim benden gider, ve zayif olup baska her adam gibi olurum" Hakimler, Bap 16: 17).

Bunu duyan Delila, derhal Filistililere durumu bildirir. Kendisine va'd olunan parayi aldıktan sonra Simson'u dizlerinde uyutur; sonra birisini çağirtip Simson'un basini tras ettirir. Simson artık güçsüz kalmistir. SIRRINI sevdiği kadina açıkladığı için olacak, muhtemelen Tanrı ondan ayrılmis, onu tek basina birakmistir. Fakat neden onu bu kadina asik etmistir ve neden ona bu oyunları oynamistir, bilinmez. Bu olsa olsa Tanrı'yi bu hallere düşürmekten kaçınmayanların, yani "Kutsal" kitab yazarlarının bilecekleri is. Mümkündür ki bu yazarlar kadin, erkege ihânet etsin de adi kötüye çiksin diye hikâyenin bu kismini bu sekle sokmuslardir!

Bu itibarla hikâyemize devam edebiliriz.

Simson uykudan uyanınca gitmek ister; fakat Filistiler onu yakalayip gözlerini oyarlar ve Gaza'ya indirip tunç zincirlere baglarlar ve hapishanede degirmen çevirmege mahkum kilarlar (Hakimler, Bap 16: 17-22)

Fakat az zaman sonra Simson'un basinda saç uzamaga baslar; fakat Filistilerin durumdan pek haberleri yoktur. İlâhlarına kurban adayip eglenmektedirler. Aralarında söyle konusurlar: "Memleketimizi harap eden, bizden bir çoklarını öldüren düşmanımız Simson'u, ilahimiz bizim elimize verdi" (Hakimler, Bap 16: 23-24).

Bu arada Simson Tanrı'ya yalvarir: "Ya Rab Yehova, niyaz ederim, beni hatirla, ve niyaz ederim, ancak bu kerelik, ey Allah, beni kuvvetlendir de Filistilerden iki gözüm için birden öç alayim" (Hakimler 16: 28)

Dedigi gibi olur, Tanrı onu kuvvetlendirir ve bu kuvvetle Simson içinde bulunduğu binanın direklerini temelinden oynatıp yikar. Bina beylerin ve bütün kavmin üzerine iner ve orada bulunanların hepsi ölür; onlarla birlikte Simson da ölür.

B) Ihânet, çapul ve soygunculuk örneklerinden bir kaç demet daha:

Efraim dagliginda oturan Mika adinda bir adamin evine bir gün Yahuda siptindan Levi 'li bir genç gelir. Mika ona nereden ve neden dolayi geldigini sorar; o da Levi'li oldugunu ve misafir olarak yer aradigini söyler. Mika kendisine: "Benimle otur ve bana baba ve kâhin ol, ve ben sana yilda on parça gümüs, bir kat esvap ve yiyecegini veririm" der (Hakimler, Bap 17: 10).

Genc adam teklifi kabul eder; Mika buna sevinir, çünkü Levi'li bir kâhine sahip olmakla Tanrı'nin kendisine iyilik edecegine inanmistir (Hakimler, Bap 17: 13). Oysa ki basina neler geleceginden habersizdir. Çünkü iyilik ettigi bu Levi'li kâhin yüzünden hem malindan-mülkünden ve hem de Laise adindaki kavmin Danî'ler tarafından kiliçtan geçirilmesine vesile olacaktir. Söyleki:

Mika'danin Levi'li kâhini evine alip rahat ettirdigi ve onu kendisine baba yaptigi tarihlerde Dan ogullari diye bilinen Danî 'ler sipti, kendilerine bir ülke aramakla mesgullerdir. Israil siptlarindan olduklari halde o güne kadar kendilerine henüz miras düsmemistir. Bu itibarla, tipki diger Israil siptlari gibi, onlar da saldiri ve çapul yolu ile is görmege ve önlerine çıkan halklari yerlerinden kovup oraya yelesme siyasetine yönelirler. Bu isi basarili kilmak için, yine diger siptlarin yaptiklari gibi aralarindan bes kisiyi casus olarak seçerler ve "Gidin diyari arastirin" diyerek gönderirler (Hakimler, Bap 18: 2)

Casuslar Efraim dagligina inerler ve orada Mika'nin evine misafir olurlar; Levi'li genç ile tanisirlar. Hazir bir kâhin bulmusken ondan, Tanrı'nin kendilerine yardimci olup olmayacagini sorarlar. Kâhin de onlara: "Selâmetle gidin, gitmekte oldugunuz yol Rabbin önündedir" der (Hakimler, Bap 18: 6).

Aslinda bu yaniti verirken Mika'ya, yani iyilik gördüğü ve kendisine babalik etmeyi kabul ettigi insana karsi ihânet halindedir; çünkü, kâhin olduguna göre, verdigi öğütün eninde sonunda Mika'ya zararli olacagini bilmektedir.

Kâhin'den aldiklari iyi haber üzerine casuslar yola çıkarlar ve Lais denilen ülkeye varirlar. Görürler ki halki bolluk içinde kaygisiz yaşamakta, isiyle gücüyle mesgul olmaktadır. Üstelik kendilerini her hangi bir saldiriya karsi koruyacak durumda olmadiktan gayri yardimindan yararlanabilecekleri bir müttefikleri de yoktur.

Bu gördükleri seyleri haber vermek üzere geri dönerler ve Danî'lere söyle derler: "Kalkin ve onlara karsi çikalin., çünkü memleketi gördük, çok bereketlidir... Memleketi mülk olarak almak için gitmekte... tembellik etmeyin. Gittiginiz zaman kaygisiz bir kavmin üzerine varacaksınız... Allah onu sizin elinize vermistir; öyle bir yer ki dünyada olan seylerden hiç biri orada eksik degildir" Hakimler, Bap 18: 9-10)

Bunun üzerine Danî'ler siptindan 600 kisi, cenk silahlariyle kusanmis olarak Efraim dagligina geçerler

ve Mika'nin evine gelip ondan hal hatir sorarlar. Maksatlari evi soymaktır; bundan dolayidir ki evin kapisini kus uçurtmayacak sekilde sarmislardir. Hatir gönül sorma isi bittikten sonra evi arastirmaga baslarlar. Her seyden önce oyma ve dökme putu ortaya çıkarirlar. Kâhin onlara neden böyle yaptiklarini sorar. Onlar da kendisine: "Sus, elini agzinin üzerine koy, ve bizimle gel ve bize baba ve kâhin ol. Bir adamin evinde kâhin olman mi yoksa Israilde bir asirete ve bir sipta kâhin olman mi senin için iyidir" derler (Hakimler, Bap 18: 18-19)

Kâhin buna sevinir ve onlara katilir. Ele geçirilen hayvanlar ve mallar ve esir alinan çocuklar öne sürölmüs olarak onlarla beraber yürür gider.

Bu yapılanlari gören Mika, etrafina topladigi kisilerle peslerinden yetisir ve onlara seslenir: "Yaptigim ilahlarla kâhini alip gittiniz ve bana artik ne kaldı?". Onun bu davranisina Dan ogullari öfkelenirler ve : "Sesin aramızda isitilmesin, yoksa canlari yanmis adamlar üzerinize düşerler, ve kendi canini ve evin halkinin canlarini kaybedersin" derler (Hakimler, Bap 18: 26).

Mika onlari kendisinden güçlü olduklarini görünce dönüp evine gelir. Dan ogullari ise, oldukça yüklü ganimeti böylece ele geçirdikten ve Mika'nin kâhinine de sahip çıktıktan sonra, bu kez Lais kavminin bulunduğu yere yönelirler. Lais, biraz önce belirttigimzi gibi, kendi halinde yasayan ve kimseye zarari dokunmayan, ve üstelik hiç kimselerden kendilerine zarar gelmeyecegini sanan, halim selim bir kavmdir. Böylesine temiz ve saf bir düşünceye bagli bu kavmi Dan ogullari, bir saldirisla kiliçtan geçirip yok ederler; yerlerini yurtlarini da atese verirler.

Bütün bu vahset ve cinâyetten sonra Dan ogullari, o tarihten itibaren Mika'nin yaptigi oyma putu, kendilerine tapinak edinmek üzere bulunduklari yere dikerler. (Hakimler, Bap 18: 27-31)

XIII) Benjamin ogullarinin kiliçtan geçirilmeleri:

Israil'de kiral bulunmadigi dönemlerin birinde, günlerden bir gün, Efraim dagliginda yasayan bir Levi'li, kendisine Betlehem'deki Yahuda'lardan bir cariye alır ve onunla yasamaya baslar. Fakat kadincagiz, adamin kendisine sik sik öfkelenmesinden bıkmis olarak bir gün evi terkeder ve babasinin evine döner. Adam dayanamaz ve karisini geri getirmek için kayinpederinin evine gider. Kayinpederi kendisini sevinçle agirlar ve bir kaç gün kalmasi için ısrar eder. Beraberce yiyip içerler, güzel vakit geçirirler. Nihayet adam cariyesini, usagini ve iki esegini de alarak yola koyulur; az gider uz gider Benyamin'in Gibe'a sehrine gelir. Fakat gecellemek için bir yer bulamaz; hiç kimse kendisini evine misafir etmez. Ümitsiz bir sekilde beklerken yaslica bir adam onu ve yanindakileri misafir eder. Ancak ne var ki

sehirdeki bazi kötü niyetli kimseler adami rahat birakmazlar. Evi kusatip kapiya dayanirlar ve ev sahibinden, misafir ettigi adamlar kadini kendilerine vermesini isterler. Yasli adam söyle der:"Hayir kardeslerim... kötölük etmeyin; madem ki bu adam benim evime geldi, bu alçakligi yapmayin. Iste ere varmamis kizim, ve o adamin cariyesi; simdi onlari çıkarayim da onlari alçaltin, ve gözünüzde iyi olanı onlara yapin; fakat bu adama böyle bir alçaklik etmeyin" (Hakimler, Bap 19: 23-24)

Görölüyor ki yasli adam, sirf misafir ettigi Levi'liyi kurtarmak için kendi öz kizini ve adamin cariyesini feda etmege hazirdir. Nitekim teklif gereginde adamlar cariyeyi alip götürürler ve kirletirler; bu isi sabaha kadar da devam ettirirdikten sonra kadini salarlar. Kadın efendisinin evine gelir, fakat öylesine bitap düsmüstür ki daha kapidan ayak atarken, bir daha kalkmacasına yere serilir kalir. Ertesi sabah Levi'li kapiyi açıpta cariyesini ölmüs görünce biçagini çıkarir ve cesedi 12 parçaya böler ve her bir parçayı Israil sinirlarina gönderir (Hakimler, Bap 19: 27-29).

Olayi öğrenen Israil ogullari, kendi kardesleri sayilan Benyamini'lerden öç almak üzere cenge hazirlanirlar. Kiliç çeken dört yüzbin Israili toplanip önce Benyamin siptina adamlar gönderip derler: "Aranizda yapılan bu kötölük nedir? Ve simdi Gibeada olan o alçak adamlari verin ki öldürelim ve Israilden kötölüğü atalım" (Hakimler, Bap 20: 12)

Fakat Benyamin ogullari teklifi red ederler. Bu durumda Israil'ililer Benyamin ogullarina karsi cenketmekten baska çare kalmadigini görürler ve Tanri'dan ne sekilde cengedeceklerine dair bilgi almak isterler ve: "Benyamin ogullarina karsi bizim için cenketmek üzere önce kim çıkacak?" diye konusurlar. Tanri da onlara "Önce Yahuda çıkacak" diye emreder. (Hakimler, Bap 20: 18)

Bunun üzerine Israil'ililer Gibe'a'ya karsi ordugah kurarlar ve cenketmek için dizilirler. Fakat içleri rahat etmez; çünkü her seye ragmen kardeslerini öldürmek agirlarina gider. Bu nedenle Tanri'dan bir kez daha sorarlar: "Kardesimiz Benyamin ogullari ile yine cenge giriselim mi?". Tanri onlara: "Ona karsi çikin" diye emreder (Hakimler, Bap 20: 23).

"Neden her seye kadir, ve her diledigi zaman dilediginin tepesine inebilen, diledigine diledigini yaptirtabilen bir Tanri, bir yolunu bulup suçlu kisileri ele vermezde, yüzbinlerce Israilinin kendi öz kardesleri olan Benyamin'ililere karsi cenketmelerini, kan döktürmelerini ve masum insanların öldürölmelerini ister?" seklindeki bir soruyu yanitlamak kolay degil; meger ki "Kutsal" diye bilinen kitabın, Tanri sözleri olmayip insan elinde çıkma hikayelerden olustugunu kabul edesiniz.

Her ne hal ise, Israil ogullari saldiriya geçerler; yüz binlerce insan birbirleriyle bogazlasir; bu arada kadınlar ve çocuklar kiliçtan geçirilir, sehirler atese verilir (Hakimler, Bap 20: 1-48). Bu konuda kisaca

fikir edinebilmek için “Kutsal” kitapta anlatılanlardan “iç açıcı” bir iki alinti yapalım:

“Ahd-i al atık”ın “Hakimler” kitabında söyle deniyor: "Ve İsraîlîler yine Benyamin ogullarına karsi döndüler ve onlari, bütün sehri, ve hayvanlari, ve bütün bulduklarini kiliçtan geçirdiler; ve önlerinde bulunan bütün sehirleri atese verdiler" (Hakimler Bap. 20: 37-48)

Bu isler bittikten sonra İsraîl ogullari toplanip yemin ederek su karari alirlar: "Bizden hiç kimse kizini Benyamine kari olarak vermiyecek" (Hakimler, Bap 21: 1)

Bununla berebar İsraîl ogullari, Benyaminileri bu sekilde öldürmekten üzüntü duymuslardir. Öte yandan Benyamin ogullarına kiz vermeyecek olurlarsa bu kavmin kuruyup gidecegini ve aralarından kardes bir kavmin eksilecegini düşünerek bir çare bulmaga çalisirlar. Bu nedenle yine toplanip Tanrı'nin önünde yüksek sesle aglasirlar ve derler: "Bugün İsraîlden bir sipt koparildi. Onlara, geri kalanlara kari bulmak için ne yapalım?, çünkü onlara kari olarak kizlarimizdan vermemege Rabbin hakki için and ettik" (Hakimler, Bap 21: 6-7)

Aslında bu sorunu çözümlemek kolaydir; yapılacak sey kiz vermemek hususunda yapmis olduklari ahdi degistirmektir. Ancak ne var ki söz konusu "ahdi" Tanrı'ya karsi yapmislardir ve bozmamak kararindalardir. Bundan dolayidir ki baska milletlerin kadinlarini esir alarak Benyamin ogullarına kari olarak verme yolunu tercih ederler. "Kutsal" kitabi yazanlar için bunu bu sekilde olusturmak kadar kolay ne olabilir ki?

Nitekim İsraîl'liler, bir vesile yaratip Yabes-Gilead siptina karsi savas açmak, siptin bütün erkeklerini ve kadinlarini yok etmek, ve sonra kizlarini alip Benjamin ogullarına vermek hususunda karara varirlar. Bu "güzel" plani gerçeklestirmek için on iki bin kisilik bir ordu ile saldiriya geçerler; zafer elde ettikten sonra, erkekleri kadinlari ve çocuklari keserler; dört yüz kadar "ere varmamis" kizi esir alip Kenân diyarında olan Silo'daki ordugâha getirirler (Hakimler, Bap 21: 12). Ve bütün cemaat Benyamin ogullarına haber gönderip baris teklif ederler; tekliflerinin kabul edilmesi üzerine onlara esir bakire kizalari hediye ederler. "Kutsal" kitap'tan okuyalım: "Ve cemaat oraya en cesur adamlardan on iki bin kisi gönderdi; ve onlara emredip dediler: '-Gidin ve Yabes-gilead ahalisini, kadinlari ve çocuklari da kiliçtan geçirin. Ve yapacaginiz sey sudur: Her erkegi ve erkekle yatmis olan her kadini tamamen yok edeceksiniz-'. Ve Yabes-gilead ahalisi arasında ere varmamis dört yüz kiz buldular ve onlari Kenân diyarında olan Silodaki ordugâha getirdiler. Ve bütün cemaat... Benyamin ogullarına adam gönderdiler ... ve onlari barisikliga çağirdilar.... ve Yabes-gilead kadinlarından sag biraktiklari kadinlari onlara verdiler..." (Hakimler, Bap 21: 13-14)

Fakat hediye ettikleri kızların sayısı, Benyamin ogullarına yeterli gelmez; daha fazla sayıda kız gerekmektedir. Bunun üzerine cemaatin yaşlıları toplanıp: "Ne yapalım da bu Benyamin ogullarına biraz daha kız bulalım" diye tartisirlar. Ahidleri olduğu için kendilerinden kadın vermeyeceklerine göre, yine baskaca bir çözüm aramaları gerekmektedir. Tartisma sonucunda cemaatin aklına kurnaz bir bulus gelir; bu bulus sudur: Beytel diyarinin kuzeyinde yasiyan Silo halkinin kizlarini ele geçirip bunlari Benyamin ogullarına kari olarak dagitmak.

Aslında bu, basarılması kolay bir istir, çünkü Silo halki, her yıl, belli günlerde Tanrı'ya şükretmek üzere bayram yapmakta, meydanlarda dans edip eglenmektedir. Bu itibarla bayram gününde onların üzerine, aniden baskın yapıp kızlarını ele geçirmek mümkündür. Üstelik bu işi Benyamin ogullarına yaptırtmak da vardır.

Nitekim düşündüklerini Benyamin ogullarına bildirirler ve şöyle derler: "Gidin ve bağlarda pusuya yatin; ve bakın, ve iste Silo kızları raksetmeğe çıkarlarsa, o zaman bağlardan çıkın ve kendiniz için, her biriniz kendisine kari olarak Silo kızlarından tutun, ve Benyamin diyarına gidin. Ve vaki olacak ki, babaları yahut kardeşleri bize şikayete geldikleri zaman kendilerine diyecgiz: -'Onları bize bağışlayın; çünkü cenkte her biri için kari almadık, siz de onlara vermediniz, yoksa şimdi suçlu olurdunuz'-..." (Hakimler, Bap 21: 20-23)

Söylemeye gerek yoktur ki bu kurnaz, fakat vicdan sızlatıcı mantığa hiç kimsenin bir diyeceği olamazdı. Nitekim Tanrı bile buna ses çıkarmamış olmalı ki Benyamin ogulları, kendilerine verilen yukardaki talimat gereğince hareket ederler: Silo halkinin bayram vesilesiyle dans senlikleri yaptıkları bir sırada aniden saldırıya kalkarlar ve ellerine geçirdikleri kızları alıp kaçarlar. Memleketlerine dönüp eski yaşamlarına devam ederler (Hakimler, Bap 21: 24). İsrail ogulları da, aynı şekilde, kendi siptlarına ve asiretlerine dönüp, rahat yaşamlarına koyulurlar.

Böylece bütün ceremeyi, yersiz ve gereksiz yere girilen savaşlar sırasında kafaları kesilen suçsuz ve zavallı yüz binlerce insan çekmiş olur.

XIV) Tanrı'nin: "Öldür, yok et" seklindeki emrini harfiyen uygulamadığı için gözden düşen Saul (1 Samuel, Bap 15" 1-35)

İsrail'e kiralık etmiş olan Samuel I, öleceğine yakın oğlu Saul'u kendi yerine tahta geçirir ve onu kiral ilân eder. Bu işi güyâ Tanrı'nin emri olarak yapmıştır. Saul'u kiral ilân ederken de ona, ilk iş olarak Amalek'i ve halkini öldürmesi için Tanrı'dan geldiğini söylediği emri bildirir: şöyle der: "Rab kavmi

üzerine, Israil üzerine, kiral olarak seni meshetmek için beni gönderdi. Ve şimdi Rabbin sözlerini dinle...: -'Amalekin Israile yaptigini, Misirdan çıktığı zaman yolda ona karsi nasıl durdugunu ariyacagim. Simdi git, Amaleki vur, ve onların her şeylerini tamamen yok et, ve onları esirgeme; ve erkekten kadına, çocuktan emzikte olana, öküzden koyuna, deveden esege kadar hepsini öldür-'..." (1 Samuel 15: 1-4)

Görülüyor ki Tanrı, vaktiyle Amalek'in Israil ogullarina karsi durdugunu unutmamistir ve şimdi intikam alma sevdasındadır. Bu satırları okurken muhtemelen kendi kendinize: "Neden Tanrı böylesine intikamcidir? Ve neden geçmiş bir olayı hoşgöreceği yerde öç almak ister? Madem ki şimdi artık her şey yoluna girmiş ve Israil ogulları huzur ve rahata kavusmuşlardır, neden şimdi o geçmiş olaylara katılmayan suçsuz kisileri, hattâ emzikteki çocukları, hebirden kılıçtan geçirtmek ister?" diyeceksinizdir.

Eğer kendi vicdanınızdan gelen Tanrı sesini dinleyecek olursanız, bu yukardaki sözlerin Tanrı tarafından söylenmiş olabileceğini elbetteki düşünmiyeceksinizdir. Yok eğer "Kutsal" Kitab'ı yazarların "Tanrı" diye tanımladıkları "yaratana" yaptıklarına aklınız yatıyorsa, bu takdirde yukardaki sözleri kabul etmekten başka çareniz yok demektir, ki hikâyenin geri kalan kısmının naklini gerektirir. Bu nedenle "Kutsal" kitap'tan okumaya devam ediyoruz:

Samuel'in Tanrı'dan geldiğini söylediği sözleri dinleyen Saul, derhal kavmini çağırır ve onlara olan bitenleri anlatır. Sonra iki yüz on bin kişilik bir ordu ile Amalek sehri yakınına gelir ve vadide pusu kurar (1 Samuel, Bap 15: 4-6). Saldırıya geçmeden önce haber salıp Amelekte oturan Kenî'lere söyle der: "Gidin, ayrilin, Amalekîlerin arasından inin de sizi onlarla beraber helâk etmiyeyim; çünkü Misirdan çıktıkları zaman siz bütün Israil ogullarina inayet ettiniz" (1 Samuel, Bap 15: 6).

Bu sözleri dinleyen Kenîler, derhal oradan ayrılırlar. Bunun üzerine Saul, orduya saldırı emrini verir ve bütün Amalekileri vurur; çoluk, çocuk, kadın erkek bütün kavmi kılıçtan geçirir ve kiralları olan Agag'ı esir alır.

Saldırı sırasında ele geçirilen öküz, koyun, sigir gibi hayvanların iyi ve semiz olanlarını, ve kuzuları esirger; fakat değersiz ve zayıf olanları yok eder (1 Samuel Bap 15: 9). Oysa ki Tanrı ona hayvanların tümünü de yok etmesi için emir vermiştir. Verdiği emrin harfiyen yerine getirilmediğini görmekle Tanrı, fena halde öfkelenir; ve derhal Samuel'i çağırarak ona söyle der: "Saul'u kiral ettiğime nadim oldum; çünkü artık ardımdan döndü ve sözlerimi tutmadı" (1 Samuel Bap 15: 11).

Samuel fena halde üzülür ve ertesi gün durumu Saul'a anlatır; Tanrı'nın sözlerini dinlemediği için onu

azarlar. Saul ise Tanrı'nın sözlerini dinledigini, Amalekileri tüm olarak kiliçtan geçirdigini söyler ve hayvanlari Tanrı'ya kurban etmek maksadiyle öldürmedigini ekler. Bununla beraber yine de özür diler ve babasına söyle der: "Suç ettim, çünkü Rabbin emrinden ve senin sözlerinden öte geçtim, çünkü kavmdan korkup onların sözünü dinledim. Ve şimdi rica ederim suçumu bağışla da benimle beraber geri dön ve Rabbe secde delim" (1 Samuel, Bap 15" 25).

Fakat babası rikkate gelmez ve Saul'a söyle der: "Bugün Rab, senin üzerinden İsrail kiraligini yırttı ve onu senden daha iyi olana, senin bir komsuna verdi" (12 Samuel, Bap 15: 28).

Bunları söyledikten sonra, Samuel, Amalekilerden esir alınan kiral Agag'ı huzuruna getirtir. Agag onun huzuruna neseli bir şekilde çıkar, çünkü kendi kendisine : "mutlaka ölüm acisi geçmiştir" diye düşünmektedir. Oysa ki Samuel onu öldürmek için huzuruna getirtmiştir. Nitekim Agag'a söyle der: "Senin kilicin kadınları nasıl çocuksuz bıraktı ise, senin anan da kadınlar arasında öylece çocuksuz kalacaktır" . Bunları dedikten sonra kilici ile Agag'ı param parça eder.

Bu işler bittikten sonra ülkesine döner ve o tarihten sonra ölünceye kadar da oğlu Saul'un yüzünü görmez; bununla beraber Saul için yas tutmaktan kendini alamaz (1 Samuel, Bap 15: 32-35).

Ancak ne var ki oğlu için yas tuttu diye Tanrı Samuel'e gücenir. Hikayenin geri kalan kısmı Davud'un yasami ile ilgilidir ki aşağıda özetlenmiştir.

XV) Tanrı, İsrail ogullarına Davud'u "peygamber" ve kiral olarak seçer: o Davud ki bütün ömrünü insanların kellelerini kestirtmekle, yagma ve talanlarla, ve ahlâk kurallarını çiğnemekle geçecektir:

Biraz önce belirttiğimiz gibi Tanrı'nın emirlerini harfiyen yerine getirmedigi için Saul, Tanrı'nın gazabına ugramış ve tahtını kaybetmiştir. Sadece Tanrı'nın gazabına ugramış değil fakat aynı zamanda babası Samuel'in de düşmanlığını kazanmıştır. Bununla beraber Samuel, oğlu için yas tutmaktan geri kalmamış ve bu yüzden Tanrı'nın hismine ugramıştır.

Gerçekten de Tanrı Samuel'e yas tutmaktan vazgeçmesini emreder ve onu, İsrail üzerine yeni bir kiral bulma işiyle görevlendirir: söyle der: "İsrail üzerine kiral olmasın diye Saulu reddettiğim halde sen ne vakte kadar ona yas tutacaksın? yağ boynuzunu yağla doldur ve git; seni Beyt-lehemli Yesseye göndereceğim; çünkü onun oğulları arasında kendim için bir kiral hazırladım" (1 Samuel, Bap 16: 1).

Ancak Samuel, Saul'dan çekindiği için, Tanrı'ya söyle yanıt verir: "Nasil gideyim. Saul isitirse beni öldürür" (1 Samuel, Bap 16: 2).

Fakat Tanrı onu ikna eder: "Yanına bir buzagi al ve : -'Rabbe kurban etmek için geldim-' de. Ve Yesseyi kurbanı çağır, yapacağın şeyi sana bildireceğim" der. (1 Samuel , Bap 16: 2-3).

Yesse'nin sekiz oğlu vardır. Bu oğlanlardan en küçüğü olan Davud, "kızıl, gözleri de güzel ve bakilisi hos" bir delikanlıdır. Samuel onu gördüğü an Tanrı kendisine: "Kalk onu meshet; çünkü bu odur" der. Samuel yağ boynuzu ile Davud'u mesheder; böylece Tanrı'nin ruhu Davud'un üzerine inmis olur (1 Samuel, Bap 16: 12-13).

Ancak ne var ki Saul henüz ortadan silinmemiş, kiraliklikten inmemiştir; sadece Tanrı'nin ruhu ondan ayrılmış ve yerini kötü bir ruha terketmiştir. Bu ise Saul'u üzmektedir. Fakat halktan kisiler kendisine iyi cenk çalan bir kimseyi aramasini, bunu yapacak olursa kötü ruhun kaybolacağını söylerler, ve bu kimsenin Davud olduğunu bildirirler. Saul emir verir ve Davud'u huzuruna getirir. Vaki olur ki Davud, çalgisiyle çaldığı her kez Saul kendisini kötü ruhtan kurtulmuş bulur (1 Samuel, Bap 16:16-23).

Fakat Davud sadece Saul'u kötü ruha karsi değil, aynı zamanda düşmanlara, özellikle Filistilere karsi da korur; çünkü Tanrı Davud'a her daim yardımcıdır; ona dünyalara bedel bir güç vermiştir. Nitekim o sıralarda Israil ogullarına karsi cenk için ordugah kurmuş olan Filistileri korkutmak ve Filistiler ordugahında bulunan Goliat adında bir pehlivani alt etmek sûretiyle bu gücünü daha ilk anlardan itibaren tanitmaya başlamıştır. Gerçekten de "Kutsal" kitab'ın anlattığına göre Goliat dev gibi bir adamdır. Boyu altı arşından fazla olup başında tunç başlık, üzerinde pullu zırh vardır; zırhın ağırlığı "bes bin sekel" olup baldırları üzerinde tunç zırhlar, omuzları arasında tunç kargı bulunmaktadır. Mizraginin sapi çulha tezgahi sirigi gibi, mizraginin başı ise "altı yüz sekel" ağırlığında demirdir. Önünde de kalkan taşıyan usagi vardır (1 Samuel, Bap 17: 4-8).

Ve iste dehşet ve korku salan bu Goliat, Israil ogullarına meydan okurcasına haykirir: "Ben Filistî değil miyim, siz de Saul'un kulları değil misiniz? Kendiniz için bir adam seçin de yanına insin. Eger benimle cenk edebilir ve beni vurursa o zaman size kul oluruz; fakat eğer ben onu yener ve onu vurursam, o zaman siz bize kul olursunuz" (1 Samuel , Bap 17: 8)

Bu sözler basta Saul olmak üzere Israil ogullarının hepsini korkutur. Fakat Davud korkmaz ve: "Allahın dizilerine meydan okuyan bu sünnetsiz Filistî kim oluyor?" diye ortaya çıkar ve Saul'un yanına giderek söyle der: "O adamdan dolayı kimsenin yüreği zayıflamasın; kulun gidip bu Filistî ile cenk edecektir" (1 Samuel, Bap 17: 26, 32)

Davud'un bu sekilde konustugunu gören Saul, kendisine çok genç oldugunu, Goliat'in ise güçlü ve tecrübeli oldugunu ve ona karsi hiç kimsenin bir sey yapamayacagini söylerse de Davud dinlemez ve eline aldigi tas ve sopa ile Goliat'in üzerine yürür; elinde kiliç ya da kalkan olmadigi halde Goliat'i tasla ve sapanla vurur, yere serer ve sonra onun kilicini alip kafasini keser.

Filistîler kendi pehlivanlarinin öldürüldüğünü görünce dehsete kapilip kaçarlar. Israil ogullari da onlari peslerinden bir süre kovalarlar ve sonra dönüp ordugahlarini talan ederler (1 Samuel, Bap 17: 33-54)

Bu olay Davud'un şöretini etrafa yaymaya yeter. Bütün Israil onu övmeye baslar. Fakat Davud'un bu basarisi Saul'u kiskandırir; bir yolunu bulup Davud'u yok etmek için kurnazliklar düşünür (1 Samuel, Bap 18: 6-320). Fakat ne yaparsa yapsin basari saglayamaz, çünkü Tanri her daim Davud'un yaninda ve ona yardimcidir (1 Samuel, Bap 19: 1-24).

Fakat böyle olmasına ragmen Davud, caninin tehlikede oldugunu anlar ve selâmeti kaçmakta bulur. Goliat'i yenen ve her daim Tanri'nin yardimina sahip bulunan Davud neden Saul'dan korkmus ve kaçmak istemistir? bilinmez. Fakat "Kutsal" Kitab'ın açıklamasına göre Davud, Saul'dan öylesine korkmustur ki Filistililer siginmaya karar verir; kendi kendine söyle der: "Artik bir gün Saulun eliyle helak olacagim; benim için Filistiler diyarina kaçmaktan daha iyi bir sey yoktur; ve Saul benden ... ümidini keser ve elinden kurtulurum" (1 Samuel Bap 27: 1)

Yanina iki karisini ve ayrica da 600 kisiyi alarak Gat kirali Akis 'in yanina gider ve ona söyle der: "Eger simdi senin gözünde lütuf buldumsa, kir sehirlerinin birinde bana bir yer versinler de orada oturayim" (1 Samuel, Bap 2y: 5). Akis de ona "Tsiklag" denen bölgeyi verir. Davud oraya yerlesir; yerlestikten sonra çevredeki ülkelere (örneğin Gesuriler, Girzi'lere, vs...) akinlar yapmaga baslar; bu yerlerin insanlarini, kadin erkek farki gözetmeden kiliçtan geçirir; kimseleri sag birakmaz. Koyunlari, develeri, esekleri, sigirlari, mal mülk ne varsa her seyleri yagma eder.

Kiral Akis, Davud'un bu yaptiklarindan çok hosnud kalir; onun kendisine sadik bir kul olacagini düşünerek sevinir (1 Samuel, Bap 27: 12).

Ve bir gün Filistiler, Israil'e karsi cenketmek üzere hazirlanirlar. Kiral Akis, kendisine yardimci olmasi için Davud'a der: "Adamlarinla beraber, orduda benimle çıkacaksin; bunu iyi bil". Davud da kendisine söyle yanit verir: "Sen de kulunun ne yapacagini göreceksin". Bu sözlerden hosnud olan Akis, Davud'a: "Ben de bütün günler seni kendi basimin koruyucusu kilacagim" diye iltifat eder (1 Samuel, Bap 28: 1-2).

Görölüyor ki Tanrı'nin, Israil ogullarinin basina kiral olmak üzere ruhu ile adadigi, güçlü kildigi Davud, Filistileri Israil'e karsi savastan vazgeçirmek söyle dursun fakat onlarla birlikte kendi halkina karsi saldirmaga hazirdir.

Ancak ne var ki Filistîlerin reisleri Davud'un kendileriyle birlikte savasmasina razi degillerdir; söyle derler: "Bu lbranîlerin burada ne isleri var... Bu adami geri gönder de yerine , kendisine tayin ettigin yere dönsün ve bizimle cenge inmesin; yoksa bize cenkte düşmanlik eder; çünkü efendisine ne ile makbul olur? bu adamlarin baslari ile degil mi? Rakislarda:

Saul vurdu binlerini,

Davud da on binlerini

diye hakkında birbirlerine terennüm ettikleri Davud bu degil midir?" (1 Samuel, Bap: 29: 3-6)

Bunun üzerine Akis, Davud'u çağirtir ve durumu anlatir; Filisti resilerinin söylediklerini nakleder. Fakat Davud, Israil'e karsi Akis'in yaninda savasa katilmak hususunda ısrarlıdır; söyle der: "Fakat ben ne yaptim? ve senin önünde oldugum günden bugüne kadar kulunda ne buldun ki... düşmanlarına karsi gidip cenketmeyeyim?" (1 Samuel, Bap 29: 8).

Kiral Akis böylesine bir sadakat örneğine tanik olduğu için pek sevinir, fakat yine de Filisti reislerinin söylediklerini tekrarlayarak Davud'u savasa katilmaktan geri kılar (1 Samuel, Bap 29: 9-11).

Filistiler Israil ogullarinin üzerine saldirirlar ve basari saglarlar; Israil ogullari ordusu dagilip kaçır. Saul esir olarak Filistilerin eline düşmemek için kendisini öldürür (1 Samuel , Bap 31: 1-13); böylece "Ahd-i al-Atik"ın "Birinci Samuel" adli kitabi sona erer.

*

"Kutsal" kitabın "İkinci Samuel" kitabi, Davud'un saldirganliklarına, asip kesmelerine ve olumsuz davranislarına yer veren örneklerle doludur ki, simdi burada bunlari özetleyecegiz.

Davud, yukarda belirttiğimiz gibi, Saul'un ölümünden ve Amelekîleri kiliçtan geçirme isini bitirdikten sonra Tanriya: "Yahuda sehirlerinden birine çıkayim mi?" diye sorar. Tanri da ona Hebron'a gitmesini söyler (2 Samuel, Bap 1: 1-27; Bap 2: 1).

Davud, Hebron'a gider ve orada Yahudalılar kendisini Kiral olarak "meshederler" (2 Samuel, Bap: 2: 4). Fakat o günlerde Israil'in diğer kavimlerine Saul'un oğlu Is-Boset kiralik etmektedir. Bu nedenle daha ilk andan itibaren bu kavimler arasında dehşet verici kanlı çekişmeler başlar. Örneğin bir gün Is-Boset'in komutanlarından Abner ile Davud'un komutanlarından Yoab, o civardaki Gibeon havuzunun yanında rastlaşırlar. Abner: "Rica ederim, gençler kalkıp önümüzde oynasınlar" diyerek Yoab'a teklifte bulunur. Yoab teklifi kabul edince her iki tarafın adamlarından on ikiser genç karşı karşıya geçerler, ve her biri karşıdaki basını tutar ve kılıcını böğrüne saplar; böylece birlikte yere düşerler. Çenik giderek şiddetlenir ve sonunda Abner ile Israil oğulları, Davud'un kulları önünde bozulup kaçarlar (2 Samuel, Bap 2: 8- 30).

Bundan sonra Davud, giderek güçlenir; buna karşılık Saul'un evi gittikçe zayıflar (2 Samuel Bap 3: 1). O kadar ki Is-Boset'in adamlarından ikisi, bir gün öğle vakti buğday getiriyormuş gibi yaparak onun evine girerler ve Is-Boset'i karnından vurup öldürürler; basını keserler ve Hebron'a, Davud'a getirirler: "İşte senin canını arayan düşmanın, Saul'un oğlu Is-Boset'in başı" diyerek kesik başı Davud'un önüne koyarlar (2 Samuel Bap. 4: 5-8).

Fakat Davud, güya bu işe fena halde öfkelenir ve: "...Hele kötü adamlar bir salihî kendi evinde, yatağı üzerinde öldürürler de ben onun kanını şimdi sizin elinizden aramaz mıyım, ve sizi dünyadan kaldırmaz mıyım?" diyerek adamların öldürülmelerini emreder. Emrettiği gibi yapılır; adamların elleri ve ayakları kesilir ve oradaki havuzun yanına asılır (2 Samuel, Bap:4: 5-12)

Bu olaydan sonra Israil'in bütün şiipleri ve ihtiyaçları Hebron'a gelerek Davud'un kendilerine kiral olmasını isterler. Davud onlarla Tanrı önünde ahitlerir; böylece bütün Israil'e kiral olmuş olur; o tarihte otuz yaşındadır. Kırk yıl boyunca Israil'e ve Yahuda'ya kiralik edecektir (2 Samuel Bap 5: 1-6)

Israil'e kiral olur olmaz Davud'un yaptığı ilk iş, Yerusallm'deki Yebusî'ler arasında yaşayan kör ve topalları öldürtmek ve Sion hisarını fethetmek olur. Okuyalım "Kutsal" kitabı: "Ve kiralla adamları Yerusallme, diyarın ahalisi Yebusîlere karşı gittiler, ve bular Davuda söyleyip dediler: '-Sen buraya giremeyeceksin, fakat körler ve topallar seni kovacaklar; bununla: '-Davud buraya giremez'- demek istiyorlardı. Fakat Davud Sion hisarını aldı; Davud şehri budur. Ve Davud o gün dedi: '-Her kim Yebusîleri vurur ve su yoluna erirse ve Davud'un canının nefret ettiği topalları ve körleri öldürürse, komutan olacaktır-'..." (2 Samuel Bap 5: 6-10)

Bu "büyük" başarıdan sonra Davud daha da güçlenir; çünkü "orduların Allahî Rab onunla beraberdi(r)". Tanrı'nın kendisini Israil üzerinde kiral olarak pekiştirdiğini gördükçe sevinir ve kendisine çok sayıda

karilar ve cariyeler alarak zürriyetini çoğaltir (2 Samuel Bap 5: 12-17).

Davud'un giderek büyüyen bu şöreti karsisinda Filistiler telasa kapilip cephe alirlar. Davud Tanri ile konusur ve ondan aldigi emirler gereginde hareketle düşmanlarini daha ilk anlarda yere serer (2 Samuel, Bap 5: 17-25)

A) Kendisini Tanri'nin sevgili kulu gibi gösterip Israil ogullarini milliyetçilik ruhu içinde yetistirmek bakımından Davud usta bir siyâsetçidir.

Bütün bu ilk basarilar bir yana, Davud, tipki kendisinden önce gelmis olan Israil kirallari'nin yaptiklari gibi, fakat (Musa hariç) onlardan çok daha becerikli bir sekilde, iki kurnaz siyâset uygulamistir. Bunlardan biri, kendisini Tanri'nin istisnai bir sevgi ve inayete layik gördüğü kulu olarak göstermektir. Ikincisi ise Israil ogullarini koyu bir milliyetçilik duygusu içerisinde yetistirmektir.

Onun bu ustaliklarina Samuel'in ikinci kitabinin 7ci Bap'inda tanik olmaktayiz. Zira bu bölümde Tanri'nin, "peygamber" Natan araciligi ile Davud'a mesaj gönderdigi ve bu mesajinda ona:

Daha önce hiç bir Israil kiralindan kendisi için ev yapma isteginde bulunmadigi halde simdi bu isi Davud'tan bekledigini;

ve Israil ogullarini artik bir daha hiç yerlerinden oynatilamayacaklari bir ülkeye yerlestirecegini;

ve evvelce oldugu gibi yabanci kavimlerin Israil ogullarini artik alçaltamayacaklarini;

ve kendisini Davud'a “baba” ve Davud'u da kendisine gercek bir “ogul” yapacagini;

ve kötülük islese bile, inayetini ondan geri almayacagini;

ve onun tahtini ebediyen sabit kilacagini, bildirir (2 Samuel, Bap 7: 4-17).

Bunun üzerine Davud, dogrudan dogruya Tanri ile temasa geçer ve onu, Israil ogullarina iyilikte bulunduğu için, över ve onun için “ev” yapacagini söyler; şöyle der:

"Ya Rab Allah, büyüksün... ve senin kavmin Israil gibi dünyada hangi bir millet vardir ki, Allah onu kendisi için kavm olarak kurtarmak ve kendisine bir isim yapmak, ve sizin için büyük seyler yapmak, ve

Misirdan, milletlerden, ve onların ilâhlarından kurtardığı kavminin önünde memleketi için korkunç şeyler yapmak üzere yürümüş olsun? Ve kavmin İsrailli kendine ebediyen kavim olarak kendin için sabit kıldın ve sen ya Rab, onlara Allah oldun... Orduların Rabbi İsrailin Allahı: -' senin için ev yapacağım-' diyerek kulunun kulagini açtın; bundan dolayı bu kulun bu duayı etmeğe cesaret buldu... ya Rab Yehova, sen söyledin ve kulunun evi senin bereketinle ebediyen mübarek kılınsın" (2 Samuel, Bap 7: 22-29).

Boylesine övücü bir dil ve bu tür ustalıklar sayesinde Davud, İsrail oğullarını kendisine iyice bağlamış ve İsrail tarihinin unutulmaz kahramanı sayılmıştır.

Bu karşılaşmadan sonra Davud, saldırı, yagma ve talan gelenegine hız verir: Filistileri vurur, onları egemenliği altına alır. Sonra "Moab"lıları vurur; sonra "Tsoba" kralı Rehab oğlu Hadadezeri'yi vurur ve ondan at'lar, yay'lar, altın kalkan'lar, tunç top'lar alır; sonra Suriyelilerden yirmi iki bin kişiyi vurur, geri kalanları haraca bağlar; sonra "Edoma"ya geçer ve bütün Edomluları kendisine kul eder; ve güçlendikçe güçlenir. Her gittiği yerde Tanrı Davud'u korur ve kurtarır (2 Samuel, Bap 8: 1-15)

Fakat Davud, savaşlara bizzat katılmaktansa, Yerusalem'de kalıp güvendiği komutanlar idaresinde orduyu ve halkı savaşlara göndermeye başlar. Bu arada şehvetinin asirilikleri doğrultusunda iş görmeyi de ihmal etmez. Nitekim en yakın bir arkadaşının karısına, Bat-seba'ya, asik olup onunla zina etmesi ve daha sonra bu arkadaşını öldürterek karısına sahip çıkması bunun, ilginç örneklerinden biridir.

B) Davud, şehvetinin itisine karşı gelemeyip en yakın arkadaşının karısına, Bat-seba'ya, asik olur ve onunla zinâ eder:

Davud'un, kendisine çok yakın bildiği bir arkadaşı vardır; adı Hittî Uriya' dir. Uriya, çok güzel bir kadın olan Bat-seba ile evlidir ve onunla mutlu bir hayat sürmektedir. Oturdukları ev, Kral sarayının yakınlarında bir yerdedir. Uriya, sık sık ordu ile birlikte savaşa gittiği için çoğu zaman Bat-seba evde yalnızdır.

Günlerden bir gün Davud, saray'ın damında dolasırken Bat-seba'yi evinin bahçesinde yıkanırken görür. Çıplak kadının güzelliğine vurulur ve adamlarını gönderip kadının kim olduğunu öğrenmelerini emreder. Öğrenir ki kadın, en yakın arkadaşı Uriya'nın karısı Bat-seba'dır.

Böyle olduğu halde kadını sarayına getirtir ve onunla zina eder ve kadını gebe bırakır. Bunu yaparken Tevrat'daki: "Komsunun karısına tama etmeyeceksin" (Çıkış, Bap 20: 17) şeklindeki hükme aldırır

etmemis, Tanrı emrini çiğnemistir.

Olay'ın Tevrat'da anlatilisi şöyle: "Ve aksamlayın vaki oldu ki Davud yatagından kalktı ve kiral evinin damı üzerinde geziniyordu; ve yıkanmakta olan bir kadını damdan gördü; ve kadının bakilisi çok güzeldi. ve Davud (adamlarını) gönderip kadın hakkında sorusturdu. Ve biri dedi: -'Bu kadın Hittî Uriya'nın karısı... Bat -seba(dir). Ve Davud ulaklar gönderip onu getirtti; ve kadın onun yanına geldi, ve murdarlığından tathir edilmiş olduğundan Davud onunla yattı; ve kadın evine döndü. Ve kadın gebe kaldı ve gönderip Davud'a bildirdi ve -'Ben gebe kaldım'- dedi..." (2 Samuel, Bap 11: 2-6)

Kadının kocası Hittî Uriya, biraz önce dedigimiz gibi, Davud'un yakın bir arkadaşidir ve yukardaki olayın olustugu sıralarda cenketmek üzere cephededir. Kuskusuz son derece olgun bir kimse olmalıdır ki cepheden dönüşünde karısının Davud'la yattığını öğrenmesine rağmen gidipte Davud'a serzeniste bulunmaz. Ancak karisiyle artık bir arada yapamayacağını anladığından evine dönmez. Davud kendisine: "Sen yoldan gelmedin mi? Niçin evine inmedin" diye sordugunda şöyle yanıt verir: "Efendim! Yoab'la efendimin kulları kirlarda konmuşlarken, yemek ve içmek ve karımla yatmak için ben evime mi ineyim?.. ben bu şeyi yapamam"

Görülüyor ki Uriya, ihânet gördüğü Yoab'ı kendisine efendi bilerek onunla birlikte olmaktan mutluluk duyduğunu ifade etmektedir.

Davud güyâ onu karısına döndürmek için uğrasır; hattâ bir aralık onunla birlikte yer içer ve onu sarhos eder ve karısının yanına dönmesini ister; fakat ikna edemez; Uriya evine, karısının yanına dönmez (2 Samuel Bap 11: 10-13).

Aslında Davud'un da dilediği budur, çünkü iyice vurulduğu Bat-seba'yi kendisine kari olarak almak kararındadır. Bunu sağlamanın en rahat yolu Uriya'yi ortadan yok etmektir. Nasıl olsa Tanrı, kötülük yapsa bile kendisinden inâyetini geri almayacağını söylediğine göre (2 Samuel 7: 15), Uriya'yi yok etmek gibi bir kötülüğü yapmakta sakınca görmez. Düşündüğü şey savaşın en kızıstığı bir anında Uriya'yi cephe'ye gönderip orada savasirken ölmesini sağlamaktır. Bu düşündüğünü cephe komutanı Yoab'a bildirmek üzere bir mektup hazırlar. Mektupta şöyle der: "Uriya'yi siddetli cenkte ön diziyeye koyun, ve onun yanından çekilin ki, vurulsun da ölsün" (2 Samuel Bap 11: 15)

Ve Davud, öylesine vicdan sızlamasından uzaktır ki, bu yazdığı mektubu, huzuruna çağırttığı Uriya'nın eline verir ve onunla Yoab'a gönderir. Zavallı Uriya, hiçbir şeyden habersiz olarak mektubu alır ve Yoab'a götürür. Ve Yoab (ki biraz önce belirttiğimiz gibi Uriya'nın "efendim" diye saygınlık ve bağlılık duyduğu bir kimsedir), Davud'un verdiği emir gereğince yapar ve şehri kusatma altında tutarken,

Uriya'yi, cephe'de karsi tarafın en güçlü bulunduğu bir yere koyar; Uriya orada vurulup ölür (2 Samuel, Bap 11: 17)

Uriya'nın ölümü haberini Yoab en kısa zamanda Davud'a iletir; Davud, muhtemelen Yoab'i teselli maksadiyle kendisine su yaniti gönderir: Bu (yaptigin is) gözünde kötü görünmesin; çünkü kiliç bazen bunu, bazen sunu yer, sehre karsi cengini siddetlendirip onu yık" (2 Samuel, Bap 11: 25).

Uriya'nın karisi Bat-seba, haberi duyunca kocasi için dövünür ve yas tutmaga baslar. Davud sabirle bekler ve kadinin yasi geçince adamlarini gönderip onu evine getirtir ve onunla evlenir. Az zaman sonra ondan bir oğlu dünyaya gelir.

Davud'un yaptığı sey Tanrı'nın gözüne kötü görünmüştür (2 Samuel 11: 26-27). Ancak ne var ki bu "Yüce!" ve "Kudretli!" ve "Haksever!" Tanrı, kendi kendine ahd etmistir ki Davud ne kötülük ederse etsin, ondan inâyetini geri almayacaktır. Sunu da iyi bilmektedir Davud'un simdi Uriya'ya yaptiklarini, O da, Tanrı olarak, Davud'un lehine olmak üzere fazlasiyle yapmistir ve örneğin Davud'un efendisi Saul'un karilarini Davud'un koynuna sokmustur.

Bununla beraber Tanrı, Natan adındaki elçisi araciligiyle Davud'u azarlamak üzere sunlari söylemekten kendini alamaz: "Ben seni Israil üzerine kiral olarak meshettim ve ben seni Saul'un elinden kurtardim ve efendinin evini sana ve efendinin karilarini koynuna verdim. ve Israille Yahuda evini sana verdim; ve eger bu az gelse idi sana daha neler neler verirdim. Niçin Rabbin gözünde kötü olani yaparak onun sözünü hor gördün? Hittî Uriyayi kiliçla vurdun, ve karisini kendine kari olarak aldın, ve Uriyayi Ammon ogullarının kilici ile vurdun..." (2 Samuel Bap 12: 7-10)

Bunu söyledikten sonra Davud'a verecegi cezanin ne oldugunu açıklar: Davud'u öldürmeyecektir, fakat onun karilarini herkesin önünde baska erkeklere zinâ ettirecek ve ayrıca da Bat-seba'dan olan oglunu yok edecektir. Bu düşündüklerini Davud'a söyle bildirir:

"Iste, kendi evinden sana karsi kötülük çıkaracagim; ve senin gözlerinin önünde karilarini alip komsuna verecegim, ve bu günesin gözü önünde o senin karilarinla yatacak. Çünkü sen gizlice yaptin, fakat ben bu seyi bütün Israilin karsisinda, ve günesin karsisinda yapacagim" (2 Samuel Bap 12: 11-12)

Dikkat edilecek olursa Tanrı, aslında asil suçlu olan Davud'tan ziyâde, hiç suçu olmayan karilarini cezalandirma hevesindedir; çünkü yapmak istedigi sey bu kadinlari alip yabancı bir erkeğin (daha dogrusu arzu etmedikleri bir erkeğin) koynuna sokmaktan baska bir sey degildir.

Öte yandan Bat-seba'dan olan oglunu öldürmek istemesi de Davud'tan ziyâde çoğunun anasını, yani Bat-seba'yi üzmeğe yeterli bir şeydir. Fakat “Kutsal” Kitab yazarlarının kendi kafalarından ortaya vurdukları Tanrı'dan, daha başka nasıl bir davranış bekleyebilirsiniz?

Tanrı'nın yukardaki şekilde konuşması üzerine Davud: "Rabbe karşı suç ettim" der. Ve sanki Tanrı, Davud'un bu şekilde konuşmasını dört gözle bekliyormuş gibi öç almaktan vaz geçer ve Davud'un günahlarını sildığını söyler. Fakat yine de Bat-seba'dan olan oglunu öldüreceğini Natan aracılığıyla Davud'a bildirir (2 Samuel, Bap 12: 14). Bildirdiği gibi olur ve çocuk Tanrı'nın vurusu ile hastalanır, ve yedi gün sonra ölür. Çocuğun hastalığı sırasında oruç tutan ve yataktan çıkmayan Davud, oğlunun ölüm haberini alır almaz oruç tutmayı keser, yıkanır yağ sürer, esvablarını giyer ve bol miktar yiyecek içecek getirilmesini emreder ve oturup bu nefis yemekleri güzelce yer. Kendisine sorarlar: "Bu yaptığın şey nedir? çocuk sağken onun için oruç tuttun ve ağladın; ve çocuk ölünce, kalktın ve ekmek yedin?"

Davud onlara şöyle yanıt verir: "Çocuk henüz sağken oruç tuttum ve ağladım, çünkü: -'Kimbilir, belki Rab bana lütfeder de çocuk yasar-' dedim. Fakat şimdi öldü, niçin oruç tutayım? artık onu geri getirebilir miyim? Ben ona gideceğim, fakat o bana dönmeyecektir" (2 Samuel Bap 12: 22-23)

Görülüyor ki bu sözleriyle Davud, çocuğunun hastalığı sırasında oruç tutup ağlamak suretiyle Tanrı'ya âdeta kandırma çalmış olduğunu açığa vurmıştır; çocuk öldükten sonra bu kurnazlığının artık beyhude olduğunu görmekle de kandırma taktigine son vermiş ve kendi kendisine ziyafetler çekmiştir. Oysa ki çocuğuna düşkün, çocuğunu seven bir baba asıl öldükten sonra üzüntü duyar, ya da hiç değilse midesine hâkim olur. Nitekim Davud'un karısı Bat-seba, oğlunun ölmesinden dolayı üzüntüden kurtulamamıştır. Davud Bat-seba'yi teselli eder ve o gece onunla yatarak kadını gebe bırakır. Bu gebeliğin sonucu olarak Bat-seba dünyaya bir oğlan doğurur ve adını Süleyman koyar.

C) Davud'un oğlu Amnon, kendi kızkardeşini iftâl eder:

"Kutsal" Kitab'ın anlatmasına göre, Davud'un oğullarından Amnon, kendi kız kardeşi Tamar' a aşık olur; çünkü Tamar çok güzel ve henüz bakire olan bir kızıdır. Aşkı giderek alevlenir ve bu yüzden hastalanıp yatığa düşecek durumlara gelir. Amnon'un Yonadab adında bir dostu vardır ki amcası Simea'nin oğludur.

Yine "Kutsal" Kitab'ın bildirmesine göre Yonadab "çok akıllı bir adamdır"; çok akıllı olduğu için ki Amnon'un derdini öğrenince ona bir kurnazlık öğretir ve şöyle der: "Yatığına girip kendini hasta göster; ve baban seni görmeğe gelince ona de: -'Rica ederim, kızkardeşim Tamar gelsin, ve bana ekmek

yedirsin; gözümün önünde yemek hazırlasın ki yaptığını göreyim ve elinden yiyeyim-'.." (2 Samuel, Bap 13: 5)

Plana göre kız kardeşi kendisini beslemek için odasına geldiği zaman onu kandırarak ve onunla yatacaktır. Amnon bu planı pek beğenir ve Yonadab'ın dediği gibi yapar. Babası Davud yanına geldiği zaman ondan Tamar'ı kendisine göndermesini ister. Babası da Tamar'a: "Şimdi kardeşin Amnon'un evine git ve ona yemek hazırla" diye emreder (2 Samuel Bap 12: 7)

Tamar derhal kardeşinin evine kosar ve oturur hamurlar yogurur, pideler ve yemekler yapar ve Amnon'u beslemeye çalışır. Fakat Amnon yemek istemez ve hizmetçilere odadan çıkmasını ve kendisini Tamar'la yalnız bırakmasını emreder. Herkes odayı terkedince Tamar'a: "Yemegi odaya getir de senin elinden yiyeyim" der. Tamar dediği gibi yapar ve yemekleri yesin diye yanına getirince ona: "Gel benimle yat, kızkardeşim" der (2 Samuel, Bap 13: 7-12) . Fakat kızcağız sasırır ve bu çirkin teklifi red eder ve Amnon'a şöyle der: "Hayır kardeşim, beni alçaltma, çünkü İsrail'de böyle şey olmaz; bu deliliği etme. Ve ben utancımı nereye götüreyim? Ve sen İsrailde delillerden biri gibi olacaksın. Ve şimdi rica ederim, kirala söyle, çünkü beni senden esirgemez" (2 Samuel Bap 13: 13)

Fakat Amnon dinlemez ve güçlü kollarıyla kızkardeşini yakaladığı gibi yatığa yatırır ve irzina geçer. (2 Samuel Bap 13: 14). Fakat bu işi bitiripde kızkardeşinin üstünden kalktığı an, ona karşı bir nefret hisseder; onu kovmak ister ve: "Kalk buradan git", diye emreder. Fakat Tamar gitmek istemez ve şöyle der: "Hayır (gitmem) çünkü beni kovmakla yaptığın bu kötülük bana yapmış olduğun öbür kötülükten daha büyüktür" (2 Samuel, Bap 13: 15-16).

Kızkardeşinin bu şekildeki direnisine öfkelenen Amnon usaklarını çağırır ve onlara kız kardeşini dışarı atmalarını, kapıyı da üstüne kapamalarını emreder (2 Samuel, Bap 13: 17).

Usaklar Tamar'ı dışarı atarlar, kapıyı da üzerine sürmelerler. Zavallı Tamar, Kiral kızlarının bekâret alâmeti olarak giydikleri alaca entariyi yırtar, basına kül saçarak ve ağlayarak, feryad ve fugan ederek oradan uzaklaşır; diğer bir kardeşi olan Absalom'un yanına gider (2 Samuel, Bap 13: 18-19).

Absalom durumu öğrenince ona şöyle der: "Kardeşim Amnon seninle mi idi? ve şimdi kardeşim sus; o senin kardeşindir; bu şeyi yüregine koyma" (2 Samuel, Bap 13: 20). Tamar onun sözünü dinler ve hüznü olarak yaşamına devam eder.

Haber Davud'un kulagina gittiği zaman Davud fena halde öfkelenir; fakat her ne hikmetse bir şey yapmaz. Absalom da ona Amnon hakkında iyi, kötü bir şey söylemez; bununla beraber kızkardeşini

kirlettiği için Amnon'a karsi nefret besler (2 Samuel, Bap 13: 21-22) ve intikam almayı düşünür. Nitekim aradan bir süre zaman geçince bir yolunu bulup adamlarına emreder ve kardesi Amnon'u öldürtür (2 Samuel, Bap 13: 23-24). Bu olaydan sonra Absalom kaçır ve Gesur kiralı'nın oğlu Talmay'in yanına gider.

Davud, öldürülen oğlu Amnon için yas tutarken şimdi bir de Absalom'un kaçır gitmesine üzüdür. Fakat Amnon nasıl olsa öldü diye kendi kendini teselli eder ve Absalom'un yanına çıkmak ister (2 Samuel, Bap 13: 34-39).

"Kutsal" Kitabı (Tevrat'ı) yazanlar, pek muhtemelen bu olayı: "İste kızkardesini kirleten Amnon'un akibeti herkese ibret olsun da hiç kimse böyle şeyler yapmasın" diye örnek vermek istemişlerdir. Ancak ne var ki her yönü ile tiksinti yaratici bu hikayenin ahlâki sonuç yaratacak bir niteliği yoktur. Yukardaki mantığa yer vermek, Tanrı'nın böylesine çirkin ibret örneklerinden gayri bir usul ile kullarını yola getirecek gücü olmadığı kanisini yaratmaktan baska bir işe yaramaz.

D) Absalom, kendi öz babası Davud'un karilariyle yatar ve babasını yok etmek için düzenler kural:

"Kutsal" kitabın (Tevrat'ın) "2ci Samuel" başlıklı bölümünün 14 ilâ 19cu Bap'larında, Davud'un oğlu Absalom'un, kendi kardesi Amnon'u öldürttükten ve Gesur'a kaçtıktan sonra bütün İsrail'e kiral olmak için babasına karsi açtığı savaşlar ve babasının karilariyle yatıp kalkması olaylar hikâye edilmistir ki özeti sudur:

Biraz yukarda değindigimiz gibi, Absalom'un ayrılmasından sonra Davud, büyük bir üzüntüye kapilir ve oğlunu geri getirtmek için uğrasir. Yakın adamı olan Yoab, onun bu üzüntüsünü gidermek için çeşitli yollara ve yalanlara başvurur. Davud ona oğlunu geri getirmesi için emir verir; o da kalkar Gesur'a gider ve Absalom'u alıp Yerusallm'e getirir. (2 Samuel Bap 14: 1-2; 23-25).

Fakat her ne hikmetse Davud oğlunu görmek istemez; hem onu özlemistir ve hasretine dayanamadığı için yanına getirtmistir ve fakat hem de iste şimdi onu görmek arzusunda değildir: "Evine dönsün, fakat benim yüzümü görmesin" der (2 Samuel, Bap 14: 24). Ve Absalom iki yıl boyunca babasının yüzünü görmez. Fakat ikinci yılın sonunda dayanamaz ve Yoab'a der: "-Gesur'dan niçin geldim? halâ orada olsa idim, benim için daha iyi olurdu-" diyerek seni kirala göndereyim. Ve şimdi kiralın yüzünü göreyim; ve eğer bende fesat varsa beni öldürsün" (2 Samuel, Bap 14: 32).

Yoab kalkar, Davud'un yanina gider ve durumu bildirir; bu sayede Absalom babasının yanina çıkar; çıktığı zaman önünde yüz üstü yere eğilir; kiral da onu öper. Böylece baba, oğul tekrar bir araya gelmiş olurlar (2 Samuel, Bap 14: 33).

Fakat bu bulusmadan sonra Absalom babasının mevkiine göz koyar ve onu tahtından indirip yerine kiral olmagi tasarlar. Yavas yavas halki babasi aleyhinde kiskirtip halkin sevgisini kazanmaga baslar. Örneğin kendisi için özel arabalar ve atlar ve önünde kosmak üzere elli adam hazırlatır (2 Samuel, Bap 15: 1). Yine bunun gibi İsrail siptlerinin davalarını görür ve halktan kisilere söyle der: "Bak senin islerin iyi ve dogrudur; fakat kiral tarafından seni dinleyecek kimse yoktur... Keske memlekette beni hâkim koysalar ve davası ... olan her adan bana gelse ve ona dalet etsem..." (2 Samuel, Bap 15: 3-5)

Böylece Absalom bütün İsrail'in gönlünü kazanır. Aradan kırk yıl geçtikten sonra bir gün Absalom, kiral'dan rica'da bulunur: Hebrona gidip orada Rabbe adamis olduğu adagi ödemek istedigini ve çünkü Gesur'da yasadigi yıllar boyunca eger Yerusalam'e dönecek olursa böyle bir adak adamagi vadetmis oldugunu söyler. Babasının muvakatı üzerine de kalkar Hebron'a gider (2 Samuel, Bap 15: 7-9)

Aslında bütün bu söyledikleri yalandan ibarettir; asil maksadi Hebron'a gidip oradan babasına karsi ayaklanma hareketini baslatmaktır. Nitekim Hebron'a gider gitmez ilk is, İsrail siptlerinin hepsine çasitlar gönderip babasi aleyhinde planladigi fesad'i gerçeklestirmek için harekete geçmek olur. Bu amaçla oradaki İsrail siptlerinin hepsine söyle der: "Boru sesini isittiginiz zaman: -'Absalom Hebron'da kiral oldu'- diyeceksiniz" (2 Samuel, Bap 15: 10-12)

Durum Davud'a haber verildiginde Davud telasa kapilir ve kaçacak yer arar. Tanrı'nin kendisine vermegi va'd ettigi inayetleri ve kendi hakkında vaktiyle söylemiş olduklarının unutmus olmalıdır ki, simdi Yerusalam'deki kullarina söyle der: "Kalkin da kaçalım; yoksa Aksalom'un önünden kaçip kurtulan olmayacak; gitmek için çabuk davranin, yoksa bize çabuk yetisir, ve basimiza belâ getirir, ve sehri kiliçtan geçirir" (2 Samuel, Bap 15: 14).

Evi beklemek üzere cariyelerinden on kadini ayirdikten sonra ev halkini ve Yerusalam'deki kullarini ve kavmini pesine takar ve kaçır. Önce Kidron vadisine ve çöl yoluna gecer. Daha sonra zeytinlik dagi yokusuna çıkar; çıkarken basi örtülü, ayaklari çiplaktır ve devamlı sekilde aglamaktadır. Kavmi da kendi gibi ayaklari çiplak, baslari örtülü ve aglayip-sizlar sekilde onu pesinden takip etmektedir (2 Samuel, 15: 15-19; Bap 16: 30-31). Oradan Bahurin denen yere gelir; orada Saul taraftari olanlar onu ve kavmini taslarlar ve: "çik, çik, ey kanli adam ve alçak adam, yerine kiral oldugun Saul evinin bütün kanini, Rab senin üzerine döndürdü ve Rab kiralligi oglun Absalom'un eline verdi; ve iste kendi kötülüğünden tutuldun, çünkü sen kanli bir adamsin" diye bagirirlar (2 Samuel 16: 7-9).

Davud kaçmaga baslar, fakat bu arada oğlu Absalom, kavmi ile birlikte Yerusalam'e gelir ve orada babasının evinin damına çadırlar kurdurur; bütün İsrail'in gözü önünde babasının cariyeleriyle teker teker cinsî münasebette bulunur. Bu işi, Yerusalam'de karsısına çıkan ve babasının en yakın danışmanlarından biri olan Ahitofel'in tavsiyesi üzerine yapmıştır. Çünkü: " o günlerde Ahitofelin verdiği öğüt, Allahın kelâmını soran bir adaminki gibi idi; Ahitofel'in her öğüdü Davud için ve Absalom için de böyle idi" (2 Samuel, Bap 16: 23)

Böylece Tanrı, vaktiyle söylemiş olduğu sözü (yani Davud'un karılarını İsrail'in gözü önünde baska erkeklerle yatıracağına dair sözü (2 Samuel 12: 11-12)) tutmuş olmaktadır.

Bu işleri bitirdikten sonra Absalom, babasının vaktiyle danışmanlığını yapmış olan kişilerin görüşlerini alarak babasına karşı savaş taktiklerini tasarlar. Ancak ne var ki kendisine fikir veren bu danışmanlar onu aldatmışlardır; çünkü istemişlerdir ki Absalom Davud önünde yenilgiye uğrasın.

Hemen belirtelim ki bütün bu kurnazlıkları düşünen ve Absalom'a karşı bu ihâneti hazırlayan hep Tanrı'dır; zirâ "Kutsal" kitabın (Tevrat'ın) bildirmesine göre bu danışmanları Absalom'a karşı bu şekilde konuşturan bizzat Tanrı'dır (2 Samuel, Bap 17: 1-14). Nitekim casuslar, Absalomun tasarladığı şeyleri Davud'a haber verirler ve Davud da savaş hazırlıklarını buna göre yapar (2 Samuel, Bap 17: 21-29; Bap 18: 1-5).

Davud'un ve Absalom'un orduları Efraim ormanında karşı karşıya gelir ve cenge girerler. Davud'un ordusu başarı kazanır: "İsrail kavmi orada, Davud'un kulları önünde bozuldular; ve o gün orada büyük kirgin oldu; yirmi bin kişi (öldü). Ve orada cenk bütün memleket üzerine yayıldı; ve o gün kilicinin yediginden fazlasını orman yedi" (2 Samuel Bap 18: 6-9). Savaş sırasında Absalom öldürülmüştür, hem de Yaob tarafından (2 Samuel. Bap 18: 14-15). O O Yaob ki, ömrü boyunca Davud'a ve Absalom'a oyunlar oynamış ve baba ile oğlu birbirlerine katmıştır: ve bütün bu işleri de Tanrı'nin itisiyle yapmıştır.

Davud, oğlunun ölüm haberini alınca çok üzülür: "Oğlum Absalom, oğlum Absalom, keske senin yerine ben ölseydim; ey Absalom, oğlum Absalom" diye yakınırdur (2 Samuel, 18: 33)

Absalom'un acıklı hikâyesi de böylece burada bitmiş olur; Dikkat edileceği gibi Shaekspear'in bile hayal edemeyeceği kanlı ve dehşet verici sahnelerle doludur bu hikâye!

E) Davud, kendisine ihânet etmiş olan Yaob'un himmetiyle yeniden Israil'in basına kiral olur:

Her ne kadar Absalom'u yenmiş olmakla beraber Davud, henüz bütün Israil üzerindeki kiralık hakini ele geçirmiş değildir. Şimdi bunu sağlamak zorunludur. Ancak ne var ki kendisine ihânet etmiş olan ve cariyeleriyle yatan oğlunun yasını tutmakta ve gece gündüz: "Oğlum Absalom" diye sızlanmaktadır (2 Samuel, Bap 19: 1-4)

Bunu gören Yaob, Davud'u karsısına alır ve âdeta azarlarcasına ona sunuları söyler: "Senden nefret edenleri sevmekle, ve seni sevenlerden nefret etmekle bugün bütün kullarını utandırdın; o kulların ki, bugün senin canını ve oğullarının ve kızlarının canlarını ve karıların canlarını ve cariyelerinin canlarını kurtardılar... Çünkü bugün anlıyorum ki, eğer Absalom sağ ve hepimiz bugün ölü olsa idik, senin gözünde doğru olacaktı. Ve şimdi kalk, çık ve kullarının gönlünü hoş et; çünkü Rabbin hakkı için and ediyorum ki, eğer çıkmazsan, bu gece senin yanında kimse kalmıyacaktır; bu da senin için, çocukluktan şimdiye kadar basına gelmiş olan kötülüklerin hepsinden daha kötü olacaktır" (2 Samuel, Bap 19: 5-7).

Bu azarlanmadan sonra Davud'un aklı basına gelir ve kalkar evinin kapısına oturur ve kavmiyle konuşur. Öyle anlaşıyor ki Tanrı'nın kendisine seçtiği ve "seni yücelteceğim, inayetlerimi geri almayacağım" diye söz verdiği Davud, yapılmak gereken işi yapabilmek için, Yaob'un bu şekilde kendisini azarlamasını beklemekteydi.

Ve işte Yaob'un konuşmasından sonra Davud, diğer siptlerin reislerine kâhinler gönderip kendisinin yeniden kiral olarak çağırılması için aracı olmalarını ister. Israil adamları da ona yanasma eğilimini gösterirler (2 Samuel Bap 19: 9-43)

Fakat o sırada Benyamînî Bîkrî'nin oğlu Seba adındaki "alçak bir adam" boru çalip: "Bizim Davud'da hissemiz yoktur" diye Israil adamlarını korkutur.; bunun üzerine Israil adamları Davud'u terkederler ve Seba'nın pesinden giderler (2 Samuel, Bap 20: 1-2). Seba'nın yakalanması ve öldürülmesi ve pesinden gidenlerin getirilmeleri için Davud, Amasa adındaki adamına emir verir ve Yahudalıları çağırmasını söyler; fakat Amasa bu işi yapmakta gecikince Abisa'yı görevlendirir. O da Seba'yı yakalamak için Yaob'la (ve adamlarıyla) birlikte yola koyulur.

Bu işler olurken Davud, Yerusallm'deki evine gelir ve, daha önce evi beklemek için bıraktığı on cariyesini göz altında bir eve yerleştirir. Onları besler fakat (cinsî münasebet için) yanlarına girmez. Hatırlanacağı gibi oğlu Absalom, Davud'un bu cariyeleriyle cinsî münasebette bulunmuş idi (2 Samuel, Bap 16: 22). Ve Davud, hiç bir suçu olmayan bu kadıncıkları ölünceye kadar bu kapalı yerde

yasamaga mahkum eder (2 Samuel, Bap 20: 3)

Seba'yi yakalamak için yola çıkan Yaob, bir aralık Amasa'ya rastlar ve onu oracıkta öldürmeyi tasarlar. Bu maksatla ona yanasir ve: "Kardesim iyi misin?" diyerek onu öpmek ister gibi yapar ve tam öpmek üzere sakalini tuttuğunda kilici ile onu karnından vurur, bagirsaklarini yere döker (2 Samuel, Bap 20: 9).

Bu is bittikten sonra tekrar yola koyulur ve sonunda Seba'yi ele geçirir; basini kesip Yerusalam'e getirir (2 Samuel, Bap 20: 10-23).

F) Davud yeniden Kiral olduktan sonra, yagma ve talan siyâsetine devam ederken sehvet giderme yollarini da ihmal etmez:

Yeniden tahta çıktıktan sonraki günlerde Davud kitlik sorunlariyle karsilasir; arka arkaya üç yıl süre boyunca ülkesinde kitlik olur. Bunun nedenlerini Tanri'ya sordugunda Tanri ona, Saul'un vaktiyle Gibeon'lulari öldürdüğünü söyler: "Saul'un yüzünden ve kanli evinin yüzündendir, çünkü Gibeonlulari öldürdü" (2 Samuel, Bap 21: 1) der.

Saul'un davranislari yüzünden neden Tanri, suçsuz bütün bir memleket halkini kitlik içerisinde birakir? bilinmez. Fakat "Kutsal" Kitab'in yazdigina göre Davud derhal Gibeon'lulari çağirtir ve: "Sizin için ne yapayim?, ne ile kefarete vereyim?" diye sorar. Onlar da Saul'un vaktiyle kendilerine kötülük yaptigini ve bu nedenle onun ogullarından yedisinin kendilerine verilmesini isterler; onlari asacaklarini bildirirler (2 Samuel, Bap: 21: 5-7). Daha baska bir deyimle Saul'un yaptigi kötülüklerin intikamini onun ogullarından almak hevesindedirler.

Davud onlari istegini kabul ederek: "Ben onlari (size) veririm" der. Yâni bir peygamber olarak, ya da Tanri'nin "haksinas" bir temsilcisi olarak intikam almanin dogru bir sey olmadigini anlatacak yerde, onlara intikam alma firsati saglar. Saul'un ogullarından ve torunlarından yedi oglani Gibeon'lulara teslim eder; Gibeon'lular da bu yedi oglani, harman günü teker teker ipe çekerek öldürürler (2 Samuel, Bap 21: 7-10).

Yillar geçer ve Davud yaslanir, kocar. Bununla beraber iki eski geleneginden vazgeçmemistir: bu geleneklerinden biri savaslar tertipleyip yagma ve talan, çapul siyasetidir ki kendisine büyük kazançlar saglamistir. Ikincisi ise kadina ve sehvetine düskünlüğüdür. Özellikle bu ikinci huyu giderek agir basmis olmalidir ki ikide bir üsüme numoralari yapip koynuna güzel kizlar alir. Her ne kadar erkeklik

gücü kalmadigi için koynuna verilen kızlarla cinsî münasebette bulunamaz ise de onların çıplak vücûdlarına sarılıp keyf etmekten büyük bir zevk alır. Okuyalım bu konuda Kutsal" kitabın (Tevrat'ın) yazdiklarını :

"Ve kiral Davud, kocamis ve yasta ilerlemisti; ve onu esvaplarla örttüler, fakat isinmedi. Ve kullari ona dediler: Efendim kiral için genç bir kız aransin; ve o kiralin önünde dursun ve ona baksin; ve senin koynunda yatsin da efendim kiral isinsin. Ve Israilin bütün sinirlarında güzel bir genç kadın aradilar, ve Sunemli Abisagi buldular; ve onu kirala getirdiler. Ve genç kadın çok güzeldi; ve kirala bakti ve ona hizmet etti; fakat kiral onu bilmedi" (Birinci Kirallar, Bap 1: 1-4)

G) Davud, kendisini kirallik mevkiine getirten Yaob'un, ve kendisine iyiligi dokunmus olan Sime'i'nin öldürölmelerini vasiyet ederek tahti Süleyman'a devreder:

Davud'un yaslanmasi, tahta ondan sonra kimin çıkacagi sorununu gündeme getirir. Haggit'in oğlu Adoniya, en büyük torun olarak kendisini bu mevkie layik görerek, Yaob'un yardimiyle kendini kiral ilân eder. Fakat "peygamber" Natan buna razi olmaz ve Davud'un Bat-seba'dan olan oglunu, yâni Süleyman'i tahta çıkarmak için planlar kurar. Bat-seba'yi kiskirtir ve kiral'a durumu anlatmasini ve Süleyman'in tahta geçmesi için ondan emir çıkartmasini ister. Bat-seba onun dedigi gibi yapar ve böylece oglunun Davud tarafından kiral tayin edilmesini saglamis olur. Daha önce kendisini kiral ilân eden Adoniya bu ise râzi olur ve kiralligi Süleyman'a birakir (Birinci Kirallar, Bap 1: 5-53)

Davud öleceğini anladigi an Süleyman'i yanina çağirtir ve ona kuvvetli olmasını, ve Musa'nin seriâtında yazilmis olan hükümlere göre Tanrı yolunda yürümesini söyler. Fakat daha da önemli olmak üzere ona Yaob'u öldürmesini ve çünkü Yaob'un kendisine kötölük ettiğini bildirir. Oysa ki kiral olarak ikinci kez tahta çıkmasını Yaob'a borçludur. Davud'un ölmeden önce öldürölmesini vasiyet ettiği bir kisi daha vardır ki o da Sime'i dir.

Her ne kadar Sime'i, bir aralık Davud'u lânetlemis olmakla beraber daha sonralari ona büyük baglilik göstermis bir kimsedir. Örneğin onu Erden'de karsilamis ve bu davranisi yüzünden Davud'un sevgisini kazanmistir; bundan dolayidir ki Davud kendisine: "Seni (asla) kiliçla öldürmem" diyerek Tanrı önünde and içmistir (Bkz. Birinci Kirallar, Bap 2: 8). Fakat iste simdi, öleceğini anladigi bir sirada ona karsi (vaktiyle kendisini lânetledi diye) kini canlanmis ve intikam almak üzere andini hiçe sayip onun öldürölmesini Süleyman'dan istemistir. Bu vasiyeti yaptıktan sonra Davud gözlerini hayata kapar ve atalarının bulunduğu yere gömölür (1 Kirallar Bap 2: 9-10).

XVI. Süleyman'ın asip kesmeleri ve benzeri marifetleri:

Tahta çıkar çıkmaz Süleyman'ın ilk isi, mevcudiyetinden korktuğu kişileri ortadan yok etmek olur. Bu yok ettiklerinin basında Adoniya gelir. Oysa ki Adoniya, biraz önce belirttiğimiz gibi, büyük bir olgunlukla Süleyman'ın kiral olmasına razı olmuş, karışıklık çıkarmadan tahti ona bırakmıştır. Bu itibarla öldürülmesi için ortada bir sebep yoktur.

Adoniya, bu olan bitenlerden muhtemlen haberi yoktur; nitekim Bat-seba'ya başvurur ve Sunemli Abisag'ın kendisine es olarak verilmesine aracı olmasını diler. Biraz önce gördüğümüz gibi Abisag, Davud'un koynuna sokulan kızlardan biridir. Daka baska bir deyimle Adoniya, büyük babası Davud'un koyun koyuna yattığı (fakat kudretsizlik nedeniyle cinsî münasebette bulunamadığı) kadınla, yani Abisag ile, evlenmek hevesindedir.

Bat-seba bu dileği hoş karşılar ve oğluna, yani Süleyman'a durumu anlatır; ondan evliliğe razı olmasını ister. Fakat Süleyman bunu duyunca öfkelenir, küplere biner ve böyle bir işe aracı oldu diye anasını haslar. Fakat öfkesini alamaz ve Abisag ile evlenmek arzusundan baska bir günahi olmayan Adoniya'yi öldürtür. Daha sonra, Adoniya'nın kirallık hevesine yardımcı oldu diye Yaob'i yok eder. Az geçmeden Simei'nin kafasını kestirir (1 Kirallar, Bap 2: 12-46)

Simdi artık ülkeyi yönetmek kolaylaşmıştır. Fakat tipki babası ve ataları gibi kurnazlıklar siyasetini izlemekten geri kalmaz. Bunu sağlamak maksadıyla her şeyden önce Misir hükümdarı ile iyi ilişkiler kurmak ister ve onun kızı ile evlenir. (1 Kirallar, Bap 3: 1). Daha sonra, bir yandan İsraillilerin milliyetçi duygularını kabartmak ve onları Tanrı'nın "seçkin" milleti şeklinde tanıtmak sûretiyle, ve diğer yandan kendisinin ne kadar büyük bir insan olduğunu, ne kadar hikmet sahibi bulunduğunu, ne kadar akıllı bir kiral olduğunu anlatmak için hikâyeler uydurur. Bu uydurduğu hikâyelerden biri şöyle:

Bir gece rü'yasında Tanrı'yi görür; Tanrı ona: "Dile benden ne dilersen" diye sorar. Süleyman da Tanrı'ya şöyle der: "Ve şimdi, ey Allahım Rab, kulunu babam Davudun yerine kiral ettin; ve ben ancak küçük bir çocuğum; çıkmayı ve girmeyi bilmem. Ve kulun seçtiğin kavmin ortasındadır, çoklukça hesap edilemez ve sayılamaz büyük bir kavim. İmdi kavmina hükmetmek için kuluna anlayışlı yürek ver ki, iyi ile kötünün arasını ayırt edeyim; çünkü senin bu büyük kavmina kim hükmedebilir?" (1 Kirallar, Bap: 3: 7-9).

Süleyman'ın bu konuşması güya Tanrı'nın pek hosuna gider; çünkü Süleyman kendisi için ondan ne zenginlik, ne varlık, ne kadın ne sağlık, ne uzun bir ömür, hiç bir şey istememiş, sadece ve sadece halkını iyi bir şekilde yönetmek için hikmet, basiret, anlayış, ve fazilet istemistir. Bu nedenle Tanrı ona söyle yanıt verir: "Madem ki sen bu şeyi istedin, ve kendin için çok günler istemedin, ve kendin için zenginlik istemedin, düşmanlarının canını da istemedin, ancak doğruyu ayırt etmek üzere kendin için anlayış istedin; iste senin sözüne göre yaptım; iste sana hikmetli ve anlayışlı yürek verdim; Söyle ki, senden evvel senin gibi kimse olmamıştır ve senden sonra senin gibisi çıkmayacaktır. Ve sana dilemediğin şeyi de verdim, hem zenginlik, hem de izzet; söyle ki, bütün günlerinde kirallar arasında senin gibisi olmayacaktır. Ve kanunlarımı ve emirlerimi tutmak için baban Davudun yürüdüğü gibi sen de yollarımda yürürsen, o zaman ömrünü uzatırım:.. (1 Kirallar, Bap 3: 11-15).

Bunun üzerine Süleyman uyanır ve anlar ki bu bir rüyadır. Fakat rüya gerçekleşir ve Tanrı Süleyman'a hikmet, zenginlik, şöret, azamet ve özellikle bol sayıda kadın ve cariye verir. Tanrı'nın verdiği hikmet sayesinde Süleyman kısa bir zamanda âdil bir hükümdar olarak tanınır. Onun bu şöreti daha sonraki yüzyıllar içerisinde sürecektir ve her yerde iyi adâlet dağıtımı vesilesiyle "Süleymanın adâleti gibi" şeklindeki sözler ata sözleri haline gelecektir.

Süleyman'ın adâleti (!) konusunda "Kutsal" kitap (Tevrat) su hikâyeye yer verir: Günlerden bir gün iki fahişe kadın Süleyman'a başvururlar ve aynı evde oturduklarını, aynı zamanda çocuk sahibi olduklarını ve fakat çocuklardan birinin öldüğünü, ve kalan çocuğun kime âit olduğu hususunda aralarında anlaşmazlık çıktığını söylerler; anlaşmazlığın giderilmesini dilerler. Süleyman: "Bana bir kılıç getirin" der ve getirilen kılıcı adamlarından birine vererek: "Sag kalan bu çocuğu ikiye bölün ve yarisini (kadınlardan) birine, ve yarisini ötekine verin" der. Kadınlardan biri: "Aman efendim, sag olan çocuğu ona verin, aman onu öldürmeyin" der. Öteki kadın ise: "Ne benim ne senin olsun, ikiye bölün" diye istekte bulunur. Bunun üzerine Süleyman, çocuğun birinci kadına verilmesini ve çünkü çocuğun öldürülmesine gönlü razı olmadığını ve bu nedenle asil ananın o olduğunu bildirir. Bütün İsrail bunu isitince Süleyman'dan korkarlar çünkü Tanrı'nın ona, halka hükmedebilmesi için, hikmet verdiğini düşünürler (I kirallar Bap 3: 16-28).

Basit ve kültürsüz halk yığınlarının kolaylıkla kanacağı bu tür uydurma hikâyelerden gayri Süleyman, Tanrı'ya evler, kasaneler, ibadet yerleri yapar ve adaklar adar. Fakat asil ustalığı Tanrı'ya yaranarak halk lehine ihsanlar ve vaatler almak konusundadır. Bunlardan bir kaç örnek olmak üzere Tevrat'da yazılanlardan su örneklere göz atalım:

"Ya Rab, İsrailin Allahı, ne yukarıda gökte ve ne aşağıda yerde senin gibi Allah yoktur; sen bütün yürekleriyle önünde yürüyen kullarınla ahdi ve inayeti tutarsın; sen babam Davud kuluna vadettiğini

tuttun... Ve simdi ey Israilin Allahi, niyaz ederim, babam Davud kuluna söyledigin söz dogru çıksin... Kavmin Israil sana karsi suç ettikleri için düşman önünde vuruldugu zaman tekrar sana dönüp ismini ikrar ederlerse; ve bu evde sana dua ve feryat ederlerse, o zaman gökte isit ve kavmin Israilin suçunu bagisla ve babalarına verdigin diyara onlari tekrar getir..." (I Kirallar, Bap 8: 23-65)

Bu yalavarilar, bu dualar ve bu övgüler yanında Tanri'ya mezbahlar, evler, mabedler yaptirtmaga devam eder. Tevrat'in bildirmesine göre Tanri, bu tur övgülere ve gösterilere fazlasiyle ihtiyaci duymus olmalı ki Süleyman'in yaptiklarindan hosnud olur ve onunla tekrar söylemek ve vaadlerini hatirlatmak ister. Bu nedenle ona Gibeon diyarinda ikinci kez görünür ve söyle der:

"Önümde yaptigin duani ve yalvarisini isittim; ismimi ebediyen oraya koymak için yaptigin bu evi takdis ettim; ve gözlerim ve yüregim daima orada olacaktir. Ve sen, bütün sana emrettiklerime göre yapmak için, baban Davudun yürüdüğü gibi önümde yürek bütünlüğü ve dogrulukla yürürsen ve hükümlerimi ve kanunlarimi tutarsan, o zaman Israil tahti üzerinde senden bir erkek eksik olmayacaktır, diye baban Davuda vadettigim gibi Israil üzerinde senin kiralliginin tahtini ebediyen pekistiririm.. Fakat siz ve çocuklariniz, ardimdan yürümekten dönerseniz ve... gidip baska ilahlara kulluk ederseniz ve onlara tapinarsaniz, o zaman Israili kendilerine verdigim diyardan söküp atacagim..." (1 Kirallar, Bap 9: 3-10).

Görölüyor ki, "Kutsal" kitabın bildirmesine göre Tanri, Süleyman'i ve halkini, bir takim vadlerle kendisine taptirma hevsindedir. Nitekim Süleyman, bu sayede san ve şöretce ve zenginlikçe ve hikmetçe dünyanın bütün kirallarından üstün olur; yer yüzünün her yönünden kirallar ona arabalarla hediyeler, altınlar, gümüsler gönderirler; gelip onu ziyâret ederler. Ünlü Seba kiralicesi bile altın ve degerli taslar yüklü develerle ve çok büyük bir alayla Yerusalam'e gelir ve onunla konusur; ona hayran kalir (1 Kirallar, Bap 10: 1-11).

A) "Kutsal" kitabın (Tevrat'in) bildirmesine göre Süleyman, sehvet ihtiyacini fazlasiyle gidermek isterken yabancı kadinlari haremine sokmak sûretiyle Tanri'nin emirlerini ihlâl etmis olur; bu yüzden halkini Tanri indinde suçlu duruma düşürür:

Ancak ne var ki Süleyman'in gözü, san, serref ve zenginlikte oldugu kadar ayni zamanda güzel kadinlardadir. Bundan dolayidir ki haremini kadin ve kizlarla doldurmaya ihmal etmez. "Kutsal" Kitab'da bildirildigine göre yedi yüz karisi ve üç yüz kadar da cariyesi olmustur (I Kirallar, Bap 11: 3).

Fakat bu kadinlari alirken, yapilmamasi gereken bir is yapar ki o da yabancı kadinlari da haremine

katmaktır. Örneğin Firavunun kızı ile beraber Moabi'lerden. Ammoni'lerden, Erdomi'lerden, Sayda'lilardan ve Hitti'lerden yabancı kadınlara asik olup kendisine kadın edinir (I Kirallar, Bap 11: 1).

Fakat bunu yapmakla Tanrı'nın emirlerini çiğnemistir. Su bakımdan ki Tanrı, Israil ogullarına, yabancı milletlerden hiç kimseyle evlenmemelerini emretmiş ve sayet evlenecek olurlarsa bu evlendikleri kimselerin onları başka tanrılara taptırtacaklarını söylemiş ve şöyle demistir: "Onların arasına gitmeyeceksiniz, ve onlar da sizin aranıza gelmiyecekler; çünkü mutlaka yüreğinizi kendi ilahlarının ardınca saptıracaklardır" (I Kirallar, Bap 11: 2)

Ve iste Süleyman'ın aldığı kadınlar Tanrı'nın yasak kıldığı bu milletlerden olduğu içindir ki, Süleyman Tanrı'nın emrine ters düsmüş olur; hem de öylesine ki bu kadınları almakla kalmamış fakat onların ilahları için mabedler yaptırmıştır, onların pesinden gitmiştir (1 Kirallar, Bap 11: 4-9). Bu nedenle Tanrı Süleyman'a karşı öfkelenir ve şöyle der:

"Mademki bu şey senin tarafından oldu, ve sana emrettiğim ahdimi ve kanunlarımı tutmadın, mutlaka kirallığı senin elinde çekip alacağım ve onu senin kuluna vereceğim. Ancak baban Davud'un hatiri için bunu senin günlerinde yapmiyacagım; onu senin oğlunun elinden çekip alacağım. Ancak bütün kirallığı çekip almiyacagım; fakat kulum Davud'un hatiri için ve seçmiş olduğum Yerusallimden ötürü bir sıptı senin oğluna vereceğim" (1 Kirallar, Bap 11: 11-13)

Dikkat edilecek olursa Tanrı, bu sözleriyle insaf ve mantığı bir kenara atmış ve sırf Süleyman yabancı kadınlarla evlendi ve emirlerine karşı geldi diye, baskalarını cezalandırma yolunu seçmiştir. Asil ve tek suçlu Süleyman olduğu halde, onu değil fakat onun oğlunu ve İsrailli cezalandırmak kararındadır. Daha başka bir deyimle Süleyman'ın elinden kirallığı almamasının nedeni, Süleyman'ın babası Davud'un hatiri içindir (I Kirallık, Bap 11: 11-13).

Yani "Kutsal" kitabın anlattığı su ki, Tanrı hatir için is görmekte, ve görürken de haksızlık yapabilmektedir.

Her ne kadar Süleyman'ın elinden kirallığı almamakla beraber Tanrı, Edom'da buluna kiral zürriyetinden Hadad'ı Süleyman'a düşman kılar (I Kirallar, Bap 11: 14-22). Bununla da kalmaz bir de Elyada'nın oğlu Rezon'u ve daha sonra Nebat'in oğlu Yereobam'ı da Süleyman'a karşı kiskirtir ve düşman yapar. Bütün bu düşmanlıklardan zarar göreceğ olan Israil ogullarıdır.

B) Tanrı, Süleymana karşı beslediği öfkesinin acısını, onun suçsuz olan oğlundan çıkarır:

Yukarda anlatılan olaylardan sonra Süleyman ölür: Israil üzerinde kirk yıl boyunca hükümdarlık yapmistir. Vücudu, babasi Davud'un bulunduğu yerde gömülür. Yerine oğlu Rehoboam kiral olur (I Kirallar, Bap 11: 42-43). Fakat Rehoboam'ın kiraligi uzun sürmez, çünkü Tanrı, biraz önce gördüğümüz gibi, yabancı kadınlarla evlendi diye Süleyman'a karsi besledigi hincini, onun oğlundan çıkaracagina dâir yemin etmistir Bu yeminini elbetteki yerine getirecektir. Nitekim Süleyman'ın oğlu Rehoboam, daha tahta çıktigi ilk anlardan itibaren Israil halkinin husumetine maruz kalir; kalmasının nedeni sudur:

Vaki olur ki Israil halki Rehoboam'a gelip babasının kötü niyetlerinden dolayı sikayette bulunurlar ve daha iyi bir yönetim beklediklerini söylerler; söyle derler: "Baban boyundurgumuzu çetin kildi; babanın çetin hizmetini, ve üzerimize koydugu agir boyundurugunu simdi sen hafiflet, ve sana kulluk ederiz" . Fakat Rehoboam onlara: "Simdilik gidin, üç gün sonra yanima tekrar gelin" der (I Kirallar Bap 12: 1-5). Bu arada babasının döneminden kalma ihtiyarlar heyetini toplar ve durumu anlatarak onlardan öğüt bekler. İhtiyarlar heyeti kendisine, eger halka iyi muamele edecek olursa, iyi sözler söylerse, halkin sevgisini kazanacagini ve halktan itaat görecegini bildirirler (I Kirallar Bap 12: 7).

Fakat Rehoboam bu tavsiyeyi dinlemez; gençlerden olusan bir grup'a danisir. Onlar kendisine su öğütü verirler: "(Kavmine söyle diyeceksin): Benim küçük parmagim babamin belinden daha kalindir. Ve simdi, babam üzerinize agir boyunduruk yükletti ise, ben boyundurugunuzun üzerine katacagim; babam sizi kamçılarla tedip etti, fakat ben sizi akreplerle tedip edecegim" (I Kirallar, Bap 12: 10-11).

Gençlerin bu öğütü Rehoboam'ın hosuna gider ve belli günde halk önüne geldigi zaman onlara: "Babam sizi kamçılarla tedip etti, fakat ben sizi akreplerle tedip edecegim" seklinde konusur (I Kirallar, Bap 12: 14).

Söylemeye gerek yoktur ki Rehoboam'i bu sekilde konusturan Tanrı'dir, çünkü Tanrı, biraz yukarda degindigimiz gibi (yabancı kadınlarla evlendi diye) Süleyman'a karsi besledigi kininin intikamini onun oğlundan almak için kendi kendine and içmistir ve iste simdi andini yerine getirmistir (I Kirallar, Bap 12: 15). Getirirken de onu tahammül edilmez bir yönetici durumuna sokmus, halkin gözünde kötü bir duruma koymustur. Nitekim Rehoboam'ın konusmasindan sonra halk ona karsi düşmanlik besler ve isyan eder. Bunun üzerine Rehoboam Yerusolim'e kaçır. Israil bu kez Yeroboam'i kiral seçer (1 Kirallar, Bap 12: 16-21)

Fakat anlasilan o ki Yeroboam dahi Tanrı'nin emirlerine gereginde uymadigi için halkin düşmanligini kazanir; ve Tanrı onun olumsuz davranislarinin acisini hiç bir günahi olmiyan Israil halkindan çıkarir.

Hem de öylesine çıkarır ki, bir yandan Yerusalem'e kaçmış (ve orada Yahuda'nın basına geçmiş) olan Rehoboam ile şimdi İsrail'de onun yerine kiral olan Yeroboam arasında savaşlar yaptırarak halk arasında telefata verdirtirken (I Kirallar, Bap 14: 30), diğer yandan Mısır kralı Sisak'ı, Yerusalem'e saldırtır ve oradaki hazineleri, ve Süleyman'ın yaptırdığı bütün altın kalkanları ona kazandırır (I Kirallar, Bap 14: 25).

Yeroboam' dan sonra İsrail'in basına, onun oğlu Nadab kiral olur. Fakat o da Tanrı gözünde kötü olan şeyleri yaptığı için Issakar evinden Baasa ona karşı düzen kurup onu öldürtür; onunla birlikte Yeroboam evinden kim varsa herkesi yok eder ve İsrail üzerine kiral olur; kiralığı 24 yıl sürer (I Kirallar, Bap 15: 25-34). Fakat kendinden öncekiler gibi o da Tanrı'yi darıltıcı şeyler yapar. Bu nedenle Tanrı onu ve bütün Baasa evini yok edeceğini ve leslerini sokaklarda köpeklerle yedirteceğini bildirir (I Kirallar, Bap 16: 1-8). Bildirdiği gibi olur ve Baasa, daha sonra da onun yerine kiral olan oğlu Ela ve bütün Baasa evi, Zimri tarafından yok edilir. Kuskusuz ki bütün bunlar Tanrı'nin öğ almak maksadıyla yaptırdığı şeylerdir; bunun böyle olduğunu da "Kutsal" kitap (Tevrat) açıkça bildirmektedir (I Kirallar, Bap 16: 12)

Zimri, aslında Tanrı'nin düzenlediği çizgiye göre davranmış bulunduğu halde, bu yaptığı şeylerden dolayı ölüme gider; çünkü halk, ordunun başbuğu olan Omri'yi kiral ilan eder ve onun pesinden giderek Zimri'nin bulunduğu şehri kusatır. Zimri kaçır ve kiral evinin kalesine girer, evi ateşe verir ve ateşler içinde can verir (I Kirallar , Bap 16: 15-20)

Fakat İsrail'e kiral olan Omri, Tanrı'nin gözünde kötü olanları yaptığı için o da telef olup gider, yerine oğlu Ahab tahta çıkar. Ancak ne var ki Ahab'ın da akibeti, kendisinden öncekilerden farklı olmayacaktır; çünkü son derece "alınan", son derece "kuskulu" bir Tanrı'yi hoşnut etmesine imkân bulamaz. Nitekim Tanrı ona karşı da öfkelenir ve öfkelerini çıkarmak için Gilead'daki gariplerden Tisbeli İly'a'yi görevlendirir.

XVII) İly'a'nın Tanrı'ya fazilet dersi vermesi:

Her ne kadar "Kutsal" kitab'a (Tevrat'a) göre İly'a, "gariplerden" birisi olarak gösterilmiş ise de, yine Kitab'dan anladığımıza göre Tanrı'ya akıl ve adalet dersi verecek keredede bir kimsedir. Söyleki:

Vaki olur ki Tanrı'nin İly'a'ya su sözü gelir: "Buradan git ve sarka yönel, ve Erden karsısında olan Kerit vadisinde gizlen. Ve vaki olacak ki vadiyen su içeceksin, ve orada seni beslemek için kargalara emrettim" (I Kirallar, Bap 17: 2-4)

Neden Tanrı baska hayvanlar var iken ille de karga gibi ugursuz bir kus'a Ilya'yi besletmektedir, bilinmez! Fakat her ne olursa olsun Ilya kalkar, Kerit vadisinin yanina gider ve orada kargalara misafir olur; ve orada sabah aksam, kargalarin getirdigi yemekleri yer; susadikça da vadiden su içer (1 Kirallar, Bap 17: 5-7)

Fakat ne var ki günlerin sonunda kuraklik baslar ve vadi'de su kalmaz; kalmayınca Tanrı Ilya'ya, oradan kalkip Sayda diyarinin "Tsarefat" adli sehrine gitmesini ve çünkü orada bulunan dul bir kadina kendisini beslemesi için emir verdigini söyler. Kargalarin misafiri olmaktansa dul bir kadinin elinden yemek yemenin çok daha keyifli olacagini düşünmüs olmalıdır ki Ilya, pilisini pirtisini topladigi gibi solugu "Tsarefat"da alır. Sehrin kapısında dul bir kadinin odun devsirmekte oldugunu görür (Kadının dul oldugunu nasıl anlamistir, bilemiyoruz); ondan su ve ekmek ister ve sunu bildirir ki Tanrı onun küpündeki unu ve tulumundaki yagi hiç bir zaman eksiltmeyecektir.

Gerçekten de kadın günlerce Ilya'yi besledigi halde küpündeki un ve tulumundaki yag eksilmez. Fakat ne var ki günlerden bir gün kadının oğlu agir hasta düşer, nefes alamıyacak duruma girer ve ölür. Her ne hikmetse Tanrı, Ilya'yi beslemesi için kadının ununu ve yagini bereketlendirmiştir ama çocukunun hastalanip ölmesine aldiris etmemistir

Büyük bir üzüntüye kapılan kadın Ilya'ya: "Benden sana ne, ey Allah adami? günahimi bana hatirlatmak ve oglumu öldürmek için yanima gelmissin" (1 Kirallar Bap 17: 17-18) der.

Kendisini agirlayan ve yedirip içeren kadının çocukunun ölümüne aldiris etmeyen bir Tanrı'nin kaygusuzluguna ve ihmalkarligina fazlasiyle içermiş olmalıdır ki Ilya, derhal Tanrı'ya seslenir ve bu yaptiklarinin dogru olmadigini ona hatirlatircasina ve hattâ onu azarlarcasina söyle der: "Ya Allahim Rab, yaninda misafir oldugum dul kadının oglunu öldürerek onun basina da mi belâ getirdin?" (1 Kirallar, Bap 17: 20). Ve sonra çocukun ölü vücudu üzerine üç kez uzanir ve yine Tanrı'ya seslenerek çocuğa can vermesini ister. Bu istek üzerine Tanrı çocukun canini içine döndürür ve çocuk dirilir. Bunu gören kadın fevkalade sevinir ve Ilya'ya söyle der: "Simdi bildim ki, sen bir Allah adamisin, ve senin agzinda Rabbin sözü haktır" (1 Kirallar, Bap 17: 24)

Simdi denecektir ki Tanrı bu olayi, kadının Ilya'yi "Tanrı adami" oldugunu anlamasi için tertiplemiştir. Pek iyi ama bunu anlatmak için Tanrı'nin ikaz üzerine is görür duruma düşmesi mi gerekirdi?

XVIII) Ahab'in ve karisi Izabel'in isledikleri cinayetlerin intikamini, onların ogullarından ve

yakinlarindan alan Tanri.

"Kutsal" kitabın bildirmesine göre Amiriye denilen yerde hüküm süren Israil kralı Ahab, kral sarayının civarında bulunan Nabot isminde birinin bagına göz koyar. Koskoca ülkede sanki baskaca yer kalmamış gibi adamcagizin binbir zahmetle yetistirdiği bağları yok edip yerine sebze bostanı yapmak ister. Bu bağ karşılığında ona bir başka bağ ya da para vermeyi teklif eder. Fakat Nabot razı olmaz ve: "Sana atalarımın mirasını vermekten Rab beni esirgesin" (I Kirallar, Bap 21: 3) diyerek teklifi rededer.

Ahab buna fena halde öfkelenir ve bu yüzden evinde bulunan herkesle küssüsür; küskünlüğünden yemek dahi yemez. Karısı Izebel merak eder ve sorar; nedenini öğrenince onu teskin eder, gönlünü hoş tutmasını, yemeksiz kalmamasını söyler ve istediği baği ona sağlayacağını bildirir (I Kirallar, Bap 21: 3-7).

Izebel kurnaz bir kadındır; ne yapacağını iyi bir şekilde tasarlamıştır. Oturur kocası Ahab'ın agziyle mektuplar yazar, onun mühürü ile mektupları mühürler ve bağ sahibi Nabot'un oturduğu yerde bulunan ihtiyaçlara ve ileri gelen kimselere yollar. Mektupta su yazılıdır: "Bir oruç ilan edin, ve Nabot'u kavmin baş yerine oturtun, ve: '-Sen Allaha ve kirala sövdün'- diyerek ona karşı şahadet etsinler; ve onu dışarı çıkarın ve onu taslayın da ölsün" (I Kirallar, Bap 21: 9-11).

Mektubu alan kişiler, kendilerine bildirildiği gibi yaparlar ve tutukları yalancı iki şahidi Nabot'a karşı konuştururlar ve sonra Nabot'u taslayıp öldürürler. Bu iş bitince Izebel'e haber gönderirler. Oya ki kendilerine gelen mektup Ahob'un agziyle yazılmış ve onun mühürünü tasırmaktadır. Su hale göre haberi Izebel'e değil Ahob'a vermeleri gerekirdi. "Neden böyle yapmamışlardır?" diye sorulacak olursa bunu artık isin masal yönüne vermemiz gerekecek.

Izebel haberi alır almaz, Ahab'a müjdeyi verir ve: "Kalk (ve)... Nabot'un sana gümüşle vermek istemediği bağini kendine mülk edin; çünkü Nabot sağ değil, ancak ölüdür" (I Kirallar, Bap 21: 15)

Ahob, baği mülk edinmek için kalkar, gider. Fakat Tanrı, geçte olsa bu olaya tanık olmuştur. Hemen İly'a'yı karşısına alır ve ona şöyle der: "Kalk, Samiriyede oturan Israil kralı Ahob'u karşılamaya in; iste o, Nabot'un bağındadır; onu mülk edinmek için oraya indi. Ve ona söyleyip diyeceksin: '-Rab söyle diyor: -öldürdün de kendine mülk de mi edindin?... Nabot'un kanını köpeklerin yaladıkları yerde senin, senin de kanını köpekler yalıyacaklar-...'" (I Kirallar, Bap 21: 17-20)

Tanrı, Izebel için su kararı verir ve kendisine bildirir: "Yizreel duvarının yanında Izebeli köpekler yiyecekler. (I Kirallar, Bap 21: 23)

Fakat Tanrı'nın öfkesi bununla dinmez, Ahab'in ve Izebel'in ugrayacakları cezaları yeterli görmez; bir de ister ki onlardan olan kimseler de yok olsunlar. Söyle der: "İsrailde gerek kul olsun gerek hür olsun Ahabdan her erkegi kesip atacagım ve beni öfkeliendirdiğin ve İsraile suç islettirdiğin için senin evini... Yeroboam'ın evi gibi ve ... Baasa'nın evi gibi edeceğim... Ahabdan şehirde öleni köpekler yiyecekler, ve kırdaki öleni gök kuşları yiyecekler" (I Kirallar, Bap 21: 21-25).

Ahab bu sözleri isitince dehşete düşer ve üstündeki esvabını yırtıp atar, yerine çuval sarar; o şekilde yatar, kalkar ve oruç tutar.

Ahab'ın bu şekilde önünde alçalması Tanrı'ya pek hoşnud eder; zira (Tevrat yazarlarının anlatışlarına göre) Tanrı'nın bütün merakı böbürlenmek ve kendini yüce kılmaktır. Nitekim İly'a'ya söyle der: "Ahab benim önümde nasıl alçaldı, gördün mü? mademki benim önümde alçaldı, belâyi onun günlerinde getirmeyeceğim; oğlunun günlerinde belayı onun evi üzerine getireceğim" (I Kiralar, Bap 21: 27-29).

Görülüyor ki Tanrı, Ahab'ın yaptıklarının cezasını, suçu ve günahı olmayan oğullarına yüklemekle övünmektedir.

A) Tevrat'ın yazmasına göre Tanrı, İsrail kralı Ahab'ı tuzaga düşürüp öldürmek için, kendi peygamberlerine yalanlar söyler:

Biraz yukarıda görüldüğü gibi Tanrı, kendisinin karşısında alçaldı diye Ahab'ın cezalandırılmasını geriye bırakmış ve fakat onun islediği cinayetlerin intikamını, daha sonraki bir tarih itibarıyla onun oğlundan almayı kararlaştırmıştır. Böylece "büyüklüğünü" ve "adaletseverliğini" bir kez daha ortaya vurmuştur. Fakat "Kutsal" kitap'tan öğrenmekteyiz ki Tanrı, bu sözünü de tutmamıştır; çünkü Ahab'ı, yine kendi döneminde öldürtmüştür. Söyleki:

İsrail ile Suriye arasında barış sürerken İsrail kralı Ahab, Ramot-gilead denen bölgeyi ele geçirmeğe kalkışır. Düşündüklerini Yahuda kralı Yehosafat'a ve diğer ilgililere açıklar ve bölgeyi almak için kendisine katılıp katılmayacaklarını; sorar. Onlar savaşa hazır olduklarını bildirirler (I Kirallar, Bap 22: 3). Fakat Yehosafat, bu işe girilmeden önce bir kere de Tanrı'nın fikrinin alınmasını teklif eder. Ahab, peygamberleri ve dört yüz kadar kişiyi toplar ve onlara sorar: "Ramot-gileada karşı cenge gideyim mi, yoksa vaz geçeyim mi?" (I Kiralar, Bap 22: 6). Onlar da hep bir ağızdan: "(Savaşa) çık ve Rab onu kralın eline verecektir" derler (I Kirallar, Bap 22: 6) .

Ancak ne var ki verdikleri ögüt yalandan ibarettir; bu yalani söylemekle Ahab'i kandirip savaşa girmesini ve savaş esnasında ölmesini sağlamak istemislerdir, daha doğrusu ona tuzak kurmuşlardır. Aslında bu söyledikleri şeyin yalan olduğunun da farkında degillerdir; çünkü onlara bu yalani söyleten doğrudan doğruya Tanridir; Tanrı güyâ ruh gönderip bu peygamberleri Ahab'a karşı bu şekilde yalanlarla konuşturmuştur.

Bununla beraber Yehosafat, peygamberlerin söylediklerini yeterli bulmaz ve: "Burada onlardan başka Rabbin bir peygamberi yok mu ki ondan soralım?" der (I Kirallar 22: 7).

Bunun üzerine Ahab, Tanrı'nın Mikaya adında bir peygamberi olduğunu ve ona sorulabileceğini söyler, ancak ondan nefret ettiğini ve çünkü ne zaman ona bir şey danışsa hayırlı haber değil fakat kötü haber aldığını ekler. Bununla beraber Yesohafat'ın ısrarı üzerine Mikaya'ya danışmaya karar verir ve onu huzuruna getirtir. Her şeyden önce ona Tanrı'nın adıyla gerçeklerden başka bir şey söylemeyeceğine dair and içirtir. Bunun üzerine Mikaya kendisine söyle der: "Rabbi tahtı üzerinde oturmakta ve bütün gökler ordusunu onun yanında... gördüm. Ve (Tanrı) dedi: -Ramot-dileada çıksın da düşsün diye Ahab'i kim kandiracaktır?-. ...Bir ruh çıkıp Rabbin önünde durdu ve dedi: -' Ben onu kandiririm-' . Ve (Tanrı) ona dedi: -'Ne ile (onu kandirirsin)?-' . (Ve ruh Tanrı'ya) dedi: -Ben çıkarım, ve bütün peygamberlerinin ağızında yalancı bir ruh olurum-' (Ve Tanrı ona) dedi: -'Kandirirsin, hem de onunla basa çıkarsın. Çık ve öyle yap-' . Ve şimdi iste Rab, ... bütün peygamberlerinin ağızına yalancı bir ruh koymuştur; ve Rab senin hakkında ser söylemiştir" (1 Kirallr, Bap 22: 19-23)

Görülüyor ki Mikaya burada, Tanrı'ya karşı ve Ahab'ın lehine olacak şekilde casusluk yapmakta; çünkü Tanrı'nın Ahab hakkında kötülük düşündüğünü ve Ahab'a tuzak kurduğunu ortaya vurmaktadır.

Mikaya'nın bu şekildeki konuşması üzerine Ahab öfkelenir ve onun hapse atılmasını, elem ekmegi ve elem suyu ile beslenmesini emreder. (I Kirallar, Bap 22: 24-29). Ve sonra Suriye'ye karşı savaşa çıkar. Savaş esnasında Suriyeli askerler onu vururlar; Ahab aldığı yaralar sonucunda ölür. Güneş batmak üzere iken askerler arasında Ahab'ın öldüğü haberi yayılır ve: "Herkes kendi seherine ve herkes kendi memleketine" diye bağırışlar olur (I Kirallar, Bap 22: 29-36).

Kiralin naasını taşıyan arabayı Samiriye'ye getirirler. Arabadan kanlar akar ve bu akan kanları da köpekler yalar: tipki evvelce Tanrı'nın dediği gibi olmuş olur. Kirali arabadan çıkarıp oracıkta gömerler; arabayı da Samiriye havuzunun yanına çekerler. Bu havuz fahiselerin yıkandığı bir yerdir. Tanrı Ahab'a böylesine bayagi bir havuzu layık görmüş olduğu için arabayı orada yıklarlar (1 Kirallar, Bap 22: 35-38)

Böylece Mikaya'nın söylemiş oldukları doğru çıkmış ve Tanrı'nın istedikleri de olmuştur. Ahab'dan

sonra ogullari Yoram ve Ahazya iktidar olacaklardir. Fakat onlar da babalari gibi Tanri'nin gözünde kötü olani yaptiklari için Tanri'nin gazabini üzerine çekeceklerdir.

B) Tanri'nin emriyle Ahab'in ogullarinin ve Ahab evinin erkeklerinin ve Ahab'in karisi Izebel'in hesaplari görülür

Tanri'nin Ahab evine karsi besledigi intikam duygularindan "Peygamber" Elisa'nin haberi vardir. Elisa, ölüleri diriltten, körleri gördüren, cüzzamlilari iyilestiren, gaiblerden haber getiren, Israil düşmanlarini yere seren bir "peygamberdir" (Bkz. II Kirallar, Bap 4: 28-37; Bap 5: 1-27; Bap 6: 17-20; Bap 7: 6-8)..

Tanrinin Ahab ogularindan intikam alma saatinin geldigini anlayinca peygamber ogullarindan birini çağirir ve "usak" olarak ona bir yag sisesi vererek Ramat-gilead'a gitmesini ve orada Yehosafat'in oğlu Yehu'yu bulmasını, bulduktan sonra basina yagi dökmesini ve Tanri'nin kendisini Israil üzerine kiral olarak seçtiginini söylemesini ve yapacağı isleri bildirmesini emreder (II Kirallar, Bap 9: 1-5). Emrettiği gibi olur ve usak Ramot-gilead'a giderek Yehu'yu bulur ve yagi basina döküp söyle der: "Israil'in Allahı Rab söyle diyor: Seni Rabbin kavmi üzerine kiral olarak meshettim. Ve efendin Ahabin evini vuracaksın ve kullarım peygamberlerin kani için ve ... bütün kullarının kani için Izebelden benim öcümü alacağım. Ve bütün Ahab evi yok olacak ve Israilde köle olsun, hür olsun Ahabdan her erkeği kesip atacagim. Ve Ahab evini... Baasanin evi gibi edeceğim. Ve Yizreel tarlasında Izebeli köpekler yiyecekler ve onu gömen olmiyacak..." (II Kirallar, Bap 9: 6-10)

Hatırlatalım ki bu sözlerin söylendiği sırada Israil'in basında Ahab'in ogullarindan Yoram kiral olarak bulunmaktadır ve Yehu da onun basbugudur. Ahab'in diğer oğlu Ahazya ise Yahuda kiralıdır.

Yehu, olan bitenleri etrafa yayar ve çevresini bu söylediklerine inandırır. Borular çalınır ve halk "Yehu kiral oldu" diye konuşur. Yehu arabasına biner ve askerleriyle birlikte Yoram'ın bulunduğu Yizreeel'e gitmek üzere yola çıkar. O sırada Yoram, Suriyelilere karsi yaptığı savaş sırasında aldığı yaralar yüzünden tedavi edilmektedir. Buna rağmen kalkar ve Yahuda kralı Ahazya ile birlikte Yehu'yu karşılamaya gider. Nabot'un tarlasında karşılaşırlar ve Yoram: "Hayir olsun Yehu" diye basbugunu selamlar. Fakat Yehu, öfkeli bir şekilde ona: "Anan Izebel'in zinaları ve ahsunculukları bu kadar çokken nasıl hayir olur?" diye karşılık verir (II Kirallar, Bap 9: 22).

Anasının yaptığı kötülüklerden belkide haberi bile olmiyan Yoram, neye ugradığını sasirir; fakat Yehu'nun kendisine karsi ihânet halinde bulunduğunu anladığı için dizgini çevirip kaçmak ister. Fakat Yehu, bütün gücüyle yayını çeker ve Yoram'ı iki omuzları arasından vurur; ok onun yüregini delip çıkar. Yoram oracıkta ölür. Yehu adamlarından birine emir verir: "Onu kaldırıp... Nabot'un tarlasına at; ve

hatırla, ben ve sen yan yana babası Ahabın ardınca bindiğimiz vakit Rab su yükü onun üzerine yükletti. Gerçek ben Nabotun kanını ve oğullarının kanını dün gördüm. Rab diyor: -' ve sana bu tarlada ödiyeceğim.. Ve şimdi Rabbin sözüne göre onu al ve tarlaya at" (II Kirallar Bap 9: 25-26).

Yoram'dan sonra Ahazya'nın da hesabi görülür; o da kaçmakta iken öldürülür. Şimdi sıra İzebel'e gelmiştir. O sıralarda İzebel, Yizreel'de oturmaktadır. Yehu'nun gelmekte olduğunu isitince gözlerine sürme çeker, basını süsler ve evinin penceresinde Yehu'nun gelmesini bekler. Yehu şehrin kapısından girince ona: "Efendisini öldüren Zimri! Hayrola" diye seslenir (II Kirallar, Bap 9: 31)

Yehu basını İzebel'in bulunduğu pencereye doğru kaldırır ve İzebel'in yanındaki hadim ağalarına emreder: "Onu aşağı atın" (II Kirallar, Bap 9: 33). Hadim ağaları İzebel'i pencereden boşluğa atarlar; kadının duvarlara çarpan vücudundan kanlar etrafı sarar. Yehu, atıyla onun parçalanmış olan vücudunu çığır ve sonra eve girip kendisine güzel bir ziyafet çeker; yer, içer, eğlenir ve askerlerine der: "Ve şimdi bu lânetli kadına bakın, ve onu gömün, çünkü kiral kızıdır" (II Kirallar, Bap 9: 34)

Onu gömmek için gidenler, kadıncagizin param parça olduğunu görürler, kafasından, el ve ayaklarından başka bir şey bulamazlar. Gelip durumu Yehu'ya bildirirler. Yehu da onlara Tanrı'nın söyle dedikini hatırlatır: "Bu Rabbin sözüdür... (çünkü) İzebel'in etini köpekler yiycekler ve İzebel'in lesi Yizreel tarlasında yerin yüzünde gübre gibi olacak, söyle ki -'Bu İzebeldir" diyecekler" (II Kirallar, Bap 9: 36-37)

Böylece Ahab'ın ve İzebel'in isledikleri suçtan dolayı Ahab'ın oğlu Yoram öldürülmüş ve vücudu, İzebel'den kalan parçalarla birlikte Nabot'un tarlasına (hani bir zamanlar Ahab'ın almak isteyipte Nabot'un vermekten kaçındığı tarlaya) atılmış ve Tanrı'nın intikamı, yine onun planları gereğince alınmıştır.

C) “Kutsal” kitabın bildirmesine göre Yehu'nun emriyle Ahab'ın, ve diğer yetmiş oğlunun ve bir o kadar torununun kafaları kesilir; kafalar bir küfeye konup Yehu'ya hediye edilir.

Fakat iş bununla bitmiş değildir; Ahab evine mensup daha nice boğazlanacak insanlar vardır ki şimdi onları yok etme zamanı gelmiştir: çünkü, “Kutsal” kitabın söylediğine göre, Tanrı böyle istemiş, böyle karar vermiştir. Bu karar gereğince bir kere Ahab'ın Samiriye'de yaşamakta olan yetmiş oğlunu temizlemekle işe başlanacaktır. Bu amaçla Yehu, Samiriye'deki ihtiyarlara ve Ahab'ın çocuklarını büyüttmüş olanlara mektuplar yazar ve şöyle der: "Eğer siz benimle olup sözümü dinlerseniz, efendinizin oğulları olan o adamların başlarını alın, ve yarın bu vakitlerde Yizreel'e, yanıma gelin" (II

Kirallar, Bap 10: 6).

Bu emir üzerine ihtiyarlar Ahab'ın yetmiş oglunu boğazlayıp kesik başları küfelerle doldururlar ve Yehu'ya gönderirler. Kesik kafaların geldiğini öğrenen Yehu, bu kafaların iki yığın halinde kapının girilecek yerine dizilmesini ve sabaha kadar orada bekletilmesini emreder.

İçiniz burkulmadan okuyabilecekseniz bu hususları "Kusal" kitaptan (Tevrat'dan) doğrudan doğruya izleyiniz (II Kirallar, Bap 10: 7-8). Fakat kolaylık olsun diye özetlemeğe devam edelim:

Sabah olunca Yehu, halkı toplar ve bütün bu olanların Tanrı emriyle yerine getirilmiş olduğunu belirtir ve şöyle der: "Siz salih adamlarsınız; iste ben efendime düzen kurdum ve onu öldürdüm; fakat bütün bunları kim vurdu? Simdilik bilin ki, Rabbin Ahab evi için söylediği sözünden hiç bir şey yeee düsmeyecektir; çünkü Rab, İlya vasıtası ile söylemiş olduğu şeyi yaptı" (II Kirallar, Bap 10: 9-11)

Bu konuşmasını bitirdikten sonra Yehu, Yizrelda Ahab'ın evine mensup bütün büyükleri ve onun yakın dostlarını ve kâhinlerini öldürtür: böylece Ahab'ın sağ bir adamını bırakmacasına iş görmüş olur (II Kirallar, Bap 10: 11). Sonra kalkar Samiriye'ye gider ve Ahazya'nın orada bulunan kırk iki oğlunu kırkma evinin çukurunda boğazlatır (II Kirallar Bap 10: 12-15). Bu işler de bitince Samiriye'de Ahab evinden geri kalanların tümünü öldürtür (II Kirallar, Bap 10: 17). Bununla da kalmaz fakat Ahab'ın kulluk ettiği iddia olunan "Baal" mensuplarını, onun peygamberlerini ve kâhinlerini yok edeceğini ilân eder ve bu işi hile yolu ile yapacağını söylemeyi de marifet bilir (II Kirallar, Bap 10: 18-19).

Gerçekten de tasarladığı hile yolu sudur: Bütün İsrail'de yaşayan "Baal" mensuplarını, kurban adamak ve takdimde bulunmak üzere "Baal"ın evine toplayıp orada boğazlatmak. Bunu sağlamak üzere çağırıda bulunur; bütün bölgelerden Baal taraftarı bir sürü insan gelir ve bu gelen insanlara özel tören elbiseleri giydirtir. Baal evi bu insanlarla tiklim tiklim dolar. Tören bitince askerlerine: "İçeri girin ve onları vurun; kimse çıkmasın" diye emreder ve orada bulunanların tümünü kılıçtan geçirir. "Baal" evini yıktırır, ilahlarını yakar ve orayı ayak yolu yapar. Böylece Yehu, "Baal" evini kökünden yok etmiş olur (II Kirallar, Bap 10: 21-28).

Tanrı, Yehu'nun bu yaptıklarından pek hoşnud olur ve ona der: "Madem ki sen gözümde doğru olanı yaparak iyi ettin ve Ahab evine benim yüregimde olan her şeye göre yaptın, senin dördüncü göbek oğulların İsrail tahtı üzerinde oturacaklardır" (2 Kirallar, Bap 10: 30).

Tanrı'yi böylesine "büyük" ve "asâlet timsali" niteliklerle tanımlayan bir "Kutsal" kitaba (Tevrat'a) siz nasıl hayran kalmazsınız?

XIX) “Kutsal” Kitab’a (Tevrat’a) göre Ezra, Israil Tanrisi'nin ırkçı görüslerinin uygulayicisi olarak yabancı kadınlarla evli bulunan Israil ogullarini karilarindan ayirtir: sirf Israili Tanri inâyetlerine kavusturabilmek için:

Yehu'nun isledigi cinayetlerden büyük mutluluk duyan ve onu bu nedenle övgülere layik bulan Tanri, çok geçmeden Yehu'ya da darilir; çünkü Yehu, Tanri'nin emirlerini harfiyen yerine getirmemis ve Israil'i günâhkar duruma düşürmüştür. Bu nedenle Israil'i, Hazael araciligiyle vurur (II Kirallar, Bap, 10: 31-32).

Bu arada Yehu, Israil üzerinde 28 yıl kiralik yapmis olarak, ölür; onun yerine Yehoahaz kiral olur.

Ahazya'nin anasi Atalya, oglunun öldürüldüğünü isitince bütün kiral zürriyetini yok eder. Fakat Ahazya'nin kizkardesi Yehosaba, öldürülmüs olan kiral ogullarindan Yoas'i (ki Ahazya'nin ogludur) gizlice kaçirir. Ve iste simdi Yoas, Israil kiralı olacaktır, hem de daha yedi yasini doldurmadan (II Kirallar Bap 11: 1-21)

“Kutsal” kitab'in (Tevrat'in) 'in "Ikinci Kirallar" baslikli kitabinin bundan sonraki kısmi hep bu minval üzere devam eder: Israil'e kiral olan kisiler Tanri'nin emirlerini harfiyen yerine getirmezler, getirmedikleri için Tanri onlara küser ve bütün Israilin basina felâketler getirir; sonra bu yaptiklarindan pisman olup onlari yine inâyetlerine kavusturur; az geçmeden ve yine nedenlerle onlara darilir ve onlari bu kez Babilonyalilarin boyundurugu altinda inletir, tâ ki Babilonyalılar Fars kiralinin egemenligi altina girene kadar (II Kirallar, Bap 13-35; Bap 36: 20).

Babil'de Ezra adinda bir Yahudi vardir ki ceddi Harun'a iner ve Israil Tanrisinin Musa'ya verdigi seriat'in yazicilarindandir. Ve vaki olur ki Tanri, Fars kiralı Kores'in birinci yilinda kiral'in ruhunu uyandırir ve ona dünya'nin bütün kiraliklarini verdigini söyler ve Yahuda'da ve Yeruselim'de Tanri evleri insa ettirmesini emreder ve bütün bu islerin basarilmasina Israil ogullarini çağirmasini diler ; söyle der: "Göklerin Allahi Yehova dünyanın bütün kiraliklarini bana verdi, ve ... Yeruselimde kendisi için ev yapayim diye bana emretti. Onun bütün kavmindan aranızda kim varsa , Allahi onunla beraber olsun ve ... Yerusalime çıksin ve ... Yehova'nin Yeruselimde olan evini yapsin. Ve misafir oldugu yerlerden her hangisinde artakalan varsa, Yeruselimde olan Allahin evi için gönüllü takdimelerden baskaca... gümüsle ve altinla ve esya ile ve hayvanlarla ona yardım etsin" (Ezra, Bap 1: 4). Fars kiralini bu sekilde konusturan Tanri'dir.

Bu bildiri üzerine Babil krali tarafından vaktiyle Babil'e sürülmüs olan Israil ogullari, kendi sehirlerine yerlesmek üzere Yahuda'ya ve Yerusalam'e dönerler (Ezra, Bap 2: 1-70); orada Tanri'ya mabed yapmaga baslarlar.

Fars kirallari Darius'un ve Artahsasta'nin emirleriyle Israil ogullari, para, mal ve malzeme gibi seyler bakimindan bolluga kavusurlar. Çünkü Tanri Fars kirallarına böyle yapmalarını emretmistir. Bu emir gereginde Fars Kirali Artahsasta, Ezra'ya bir mektup verir ve mektubunda söyle der: "Ben emrediyorum ki, ülkemde olan Israil kavmindan ve kahinlerinden ve Levililerden gönüllü olarak Yerusalam'e gitmek isteyen herkes seninle gitsin. Madem ki sen... Israilin Allahına kiralla öğütçülerinin gönüllü olarak verdikleri altını ve gümüsü... ve Allahın Yerusalamde olan evi için gönüllü olarak veren kavmin... gönüllü takdimeleriyle beraber, bütün Babil vilâyetinde bulacagın gümüsün ve altının hepsini götürmek için kiral... tarafından gönderiliyorsun; bundan ötürü bu gümüsle hemen bogalar, koçlar, kuzular... satın alacaksın ve onları Yerusalamde olan Allahınızın evinin mezbahi üzerinde arzedeceksin. Ve sana ve kardeşlerine gümüsün ve altının artakalanı ile ne yapmak iyi görünürse, Allahınızın muradına göre onu yapın... Ve fazla olarak Allahının evi için lâzım gelen ve verilmesi sana düşen ne varsa onu kiralin hazine evinden ver. Ve ben kiral Artahsasta... bütün haznedarlara emrediyorum ki, gökler Allahının seriatının yazicisi, kâin Ezra, gümüsten..., bugdaydan...ve saraptan... ve yagdan ... ve tuzdan, hesaba yazılmayarak sizden her ne isterse, hemen yapılsın. Gökler Allahının evi için, göklerin Allahı tarafından her ne emrolunursa yerli yerince yapılsın; çünkü kiralin ve ogullarının ülkesi üzerine niçin öfke gelsin?... Ve sen Ezra, elinde olan Allahın hikmetine göre âmirler ve hakimler koy, ta ki İrmanın öte tarafında olan bütün kavma, seni Allahının seriâtını bilenlerin hepsine hükmetsinler, ve bilmeyenlere öğretin. Ve her kim senin Allahının seriâtını ve kiralin emirlerini yapmazsa, gerek ölüm, gerek sürgün, gerek mal müsaderesi, gerekse hapis için ona hemen hüküm icra olunsun" (Ezra, Bap7: 13-26)

Güyâ bütün bunları yapması için Tanrı, Fars kiralına emir vermiştir. Ezra, sürgünden gelen Israil ogullarını pesine takar ve Fars kiralinin bu mektubunu da yanına alarak yola çıkar; Tanrı'nın yardımıyla binbir badireden kurtularak ve Fars kiralinin haznedarlarından paralar, gümüsler, altınlar toplayarak Yerusalam'e gelir (Ezra, Bap 8: 24-36)

Ancak ne var ki Yerusalam'e ayak bastığı an Israil ogullarının reisleri kendisine üzücü bir haber verirler: bu haber sudur ki halktan çoğu erkekler Tanrı emrine aykırı olarak baska toplumlardan, yabancılardan kadın almışlardır, ve "kutsal" Yahudi zürriyetinin, baska kavimlerle karismasına sebep olmuşlardır; ve bu hainliği yapanlar arasında asiret resileri ve hattâ hükümdarlar dahi vardır.

Bu kötü haberi duyan Ezra, beyninden vurulmusa döner, saçını sakalını yolmaga baslar, esvaplarını ve kaftanını yırtar atar ve hüngür hüngür aklar; sonra yere diz çöker ve ellerini açarak Tanrı'ya utancını açıklar: "Ey Allahım, utanıyorum ve yüzümü sana... kaldırmaga sikiliyorum; çünkü fesatlarımız basımızdan astı ve günahımız büyüüp göklere eristi" der. Tanrı'nın Fars kiralına emir vererek İsrail'e yardımcı olduğunu ve buna rağmen İsrail oğullarının nankörlük gösterip onun emirlerini bıraktıklarını belirtir, ve bu nankörlüğün Tanrı emirlerine aykırı olarak yabancılarla evlenme, ya da yabancıların selametini ve iyiliğini arama şeklinde ortaya çıktığını bildirir; söyle der: "(Ey Tanrım sen bize) -'Kızlarınızı onların oğullarına vermeyin, ve onların kızlarını oğullarınıza almayın, ve onların selametini ve iyiliğini hiç aramayın ki kuvvet bulasınız ve memleketin iyi şeyini yiyesiniz ve onu oğullarınıza ebediyen miras olarak bırakasınız “ (Ezra, Bap 9: 6-15).

Ezra'nın bu şekilde ağladığını ve kendisini yerden yer attığını gören İsrail halkı etrafına toplanır ve hep birlikte ağlamaya baslar. Bu arada Elam oğullarından Sekanya'nın aklına bir çözüm yolu gelir; bu çözüm, yabancı kadınlarla evlenmiş olan bütün İsrail erkeklerinin karılarını ve çocuklarını terketmelerini sağlamaktır. Böylece Tanrı hosnud edilmiş olacak ve İsrail yeniden Tanrı'nın inâyetlerine kavusacaktır. Bu güzel planı Ezra'ya açıklar; söyle der: "Biz Allahımıza karşı hainlik ettik, ve memleketin kavmlarından yabancı karılar aldık; fakat bu iste İsrail için şimdi ümit vardır. Efendimizin ve Allahımızın emrinden titreyenlerin öğüdüne göre bütün karıları ve onlardan doğanları bırakmak için, şimdi Allahımızla ahit keselim; ve seriâta göre yapılsın. Kalk, çünkü iş senin üzerindedir ve biz sizinle beraberiz; yürekli ol ve yap" (Ezra, Bap 10" 2-4)

Bu teklif Ezra'yi sevindirir ve kalkar bütün halka hitaben söyle der: "Siz hainlik ettiniz, ve İsrailin günahını artırmak için yabancı karılar aldınız. Ve şimdi atalarınızın Allahı Rabbe suçunuzu itiraf edin, ona hoş olani yapın; ve ... yabancı karılardan ayrılın" (Ezra, Bap 10: 10-12)

Bunun üzerine bütün cemaat, ve yaptıkları şeyin günâh olduğunu kabul edenler, hep birlikte and içerek yabancı kadınları ve çocukları terkeceklerine dair karar alırlar. Ve dedikleri gibi yaparlar: yabancı kadınlarla evli bulunanlar karılarını ve çocuklarını terkederler. Aralarından bazılarını seçerek bu işin tahkikine memur ederler: bu görevliler, yabancı karılarla evli olan erkeklerin, bu karılarını ve çocuklarını terkedip etmediklerini araştırıp halka hesap vereceklerdir (Ezra, Bap 10: 12-44).

XIX) Nehemya, tipki Ezra'nın yaptığı gibi, İsrail oğullarının yabancı kadınlarla evlenmelerini önler ve evlenenleri günahkar sayıp ülkeden kovar:

Yabancı kadınlarla evlenmenin kötü bir şey olduğu hususu, "Ahd-i al-atık" (Tevrat) yazarlarının ve

dolayisiyle Yahudi din adamlarinin en ziyade ugrastiklari ve demagoji konusu yaptiklari bir seydir.

“Ahd-i al-atik”in Ezra Kitabinda yazildigina göre, Ezra'nin yaptiklarina benzer seyleri, Nehemya da yapmistir: hem de daha siddetli sekliyle.

Nehemya, Babil kiralinin sarayinda is gören Israil asilli bir memurdur; daha dogrusu Kiral Artahsasta'nin1 sâkisiidir. Esas görevi kiralın sarap sisesini tasimak ve sarap bardagini doldurup ona içirmektir.

Bir gün Yahuda'dan gelen yakinlari ona, Israil'de halkin kötü durumda bulunduğunu, Yerusallm duvarlarinin yıkılmış ve harab durumda olduğunu haber verirler. Bunu duyunca Nehemya üzüldü; günlerce aglar ve yas tutar. Fakat bu arada Tanrı'ya derdini açar; hem de ona "gözünü ve kulagini iyi açmasını ve kendisini dikkatlice dinlemesini" hatirlatarak! Söyle der:

"Ey göklerin Allahi Rab... niyaz ederim, sana karsi isledigimiz (suçlarimizi) itiraf ederken, kullarin Israil ogullari hakkında bugün senin önünde, gece gündüz, bu kulunun ettigi duayi dinlemek için, kulagin isitici ve gözlerin açık olsun. Ben ve babamin evi suç isledik; sana karsi çok fesat isledik, ve kulun Musa'ya emrettigin emirleri, ve kanunlari ve hükümleri tutmadik. Niyaz ederim, kulun Musaya: -'Eger hainlik ederseniz sizi kavmlar arasina dagitacagim, fakat bana dönerseniz ve emirlerimi tutup onlari yaparsanız, sürülmüş olanlari gözlerin ucunda olsalar bile, kendilerini oradan topliyacagim.. ve seçtigim yere onlari getirecegim- diye emrettigin sözü hatirla. Ve onlar büyük kudretinle... kurtardigin kullarin ve kavmindir. Ya Rab, niyaz ederim, bu kulunun duasini, ve senin isminden korkmaktan zevk bulan kullarinin duasini kulagin isitici olsun. Ve niyaz ederim, kulunun isi bugün iyi gitsin ..." (Nehemya, Bap 1: 5-10)

Bu yalvar-yakarlardan sonra Tanrı rikkate gelir ve ona yardımcı olur; yardımcı olusu söyledir:

Nehemya'nin üzüntülü halini gören Babil krali kendisine üzüntüsünün sebebini sorar. Nehemya da kirala için döker ve Yahuda'ya, atalarinin kabirlerinin bulunduğu yere dönüp yıkılan mabedleri yeniden yapmak için kendisine izin vermesini ister. Kiral Nehmya'nin dileğini kabul eder ve Yahuda'ya dönebilmesi için ona her türlü kolayligi gösterir; irmek ötesindeki valilerine mektuplar yazarak Nehemya'ya gerken yardımlarin yapılmasını emreder (Nehemya, Bap 2: 2-20; Bap 3: 1-31)

Nehemya kalkar, Yahuda'ya gider; orada Israil ogullarina maksadini anlatir. Onlari katkisi sayesinde Yerusallm duvarlarini inşa eder. Bu isleri yaptigi için Israil ogullarinin sevgi ve saygisini kazanir. Bu nedenle kendisine Yahuda diyarina vali olması emrolunur (Nehemya, Bap 5: 14). Tanrı'nin yardimi ve

inâyetiyle kavminin basına geçer ve gelmiş geçmiş valilerden çok daha yararlı işler yapar (Nehemya, Bap 5: 15-19)

Bu arada kardesini Yerusolim üzerine memur eder; Ezra'yı da yazıcı olarak seçer. Yine Tanrının emriyle Israil ogullarını neseblerine göre saydırır ve sonra kavmi önünde toptıyarak Tanrı'nın emirlerini yeniden onlara hatırlatır. Her şeyden önce Israil zürriyetini temizlemek üzere yabancı kadınlarla evlenmiş olan erkekleri karılarından ayırtır ve onlara fesatlarını ve suçlarını itiraf ettirir (Nehemya, Bap 8: 9-15; Bap 9: 1-2).

Fakat bütün bu "temizliğe" rağmen, yabancı kadınlarla evlenen Yahudiler bulunduğunu öğrenir. Bunların çocuklarının Yahudi dilinden gayri dil konuştuklarını görür ve üzülür. Bu sefer Yahudilerle, yabancı kadın aldıkları için kavgalasır, onları dayaga çeker ve bu sûretle onları da karılarından ayırtır. Kendi agziyle şöyle der:

"Ve o günlerde Asdodlu, ve Ammonî ve Moabli karılar almış olan Yahudileri gördüm, ve çocuklarının yarısı Asdod dilini söylüyorlardı, ve Yahudi dilini söylemiyorlardı, ancak bu ve su kavmin diline göre konuşuyorlardı; ve onlarla çekistim ve onlara lânet ettim, ve bazılarını dövdüm, ve saçlarını yoldum, ve onlara Allah hakkı için and ettirdim ve onlara dedim: -'Kızlarınızı onların ogullarına vermeyeceksiniz, ve ogullarınıza ve kendinize onların kızlarından almiyacaksınız. Israil kralı Süleyman bu şeylerle suç işlememi mi?... (ve Süleyman) Allahın sevgilisi idi, ve Allah onu bütün Israil üzerine kiral etti; (fakat) ecnebi kadınlar ona bile suç islettirdiler. Allahımıza hainlik etmek için ecnebi kadınlar almakla bütün bu büyük kötülüğü yaptığınıza yüz verelim mi?... .. Ve onları bütün ecnebilerden temizledim.. Ey Allahım beni iyilikle an". (Nehemya, Bap 13: 23-31)

1 Artasahta, Ahd-i al-atik'a göre, hem Fars ve hem de Babil kiralıdır. Bkz. Ezra, Bap 7: 11: Nehemya, Bap 13: 6)

XXI) Ester ile Mordekay'ın Marifetleri

Ester, Babil hükümdarı Ahasveros'un kraliçelikten atılan karısı yerine kraliçe olan bir yahudi kadınıdır; Mordekay da onu vaktiyle büyütmüş olan bir akrabadır. Her ikisi birlik olup, "adâlet" adına adâletsizlik yaratan olaylara sebep olmuşlardır.

I) "Kadınlar kocalarına saygılı olacaklardır; her koca kendi evinde hâkim olsun" (Ester, Bap 1: 21-22).

Ahd-i al-Atik'in (Tevrat'ın) Ester başlıklı kitabında, Babil kralı Ahasveros'un emrine boyun egmeyen kraliçe'nin basına gelenler anlatılmıştır. Bu hikaye, kadınları, kocalarının boyunduruğu altına sokmak için düşünülmüş hikayelerden biri olarak söyler:

Hindistan'dan Habes ülkesine kadar yüz yirmi yedi vilâyet üzerinde kiralık eden Ahasveros, sadece güçlü olması ile değil fakat zenginliğiyle, hasmetiyle, sasaaya varan yasamıyla ve asil Vasti adında son derece güzel bir kadına sahip olmak itibarıyla ün yapmıştır (Ester, Bap 1: 1-9).

Ve işte bu hasmetli kiral bir gün, büyük bir ziyafet verir ve ister ki ziyafete gelecek olan kişiler ve kavm reisleri, kraliçe Vasti'nin güzelliğini görün hayran kalsınlar. Bu maksatla ziyafet başlar başlamaz, kızlar ağına emreder ve Vasti'nin huzuruna getirilmesini ister. Fakat kraliçe Vasti, sırf güzelliğinin teshiri için kral'ın bu yaptığını hoş karşılamaz ve huzura çıkmaz. Kral buna fena halde öfkelenir ve danışmanlarını toplayıp onlara, Vasti'nin bu kışahlığına karşı ne yapılmak gerektiğini sorar. Danışmanlar Vasti'nin artık bir daha kralın huzuruna getirilmemesini ve çünkü getirilecek olursa, yaptıklarının baskalarına kötü bir örnek teşkil edeceğini, ve diğer prenslerin karıların da aynı şeyi yapmaya kalkışacaklarını, ve bunun sonucu olarak kadınların kocalarına karşı saygı besleme geleneklerinin sona ereceğini söylerler. Ayrıca da kraliçelik unvanının Vasti'den alınıp ondan daha iyi olan bir başka kadına verilmesini, ve aynı zamanda kralın egemenliği altındaki ülkeler halkına bildirilip yayınlanıp kadınların kocalarına saygılı olmaları gereğinin anlatılmasını tavsiye ederler (Ester, Bap 1: 13-20).

Kral bu söylenenleri uygun bulur ve kiralık sınırları içinde yaşayan kavmlara, her kavmin kendi dilinde olmak üzere, emirler çıkartarak: "Kadınlar kocalarına saygılı olacaklardır; her koca kendi evinde hâkim olsun" diye ilân ettirir (Ester, Bap 1: 21-22).

Bu işler olup bittikten sonra kralın usakları Vasti'nin yerine yeni bir kraliçe bulmak üzere güzel yüzlü ve henüz erkek eli değmemiş kızlar aramaya başlarlar. Böyle yapmaları kralın hoşuna gider.

O sırada kralın sarayında iş görmekte olan Mordekay adında bir Yahudi vardır ki, vaktiyle Babil kralı Nebukadnesar tarafından Yerusalem'den sürülmüş ve buralara gelmiştir. Mordekay, kendisiyle birlikte

sürülmüs olan amucasinin kizi Ester'i yetistirmistir (Cünkü Ester'in ana ve babasi ölmüslerdir). Ester bakilisi güzel bir kizdir.

Ve iste kirala gösterilmek üzere toplatilan kizlar arasina Ester de katilir ve kirala takdim olunur. Kiral en çok Ester'i begenir ve onu kiraliçe olarak seçer. Ester'in basina kiraliçelik taci konur.

*

Söylemeye gerek yoktur ki yukardaki hikayenin, tipki digerleri gibi, akilci bir niteligi yoktur. Aslinda hikaye, kadinklari kocalarına karsi kul durumuna sokmak ve kocalari evin mutlak hakimi kilmek için öngörölmüstür. Kiral'in yukardaki sekilde kiraliçe Vasti'ye emir vermesi, erkek sinifinin keyfiliginin, bencilliginin ve hodgamliginin açık ve seçik kanitidir. Gerçektende kiral Ahasveros bu emri, karisinin güzelligini herkese göstermek, teshir etmek için vermistir: hani sanki kadin bir sehvet metai imisde sergilenmek gerekirmis gibi! Bu durumda kiraliçe Vasti'nin tutumunu hakli bulmak gerekir. Çünkü o böyle bir emri, haysiyet kirici buldugu için redetmistir; daha dogrusu kendisinin sehvet konusu bir mal degil fakat insanlik gururuna sahip bir varlik oldugunu kanitlamak maksadiyle emre karsi gelmistir. Bu davranisi vesilesiyle mükafatlandirilmak gerekirken, kiral Ahasveros'un olumsuz bir zihniyete sapli bulunmasi yüzünden, cezalandirilmis, kiraliçelikten atilmistir. Ve onu böylesine yersiz bir cezaya müstahak bulan kiral, bu olayi "kocalar karilari üzerinde egemen olsunlar ve buna karsilik karilar da kocalarına karsi saygili olsunlar" diye kullanmistir (sanki saygi, zorbalikla saglanabilirmis gibi!)

B) "Yahudi düşmanidir" diye masum, suçsuz insanların öldürtölmelerinde Ester ile Mordekay'in basarilari:

Ester'in kiraliçe olarak seçilmesiyle ilgili, yukardaki, olaylari Mordekay zevkle izlemistir. Ve vaki olur ki bir gün Mordekay, kiralin kizlar agasindan ikisinin kiral aleyhinde komplo kurduklarini kesfeder ve durumu Ester'e anlatir ve bu sözlerinin kirala nakledilmesini ister. Kiral derhal sorusturma yapar ve isin Mordekay'in dedigi gibi oldugunu anlayınca, iki suçluyu boyunlarından astirir. Ve olayi saray'in (tarihler) kitabina yazdirtir (Ester, Bap 2: 2-23)

Bu arada kiral, sarayina Haman adinda birini alip kendisine büyük bir mevki verir; onu diger bütün yetkililerin (reislerin) üstüne geçirir ve herkesin onun önünde egilmesini emreder. Emir geregince kiralin bütün kullari, Haman'in önünde egilip, yerlere kapanirlar. Sadece Mordekay bu emre riayet etmez ve Haman'in önünde egilmez. Bu ise fena halde içereleyen Haman, intikam almak üzere Mordekay'i öldürtmeye karar verir. Sadece onu degil fakat kirallik sinirlari içerisinde bulunan bütün

Yahudileri de yok etmek için düzen kurar. Çünkü Mordekay'in Yahudi olduğunu bilmektedir. Her şeyden önce kiral Ahasveros'u bu işe iknâ etmeye çalışır; şöyle der:

"Senin ülkenin bütün vilayetlerinde olan kavmlar arasına dağılmış, ayrı yasiyan bir kavm vardır; ve onların kanunları her kavmdan farklıdır; ve kiralın kanunlarını tutmıyorlar; ve onları kendi hallerine bırakmak kirala gerekmez. Eğer kirala iyi görünürse onları yok etsinler diye yazılsın; ve kiralın hazinesine götürmek üzere on bin talant gümüş tartar, kiralın işini yapanların eline veririm" (Ester, Bap 3: 8-9)

Kiral, Haman'ın dediklerini uygun bulur ve yüzüğünü parmağından çıkarıp ona verir; işin gereği gibi yapılabilmesi için, yetki ve kiralık mührünü teslim eder. ayrıca da kiralığın bütün vilayetlerine emirler gönderip, genç ihtiyar, kadın erkek bütün Yahudilerin öldürülmelerini ve mallarının çapul edilmesini ister (Ester, Bap 3: 11-15).

Olan bitenleri Mordekay öğrenince büyük bir üzüntüye kapılır; esvaplarını yırtar, çula bürünür ve kiralın sarayının kapısına gelir. Ester'e onun geldiğini haber verirler; fakat Mordekay çula sarılı olduğu için onu içeri almazlar.

Bu arada Ester dahi kiralın emirlerini işitmiş ve üzüntüye kapılmıştır. Mordekay'ın çula sarılıp geldiğini öğrenince derhal Mordekay'a esvaplar gönderir: çulu çıkarsın da kiralın huzuruna alınacak kiliga girsin diye. Fakat Mordekay gönderilen esvapları kabul etmez ve Ester'e şu haberi gönderir: "Sanma ki, kiralın evinde olduğu için bütün Yahudilerden ziyade sen kurtulacaksın. Çünkü bu vakitte sen bütün bütün susarsan Yahudilere yardım ve kurtuluş başka yerden çıkacaktır, fakat sen ve babanın evi yok olacaksınız...." (Ester, Bap 4: 13-15)

Bunun üzerine Ester, sarayın iç avlusunda kiralı görür ve ondan lütuf bulunca kendisine ziyafet vermek istediğini ve ziyafete Haman'la birlikte gelmesini rica eder. Kiral teklifi memnurlukla kabul eder.

O sırada Haman, elli arsin yüksekliğinde bir dağ ağacı yaptırmakla ve Mordekay'ı bu ağaca astırmak için gereken hazırlıkları yapmakla meşguldür. Ester'in ziyafetine gitmek üzere kiralın kendisini arattığını öğrendiği zaman, yanında bulunan karısı ve yakınları kendisine, ziyafet sırasında Kiral ile görüşüp Mordekay'ın asılması işini karara bağlatmasını tenbih ederler.

Ancak ne var ki o sırada kiral, bir vesile ile okumus olduğu saray kitabında (Tarihler kitabında) Mordekay'ın vaktiyle kendisinin hayatını kurtardığına dair satırları hatırlamış ve onu mükaflatlanırmagı kararlaştırmıştır. Bu işi derhal gerçekleştirmek maksadıyla derhal Haman'ı huzuruna çağırır ve ona:

"Kiralın seref vermek istediğı adama ne yapılır?" diye soru sorar. Haman da kendi içinden: "Benden ziyade kiral kime seref vermek ister?" diye düşünür. Ve kirala şöyle der: "Kiralın seref vermek istediğı adam için, kiralın giydiğı kirallik esvabini, ve ... üzerine bindiğı ati... kirala hizmet eden reislerden birinin eline versinler ve kiralın seref vermek istediğı adama giydirtsinler ve onu atın üzerine bindirip sehrin sokaklarında gezdirtsinler ve onun önünde: -'Kiralın seref vermek istediğı adama böyle yapılır-' diye bağirtsinlar" (Ester, Bap 6: 7-10).

Bu sözleri dinleyen kiral memnun olur, ve Haman'a, bu söylediklerini aynen yapmasını, yani kiral esvabini ve atını alıp saray kapısında oturmakta olan Mordekay'a götürmesini emreder. Haman da bu emir gereğince Mordekay'ı bulur, ona esvabi giydirtir, ata bindirip sehrin sokaklarında gezdirtir ve onun önünde: "Kiralın seref vermek istediğı adama böyle yapılır" diye bağirtir (Ester, Bap 6: 10-13).

Bu haysiyet kırıcı işi bitirdikten sonra Haman, Kiral ile kraliçe Ester'in verdikleri ziyafete gider (Ester, Bap 7: 1). Ziyafet esnasında keyfe gelen Kiral, güzel Ester'ine ne dilediğini sorar. Ester'de ona mensup bulunduğu Yahudi kavmina yapılmak istenilen kötülükleri anlatır ve kendisinden kavminin bağışlamasını ister. Kiral bunun duyunca, bu kötülükleri yapmaga kalkışan kişinin kim olduğunu sorar; bu kişinin Haman olduğunu öğrenince ulaklarına onu ipe çekmelerini emreder. Emrettiği gibi olur ve Haman asılır: hem de onun Mordekay'ı asmak üzere hazırlanmış olduğu elli arsin yüksekliğindeki dar ağacında (Ester, Bap 7: 2-10).

Kiralın öfkesi biraz yatışır; fakat Ester'i biraz daha memnun etmek için Haman'ın evini ona hediye eder. Sonra Mordekay'ı huzuruna getirtir ve Haman'dan geri aldığı yüzüğü onun parmagına geçirir (Ester, Bap 8: 1-3).

Bununla beraber kiralın yaptığı bu şeyler Ester'i ve Mordekay'ı tatmin etmez. Çünkü Yahudilerin öldürülmeleri için Haman tarafından kiral mührü ile yazılmış ve vilayetlere gönderilmiş mektuplar vardır ki bunların da iptal edilmesi gerekmektedir. Bunu sağlayabilmek için Ester kiralın ayaklarına kapanıp ağlamaya baslar. Kiral onun her istegini yerine getirmeye hazırdır. Fakat ne var ki Kiral, kendi adına yazılan ve kirallik yüzüğü ile mühürlenmiş emirlerin hiç kimse tarafından bozulamayacağını ileri sürerek Ester ile Mordekay'a şöyle der: "Siz de gözünüzde iyi olana göre Yahudilere kiralın adı ile (mektuplar) yazın ve kiral yüzüğü ile mühürleyin" (Ester, Bap 8: 8). Böylece onlara son derece geniş yetkiler vermiş olur.

Bunun üzerine Mordekay saray katiplerini çağirtir ve onlara kiralın ağızıyla mektuplar yazdirtir ve bu mektupları kiralın yüzüğü ile mühürlettikten sonra yüz yirmi yedi vilayetin valilerine ve reislerine ve orada yaşayan Yahudilere göndertir. Bu mektuplar her kavmin kendi dilinde hazırlanmıştır (Ester, Bap

8: 9-11)

Gönderilen mektuplarda Yahudilere, canlari için direnmeleri ve kendilerine saldıracak halktan silahlı kislere karsi savasmalari, onlari yok edip mallarina konmalari bildirilmistir (Ester, Bap 8: 11-14). Bu bildiri üzerine Yahudiler, kiral Ahasveros'un bütün vilayetlerinde toplanarak Yahudi düşmani diye bildikleri kislere ve kavm'lara saldırıp hepsini kiliçtan geçirirler. Bu öldürdüklerinin sayisi binleri bulur. (Ester, Bap 9: 7-12)

Fakat bütün bunlar Ester'e yeterli görünmez; Haman'in suçsuz olan ogullarının da asilmalarını ister ve bu maksatla Kiral'a tekrar yalvarıda bulunur: "Eger kirala iyi görünürse Susanda olan Yahudilere bugünün buyrultusuna göre yarin da yapmaga izin verilsin ve Haman'in on oglunu dar agacına assınlar" der. Kiral buna izin verir ve böylece Susanda bulunan Yahudiler, kendi çevrelerinde Yahudi düşmani diye bildikleri 300 kisinin kafalarını kiliçla dograrlar (Ester, Bap 9: 13). Diğer vilayetlerdeki yahudiler de, kendilerinden nefret edenlerden yetmiş bes bin kisiyi öldürürler (Ester , Bap 9: 14-16).

Bu öldürmelerin yapıldığı günler Yahudiler için ebediyetler boyunca kutlanmak gereken bayram günleri olarak kabul edilir (Ester, Bap 9: 20-32).

Bu tarihten sonra Mordekay, kiralın en kudretli ikinci adamı olarak ülkenin yönetiminde önemli işler görür (Ester, Bap: 10: 2-3)

*

Yine belirtelim ki yukardaki hikayenin de ahlakîliğe şigan bir yönü yok gibidir. Kirallik sınırları içerisinde yaşayan binlerce insani, sırf "Yahudi düşmani" oldukları iddiasıyla öldürmek vicdan sızlatıcıdır. Su bakımdan ki "Ester" kitabında anlatılanlara göre Ahasveros'un ülkesinde, genel olarak, Yahudi düşmanlığı diye bir şey yoktur. Her ne kadar Yahudilerin yok edilmesi için Haman tarafından kiral'ın agziyle eyaletlere mektuplar yazılmış ise de, bu halktan gelme bir istegin ya da halk arasında yaygın bir eğilimin sonucu olarak ortaya çıkmış bir şey değildir. Halkın Yahudilere karşı nefret beslediği söz konusu değildir. Halk arasında yahudilere karşı kötü sayılabilecek her hangi bir girişimde bulunan da olmamıştır. Kaldı ki Yahudilerin yok edilmesi konusunda Haman'ın vilayetlere verdiği emrin iptali hususunda gereken her türlü tedbir de alınmıştır. Su durumda Yahudilerin ayaklanarak "Yahudi düşmanlarını" ya da "Yahudilerden nefret edenleri" boğazlamaları, örneğin yetmiş bes bin kisiyi kiliçtan geçirmeleri ve bu arada Haman'ın suçsuz olan on oglunu asmaları ve bütün bu cinayetleri Tanrı'nın emriyle yaptıklarını söylemeleri aklın ve vicdanın kabul edebileceği şeyler.

Ancak ne var ki Yahudileri kendilerine bagalamak ve din ticareti yapmak gibi kurnazliklardan baska kaygusu olmayan din adamlari bu tür masallarla kendi bencil çıkarlarini saglamak istemislerdir.

XXII) “Ahd-i al-atik”de (Tevrat’da) konustugu söylenen Tanri, "Baris", "Kardeslik", "Karsilikli Yardim", "Sevgi" vs... gibi seyleri sadece kendi kavmi olarak benimседigi Yahudiler arasında olussun diye ister; Yabancılarla ilgilenmez. Israil Ogullari Kendisine Karsi Asi Olsalar da Onlarsiz Yapamaz

New York'ta Birlesmis Milletler Meydani'ni süsleyen heykellerden biri vardir ki tabanında “Ahd-i al-atik”in Isaya adli kitabından alınma su sözleri tasir: "... Ve milletler arasında hükmedecek, ve çok kavmlar hakkında karar verecek; ve kiliçlerini sapan demirleri, ve mizraklarını bagci biçakları yapacaklar; millet millete karsi kiliç kaldirmayacak ve artik cengi öğrenmeyecektir" (Isaya, 2: 4)

Sanilir ki bu satirlar, yer yüzündeki bütün milletleri baris ve kardeslik içerisinde yasatma amacini tasimaktadır. Oysa ki bu, aslında sadece Yahudi seriâtina bagli Yahudi kavmlerini içine alan bir temennidir; Yahudi olmiyan kavmlerle ilgili degildir. Yukarda geçen "milletler arasında hükmedecek" seklindeki satirlar, Yahudi seriâtı'na isarettir; bu seriât: "Siondan ve Rabbin sözü Yerusolimden çıkacak (tir" (Isaya, Bap 2: 3). “Milletler” arasında hükmedecek olan sey, iste bu seriât'dir. Ve bu milletler, güyâ, Tanri'nin "ogullari" olan Israil ogullaridir, ki daha önce gördüğümüz gibi 12 “sıpt”tan (asiret’ten, kabile’den) olusmustur. .

Çünkü “Ahd-i al-atik” (Tevrat), daha ilk satirından son satirına varincaya kadar, bütünü ile, Israil ogullarini Tanri'nin kendi seçkin ve sevgili kullari, kendi kavmi olarak tanımlar; Tanri güyâ Israil ogullari hakkında: "Ogullar besledim ve büyüttüm" (Isaya, Bap 1: 2) diye konusur. Ve Tanri'nin bütün istedigı sey Israil ogullarının kendisine karsi âsi olmamaları ve verdigi emirleri (seriâtı) harfiyen uygulamalarıdır. Bunu yaptıkları sürece Tanri onlarıanîmet yagdirir, onlara yarıdımci olur, onları baska kavmlara karsi saldırtir, bu kavmlerin isanlarını kiliçtan geçirtir, ve onların mallarını çapul ettirir. Ve güyâ Tanri kendi kendine sunu kararlaştırmistir ki kendi kavmi dünyanın her yerinden gelip Yerusolimde oturacaklardır; söyle der: Ve Tanri, kendi kavmini bütün diyarlardan kurtarıp Yerusolime getirecek ve kendisi de onların arasına yerlesecektir: "İste ben, kavmimi Dogu diyarından ve Bati diyarından kurtaracağım, ve onları getireceğim ve Yerusolim içinde oturacaklar; ve onlar benim kavmim olacak ve ben hakikatle, adaletle onların Allahı olacağım" (Zekerya, Bap 8:7-8)

Ahd-i al-atik’de (Tevrat’da) bunun böyle olduğunu açıklayan nice örnekler vardır ki bir çoğunu yukardaki sayfalarda gözden geçirdik; diğeri bazılarında da ilerde sayfalarda değineceğiz. Fakat simdiden belirtelim ki, Isaya kitabının yukardaki satirlarında sözü geçen "milletler" deyimi, Yahudi

Tanrisinin esitli Yahudi "sift"larına (kabilelerine, asiretlerine) yaptığı atıftan baska bir sey degildir. Bunun böyle olduğunu iyice anlayabilmek için Yeremya baslikli kitabın birinci Bap'ına göz atmak yeterlidir. Gerçekten de bu kitapta, Yeremya şöyle der:

"Ve bana Rabbin su sözü geldi: Ana karnında sana sekil vermeden önce seni tanıdım, ve sen dogmadan önce seni takdis ettim; seni milletlere peygamber ettim. Ve ben dedim: -' Ah, ya Rab Yehova! Iste, ben söz söylemek bilmiyorum; çünkü ocugum-' . Ve Rab bana dedi: -' Ben ocugum deme; çünkü kime seni gönderirsem gideceksin, ve sana emrettiğim her şeyi söyleyeceksin... Iste sözlerimi senin agzına koydum; bak bugün milletler üzerine ve ülkeler üzerine, kökünden sökmek ve yıkmak için, helâk etmek ve yok etmek için, bina etmek için ve dikmek için seni koydum" (Yeremya, Bap 1: 4-10)

Burada gecen "milletler" deyiimi esitli Yahudi kavmlerine atıftır; ve anlatılmak istenen sey aslında Yahudi egemenliği altında bir dünya barisidir. Nitekim Mika kitabında bunu kanıtlayan diğeri bir örnek vardır ki şöyledir:

"Ve son günlerde vaki olacak ki, dağların basında Rab evinin dağı pekistirilecek... ve kavmlar ona akacaklar. Ve çok milletler gidecekler ve diyecekler: -'Gelin, ve Rabbin dağına ve Yakubun Allahının evine çıkalım; kendi yollarını bize öğretecek, ve onun yollarında yüreyeceğiz. Çünkü seriât Siondan ve Rabbin sözü Yerusalimden çıkacak ve çok kavmlar arasında hükmedecek, ve uzakta olan kuvvetli milletler hakkında karar verecek; ve kılıçlarını sapan demirleri, ve mızralarını bağcı bıçakları yapacaklar; millet millete karşı kılıç kaldırmayacak ve artık cengi öğrenmeyecekler. Fakat herkes kendi asması altında ve kendi incir ağacı altında oturacak ve onları korkutan olmayacak..." (Mika, Bap 4: 3-4)

Görölüyor ki bu satırlar, Isaya kitabında söylenilenlerin tekrarından baska bir sey degildir. Ve tipki orada olduğu gibi burada da Israil egemenliği altında bir dünya barisi söz konusudur.

Yine bunun gibi Zekerya kitabında Tanrı'nın: "Dogru hükmedin ve herkes kardesine inayet ve merhamet etsin; ve dul kadını ve öksüzü, misafiri ve düşkünü sikistirmeyin; ve kimse kardesine karşı yüreginde kötölük tasarlamasın" (Zekerya, Bap 7: 9-10) dediği hatırlatılır. Burada sözü geçen "kardesi", "dul kadın", "öksüz" ya da "misafir" gibi sözcükler sadece Israil oğulları ile ilgilidir; yabancıları kapsamaz. Çünkü Israil Tanrı'sinin baska milletleri kendi öz kavmi seklinde benimsemeğe niyeti yoktur; onları kendi ilahlarıyla basbasa bırakmıştır. Ama kendi kavmi olan Israil, kendisine âsi olsa ve kendisini terketse bile Tanrı onları bırakmaz; cezaya carptırarak kendisine döndürür. Örneğin Isaya'da şöyle yazılı : "Ey gökler, dinleyin; ve ey yer, kulak ver; çünkü Rab söyledi: -'Oğullar besledim ve büyüttüm, ve bana asi oldular. Öküz kendi sahibini, esek de efendisinin yemliğini bilir; fakat Israil

bilmiyor, kavmim kulak asmiyor. Ah ey suçlu millet, haksizligi yüklenmis olan kavm... Rabbi biraktılar... Niçin sapıkligi arttirarak yine vurulmak istiyorsunuz? " (Isaya, Bap 1: 2-5)

Ama eger Israil ogullari Tanri'yi birakip kendi eski ilahlarina tapacak olurlarsa Tanri onlari su veya bu sekilde yola getirir, ilahlarindan uzaklastirir.

"Eger istekli olur ve dinlerseniz, diyarin iyi seylerini yersiniz; fakat istemez ve âsi olursaniz, sizi kiliç yiyip bitirir, çünkü Rabbin agzi söyledi" (Isaya, Bap 1: 19-20)

Fakat Tevrat'ın Tanri'si, Israil ogullarina yaptigi bu seyleri, baska milletler için yapmagi düşünmez; onlari kendi ilahlariyle basbasa birakir; Israil ogullarini ise: "Biz daima ve ebediyen Allahimiz Rabbin ismiyle yürürüz" (Mika, Bap 4: 5) seklinde konusturmaga çalisir.

Yine Mika'da yer alan su satirlardan anlasilmaktadir ki Tanri, Israil'i, Asuri'lere ve Minrod ülkesine karsi galebe çaldiracak, onlar üzerinde egemen kilacak, ve Yakub ogullarinin geri kalanlarini yabanci milletler arasinda çoğaltacak ve üstün yapacaktır; bütün bu isleri Yahuda kavmi içerisinde çikacak olan birisi marifetiyle yapacaktır. Söyle der: "Ve sen Yahuda (aileleri) arasinda bulunmak için küçük olan Beyt-lehem Efrata, Israil üzerine hükümdar olacak adam bana senden çikacak..." (Mika, Bap 5: 2); "Ve duracak, ve Rabbin kuvvetiyle ... sürüsünü güdecek ve yerlerinde kalacaklar; çünkü simdi yerin uçlarına kadar büyük olacak. Ve o adam selametimiz olacak... Ve kiliçla Asur diyarini, ve... Nimrod diyarini harab edecekler," (Mika, Bap 5: 4-6)

Ve Rab sunu kesin olarak bildirir ki Yakubun övündüğü seyi Israil'in övündüğü sey gibi eski haline getirecektri (Nahum, Bap 2: 21).

XXIII) Hezekiel'e göre Tanri, Israil Ogullarindan gayri hiç bir milleti benimsemez; Hiç bir milletin yasantisini düzenlemez; Baska Milletlere karsi adeta yabanci ya da düşman gibidir.

Ahd-i al-atik'in (Tevrat'ın) Hezekiel adli kitabinda tanimlanan Tanri, Israil ogullari hariç, bütün insnlara yabanci ve âdeta düşman olan bir Tanri'dir. Israil ogullarindan gayri hiç bir toplum Tanri indinde önemli degildir. Baska toplumlara, bu toplumlarin basinda bulunanlar ne yaparlarsa yapsinlar, ne kadar baski ve zulumda bulunurlarsa bulunsunlar, Tanri aldiris etmez; Tanri'nin aldiris ettigi tek sey, Israil beylerinin Israil ogullarina karsi kötü davranmalaridir; Tanri sadece bunu önlemek ister. Örneğin Hezekiel'in 45ci Bap'inda sunlar yazili: "Rab Yehova söyle diyor: Ey Israil beyleri, sizin için yeter oldu', zorbaligi ve soygunculugu kaldirin. ve adâleti ve dogrulugu yapin; kavmimi mülklerinden kovmaktan el

çekin. Sizin teraziniz dogru... olsun" (Hezekiel, Bap 45: 9-10)

Yine bunun gibi Tanrı Israil ogullarının baska milletler arasında yasamalarından, ya da birbirleriyle kavgalasmalarından üzgündür; özellikle "Yahuda" ve "Yerusalim" adli iki ayri kiralligin birbirlerine rakip olarak yasamalarından dolayi mutsuzdur. Buna bir son vermek ve Israil ogullarini, baska milletler arasından çekiup almak ve tek bir kirallik halinde toplamak gerektigine inanmistir. Kendisini böyle bir kiralligin Tanrısı olarak görmek ister.

"Iste ben, Israil ogullarini, gittikleri milletler arasından atacagim ve onlari her yandan toplayacagim, ve onlari kendi topraklarına getirecegim, ve onlari, Israil daglari üzerinde , tek millet edecegim; ve bir kiral onlarin hepsine kiral olacak, ve artık iki millet olmayacaklar ve artık bir daha iki kiralliga ayrilmayacaklar... ve onlari oturduklari ve içinde suç isledikleri her yerden kurtaracagim ve onlari tahir kilacagim, ve onlar kavmim olacaklar ve ben onlarin Allahi olacagim... Ve onlarla selamet ahdi kesecegim, onlarla ebedi bir ahit olacak; ve onlari yerlestirecegim; ve onlari çoğaltacagim, ve makdisimi ebede kadar onlarin ortasına koyacagim. Ve meskenim onlarin üzerinde olacak ve onlarin Allahi olacagim, ve onlar benim kavmim olacaklar. Ve makdisim ebede kadar onlarin ortasında bulundukça, milletler bilecekler ki, ben Israili takdis eden Rab'im" (Hezekiel, Bap 37: 21- 28).

Ve bu Tanrı, Israil topraklari üzerinde Israil ogullarının 12 asiret halinde ne sekilde yasayacaklarını belli eder. Para biriminden sinir uçlarına ve kapılarına ve miras paylarına varincaya kadar her şeyi ve tüm yasantıları bütün ayrıcalıkları ile inceden inceye düzenler (Hezekiel, Bap 45: 12-25; Bap 46: 1-24; Bap 47: 1-23; Bap 48: 1-35)

XXIV) Ahd-i al-atik'in (Tevrat'in) Daniel adli kitabında, Israil ogullarini üstün göstermek üzere anlatılan masallar.

Yahudi din adamlarının Israil ogullarini üstün kavm olarak göstermek maksadiyle "Kutsal" kitaba koyduklari masallardan biri de Daniel kitabında yer alır; özeti sudur:

Yehoyakim'in kiralliga gelisinin üçüncü yılında Babil krali Nebukadnetsar, Israil ogullarina karsi sefere çıkar ve Tanrının yardimi ile Yerusalim'i fetheder. Tanrı Nebukadnetsar'a yardımcı olmustur çünkü kendisine isyankar olan Israil ogullarından intikam almak istemistir. Nebukadnetsar, esir aldığı Yehoyakim ile birlikte şehirdeki Tanrı tapinagında bulunan takimlari alarak ülkesine götürür ve takimlari kendi ilahlarının evine yerlestirir (Daniel, Bap 1: 1-3). Ve sonra bas harem agasi olan Aspenaz'a, Israil ogullari zürriyetinden olmak üzere asilzade sinifina ya da kiral ailesine mensub bazi gençler seçmesini

ve saraya getirmesini ve bunların “kıldanî” eğitimi ile yetistirmesini emreder. Bu emir üzerine Aspenaz, gerekli araştırmaları yapar ve ele geçirdiği genç çocukları üç yıl boyunca eğitir; onlara kıldanî dilinde okuyup yazmayı öğretir. Bunlar arasında Danyal, Hananya, Misael ve Azarya adında dört genç vardır. Harem ağası, bu gençlerin adını Beltesatsar, Sadrak, Mesak ve Abed-nego olarak değiştirir (Daniel, Bap 1: 3-8).

Daniel, Harem ağasından ricada bulunarak eğer kendisiyle birlikte diğer üç arkadaşı sinanacak olursa diğer gençlere nazaran üstün olduklarının anlaşılabileceğini söyler; dediği gibi yapılır ve gerçekten de bu gençlerin böyle oldukları anlaşılar. Aslında bu gençlere Tanrı yardımcı olmuş ve onları bilgi ve hikmet ile donatmıştır. Bu dört genç, kiralâ takdim olunduktan onun da hayranlığını kazanırlar. Özellikle Daniel, yani yeni adıyla Beltesatsar, kiralin iltifat ve ilgisine mazhar olur. Bu andan itibaren Kiral, her hususta onlara ve özellikle Daniel'e danışarak iş görür (Daniel, Bap 1: 11-17)

Günlerden bir gün kirâl, ruhunu sikan ve uykusunu kaçıran bir rüya görür; sihirbazlarını, falcılarını ve afsuncularını çağirtir ve onlardan tabir bekler. Fakat hiç birinin söylediğini yeterli bulmadığı için her birinin kılıçtan geçirilmesini emreder. Olan bitenleri isiten Daniel, diğer arkadaşlarıyla durumu görür ve kiralin rüyasını tabir edebilmek için Tanrı'dan dua'da bulunur. Bu dua üzerine Tanrı, Daniel'e kiralin rüyasındaki sırları açıklar. Daniel bu açıklamayı kirâl'a nakleder ve ona Tanrı'nın büyüklüğünü anlatır. Kiral son derece hosnud olur ve Daniel'e: "Mademki sen bir sırrı açabildin, gerçek sizin Allahınız, ilahların Allahı ve kiralların Rabbidir ve sırlar açan odur" (Daniel, Bap 2: 47) der ve onu hediyelerle donattıktan sonra babil üzerinde egemen kılar; Babil'in bütün hikmetli kisilerine reis yapar. Daniel Kiral'dan diğer üç arkadaşının önemli mevkilere getirilmelerini ister; istediği gibi olur (Daniel, Bap 2: 48-49).

Her ne kadar kirâl Nebusadnez, ikide bir Daniel'e: "Senin Tanrın, tanrıların en üstünüdür" şeklinde konuşmakla beraber, bu üstün Tanrı'yi kendisine Tanrı edinmek niyetinde değildir. Bu nedenle başka ilâhlara tapar ve halkını da bu tanrılara ibadete zorlar. Hem de öylesine ki, yukardaki olayların olustugu sırada 60 arsin yüksekliğinde ve 6 arsin eninde altın bir heykel yaptırır ve basta kiraliyetin yüksek dereceli memurları olmak üzere herkesi bu heykele tapmaga çağirtir; tapmiyanları atese atacagını ilan eder (Daniel, Bap 3: 1-8)

Ancak ne var ki bazı Kıldanîler, Kiral'a şikayette bulunarak Yahudilerin, ve bu arada Daniel'in yüksek mevkîye getirilmiş olan üç arkadaşının (yani, Sadrak, Nesak ve Abed-negon adındaki kişilerin) bu ilahlara tapmadıklarını bildirirler (Daniel, Bap 3: 8-13). Kiral gazaba gelir ve bu kişilerin, elleri arkalarına bağli olarak, atese atılmalarını emreder; emrettiği gibi yapılır ve bu üç ahab çavuş diri diri ates fırınına atılırlar. Fakat onlara hiçbir şey olmaz; Tanrı'nın yarattığı mucize sayesinde alevler içinde yürümeğe

baslarlar. Bunu gören kiral saskina döner ve Tanrı'nın büyüklüğüne bir kez daha inanır; baska ilâhlara kulluk etmemek için kendilerini atese atan bu kimselerin Allah'ına söz söyleyecek olanların cezalandırılacaklarını ilân eder; atese attirdigi bu üç kisiyi tekrar Babil vilayeti islerine memur eder (Daniel, Bap 3: 28-30). Kiral kendisi de artık Tanrı'ya inanmıştır; bu inanç içerisinde ölür. Yerine geçen oğlu Belsatsar, tipki babası gibi, Daniel'e itibar gösterir, çünkü Daniel, rüyâ tabirleriyle onun hayranlığını kazanmasını bilmistir (Daniel, Bap 5: 13-29).

Belsatsar'dan sonra tahta Darius geçer. Darius'un ilk isı Daniel'i bas vezirliğe getirmek olur; fakat bu tayin, diğer vezirlerin kiskançlıklarını tahrik eder; bu yüzden Daniel'i itibardan düşürmek için fırsat kollarlar (Daniel, Bap 6: 1-7); Daniel'in Tanrı'ya dua etmediğini söyleyerek onu kirala şikayet ederler. Kiral bu şikayetlere inanır ve Daniel'i aslanların bulunduğu bir çukura attırır; sonra da karsısına geçip: "Durmadan kendisine kulluk ettiğin Allahın, seni o kurtaracaktır" (Daniel Bap 6: 16) diye konuşur. Ertesi gün geldiğinde görür ki aslanlar Daniel'e hiçbir şey yapmamıştır. Daniel çukurdan kiral'a seslenir: "Ey kiral, ebediyen yasa; Allahım kendi melegini gönderdi ve aslanların ağzını kapadı, ve bana dokunamadılar; çünkü onun önünde bende suç bulunmadı; senin önünde de ey kiral, zararlı bir iş yapmadım" (Daniel, Bap 6: 21-23)

Bunu gören kiral derhal askerlerine emreder ve Daniel'i aslanların çukurundan çıkartır ve onun yerine Daniel aleyhinde şikayette bulunanları çukura attırır. Fakat bununla da yetinmez, bu kişilerin karılarını ve çocuklarını da aynı çukura attırarak aslanlara güzel bir ziyafet çekmiş olur (Daniel, Bap 6: 24).

Darius'un bu vahseti, okuyucuyu muhtemelen tiksindirecektir. Ancak ne var ki eğer Tevrat'ı yazanların tanıdıkları İsrail Tanrı'sinin, hiç suçu olmayan insanlara karşı uyguladığı acımasız siyaset anımsanacak olursa, Darius'un yaptıklarına hiç şaşmamak gerekir.

XXV) Daniel'in yalvarışları üzerine İsrail ogullarını afveden Tanrı, onlara yeni felâketler hazırlar:

Darius'un kirallığının birinci yılında Daniel, Tanrı'nın "Yerusalem'i harab etmek üzere "peygamber" Yeremya'ya bildirdiği süre'nin (ki yetmiş yıldır) ne olduğunu keşfeder (Daniel, Bap 9: 1-3) Bunun üzerine yüzünü Tanrı'ya çevirerek İsrail ogullarının günahlarını afvetmesini diler; yalvar yakar olur. Fakat bunu yaparken dikkat ettiği bir şey vardır ki o da İsrail ogullarını suçlu imis gibi gösterip onları kendi aracılığıyla Tanrı indinde sefaata mazhar olmuş durumda kılmaktır; daha doğrusu İsrail ogullarını suçluluk bilinci içinde tutup Tanrı'ya ve dolayısıyla peygamber olarak kendisine boyun kirditmektir. Nitekim Tanrı'ya söyle dua eder: "Ah ya Rab!... biz suç ettik ve sapıklık ettik ve kötülük isledik ve senin emirlerinden ve hükümlerinden saparak âsi olduk... ve senin isminle söylemiş olan peygamber kullarını

dinlemedik... Ya Rab, yüzler utanci bizlere... çünkü sana karsi suç isledik. Rahmetler ve bagislama Allahimiz Rabbindir, çünkü ona karsi biz âsi olduk; ve peygamber kulu eliyle önümüze koymus olduğu seriatlerinde yürümek üzere Allahimiz Rabbin sözünü dinlemedik. Ve senin sözünü dinlemesinler diye, bütün Israil saparak, senin seriatinden öte geçtiler; ve Allah kulu Musa'nin seriatinde yazilmiş olan and ve lânet üzerimize döküldü, çünkü ona karsi suç ettik... Ve simdi, sen ki, kavmini Misir diyarından kuvvetli el ile çıkardın ve bugün olduğu gibi kendine nam kazandın, ey Allahimiz Rab! biz suç ettik, biz kötülük ettik. Bütün adaletli islerinden ötürü, ya Rab, sana niyaz ederim, kendi sehrinden, Yerusolimden, mukaddes dagından öfken ve kızgınlığın dönsün... Ve simdi ey Allahimiz, bu kulunun duasini ve yalvarislerini dinle... Ey Allahim kulagini ig ve isit, gözlerini aç ve... isminle çağırılan sehre bak; çünkü salahimizdan ötürü degil, ancak senin büyük rahmetlerinden ötürü yalvarislarimizi önüne arz ediyoruz. Ya Rab! isit... bagisla... iyi dinle ve yap; kendi ugrunda geciktirme, ey Allahim, çünkü kendi sehrin ve kavminin üzerine senin ismin cagiriliyor" (Daniel, Bap 9: 5-20).

Ve bunlari söyledikten hemen sonra, gök yüzünden Cebrail iner; güya Daniel'e hikmet ve anlayis vermek ve onun sefaatinin Tanrı tarafından kabul edildiğini bildirmek için gelmistir. Daniel'e "Ey Daniel! sana hikmet ve anlayis vermek üzere simdi çıktım. Senin yalvarislerinin baslangicinda emir çıktı; ben de sana bildirmege geldim; çünkü sen çok sevilmissindir" (Daniel, Bap 9: 22) diyerek Israil ogullarının suçunu sona erdirmek için Tanrı'nin ceza süresini azalttığını, ve onların günahlarının bu süre itibariyle sona ereceğini ve ebedî salaha eriseceklerini müjdeler. Bununla beraber yine de Tanrı'nin kan döktüreceğini ve felâketler getireceğini eklemekten geri kalmaz: söyle der: "Ve bu altmış iki haftadan sonra mesholunan kesilip atılacak, ve bir şeyi olmiyacak; ve gelecek hükümdarin kavmi sehri ve makdisi harab edecek; ve onun sonu tufanla olacak ve ta sona kadar cenk olacak; harabiyetler takdir olunmustur..." (Daniel, Bap 9: 22-27)

Görülüyor ki Tanrı, Daniel'in yalvarislari sonucu bir yandan Israil'in günahlarını afvederken, diger yandan yeni felâketlerden söz etmektedir. Fakat bu felâketlerin ardindan yine iyi günlerin geleceğini ve çünkü Israil Tanrı'si olarak bunun böyle olmasını istediğini bildirir; Daniel'e hitaben söyle der: "Ve senin kavmin ogullari için durmakta olan büyük reis Mikael, o vakit kalkacak; ve millet olalidan beri o zamana kadar vaki olmamis bir sikinti vaki olacak; ve o vakit senin kavmin, kitapta yazili bulunan herkes kurtulacak. Ve yerin topraginda uyuyanlardan bir çoğu, bunlar ebedi hayata, ve sunlar utanca ve ebedi nefrete uyanacaklar... Fakat, ey Daniel, sonun vaktine kadar bu sözleri sakla, ve kitabi mühürle; bir çok adamlar arastiracaklar ve bilgi çogalacaktır" (Daniel, Bap 12: 1-4)

Ve Tanrı, hikmet ve inayetine kavusturdugu Daniel'e, bütün bu olup bitecek seyleri haber verdikten sonra söyle der: "Git Daniel, çünkü sonun vaktine kadar bu sözler saklidir ve mühürlüdür... Ve daimî yakılan takdimenin kaldırildiği, ve harab edici mekruh seyin dikildiği vakitten basliyerek 1290 gün

olacak. Dayanip 1335 güne yetisene ne mutlu. Fakat sen, son oluncaya kadar git; çünkü rahata varacaksın ve günlerin sonunda kendi nasibine kalkacaksın" (Daniel, Bap 12: 9-12)

Görülüyor ki Daniel'in tanımladığı Tanrı, bir takım gizli anlatımlarla İsrail ogullarını, kendisine ve "peygamberine" karşı, mutlak itaat içerisinde tutma amacındadır.

XXVI) Tsefanya'ya göre Tanrı, Sevgili Kavmi İsrail ogullarını, Dünyanın Bütün Milletleri İçerisinde "Bir Nam ve Bir Hamt" Kılmak ve Üstün Yapmak Kararındadır

"Kutsal" bilinen kitapta yazılanlardan öğrenmekteyiz ki Tanrı, kendi emirlerini dinlemeyen İsrail ogullarını, her şeye rağmen kendi sevgili milleti olarak bağrına basmaktan, ve baska milletlere karşı olan öfkesini onlar aracılığı ile çıkarmaktan geri kalmaz. Bunun böyle olduğunu tekrarlayanlardan biri de Tsefanya'dır.

Tanrı güya Yahuda kralı Amon oğlu Yosiyân'ın günlerinde Tsefanya ile konuşmuş ve kendi emirlerine karşı gelecek , ya da kendi kavmini yerecek (tahkir edecek) olanları, yine kendi sevgili kavmi sayesinde helâk edeceğini, soyup sogana çevireceğini bildirmiş, söyle demiştir:

"Kavmimi tahkir etmiş, ve onların sınırına karşı kendilerini büyüttmüş olan Moabin ettiği hakareti, ve Ammonun ogullarının sitemini isittim. Bundan dolayı... onları kavmimin bakiyesi yagma edecek ve onları milletimin arta kalanları miras alacak. Kibirlerinin karşılığı bu olacak, çünkü tahkir edip (Tanrı'ni) kavmine karşı kendilerini büyüttüler. Onlara karşı (Allah) korkunç olacak..." (Tsefanya Bap 2: 8-11).

Fakat Tanrı bu söylediklerini biraz daha pekiştirmek üzere sesini yükseltir ve yeryüzündeki tüm milletler üzerine gazabını savuracağını, bu milletleri ateşler içerisinde kavuracağını ve fakat bunu yaparken İsrail ogullarını, kendisine karşı gelmiş olmalarına rağmen, evvelce vermiş olduğu ceza hükmünden kurtaracağını ve inayete kavuşturacağını ve dünyanın bütün kavimleri arasında üstün ve "bir nam ve hamt" kılacağını anlatır; şöyle der:

"Çünkü hükmüm milletleri toplamaktır; tâ ki, ülkeler üzerinde gazabımı, kızgın öfkemin hepsini dökmek için onları bir araya getireyim; çünkü bütün dünya kiskançlığımın ateşiyle yutulacaktır" (Tsefanya, Bap 3: 8);

"Bana karşı günah ettiğin bütün işlerinden ötürü o gün utanmayacaksın; çünkü senin hasmetin ile senlik edenleri o zaman senin içinden kaldıracam ve artık mukaddes dağimde bir daha magrur

olmiyacaksin. Fakat senin içinden hakir ve fakir bir kavm birakacagim ve onlar Rabbin ismine siginacaklar. Israil'in bakiyesi haksiz etmiyecekler ve yalan söylemiyecekler, ve agizlarında hileli bir dil bulunmiyacak; çünkü onlar otlanip yatacaklar ve korkutan olmiyacak. Ey Sion kizi terennüm et;' ey Israil bagir; bütün yürekle sevin ve cos ey Yerusalam kizi. Senin için olan hükümleri Rab kaldirdi, senin düşmanlarini kovdu; Israilin kirali Rab, senin içinde, artik kötülükten korkmiyacaksin. Korkma ey Sion... Allahin Rabbi, kuvvetli Kurtarici senin içindedir; senin için çok mesrur olacaktir... senin için terennümle cosacaktir... seni alçaltanlarin hepsi ile ugrasacagim... sizi dünyanın bütün kavmlari arasinda bir nam ve bir hamt kilacagim" (Tsefanya, Bap 3: 11-20)

XXVII) Hofsa'nin Tanimina Göre Tanrı Israil'e Asiktir; Hem de onu “fahise”ye benzetircesine!

“Kutsal Kitab’ın (Tevrat’ın), Hosea adli kitabinda Tanrı’nin Israil’i “fahise” bir kadina benzettigi ve fakat bütün fahiseligine ragmen ona sevgi besledigi anlatilir.

Hosea, Yahuda ve Israil kirallarından bazılarının günlerinde Tanrı’nin konustugu bir kimsedir. Kitabın bildirdigine göre o tarihlerde Yahuda’ya kirallik edenler Uzziya, Yotam, Ahaz ve Hizkiya adındaki kimselerdir. Israil’e de Yeroboam Kiral’lik etmektedir. Ve iste Hosea bu kiralların döneminde yaşamistir. Ve Tanrı güyâ Hosea ile konusmus ve ona Israil’e öfkelenmis oldugunu, Israil’i yerle bir edecegini, Israil evini yok edecegini, Yizreil deresinde dökülen kanların acisini Yehu evinden çıkaracagini bildirmistir. Çünkü Israil onun emirlerini dinlememis, kendi bildigine gitmistir (Hosea, Bap 1: 2-7)

Öfkesini belirtmek maksadiyle Tanrı’nin buldugu çözüm sudur: Hosea’yi fahise bir kadınla iliski kurmaya ve zina çocukları edinmeye zorlamak ve sonra bu kadından ve çocuklardan intikam almak. Bu masat;a Tanrı Hosea’ya söyle der:"Git, kendine bir kötü kadın ve zina çocukları al; çünkü memleket Rabbin ardından ayrilarak çok zina ediyor" (Hosea, Bap 1: 2).

Bu emir üzerine Hosea gider ve Gomer adındaki bir fahise ile evlenir; ondan bir oğlan edinir. Çocuga Yizreel adini verir, çünkü Tanrı Yizreel’de dökülen kanların öcünü Yehu’dan almak maksadiyle, çocuga bu adın verilmesini istemistir (Hosea, Bap 1: 4-5).

Az zaman geçtikten sonra Gosea’nin Gomer’den bir kız çocuğu olur; Tanrı bu çocuga "Lo-rumama" (ki "Merhamete ermemis" demektir) adinin verilmesini emreder, çünkü Israil evine acimadigini ve acimayacagini anlatmak niyetindedir (Hosea, Bap 1: 6)

Gomer, yeni dogan kizini sütten kesince Hosea'dan yine gebe kalir ve bir oylan ocuk daha dogurur. Tanri bu ocuga: Lo-ammi (yani "Kavmim degil") adinin verilmesini emreder ve sebep olarak: "siz benim kavmim degilsiniz, ben de sizin Allahiniz olmayacagim" (Hosea, Bap 1: 9) der.

Fakat anlasilan o ki, bütün bunlar Tanri'nin kaprislerinden baska bir sey degildir; çünkü "Siz benim kavmin degilsiniz" derken anlatmak istedigi sey Yahuda ogullari ile Israil ogullarini bir araya toplamak ve onlara bas olmaktir (Hosea Bap 1: 10-11).

Fakat bu arada Tanri, pek muhtemelen asiri bir acimasizligin itisiyle, fahiseden dogma çocuklari hem birbirlerine karsi sevgi beslemeye yöneltir ve hem de birbirlerine dsman yapar ve üstelik de fahise olan analariyle ekismeye zorlar; söyle der:

"Kardeslerinize Ammi (Kavmim), ve kizkardeslerinize Ruhama (Merhamete ermis) diyin. Ananizla ekisin; ekisin çünkü o benim karim degil ve ben onun kocasi degilim. ; ve fahiseligini yüzünden, ve zinalarini bagrindan atsin; yoksa onu iriplak soyacagim... ve onu susuzluktan drecegim. Ve ogularina acimayacagim; çünkü onlar zina ogullaridir.... Ve o gün vaki olacak ki, Rab diyor, bana Isi (kocam) diyeceksin ve bana artik Baali (Efendim) demiyeceksin. Ve onun agzindan Baalların adini kaldiracagim... Ve seni ebediyen kendime nisanlayacagim... ve seni sadakatle kendime nisanlayacagim, ve Rabbi taniyacaksin... Ve o gün vaki olacak ki cevap verecegim, Rab diyor, göklere cevap verecegim... Ve onu memlekette kendim için ekecegim, ve Lo- ruhamaya aciyacagim, ve Lo-ammi'ye -' Sen kavmimsin-' diyecegim, o da -'Allahim-' diyecek" (Hosea, Bap 2: 21-23)

Söylemeye gerek yoktur ki burada "fahise" olarak tanimlanan sey Israil ogullaridir; Tanriya degil fakat baskasina, rnegin "Ba'al"e tapmaya basladiklari için cezaya müstahak grlmslerdir. Fakat ne var ki bütün fahiseliklerine, bütün ihanetlerine ragmen Israil ogullari, yine de Tanri'nin sevgisine sahibdirler ve Tanri onlari hos görmege va bagrina basmaga hazirdir.

Bu yukardaki satirlari okurken, yine kendi kendinize: "Pek iyi ama, mademki Tanri, kendine itaatsiz oldular diye, fahiseye benzettigi Israil ogullarini dogru yola sokmaga kdirdir, ya da onlar ne kadar fahiselik ederlerse etsinler, eninde sonunda onlari yola getirecektir, o halde bütün bu oyunlar niye?"

Ne derseniz deyiniz, Hosea gibi din adamlarinin ele geçirip beyinlerini ve dsnce tarzlarini sekillendirdikleri kisileri dsnmege srkleyemezsiniz.

Hosea'yi fahise bir kadinka evlendirdirip ona yukardaki oyunlari oynayan Tanri, bu yaptiklarindan pek hoslanmis olmalidir ki, benzeri yeni bir oyun düzenler ve ona söyle der: "Israil ogullari baska ilâhlara

yöneldikleri ve üzüm pidelerini sevdikleri halde Rab onlari nasıl seviyorsa, sen de yine git, dostunun sevgilisi ve zina eden kadini sev" (Hosea, Bap 3: 1)

Bunu derken düşündüğü şey, Hosea'ya, ihanet etmenin, acisini taddirmaktır. Bunu yaparken, aynı zamanda, günahi olmiyan bir insani (ki olayimizda Hosea'nin dostu olan kimsedir) azaba sokmaktan geri kalmamis olacaktır. Nitekim Tanrı'nin bu emri üzerine Hosea, dostu olan kisinin sevgilisini parayla satın alır ve ona söyle der: "Çok günler benimle oturacaksın; zina etmiyeceksin ve kimsenin karisi olmiyacaksın; ben de sana öyle olacağım. Çünkü İsrail ogullari çok günler kiralsız ve reissiz ve kurbansız ve dikili tassız... kalacaklar; sonra İsrail ogullari dönüp kendilerinin Allahi Rabbi ve kirallari Davudu ariyacaktı ve son günlerde korkarak Rabbe, ve onun iyiligine dönecekler" (Hosea, Bap 3: 3-5)

Söylemeye gerek yoktur ki bu olay Hosea'nin kafasından çıkma bir yalandır; o bu yalanlarla Tanrı'yi güyâ İsrail ogullarina yol gösterir durumda tanitmak istemistir. Zira görüldüğü gibi yukardaki örnekte İsrail ogullari güyâ Tanrıya dönmektedirler.

Bununla beraber Hosea, tipki kendisinden öncekilerin yaptıkları gibi, o da İsrail ogûllarini Tanrı'ya yaklastirma olanagi bulunmadigini söylemekten geri kalmayacaktır; tipki digerleri gibi o da aynı tema'yi isleyecek, yani İsrail ogullarini Tanrı emirlerine sırt ceviren ve bu yüzden Tanrı'yi gazaba getiren ve sonra ceza gören ve fakat her seye ragmen Tanrı'nin hoşgörü ile bagrina bastığı sevgilisi rolünde gösterecektir (Hosea Bap 4: 1-4). Örneğin Tanrı ile olan ilişkileri su doğrultuda sıralayacaktır:

"Kavmim kendi agacina danisiyor ve degnegi ona bildiriyor; çünkü zina ruhu onlari saptirdi; ve kendi Allahlarindan ayrilip zina ettiler" (Hosea Bap 4: 12);

"Ey İsrail! kavmlar gibi sevinçle cosma; çünkü kendi Allahindan ayrılarak zina ettin" (Hosea, Bap 9: 1)

"Ey İsrail, Allahin Rabbe dön; çünkü kendi fesadinla yıkıldın... ona diyin: '-Her fesadi bagisla ve bizi inayetle kabul et....-'... Onlari dönekliklerine sifa vereceğim, onlari gönülden seveceğim; çünkü öfkem ondan döndü. İsraille çig gibi olacağım; zambak gibi çiçeklenecek ve köklerini Libnan gibi salacak..." (Hosea, Bap 14: 1, 4-7)

Hosea'dan sonra Yoel' e göre Tanrı, İsrail ogullarina karanlık günler ve kanli gelecekler hazirladigini söylerken, ortada hiçbir sebep yok iken bu kötümserligini terkeder ve onlara merhamet besledigini, onlari inayetlerine eristireceğini, vaktiyle onlara karsi saldırttığı yabancı milletleri (örneğin Misir'i, Filistin'i) yerle bir edeceğini söyler. Örneğin: "Ayilin, ey sarhoslar ve aglayin; ve ey sarap içenler,

hepiniz tatli sarap için ve uluyun. Gençliginin kocasi için çul kusanan gelin gibi yas tut... Ey kâhinler çul kusanip dövünün;" (Yoel, Bap 1: 5, 8) der. Fakat kavmi kendisine yalvar yakar olunca, bu sefer kavmina acir ve söyle der: "Iste size bugday ve yeni sarap ve yag gönderecegim ve ona doyacaksiniz ve artik sizi milletler arasinda rüsvay etmiyecegim... Ve bileceksiniz ki ben Israilin ortasindayim ve Allahiniz Rab benim ve baskasi yoktur; ve kavmim edebiyen utandırilmayacak" (Yoel, Bap 2: 19-27). Ve Tanrı, onların ogullarini ve kızlarını beser üzerine ruhunu döker gibi dökcek ve bunlar bütün besere peygamberlik edeceklerdir (Yoel, Bap 2: 28-29)

XXVIII) "Amos"un kitabındaki Tanrı, tipki diğer "peygamberler" zamanındaki gibi Israil ogullarını hem yerden yere çarpar, hem de nimetlere bogar

"Ahd-i al-atik" in (Tevrat'ın), Amos adlı kitabından öğrendiğimize göre Amos, Israil kralı Yoas' in, ve Yahuda kralı Uzziya'nın günlerinde Tekoa'da çobanlık yapan bir kimsedir. Tanrı onunla konusur ve Israil ogulları hakkındaki düşüncelerini ona açıklayarak: "Git kavmim Israil'e peygamberlik et" der. (Amos, Bap 7:15). Tanrı'nın ona söylediği şeyler arasında Israil'in cezalandırılacağına, makdislerinin harab olacağına dair sözler vardır. Örneğin şöyle der: "Ben de Yahudaya ates gönderecegim ve Yerusalinin saraylarını yiyip bitirecegim. Israil'in üç, hatta dört kat cinayetinden ötürü cezasını geri almiyacagim.... Ey Israil evi!, çölde kırk yıl bana kurbanlar ve takdimeler getirmediniz mi? Gerçek siz kiralınızın çadırını, ve putlarınızın sandığını, kendiniz için yapmış olduğunuz ilâhinizin yıldızını tasidiniz. Bunun için sizi Samin ötesine sürgün ettirecegim... Ey Israil evi, size karşı bir millet kaldıracagim... ve Hamata girilecek yerden Araba vadisine kadar sizi onlar ezecekler" (Amos, Bap 2: 5; 3: 14; 5: 27; 6: 14).

Ancak ne var ki bazı kimseler, bu arada Beyt'el kâhini Amtsya, Amos'un peygamberliğine inanmazlar ve onu peygamberlik sevdasından vazgeçirmeye çalışırlar. Bunun üzerine Amos, Tanrı'nın gazaba geldiğini bildirir ve Amatsya'ya şöyle der: "-Israile karşı peygamberlik etme, ve Ishak evine karşı söz söyleme-", diyorsun. Bundan ötürü Rab şöyle diyor: '-Senin karın şehirde fahise olacak, ve ogulların ve kızların kılıçla düşecekler, ve toprağın ölçü ipi ile paylaşılacak; ve sen murdar toprak üzerinde öleceksin ve elbette Israil kendi toprağı üzerinden sürülecektir" (Amos, Bap 7: 15-17);

Ve sonra Tanrı'nın Israil hakkında söylediği kötü şeyleri sıralar"...Ve Rab bana dedi: '-Kavmim Israil'in sonu geldi; artık bir daha onlara göz yummayacagim. Ve o gün sarayın türkülleri ulumalara dönecek... lesler çok olacak; her yerde onları sessizce dışarı atacaklar..." (Amos, Bap 8: 1-3).

Fakat, yine Amos'un söylemesine göre Tanrı, her zaman olduğu gibi, bu söylediği şeylerden dolayı

pisman olup Israil'i iyi günlere eristireceğini belirtmekten geri kalmaz: "Davudun düşmüs olan haymesini o gün diyeceğim... ve onun yıkılmış yerlerini diyeceğim ve onu eski günlerde olduğu gibi yapacağım, ta ki Edomun bakiyesini ve üzerlerine ismim çağırılan bütün milletleri mülk edinsinler... İşte günler geliyor... Kavmim Israilin sürgünlerini geri getireceğim, ve harab olan şehirleri yapacaklar, ve onlarda oturacaklar; ve bağlar diyecekler ve bahçeler yapacaklar ve onların meyvesini yiyecekler. Ve onların topraklarına diyeceğim ve kendilerine verdiğim topraklarından artık sökülmiyecekler..." (Amos, Bap 9: 13-15)

XXIX) Sünnetli yahudiler dışında hiç kimse Tanrı'nın kutsal yerlerine ayak basmayacak: Yabancıları aralarına alan ve Tanrı'nın makdisine sokan İsrailliyelânet yagacak.

Hezekiel'in söylemesine göre Tanrı, Israil evine sunu tenbih etmiştir ki sünnetsiz yabancılar onun "makdisine" ayak basmayacaklardır. Söyle yazılı: "Rab Yehova söyle diyor: -Ey Israil evi, ekmegimi, yagi ve kani takdim ettiğiniz zaman, makdisimde bulunmak... evimi murdar etmek üzere, yürekleri sünnetsiz ve etleri sünnetsiz ecnepleri içeri sokmakla, bütün mekruh şeyleriniz sizin için çok oldu, ve bütün mekruh şeylerden ahdimi onlar bozdular... Israil ogulları arasında bulunan bütün ecneplerden hiç biri, yüregi sünnetsiz ve eti sünnetsiz ecnebi makdisime girmeyecek..." (Hezekiel, Bap 44: 6-9)

Yoel' de de yabancıların Yerusallim'e (Kudüs'e) girmelerini önleyen su hüküm var: "Ve bileceksiniz ki, mukaddes dağım Sion'da oturan Allahınız Rab benim; ve Yerusallim mukaddes olacak ve artık onun içinden yabancılar geçmeyecek" (Yoel, Bap 3: 17)

Görölüyor ki "Kutsal" bilinen kitap, yani "Ahd-i al-atik" (Tevrat), geçmiş sayfalarda özetlediğimiz hoşgörüsüzlüklere bir de "Yerusallim"e (Kudüs'e), yabancıları, yani Yahudilerden baskasını, sokmamak gibi bir işlemi eklemiştir.